fotspar

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

Förord.

Öfverallt i hela vida världen, hvarhelst människors barn hafva sitt hemvist, härska synd och lidande.

Oaktadt läkarevetenskapens framsteg och trots den stora här af utbildade sjukvårdare, som likt en väl rustad armé går ut för att med stor skicklighet strida mot sjukdom och död, tilltaga hastigt sjukdom och lidande allestädes i de civiliserade länderna. »Den stora hvita plågan», tuberkulosen, kräfver sina offer i milliontal, medan otaliga mindre allvarliga sjukdomar följa i dess spår och sprida lidande öfverallt.

All sjukdom och smärta, allt lidande och all sorg äro följder af lagöfverträdelse. Man har missbrukat den underbara mänskliga organismen och tvingat dess fina mekanism att verka i direkt strid med lagarna för dess lif och tillvaro. Följderna häraf äro sjukdom och död.

Finns då intet botemedel mot allt detta? Jo, först och främst upplysning. Hvarför äro vi här på jorden? Hvad är vår himmelske Faders afsikt med att gifva oss tillvaro? Hvilka äro lagarna för såväl vårt andliga som vårt fysiska lif? Äro de gifna, till välsignelse eller till olycka för mänskligheten?

Huru skola vi, när vi gjort oss skyldiga till öfverträdelse af dessa lagar, återhämta oss från öfverträdelsen och dess följder?

I denna anspråkslösa bok har författarinnan, en kvinna med stor erfarenhet i det praktiska lifvet, för hvarje förståndig fader och moder, hvarje man och kvinna, lekman och fackman, framlagt ett djupt förråd af lärdomar angående lifvet och dess lagar, hälsan och dess villkor, sjukdom ochdess botande. Boken är skrifven på ett enkelt och lättfattligt språk; den är full af upplysning för den vetgirige, den bringar hopp till den misströstande, tröst till den sjuke och gifver vederkvickelse åt den trötte.

Boken vill framställa en bättre väg, som, ehuru den visserligen leder genom en mörk och sjuk värld, likväl belyses af skenet från Guds kärlek och ett aldrig svikande hopp. Den vill uppenbara för oss ett enklare och lyckligare lif, fullt af förtröstan och glädje och med större plats för den kärlekens tjänst, som det är saligare att utöfva än att mottaga.

Boken är af författarinnan tillägnad alla, som stå i den sjuka och lidande mänsklighetens tjänst, och hvarken författarinnan eller utgifvarne erhålla annan vinst på den än hvad som väntar dem i »deras Herres glädje» samt medvetandet om, att många människor genom densamma blifva tröstade och välsignade.

För detta ändamål är boken gifven till världen, nämligen att vara en hjälp för våra medarbetare på det stora världsomfattande missionsfältet, hvarhelst en lidande mänsklighet finnes, samt till tröst och välsignelse för dem, som äro i nöd. Och vi kunna ej annat än hoppas, att den skall vinna framgång i en så ädel uppgift.

Utgifvarne.

*

Illustrationer.

Den sanne läkaremissionären.

Sid.

Den sanne Läkaremissionären.

“Herren har smort mig till att båda glädje åt de arma, sändt mig att förbinda förkrossade hjärtan, att predika frihet för de fångna och förlossning för de fängslade, att predika ett nådens år ifrån Herren och ... att trösta alla sörjande.“

Vår förebild.

»*Jag är midt ibland eder såsom den, som tjänar.*»

Vår Herre Jesus Kristus kom till denna världen såsom den nödställda mänsklighetens outtröttlige tjänare. »Han tog på sig våra skröpligheter, och våra sjukdomar bar han»Matt. 8: 17. för att sålunda kunna hjälpa mänskligheten i alla dess behof. Han kom för att afskaffa sjukdomens, eländets och syndens bördor. Hans mission bestod i att fullständigt upprätta människorna; han kom för att gifva dem hälsa och frid samt en fullkomlig karaktär.

Människorna, som sökte hans hjälp, lefde under skilda omständigheter och hade olika behof, men ingen, som kom till Kristus, behöfde gå från honom ohulpen. En ström af helande kraft utgick från honom, och människorna blefvo helbrägdagjorda till både kropp och själ.

Frälsarens arbete inskränkte sig icke till någon viss tid eller plats. Hans förbarmande kände inga gränser. Hans arbete, i det han botade sjuka och undervisade, utfördes i så stor skala, att ingen byggnad i Palestina var stor nog att rymma de människoskaror, som trängdes omkring honom. Hans sjukhus fanns på Galileens gröna sluttningar, på destora allfarsvägarna, vid hafvets stränder, i synagogorna och på hvarje annan plats, där de sjuka kunde föras till honom. I hvarje stad och i hvarje by, som han besökte, lade han sina händer på de sjuka och botade dem. Hvarhelst hjärtan funnos redo att mottaga hans budskap, hugsvalade han dem med försäkran om deras Faders kärlek. Dagen igenom tjänade han dem, som kommo till honom, och då aftonen kom, ägnade han sin uppmärksamhet åt sådana, som under dagen nödgades arbeta hårdt för att förtjäna en skärf till sina familjers uppehälle.

... »och då aftonen kom, ägnade han sin uppmärksamhet åt sådana, som under dagen nödgades arbeta hårdt för att förtjäna en skärf till sina familjers uppehälle».

Jesus bar det oerhörda ansvaret för människornas frälsning. Han visste, att om icke en fullständig förändring ägde rum med hänsyn till det mänskliga släktetsgrundsatser och sträfvanden, skulle allt vara förloradt Detta var hans själs börda, hvars tyngd ingen kunde mäta. Genom barndom, ungdom och mandom gick han sin väg ensam.

Men det var saligt att vara i hans närhet. Dag efter dag mötte han pröfningar och frestelser, dag efter dag kom han i beröring med det onda och lade märke till dess inflytelse på dem, som han sökt välsigna och rädda. Men han gaf ej upp och blef ej missmodig.

I alla hänseenden voro hans önskningar i sträng öfverensstämmelse med hans mission. Han förhärligade sitt lif genom att i alla ting underkasta sig sin Faders vilja. Då hans moder, medan han ännu var blott ett barn, återfann honom i rabbinernas skola och utbrast: »Barn, hvarför gjorde du oss detta?» svarade han -- och hans svar utgör nyckeln till hela hans lifsverk: »Hvarför sökten I mig? Vissten I icke, att i det min Fader tillhörer bör jag vara.»1 Luk. 2: 48, 49.

Hans lif var en ständig själfuppoffring. Han hade intet hem i denna världen, utom då hans vänners kärlek beredde vandraren en hviloplats. Han kom att för vår skull lefva den fattigastes lif och att vandra och verka bland de behöfvande och lidande. Obemärkt och föraktad, vandrade han in och ut bland det folk, för hvilket han gjort så mycket.

Han var alltid tålig och vänlig. De lidande hälsade honom såsom lifvets och fridens sändebud. Han såg männens och kvinnornas, barnens och ungdomens behof, och till alla ställde han inbjudningen: »Kommen till mig.»

Under sin verksamhet ägnade Jesus mera tid åt att bota de sjuka än åt att predika. Hans underverk vittna om sanningen af hans ord, att han icke kom, att förgöra, utan för att frälsa. Hvarthelst han kom hade underrättelsen om hans barmhärtighet gått före honom. Hvarhelst han varit, hörde man dem, som varit föremål för hans förbarmande, jubla öfver återvunnen hälsa, under det de pröfvade sinanyvunna krafter. Och hopar af folk samlades omkring dem för att höra dem berätta om de gärningar han utfört. Hans röst var det första ljud, som många af dem någonsin hört, hans namn det första ord de någonsin uttalat, hans ansikte det första de någonsin skådat. Skulle de då icke älska Jesus och sjunga hans pris! Där han vandrade genom städerna och byarna, liknade han en lefvande vattenström, spridande lif och glädje omkring sig.

... »jubla öfver återvunnen hälsa».

»Sabulons land och Neftalims land, landet åt hafvet till, på den andra sidan Jordan, hedningarnes Galileen, det folk, som satt i mörkret, har sett ett stort ljus, och för dem, som sutto i dödens ängd och skugga, har ett ljus uppgått.»Matt. 4: 15, 16.»Hans röst var det första ljud, som många af dem någonsin hört .... hans ansikte det första de någonsin skådat.»

Hvarje gång Frälsaren botade någon, begagnade han tillfället att i själ och sinne inpränta gudomliga grundsatser. Detta var ändamålet med hans verksamhet. Han bevisade människorna timliga välgärningar för att därigenom kunna bereda deras hjärtan att mottaga evangelii nåd.

Kristus kunde hafva intagit den förnämsta platsen bland den judiska nationens lärare, men han föredrog att bringa evangelium till de fattiga. Han vandrade från plats till plats, på det att folket vid de stora stråkvägarna såväl som vid bivägarna måtte få höra sanningens ord. Utmed hafvet, på bärgsluttningen, på stadens gator och i synagogan hörde man hans röst, i det han förklarade skrifterna. Ofta lärde han i förgården till tämplet, på det att äfven hedningarna måtte få höra hans ord.

Kristi tolkning af skrifterna var så olik de skriftlärdas och fariseernas, att den väckte folkets stora uppmärksamhet. Rabbinerna höllo sig till traditioner, mänskliga teorier och spekulationer. Ofta ställde de hvad människor lärt ochskrifvit angående skrifterna på dessas egen plats. Ämnet för Kristi undervisning var Guds ord. Han bemötte de frågande med ett tydligt: »Det är skrifvet.» »Hvad säger skriften?» »Huru läser du?» Vid hvarje tillfälle, då intresset blifvit väckt hos vän eller fiende, framställde han ordet. Med klarhet och kraft förkunnade han evangelii budskap. Hans ord spredo en flod af ljus öfver patriarkernas och profeternas förkunnelser, och skrifterna blefvo för människorna som en ny uppenbarelse. Hans åhörare hade aldrig förr förstått, att Guds ord hade en så djup betydelse.

»De sjuka kommo till de platser, till hvilka han tänkte gå.»

Aldrig har det funnits en sådan evangelist som Kristus. Han var himmelens Majestät, men han förnedrade sig därhän, att han påtog sig vår natur för att kunna möta människorna, där de voro. Han bragte frälsningens budskap till rika och fattiga, fria och trälar. Hans rykte såsom den store helbrägdagöraren spred sig genom hela Palestina. De sjuka kommo till de platser, till hvilka han tänkte gå, för att påkalla hans hjälp. Äfven kommo många, som voro angelägna att höra hans ord och känna beröringen af hans hand. Sålunda vandrade han från stadtill stad, från by till by, predikande evangelium och botande de sjuka - härlighetens Konung i mänsklighetens ringa skepnad.

»Dag efter dag kunde man se honom inträda i de fattigas och sorgsnas ringa boningar.»

Han bevistade folkets stora årliga högtider, och där talade han till de af yttre ceremonier helt och hållet upptagna människoskarorna om de himmelska och eviga tingen. Åt alla framtog han skatter ur visdomens förrådshus. Och han talade till dem på ett så enkelt språk, att de ovillkorligen måste fatta det. På ett för honom helt och hållet säreget sätt hjälpte han alla, sombefunno sig i sorg och bekymmer. Med öm och kärleksfull nåd utdelade han hälsa och krafter åt syndbelastade själar.

Kristus, som var den störste af alla lärare, sökte nå människorna, där de hade sina bäst kända anknytningspunkter. Han framställde sanningen på ett sådant sätt, att den hos hans åhörare alltid sammanknöts med deras heligaste minnen och känslor. Han undervisade på ett sätt, som kom dem att känna, att han helt och hållet gick upp i deras intressen och lycka. Hans föreskrifter voro så tydliga, hans bilder så träffande, hans ord så sympatiska och kärleksfulla, att hans åhörare hänfördes däraf. Hvarje hans ord till de hjälpsökande präglades af enkelhet och allvar.

»Han kom för att visa, att hans kärlek och barmhärtighet äro lika fria som luften, ljuset och rägnskurarna, som uppfriska jorden.»

Hvilket lif af flit och arbete! Dag efter dag kunde man se honom inträda i de fattigas och sorgsnas ringa boningar och där ingifva de nedslagna hopp och de bekymrade frid. Vänlig, ömhjärtad och barmhärtig, gick han omkring ochupprättade den nedtryckte och tröstade den bedröfvade. Hvarhelst han gick, spridde han välsignelse omkring sig.

Men under det Jesus betjänade de fattiga, sökte han också finna utvägar till att nå de rika. Han sökte den välmående och bildade fariesens den judiske adelsmannens och den romerske härskarens bekantskap. Han antog deras inbjudningar, bevistade deras gästabud och satte sig in i deras intressen och göromål för att på detta sätt vinna tillträde till deras hjärtan och för dem afslöja de oförgängliga rikedomarna.

Kristus kom till denna världen för att visa, att om människan mottager kraft från höjden, kan hon lefva ett obefläckadt lif. Med outtröttligt tålamod hjälpte han människorna med hvad de behöfde. Då hans milda hand vidrörde dem, bannlystes oro och tvifvel ur deras hjärtan, fiendskapen förvandlades till kärlek, otron till förtröstan.

Till hvem han behagade, kunde han säga: »Följ mig», och den tilltalade steg upp och följde honom. Världens tjusningskraft var bruten. Vid ljudet af hans röst flydde girighetens och ärelystnadens demon ur hjärtat, och de sålunda frigjorda stego upp för att följa Frälsaren.

Broderskap.

Kristus erkände ingen åtskillnad mellan nationer, klasser eller trosbekännelser. De skriftlärda och fariseerna önskade att göra de himmelska gåfvorna till den judiska nationens uteslutande egendom och att utestänga hela Guds öfriga familj i världen. Men Kristus kom för att nedbryta hvarje skiljemur; han kom för att visa, att hans kärlek och barmhärtighet äro lika fria som luften, ljuset och rägnskurarna, som uppfriska jorden.

Genom sitt lif upprättade Kristus en religion, i hvilken det icke finnes någon klassindelning, en religion, där jude och hedning, fri och träl förenas i allmänt broderskap och där alla äro lika inför Gud. Hans handlingssätt påverkadesicke af någon politisk fråga. Han gjorde ingen skillnad mellan grannar och främlingar, vänner och fiender. Hvad som mest inverkade på hans hjärta var åsynen af en efter lifvets vatten törstande själ.

Ingen mänsklig varelse gick han förbi såsom värdelös, utan sökte meddela sin läkedomskraft åt hvarje själ. I hvilket sällskap han än befann sig, framställde han någon lärdom, lämpad efter tid och omständigheter. Om det fanns någon, som blifvit tillbakasatt eller illa behandlad af sina medmänniskor, verkade detta endast, att han så mycket djupare kände en sådan människas behof af hans gudomligt-mänskliga sympati. Hos de mest frånstötande och förlorade varelser sökte han framkalla hopp, i det han försäkrade dem, att de kunde blifva fläckfria och rena och vinna en sådan karaktär, som utgör kännetecknet på Guds barn.

Ofta mötte han människor, som råkat under satans herravälde och som saknade kraft att sönderslita hans snaror. Till sådana misströstande, sjuka, frestade och sjunkna varelser talade han de ömmaste trösteord, just de ord, som voro af nöden och som de kunde förstå. Andra af dem han kom i beröring med kämpade ansikte mot ansikte med själafienden. Dessa uppmuntrade han till uthållighet, försäkrande dem, att de skulle vinna målet, emedan Guds änglar stodo på deras sida och skulle bereda dem seger.

Vid publikanernas bord satt han som ärad gäst och visade genom sitt deltagande och sin vänlighet, att han erkände människosläktets värde; och dessa människor längtade efter att göra sig värdiga hans förtroende. Hans ord föllo med välsignad, lifgifvande kraft på deras törstande hjärtan. Nya känslor vaknade, och för dessa samhällets utstötta öppnade sig möjligheter af ett nytt lif.

Fastän Jesus var jude, umgicks han fritt med samariterna, sålunda sättande sig öfver fariseernas sedvänjor. I trots af deras fördomar mottog han de föraktade samariternas gästfrihet Han sof med dem under deras tak, åt med dem vid deras bord, delande med dem den föda demed sina händer tillredt och framsatt; han lärde på deras gator och bemötte dem med den största vänlighet och höflighet. Och medan han sålunda drog deras hjärtan till sig genom den mänskliga sympatiens band, bragte hans gudomliga nåd dem den frälsning, som judarna föraktat.

»Hvilken som dricker af det vatten, som jag skall gifva honom, han skall icke törsta till evig tid.»

Personligt tjänande.

Kristus försummade intet tillfälle att förkunna frälsningens evangelium. Lyssna till de underbara ord han talade till den samaritiska kvinnan! Han hvilade vidJakobs brunn, då kvinnan kom för att hämta vatten. Till hennes förvåning bad han henne om en tjänst. »Gif mig att dricka», sade han. Han åstundade en vederkvickande dryck, men samtidigt sökte han ett tillfälle att gifva henne lifvets vatten. »Huru kan du, som är en jude», sade kvinnan, »begära något att dricka af mig, som är en samaritisk kvinna? Ty judarna hafva intet umgänge med samariterna.» Jesus svarade: »Förstode du Guds gåfva och hvem den är, som säger till dig: gif mig att dricka, så skulle du hafva bedt honom och han hafva gifvit dig lefvande vatten. . . . Hvar och en, som dricker af detta vatten, han varder törstig igen, men hvilken som dricker af det vatten, som jag skall gifva honom, han skall icke törsta till evig tid, utan det vatten, som jag skall gifva honom, skall blifva i honom en källa med springande vatten till evigt lif.»Joh. 4: 7-14.

Hvilket intresse visade icke Jesus för denna ena kvinna! Hur allvarliga och innerliga voro ej hans ord! När kvinnan hörde dem, lämnade hon vattenkrukan och gick in i staden, sägande till sina vänner: »Kommen och sen en man, som har sagt mig allt, hvad jag har gjort. Icke är väl han Kristus?» Och det berättas, att »många af samariterna från den staden trodde på honom». Och hvem kan mäta det inflytande dessa ord utöfvat till själars frälsning under den tid, som sedan dess förflutit?

Hvarhelst hjärtan äro öppna för att mottaga sanningen, där är ock Kristus redo att undervisa dem. Han uppenbarar för dem Fadern och den gudstjänst, som täckes honom, hvilken känner allas hjärtan. Då han talar till sådana, begagnar han inga liknelser. Till dem, liksom till kvinnan vid brunnen, säger han: »Jag, som talar med dig, är densamme.»

*

Arbetsdagar.

»*Aldrig förr hade det för världen funnits dagar lika dessa. Himmelen var kommen ned till människorna.*»

I fiskarens hem i Kapernaum låg Petri svärmoder sjuk i »svår feber», »och de bådo honom för henne», och »han rörde vid hennes hand och febern öfvergaf henne», och hon stod upp och tjänade Frälsaren och hans lärjungar.Matt. 8: 14; Luk. 4: 38, 39.

Hastigt spred sig budskapet härom. Detta underverk hade Jesus utfört på sabbaten, och folket vågade icke af fruktan för de skriftlärda komma med sina sjuka, förrän solen gått ned. Men då strömmade människorna från hemmen, bodarna, salutorgen och städerna till den enkla boning, som härbärgerade Jesus. De sjuka buros på bårar; de kommo, stödda på stafvar eller stapplande, ledda af sina vänner, mödosamt fram till Frälsaren.

Timme efter timme kommo och gingo de, ty ingen kunde veta, om morgondagen ännu skulle finna den store Läkaren bland dem. Aldrig förr hade Kapernaum bevittnat en dag som denna. Luften var uppfylld af fröjd och jubelrop.

Först när den siste patienten blifvit botad, upphörde Jesus med sitt arbete. Det var sent på natten, när folkhopen skingrades och stillheten sänkte sig öfver Simons hem. Den långa, tröttande dagen var till ända, och Jesus sökte hvila.Men medan staden ännu låg försänkt i slummer, stod Frälsaren upp »om morgonen, medan det ännu var mycket mörkt... och gick bort till en öde trakt, och där bad han». Tidigt på morgonen kommo Petrus och hans följeslagare till Jesus och förkunnade, att folket i Kapernaum redan sökte honom. Med förvåning hörde de då honom säga: »Låtom oss gå till de närmaste småstäderna, att jag ock där må predika, ty därtill har jag gått ut.»

»Då strömmade människorna ... till den enkla boning, som härbärgerade Jesus.»

Under den spänning, som just då rådde i Kapernaum, var det fara för, att ändamålet med Kristi mission skulle...
»de kommo ... ledda af sina vänner.»

förloras ur sikte. Han var icke nöjd med att draga uppmärksamheten till sig endast i egenskap af undergörare eller såsom läkare för kroppsliga sjukdomar, utan hans sträfvan var att som deras Frälsare draga människorna till sig. Medan folket begärligt trodde, att han kommit för att såsom konung upprätta ett jordiskt rike, sökte han vända deras tankar bort från det jordiska till det andliga. Världslig framgång allena skulle hindra hans verksamhet.

Dessutom berördes han smärtsamt af den tanklösa hopens undran. I hans lif fanns intet rum för egenkärlek och själfviskhet. Den hyllning, som världen gifver åt en framskjuten ställning, rikedom och begåfning, var främmande för Människosonen. Jesus brukade intet af de medel människor använda för att vinna herravälde eller världens ynnest. Århundraden före hans födelse hade det profeterats om honom: »Han skall ej skrika eller ropa, och han skall icke låta sin röst höras på gatan. Den rö, som är bruten, skall han icke krossa, och den veke, som ryker, skall han icke utsläcka. Med sanning skall han låta rätten utgå.» Es. 42: 2, 3.

»De sjuka buros på bårar.»

Fariseerna sökte vinna anseende genom sitt noggranna ceremoniväsen och sitt skryt med gudsdyrkan och välgörenhet. De sökte bevisa sitt nit för religionen genom att göra den till en stridsfråga. Högljudda och långa dispyter ägde rum mellan de olika sekterna, och det var icke ovanligt att på gatorna höra de lagklokas röster höja sig i vredgade ordstrider.

Till allt detta var Jesu lif en afgjord motsats. I hans lif förekommo inga högljudda ordstrider, ingen skrytsam gudsdyrkan, ingen handling, som gick ut på att vinna bifall. Kristus var dold i Fadern, och Fadern blef uppenbarad i sin Sons karaktär. Till denna uppenbarelse önskade Jesus vända folkets sinnen.

Rättfärdighetens Sol bröt icke fram öfver världen i prakt för att blända sinnena med sin härlighet. Det är skrifvet om Kristus: »Såsom en morgonrodnad är hans uppgång viss.» Sakta och mildt bryter dagsljuset fram öfver jorden, skingrande mörkret och väckande världen till lif. Så uppgick ock rättfärdighetens Sol »med läkedom under sina vingar». Mal. 4: 2.

»Han gick bort till en öde trakt, och där bad han.»

»Si, min tjänare, hvilken jag uppehåller, min utvalde, i hvilken min själ hafver godt behag.» Es. 42: 1.

»Ty du är ett fäste för den svage, ett fäste för den arme i hans nöd, en tillflykt undan störtskur, en skugga undan hetta.» Es. 35: 4.

»Så säger Herren Gud, som har skapat himmelen och utsträckt den, som har utbredt jorden och dess alster, som gifvit andedräkt åt folket däruppå och ande åt dem, som däruppå vandra: Jag, Herren, har kallat dig i rättfärdighet, och jag skall hålla dig vid handen och bevara dig och göra dig till en medlare för folken, till ett ljus för hedningarna, att du må öppna blinda ögon, utföra de fångna utur fängelset, utur häktet dem, som sitta i mörkret.» Es. 42: 5-7

»Jag skall låta de blinda gå på den väg, hvilken de icke känna; på stigar, hvilka de icke känna, skall jag föra dem. »Jag skall förvandla mörkret framför dem till ljus och ojämn väg till slättmark. Sådana äro de ting, hvilka jag vill göra och hvilka jag ej skall underlåta.» Es. 42: 16.

»Sjungen Herren en ny sång, hans lof ifrån jordens ända, I, som faren på hafvet, och allt hvad däruti är, I öar och I, som bon på dem! Öknen och dess städer, de hyddor, i hvilka Kedar bor, instämme! Klippans åbor juble högt! Från bärgens spets må ropet skalla! Åt Herren gifve man äran, och hans lof förkunne man på öarna!» Es. 42: 10-12.

»Jublen, I himlar, ty Herren har gjort det, uppgifven fröjderop, I jordens djup, bristen ut i jubelsång, I bärg, du skog och hvarje träd däri! Ty Herren har förlossat Jakob och bevisat sin härlighet på Israel» Es. 44: 23.

36

fjan <4ippenbarabe sin t)ärligt)et,

od) tjans lärjungar trobbe på tjonom.»

Från Herodes7 fängelse, där Johannes döparen under svikna förhoppningar och tvifvel på Frälsarens kallelse

bidade och längtade, sände han två af sina lärjungar till Jesus med detta budskap:

»Är du den, som skall komma, eller skola vi förbida någon annan?»1 Jesus besvarade icke genast lärjungarnas fråga. Medan de stodo där undrande öfver hans tystnad, söktes han af allehanda sjuka. Den mäktige helbrägdagörarens röst genomträngde det döfva örat. Ett ord, en beröring af hans hand öppnade blindas ögon och lät dem skåda dagens ljus, naturens skönhet, sina vänners ansikten och sin Frälsares gestalt. Hans röst trängde till de döendes Öron, och de stodo upp i hälsa och kraft. Förlamade och

besatta varelser lydde hans ord, deras raseri försvann, och de tillbådo honom. Fattiga landtman och arbetare, hvilka

»Ett ord, en beröring af hans hand öppnade blindas ögon och lät dem skåda dagens ljus.»

1 Matt. u: 3.37

såsom orena undvekos af de skriftlärda, samlades omkring honom, och han talade till dem det eviga lifvets ord. Sålunda förflöt dagen, och Johannes' lärjungar sågo och hörde allt. Slutligen kallade Jesus dem till sig och

»Fattiga landtman och

arbetare,

hvilka såsom

orena unche

kos af de

skriftlärda,

samlades om

kr i n g h o n o m.

bjöd dem att gå och berätta för Johannes, hvad de hade sett och hört, tilläggande: »Och salig är den, som icke tager anstöt af mig.» i Lärjungarna framburo budskapet, och detta var nog.

Johannes återkallade i minnet profetian angående Messias: »Herren har smort mig till att båda glädje åt de arma, sändt mig att förbinda förkrossade hjärtan, att predika frihet för de fångna och förlossning för de fängslade, att predika ett nådens år ifrån Herren och ... att trösta alla sörjande.» 2 Jesus af Nasaret var den utlofvade Messias. Beviset för hans gudomlighet syntes däri, att han tjänade den lidande mänskligheten i alla dess behof. Hans härlighet visade sig däri, att han förnedrade sig till vår låga ställning.

Matt. n: 6. 2 Es. 61: i, 2.Kristi gärningar ådagalägga dock icke blott, att han är Messias, utan de visa också, på hvilket sätt hans rike skall upprättas. För Johannes afslöjades nu samma sanning, som kom till Elias i öknen, när »ett stort och starkt väder, som splittrade bärg och krossade klippor, gick före Herren. Men icke var Herren i vädret. Och efter vädret kom ett jordskalf. Men icke var Herren i jordskalfvet. Och efter jordskalfvet kom en eld. Men icke var Herren i elden.» l Efter elden talade Herren till profeten i en sakta susning. Sammalunda skulle Jesus gå till sitt arbete, icke genom att omkullstörta troner och välden, icke genom yttre prål och prakt, utan genom att tala till människornas hjärtan medels sitt barmhärtiga och själf uppoffrande lif.

Guds rike kommer icke med yttre åthäfvor. Det kommer genom hans ords milda ingifvelse, genom hans Andes inre påverkan, genom själens gemenskap med honom, som är dess , lif. Dess krafts högsta uppenbarelse visar sig i människonaturen, förd till fullkomligheten af Kristi karaktär.

Kristi efterföljare böra vara världens ljus, men Gud bjuder dem icke att göra någon ansträngning för att lysa. Han skänker aldrig sitt bifall åt någon själf belåten sträfvan efter att lysa med öfverlägsen fromhet, men han vill, att deras själar skola vara genomträngda af himmelens principer. När de då komma i beröring med världen, skola de uppenbara det ljus, som är i dem. Genom orubblig trohet under lifvets alla förhållanden skola de lysa såsom ljus i världen.

Rikedom och hög samhällsställning, kostbart yttre, dyrbara byggnader och elegant inredning äro icke nödvändiga för Guds verks framgång, icke heller bedrifter, som vinna människors bifall och bidraga till fåfänglighet.

1 i Kon. 19: ii, i2.39

Världslig ståt, hur imponerande den än rnå vara, är dock af intet värde i Guds ögon. Gud sätter det osynliga och eviga högre än det synliga och timliga. Det senare är af värde endast såsom uttryck för det förra. De mest utsökta konstalster äga ingen skönhet jämförlig med den karaktärens skönhet, som utgör en frukt af den Helige Andes inflytande på människosjälen.

När Gud sände sin Son i världen, gaf han människorna oförgängliga rikedomar - rikedomar af sådant värde, att de skatter, som människorna ägt allt sedan världens begynnelse, äro ett intet i jämförelse med dem. Kristus kom till människors barn, full af evig kärlek, och detta är den skatt, som vi genom vår förening med honom böra mottaga, uppenbara och meddela åt andra.

Mänskliga sträfvanden skola blifva fruktbärande för Guds verk just i mån af dess utöfvares hängifvenhet - fruktbärande genom att uppenbara Kristi nåds kraft till lefvernets omdaning. Vi måste vara olika världen, emedan Gud på oss satt sitt insegel och emedan han i oss uppenbarar sin egen kärleks karaktär. Vår Återlösare omsluter oss med sin rättfärdighet.

När Gud utväljer män och kvinnor för sin tjänst, frågar han icke efter, om de äga världslig rikedom, lärdom eller vältalighet. Han frågar: »Vandra de i sådan ödmjukhet, att jag kan lära dem min väg? Kan jag lägga mina ord i deras mun? Skola de representera mig?»

Gud kan bruka hvarje människa just i den mån han kan fylla hennes själs tämpel med sin Ande. Det arbete, som han skall godkänna, måste vara sådant, att det afspeglar hans bild. Hans efterföljare böra såsom sina rekommendationsbref till världen frambära "hans odödliga grundsatsers outplånliga kännetecken.40

fjan skall församla lammen i sin famn bara bem i sitt sköte.«

När Jesus lärde på gatorna i städerna, trängde mödrar sig genom folkhopen, bärande på armarna sina sjuka och döende barn, sökande att väcka hans uppmärksamhet.

»Mödrar trängde sig genom folkhopen,

bärande på armarna sina sjuka

och döende barn.»

Betrakta dessa mödrar, bleka, uttröttade, nästan förtviflade, men likväl beslutsamma och uthålliga. Bärande på sina lidande bördor, söka de Frälsaren. När de trängas undan af den ifriga hopen, banar Jesus sig väg fram till dem steg för steg, till dess han står tätt vid deras sida41

Hoppet springer upp i deras hjärtan. Glädjetårar falla, då de lyckas väcka hans uppmärksamhet och blicka in i dessa ögon, så fulla af förbarmande och kärlek.

Pekande på en kvinna bland dem, säger Jesus för

»Hvad vill du, att jag

skall göra dig ? . . .

Mästare, att du må

hela mitt barn.»

att väcka hennes förtroende: »Hvad vill du, att jag skall göra dig?» Och hon framsnyftar sin stora åstundan: »Mästare, att du må hela mitt barn.» Kristus lyfter då den lilla från hennes armar, och sjukdomen viker vid hans beröring. Dödens blekhet försvinner, en lifgifvande42

ström flyter genom barnets ådror, och musklerna återvinna sin styrka. Jesus talar tröstens och fridens ord till modern. Sedan framträder en annan, som är i lika stort behof af hjälp. Åter utöfvar Jesus sin lifgifvande makt, och alla gifva pris och ära åt honom, som utför så underbara ting.

Vi fästa oss mycket vid det stora i Kristi lif. Vi tala om de underbara ting, som han gjorde, om de underverk, som han utförde. Men hans uppmärksamma aktgifvande på ting, som räknas såsom ringa, utgör ännu större bevis på hans storhet.

Det var en sedvänja bland judarna att sända barnen till en rabbin, för att han skulle lägga sina händer på dem och välsigna dem. Men lärjungarna ansågo Jesu arbete vara alltför viktigt för att böra afbrytas på detta sätt. När mödrar kommo och bådo honom välsigna deras små, ogillade lärjungarna deras tillvägagående. De menade, att dessa barn voro för unga för att hafva någon nytta af ett besök hos Jesus och att han skulle blifva missnöjd öfver deras närvaro. Men Frälsaren förstod dessa mödrars omsorg för sina barn, som de sökte uppfostra i enlighet med Guds ord. Han hade hört deras böner och själf dragit dem till sig.

En moder med sitt barn hade lämnat hemmet för att söka Jesus. Under vägen omtalade hqn sitt ärende för en grannkvinna och denna önskade, att Jesus måtte välsigna äfven hennes barn. På detta sätt samlades här flera mödrar med sina små. Några af barnen hade redan hunnit öfver den späda åldern; de voro större barn och ungdomar. När mödrarna framställde sin begäran, lyssnade Jesus med deltagande till deras ängsliga, af tårar afbrutna böner, men han väntade för att se, hur lärjungarna skulle behandla dem. Och när han fick se dessa näpsa mödrarna och sända bort dem, menande sig göra honom en tjänst, visade han dem deras misstag, sägande: »Låten barnen komma till mig och förmenen dem icke; ty sådana43

hörer Guds rike till.» l Och han tog barnen npp i sin famn, lade händerna på dem och gaf dem den välsignelse, för hvilken de kommit till honom.

Mödrarna kände sig hugsvalade och återvände till

»Låten barnen komma till mig.»

sina hem, stärkta och välsignade genom Kristi ord. De kände sig nu i stånd att med nytt mod iipptaga sina bördor och att hoppfullt arbeta för sina barn.

Vore vi i stånd att se, hur lifvet sedermera gestaltade

1 Mark. 10: 14.44

sig för dessa människor, som besökt Jesus, skulle vi finna, huru mödrarna återkallade denna dags händelser i sina barns minnen och upprepade Frälsarens kärleksrika ord för dem. Sammalunda skulle vi finna, att minnet af dessa ord under kommande år ofta hindrade barnen att vika af från den väg, som blifvit Herrens återlösta anvisad.

Kristus är än i dag samma deltagande Frälsare, som när han vandrade bland människorna. Han är i sanning mödrars hjälpare lika mycket nu, som när han i Judeen tog de små i sin famn. De barn, som stå våra hjärtan nära, äro lika mycket hans blods dyrköpta egendom, som de barn, hvilka lefde, då han var här.

Jesus vet, hvad som rör sig i hvarje modershjärta. Han, som själf hade en moder, som kämpade med fattigdom och brist, sympatiserar med hvarje moder i hennes arbete. Han, som företog den långa resan för att hugsvala en kananeisk kvinnas ängsliga hjärta, vill göra lika mycket för nutidens mödrar. Han, som återgaf änkan från Nain hennes enda son och som under sin dödsångest på korset ömmade för sin egen moder, känner sig ännu i dag berörd af moderssorgen. Han önskar hugsvala och hjälpa, hvarhelst sorg eller nöd gör sig gällande.

Må mödrarna komma till Jesus med sina bekymmer. Hos honom skola de finna den hjälp de behöfva för att kunna fostra sina barn. Portarna stå öppna för hvarje moder, som vill lägga sina bördor vid Frälsarens fötter. Han, som sade: »Ivåten barnen komma till mig och förmenen dem icke», inbjuder ännu alla mödrar att bringa sina små till honom för att blifva välsignade.

I de små barn Jesus kom i beröring med såg han de män och kvinnor, som en gång skulle blifva delaktiga af hans nåd och blifva undersåtar i hans rike. Somliga af dem skulle till och med blifva martyrer för hans skull Han visste, att dessa barn mycket mera beredvilligt skulle lyssna till honom och mottaga honom som sin återlösare än de äldre, af hvilka många voro världsliga och hård-45

hjartade. Då han undervisade människorna, ställde han sig på deras egen ståndpunkt Han, som var himmelens Majestät, besvarade deras frågor och sökte på ett sådant sätt förenkla sina viktiga lärdomar, att de sknlle knnna fattas af det barnsliga förståndet. Han nedlade i folkets sin-

»Mödrarna återkallade denna dags händelser i sina barns minnen, och . . - upprepade Krälsa rens kärleksrika ord för dem.»

nen den sanningens säd, som under kommande år sknlle spira npp och bära frukt till evinner-ligt lif.

När Jesus tillsade sina lärjungar, att de icke skulle hindra barnen från att komma till honom, talade han till sina efterföljare under alla tider - till församlingens tjänare, till predikanter och medhjälpare, till alla kristna. Jesus drager de små barnen till sig, och han bjuder oss:»Låten barnen komma», liksom ville han säga: »De skola komma, om I icke hindren dem.»

Låt icke din okristliga karaktär framställa Kristus i en falsk dager. Håll icke de små barnen borta från honom genom din köld och hårdhet. Gif dern aldrig orsak att tänka, att himmelen ingalunda skulle vara en angenäm plats för dem. Tala icke om religionen såsom om något, som barnen ej kunna fatta, och låt dem icke tro, att man icke väntar af dem, att de skola mottaga Kristus i sin barndom. Gif icke dina barn det falska intrycket, att Kristi religion är en dyster religion och att de, om de komma till Frälsaren, måste uppgifva allt, som ger lifvet glädje. Då den Helige Ande verkar på barnens hjärtan, så samarbeta med honom. Lär dem, att Frälsaren kallar dem och att ingenting kan förorsaka honom större glädje, än att de i sin ålders vår och blomstring öfverlämna sig åt honom.

Frälsaren hyser de ömmaste känslor för de själar, som han köpt med sitt eget blod. Han gör anspråk på dem på grund af sin kärlek. Han betraktar dem med outsägligt deltagande. Hans hjärta känner sig draget icke endast till

mera väluppfostrade och intagande barn, utan äfven till sådana, som genom ärftlighet och försummad uppfostran utvisa anstötliga karaktärsfel. Många föräldrar förstå icke, i hvilken grad de äro ansvariga för dessa fel hos sina barn. De sakna mildhet och förstånd i behandlingen af de felande, hvilka de likväl fört dit de äro. Men Jesus ser på dessa barn med förbarmande, i det han härleder verkan från orsak.

Kn Kristi medarbetare bör vara ett medel i hans hand till att draga dessa felande små till Frälsaren. Genom visdom och finkänsligt bemötande bör han söka vinna deras hjärtan samt ingifva dem mod och hopp; så skall han måhända genom Kristi nåd få se deras karaktärer så omdanade, att det kan sägas om dem: »Sådana hörer Guds rike till.»47

1 Kristi bänbcr blefoo fem små kornbröb tillräckliga att matta folkmassan.

Hela dagen hade folket trängts omkring Kristus och hans lärjungar, då han lärde utmed hafvet De hade lyssnat till hans nådefulla ord, så enkla och så klara, att de voro såsom balsam från Gilead för deras själar. Hans gudomliga hand hade meddelat läkedom åt de sjuka och lif åt de döende. Dagen hade varit för dem som en himmel på jorden, och de voro omedvetna om, hur länge de varit utan föda.

Solen höll på att gå ned i väster, och likväl dröjde folket kvar. Slutligen gingo lärjungarna till Jesus och bådo honom, att han för folkets egen skull måtte skilja dem från sig. Många hade kommit lång väg och hade ingenting ätit under hela dagen. I de omgifvande byarna och städerna skulle de möjligen kunna skaffa sig mat. Men Jesus sade: »Gifven I dem att äta.»1 Därpå frågade han, vändande sig till Filippus: »Hvarifrån skola vi köpa bröd, att dessa må äta?»

Filippus blickade ut öfver de stora folkskarorna och tänkte på, hur omöjligt det skulle vara att skaffa föda åt så många. Han svarade fördenskull, att för två hundra penningar skulle icke blifva bröd nog för att hvar och en skulle få ett litet stycke.

Jesus frågade, hur mycken mat, som funnes bland folket. »Här», svarade Andreas, »är en pilt, som har fem kornbröd och två fiskar, men hvad förslår detta för så många?»2 Jesus befallde då, att det skulle bäras till honom. Därpå bjöd han folket sätta sig ned på gräset. När detta var gjordt, »tog han de fem bröden och de två fiskarna, såg upp till himmelen och välsignade och bröt och gaf lärjungarna bröden, och lärjungarna gåfvo åt folket. Och de åto alla och blefvo mätta. Och de upptogo det öfverblifna af styckena, tolf korgar fulla.»3

1 Matt. 14: 16. 2Joh. 6: 5, 9. 8 Matt. 14: 19, 20.48

Det var genom ett underverk af gudomlig kraft, som Jesus bespisade folkhopen, men hur enkel var icke den

»Han välsignade och bröt och gaf ... åt folket.»

mat han bjöd - endast fisk och kornbröd, just den mat, som det galileiska fiskarfolket dagligen Hfnärde sig af.49

Förvisso kunde Kristus hafva skaffat folket en måltid, bestående af fina rätter; men en föda, som endast afsåg gommens njutning, skulle icke kunnat meddela folket någon god lärdom. Och Kristus önskade att genom detta underverk gifva ett föredöme i enkelhet Om våra dagars människor vore enklare i sina vanor och lefde i öfverensstämmelse med naturens lagar, såsom Adam och Eva lefde i begynnelsen, skulle det finnas tillräckliga förråd af föda för hela jordens befolkning; men själfviskhet och

[-njutningslystnad-]

{+njutningslyst- nad+} hafva medfört sy lid och nöd, genom omåttlighet å ena sidan och brist å den andra.

Jesus sökte icke draga människorna till sig genom tillfredsställandet af nj u t n i n gs b egare t. För denna stora människoskara, trött och hungrig efter deri långa, ansträngande dagen, utgjorde den enkla måltiden en fast försäkran såväl om hans makt som om hans ömma omsorg för dem med hänsyn till lifvets hvardagliga behof. Kristus har icke åt sina efterföljare utlofvat denna världens yppighet Deras lott är måhända undanskymd af fattigdom, men hans ord utgöra en pant på, att deras behof skola blifva uppfyllda, och han har lofvat dem det, som ar bättre än jordiska ägodelar - den bestående trösten af hans egen närvaro.

»De upptogo det öfverblifna af styckena, tolf korgar fulla.»50

Sedan folkmassan blifvit mättad, fanns ännu en mängd mat kvar. Jesus sade då till sina lärjungar: »Samlen tillhopa de öfverblifna styckena, att icke något må förfaras.»1 Dessa ord hafva en djupare betydelse än blott matens uppsamlande i korgar. De innehålla en dubbel lärdom. Ingenting bör förstöras. Vi böra icke låta något timligt godt förfaras. Vi böra icke försumma något, som kan gagna en medmänniska. Låt allt, som kan afhjälpa hungrande människors behof, blifva tillvarataget. Och med samma sorgfällighet böra vi tillvarataga brödet från himmelen för att därmed fylla själens behof. Vi böra lefva af hvarje ord ur Guds mun. Intet af det Gud talat må förspillas; icke ett enda ord, som angår vår eviga frälsning, må försummas.

Underverket med bröden lär oss att hafva tillit till Gud. När Kristus bespisade de fem tusen, var födan icke nära till hands. Efter det yttre att döma hade han inga medel till sitt förfogande. Han befann sig ute i öknen med fem tusen män förutom kvinnor och barn. Han hade icke inbjudit dem att följa honom dit. Ifriga att få vara i hans närhet, hade de kommit utan inbjudning eller uppmaning; men han visste, att de, sedan de hela dagen lyssnat till hans lärdomar, voro hungriga och uttröttade. De voro långt från sina hem, och natten var för handen. Många af dessa människor hade ingenting att köpa sig mat för. Han, som för deras skull fastat fyrtio dagar i öknen, ville icke tillåta dem att fastande återvända till sina hem.

Guds försyn hade ställt Jesus på den plats han var, och han förtröstade på sin himmelske Fader, att han skulle gifva, hvad som behöfdes. När vi befinna oss i svåra omständigheter, böra vi förlita på Gud. Under hvarje trångmål böra vi söka hjälp hos honom, som har oändliga resurser till sitt förfogande.

»Joh. 6: 12.Vid utförandet af detta underverk mottog Kristus gåfvorna från Fadern och gaf dem åt sina lärjungar, som lade fram dem för folket. Så skola ock alla, som äro förenade med Kristus, af honom mottaga lifvets bröd och dela ut det åt andra. Hans lärjungar äro de förordnade föreningslänkarna mellan Kristus och människorna.

_ fkall t>at&a gifpet. <3rtt godt mått, paoftatit, f k a-

00h bfT)6t

man gif eöstr

När lärjungarna hörde Frälsarens uppmaning: »Gifven I dem att äta,» uppstego allehanda svårigheter i deras sinnen. De frågade: »Skola vi gå bort och köpa bröd?» Men hvad svarade Jesus? »Gifven /dem att äta.» Lärjungarna buro fram till Jesus allt de hade, men han uppmanade icke dem att äta, utan han bjöd dem att gifvaåt folket. Maten förökades i lians hand, och lärjungarna räckte aldrig förgäfves ut sina händer mot Kristus efter mera. Det lilla förrådet räckte till åt alla. När folkmassan blifvit mättad, åto lärjungarna tillsammans med Jesus af den dyrbara himlaskänkta födan.

Hur ofta sjunker icke vårt mod, när vi se de fattigas, de okunnigas och de frestades nöd! Vi säga: »Icke räcker vår svaga kraft och våra knappa medel till att afhjälpa den förskräckliga nöden? Skola vi icke vänta på någon, som har större förmåga att leda verket, eller vänta tills någon organisation tager det om hand?» Kristus säger: »Gifven *I* dem att äta.» Bruka de medel, den tid, den förmåga du har. Bär dina kornbröd fram till Jesus.

Om dina tillgångar också icke äro tillräckliga att bespisa tusenden, äro de måhända nog till att bespisa en. I Kristi hand kan det dock räcka till åt många. Gif, såsom lärjungarna gjorde, hvad du har, och Kristus skall föröka gåfvan. Han skall belöna ditt enkla, barnsliga förtroende till honom. Det, som endast tycks vara några ringa smulor, skall blifva till en sann festmåltid.

»Den, som sår sparsamt, han skall ock skörda sparsamt, och den, som sår med välsignelse, han skall ock skörda med välsignelse . . . Gud är mäktig att låta all nåd öfverflöda till eder, på det att I uti allt mån alltid hafva nog och öfverflöda till allt godt verk, såsom det är skrifvet:

Han utströdde, han gaf åt de fattiga, hans rättfärdighet förblifver evinnerligen.

Och den, som gifver säd åt såningsmannen och bröd till spis, han skall ock gifva och formera edert utsäde och föröka eder rättfärdighets frukter, så att I uti allt varden rika till all gifmildhet i enfald.»2 Kor. 9: 6-11.

Med Gud i naturen.

»*I de gröna dalarna, i skogen och på bärgsluttningarna talade Jesus med sin himmelske Fader.*»

Frälsarens lif på jorden var ett lif i förening med naturen och med Gud. I denna förening afslöjade han för oss hemligheten af sitt lifs kraft.

Jesus var en allvarlig, ihärdig arbetare. Aldrig har bland människorna funnits någon så tyngd af ansvar som han. Aldrig har någon arman burit en så tung börda af världens sorger och synder som han. Aldrig har någon arbetat med så själfuppoffrande nit för människornas bästa som han. Och likväl var han i besittning af full hälsa. Såväl fysiskt som andligt framställdes han genom offerlammet, som var »felfritt och obesmittadt».1 Petr. 1: 19. Såväl till kropp som till själ var han ett exempel på, hvad Gud ämnat, att hela mänskligheten skulle blifva genom lydnad för hans lagar.

Då folket betraktade Jesus, såg det ett ansikte, i hvilket gudomligt förbarmande var blandadt med själf medveten makt. Han tycktes vara omgifven af en atmosfär af andligt lif. Hans uppträdande var mildt och anspråkslöst, och likväl gaf han människorna ett intryck af makt, som väl var beslöjad, men som icke helt och hållet kunde döljas.

54

Under sin lärareverksamhet var Kristus oupphörligt förföljd af listiga och skrymtaktiga människor, som traktade efter hans lif. Späjare följde i hans fotspår, vaktande hans ord för att finna något att anklaga honom för. Judafolkets skarpsinnigaste och lärdaste män sökte att vederlägga honom med ord, men de kunde det aldrig. De måste alltid draga sig tillbaka, förvirrade och bragta på skam af den oansenlige läraren från Galileen. I Kristi undervisning låg en friskhet och en kraft, som människor aldrig förr erfarit. Till och med hans fiender tvingades att erkänna: »Aldrig har någon människa så talat, som denne man talar. >1

Jesu barndom, tillbragt i fattigdom, hade förblifvit oberörd af en fördärfvad tids förvända sedvänjor. Medan han arbetade som timmerman och bar hemmets bördor samt lärde sig lydnad och flit, fann han vederkvickelse i naturens skönhet och förvärfvade sig kunskap, i det han begrundade naturens hemligheter. Jesus studerade Guds ord, och sin största lycka erfor han, då han fick lägga undan sitt arbete och gå ut på ängarna för att i stillhet anställa betraktelser eller för att på bärgsluttningarna eller bland skogens träd samtala med Gud. Den tidiga morgonsolen fann honom ofta på någon afskild plats, begrundande och rannsakande skrifterna eller bedjande till Gud. Med sångens ljud välkomnade han morgonens ljus; med lof-sånger förljufvade han sina arbetstimmar och bragte därunder himmelsk glädje till de uttröttade och modstulna.

Under sin lärareverksamhet lefde Jesus till stor del utomhus. Sina resor från plats till plats företog han till fots, och en stor del af sin undervisning meddelade han under bar himmel. Då han undervisade sina lärjungar, förde han dem ofta från städernas larm ut till lugnet på de fria fälten, där allt harmonierade med de lärdomar i enkelhet, tro och själfförnekelse, som han önskade med-

1Joli. 7: 46.55

sångens ljud välkomnade han morgonens ljus.»

dela dem. Det var iinder de sktlggiga träden på bärg-sluttningarna i närheten af det Galileiska hafvet, som detolf blefvo kallade till apostlaämbetet och som bärgs-predikan hölls.

Kristus fann behag i att samla folket omkring sig under den blåa himmelen på någon gräsbevuxen kulle eller utmed hafsstranden. Här, omgifven

af sina egna skapelseverk, kunde han vända folkets

tankar från det konstlade till det naturliga. I naturens tillväxt och utveckling uppenbarades hans rikes principer.

Då människorna lyfte sina ögon upp till bärgen och

skådade hans händers underbara verk, kunde de mottaga dyrbara gudomliga sanningar. Under kommande dagar skulle den gudomlige lärarens undervisning sålunda "upprepas för dem genom föremålen

»Den gudomlige lärarens undervisning skulle upprepas för dem genom föremålen i naturen.»

,1,57

i naturell. Detta skulle verka upplyftande på sinnet ocli bringa hjärtat hvila.

Jesus lät ofta sina lärjungar, som arbetade tillsammans med honom, få en fritid, så att de kunde besöka sina hem och hvila ut, men förgäfves sökte de få honom själf att lämna sitt arbete. Hela dagen igenom tjänade han människorna, som sökte hans hjälp, och på aftonen eller i den

»När han återvände från

"bönetimmarna . . . ladt

de märke till friden'! i

hans anletsdrag.»

tidiga morgonstunden gick han bort till sin helgedom bland bärgen för att samtala med sin Fader.

Ofta försatte honom hans tröttande arbete, fiendernas förföljelse och de skriftlärdas falska undervisning i en så ytterlig utmattning, att hans moder och bröder och äfven hans lärjungar fruktade för hans lif. Men när han återvände från bönetimmarna, med hvilka han afslutade den.58

mödosamma dagen, lade de märke till friden i hans anletsdrag, den friskhet, det lif och den kraft, som tycktes genomtränga hela hans varelse. Från dessa timmar, tillbragta i ensamhet med Gud, återvände han morgon efter morgon för att bringa människorna himmelens ljus.

en bnilötib.

Kfter lärjungarnas återkomst från sin första missionsresa bjöd Jesus dem att gå afsides och hvila en liten tid. Lärjungarna hade återvändt, uppfyllda af glädje öfver sin framgång som evangelii budbärare> när de nåddes af budskapet om Johannes döparens död för Herodes' hand. De uppfylldes därvid af bitter sorg och missräkning. Jesus visste, att han satt lärjungarnas tro på ett hårdt prof genom att tillåta, att Johannes dog i fängelset. Med innerligt medlidande såg han deras sorgsna, förgråtna ansikten, och tårar fyllde hans egna ögon och hans röst skalf, när han sade: »Kommen allena afsides med mig till en öde trakt och hvilen eder något litet»1

I närheten af Betsaida, vid norra ändan af Galileiska hafvet, fanns en enslig plats, och fager som den var i vårens friska grönska, fann Jesus här en välkommen tillflyktsort med sina lärjungar. Till denna plats begåfvo de sig i sin båt tvärs öfver hafvet Här kunde de hvila, skilda från folkmassans oro. Här kunde lärjungarna, ostörda af fariséernas gäckeri och anklagelser lyssna, till Kristi ord. Här hoppades de få njuta en kort tid af gemenskap med sin Herre.

Det var dock icke länge Jesus fick vara ensam med sina älskade. Men hur dyrbar för dem var icke denna korta stund! De samtalade om evangelii verk och möjligheten att utföra ett mera framgångsrikt arbete bland folket. Då Jesus för dem afslöjade sanningens skatter, blefvo de styrkta med gudomlig kraft och fyllda af hopp och mod.

Mark. 6: 31.59

Men snart började folkmassan åter söka honom. I förmodan att lian begifvit sig till sin vanliga tillflyktsort, följde folket honom dit. Hans hopp om att vinna åtminstone en enda timmes hvila var tillintetgjord t. Men i djupet af sitt ädla, medlidsamma hjärta hyste den gode Herden

De begåfvo sig- i sin

båt tvärs öfver

hafvet.»

för fåren endast kärlek och förbarmande med dessa oroliga, törstande själar. Hela dagen betjänade han dem och tillgodosåg deras behof, och om aftonen återsände han dem till deras hem att hvila.

I detta sitt lif, så fullständigt uppoffradt för andrasbästa, fann Frälsaren det nödvändigt att gå afsides från den ständiga verksamheten och beröringen med mänskliga behof för att söka ensamheten och den ostörda gemenskapen med sin Fader. Då folkhopen, som följt honom, aflägsnat sig, begaf han sig fördenskull in bland bärgen, och där, ensam med Gud, utgöt han sin själ i bön för dessa lidande, syndiga, hjälpbehöfvande varelser.

Då Jesus sade till sina lärjungar, att skörden var mycken och arbetarna få, ville han icke särskildt framhålla nödvändigheten af oupphörligt arbete, utan uppmanade dem: »Bedjen fördenskull skördens Herre, att han utsänder arbetare till sin skörd.»Matt. 9: 38. Till sina uttröttade arbetare i våra dagar såväl som till sina första lärjungar talar han dessa förbarmande ord: »Kommen allena afsides . . . och hvilen eder något litet.»

Alla, som gå i Guds skola, behöfva sådana ensamma stunder, då de ostördt kunna samtala med sina egna hjärtan, med naturen och med Gud. Inom dem skall ju utvecklas ett lif, som icke är i harmoni med världen, dess bruk och vanor, och de behöfva vinna personlig erfarenhet i att inhämta kunskap om Guds vilja. Hvar och en af oss måste personligen höra Gud tala till hans hjärta. När hvarje annat ljud har tystnat och vi i stillhet bida inför honom, gör själens stillhet hans röst mera tydlig. Han bjuder oss: »Blifven stilla och besinnen, att jag är Gud.»Ps. 46; 11. Detta är den mest verksamma förberedelsen för allt arbete, som utföres för Gud. Den, som blifvit sålunda vederkvickt, skall midt under mängdens vimmel och under trycket af lifvets trängande göromål känna sig omgifven af en atmosfär af ljus och frid. Han skall erhålla ett nytt förråd af både fysiska och andliga krafter. Hans lif skall sprida vällukt omkring sig och uppenbara en gudomlig kraft, som skall påverka människornas hjärtan.

Trons beröring.

»*Tron är den hand, som berör den Evige.*»

»Om jag blott får röra vid hans klädnad, så blifver jag hulpen.»Matt 9: 21.
Kristus befann sig på väg hem till Jairus, den judiske rabbinen, som enträget bedt honom att komma och uppväcka hans nyss aflidna dotter. Den hjärtslitande bönen: »Min dotter har just nu dött, men kom och lägg din hand på henne, så får hon lif igen,»footnote>Matt. 9: 18. hade rört Kristi ömma, deltagande hjärta, och tillsammans med synagogföreståndaren begaf han sig genast på väg till hans hem. De kommo dock endast långsamt fram; ty folkmassan trängde Kristus på alla sidor. Medan Frälsaren sålunda banade sig väg genom mängden, kom han i närheten af platsen

där den stackars kvinnan stod. Gång på gång hade hon förgäfves sökt komma i hans närhet Nu var tillfället kommet för henne, men hon visste icke, hur hon skulle kunna få tala med honom, och hon ville icke gärna hindra honom, där han långsamt trängde sig fram. Men hon hade hört, att blotta vidrörandet af hans klädnad medförde hälsa, och, darrande af rädsla att förlora detta enastående tillfälle, trängde hon sig fram, sägande till sig själf: »Om jag blott får röra vid hans klädnad, så blifver jag hulpen.»

Kristus kände hvarje tanke i hennes hjärta, och han sökte därför bana sig väg fram till henne. Han kände hennes stora nöd och ville hjälpa henne att öfva tro.

I det Jesus sålunda gick förbi, räckte hon ut handen och lyckades hastigt vidröra fållen af hans klädnad. I samma ögonblick visste hon, att hon var botad.

Hela hennes tro uttryckes i denna handling, och ögonblickligen försvann hennes svaghet och smärta. Hon hade en ögonblicklig förnimmelse, som om en elektrisk ström gått genom hvarje fiber af hennes varelse. En känsla af fullkomlig hälsa kom öfver henne. »Hon kände i sin kropp, att hon var botad från sin plåga.»1

Den tacksamma kvinnan önskade uttrycka sin tacksamhet till den store Läkaren, som genom en enda beröring gjort mera för henne än alla läkare under tolf långa år förmått göra, men hon vågade icke. Med hjärtat fullt af tacksamhet sökte hon komma ut ur folkhopen. Plötsligt stannade då Jesus och blickade omkring sig, sägande: »Hvem var det, som rörde vid mig?»

Petrus såg på honom med förvåning och sade: »Mästare, folket trycker och tränger dig, och du säger: hvem var det, som rörde vid mig?»

»Det var någon, som rörde vid mig,» svarade Jesus, »ty jag kände, att kraft gick ut från mig.» Han kunde urskilja trons beröring från den tillfälliga beröring, som

1 Mark. 5: 29.uppstod vid folkträngseln. Någon hade vidrört honom för ett särskildt ändamål och erhållit svar.

Kristus gjorde ingalunda denna fråga för sin egen del. Det var något han önskade lära folket, sina lärjungar och kvinnan. Han önskade ingjuta hopp hos den olycklige; han önskade visa att det var tron, som medfört den helande kraften. Kvinnans starka förtröstan borde icke lämnas oanmärkt. Gud måste blifva förhärligad genom hennes tacksamma bekännelse. Kristus önskade, att hon måtte förstå, att han skänkte hennes troshaudling sitt bifall. Han ville icke låta henne gå bort med en half välsignelse

allenast; hon finge icke förblifva i okunnighet om, att han kände hennes lidande, att han hyste förbarmande kärlek till henne och gladdes öfver hennes tro på hans kraft att frälsa alla, som kommo till honom.

Med blicken riktad åt det håll, där kvinnan stod, fortfor Jesus att fråga, hvem det var, som vidrört honom. Då

I>å kvinnan såg, att det skulle vara förgäfves att dölja sig, kom hon darrande fram och kastade sig ned för hans fotte64

nu kvinnan såg, att det skulle vara förgäfves att dölja sig, kom hon darrande fram och kastade sig ned för hans fötter. Under tårar af tacksamhet berättade hon för honom inför allt folket, hvarför hon vidrört hans klädnad och att hon blifvit ögonblickligen botad. Hon fruktade, att hon visat för stor närgångenhet genom sitt handlingssätt, men intet klandrande ord kom öfver Kristi läppar. Han talade endast tröstens ord, och de kommo från ett kärleksfullt hjärta, uppfylldt af deltagande för en lidande mänsklighet »Var vid godt mod, min dotter», sade han ömt, »din tro har hulpit dig. Gå i frid.»1 Hur trösterika voro icke dessa ord för kvinnan! Nu fördunklades icke längre hennes glädje af fruktan, att hon väckt anstöt.

Den nyfikna hopen, som trängdes omkring Jesus, förnam ingen lifgifvande kraft; men den lidande kvinnan, som vidrört honom i tro, blef helbrägdagjord. Likaså skiljer sig i andliga ting den tillfälliga beröringen från trons beröring. Endast att tro på Jesus såsom världens Frälsare kan aldrig bringa läkedom åt själen. Den tro, som medför frälsning, består icke blott i ett instämmande i evangelii sanning. Sann tro består däri, att vi mottaga Kristus som en personlig frälsare. Gud utgaf sin enfödde Son, på det att jag genom att tro på honom »icke må förgås, utan hafva evigt lif».2 När jag kommer till Kristus efter hans ord, måste jag tro, att jag erhåller hans frälsande nåd. Det lif jag nu lefver, »det lefver jag i tron på Guds Son, som har älskat mig och utgifvit sig själf för mig».3

Många betrakta tron som en åsikt, men frälsande tro är en handling, genom hvilken de, som mottaga Kristus, ingå i innerlig förening med Gud. En lefvande tro medför ökad kraft, en stilla förtröstan, hvarigenom själen medels Kristi nåd blir en segrande makt

Tron är en mäktigare segerfurste än döden. Om de sjuka kunde förmås att i tron fästa sina ögon på den

. 8: 48. 2 Joh. 3: 16. * Gal. 2: 20.65

allsmäktige Läkaren, skulle vi få se underbara följder. Det skulle bringa lif till både kropp och själ.

Då du arbetar för de åt onda vanor hemfallna, bör du vända deras ögon till Jesus i stället för att visa dem på det fördärf och den undergång, mot hvilken de hasta. Låt dem betrakta den himmelska härligheten. Detta skall bidraga mera till kroppens och själens frälsning, än alla grafvens fasor förmå, då de framställas för dessa

olyckliga, efter det yttre att döma hopplösa varelser.

»Frälste Ijan oss, icke för rättfärbigtjetens gärningars skull, Ijoilka vi Ijabe gjort, utan efter sin barmljärtigljet»

En höfvitsmans tjänare låg sjuk i förlamning. Bland romarna voro tjänarna slafvar, som köptes och såldes på marknadsplatserna och ofta behandlades med grymhet, men denne höfvitsmän var djupt fäst vid sin tjänare och önskade innerligen, att han måtte blifva återställd. Och han trodde, att Jesus förmådde återställa honom. Visserligen hade han aldrig sett Frälsaren, men de berättelser han hört hade ingifvit honom tro. Trots judarnas formväsen var denne romare öfvertygad om, att deras religion var högre än hans egen. Han hade redan brutit sig igenom de skrankor af nationell fördom och hat, som skilde de besegrade från deras besegrare. Han hade visat aktning för Herren och den sanna gudstjänsten samt behandlat judarna med välvilja. I allt, hvad han hört om Kristi undervisning, fann han just det, som tillfredsställde själens längtan. Det andliga lifvet inom honom själf gaf gensvar på Frälsarens ord; men för egen del ansåg han sig ovärdig att nalkas Jesus och bad fördenskull judarnas äldste, att de måtte anmoda Jesus att bota hans tjänare. Dessa män framställde då saken för Jesus, enträget framhållande, att han var värd,

att Jesus gjorde honom detta. »Ty han älskar vårt folk, och det är han, som har byggt synagogan åt oss,» sade de.

Men på vägen till höf-vitsmannens hem, mottager Jesus detta budskap från honom själf: »Herre, gör dig icke cmak; ty jag är icke värdig, att du går

»En höfvitsmans tjänare låg sjuk i förlamning.»

in under mitt tak.»1 lyikväl fortsätter Frälsaren sin väg, och höf-

vitsmannen kommer själf för att framställa samma budskap: »Hvarför jag ock icke räknade mig själf värdig att gå till dig,» »utan

.Säg allenast ett ord, så varder min tjänare helbrägda.»

I,uk. 7: 5, 6.67

säg allenast ett ord, så varder min tjänare helbrägda. Ty äfven jag är en människa, som står nnder befäl och har krigsmän nnder mig, och jag säger till en: gå, och han går, och till en annan: kom, och han kommer, och till min tjänare: gör det, och han gör så.»1 Jag representerar den romerska makten, och mina krigsmän anse min myndighet såsom den största. Sammalunda representerar du den oänd-lige Gudens makt, och alla skapade ting lyda ditt ord. Du kan bjuda sjukdomen vika, och den lyder dig. Säg endast ett ord, och min tjänare skall blifva helbrägda. »Gå; såsom du trodde, så ske dig!» sade då Jesus. »Och i samma stund vardt hans tjänare helbrägda.»2

Judarnas äldste hade lofordat höfvits-mannen inför Kristus på grund af den ynnest han visat »vårt folk». »Han är värd,

att du gör honom detta,» sade de, >ty ... han har byggt synagogan åt oss.» Men själf sade hof vitsmannen: »Jag är icke värdig.» lyikväl fruktade han icke att begära hjälp af Jesus. Han förtröstade icke på sin egen godhet, utan på Frälsarens barmhärtighet. Det enda han hade att framhålla var sitt stora behof af hjälp.

I<uk. 7: 7; Matt. 8: 8, 9. 2 Matt. 8: 13.n: till mig.ffcaU jag fan-ner-ligen ic&e käfta ut.

På samma sätt kan hvarje mänsklig varelse komma till Jesus. Så »frälste han oss, icke för rättfärdighetens gärningars skull, hvilka vi hade gjort, utan efter sin barmhärtighet».1 Känner du, att du såsom syndare icke kan erhålla Guds välsignelse? Kom då ihåg, att Kristus kom till världen för att frälsa syndare. Vi hafva ingenting, som kan rekommendera oss hos Gud; det enda vi nu och i evighet kunna åberopa är vår ytterligt hjälplösa ställning, som nödvändiggör hans frälsande kraft. Bortkastande all självförtröstan, måste vi blicka upp till Gol gata kors och säga:

»Intet bringar jag till dig, blott till korset kastar mig.»

»Om du kan - allt kan ske för den, som tror.»2 Det är tron, som förenar oss med himmelen och som gifver oss styrka i striden mot mörkrets makter. Gud har i Kristus försedt oss med medel till underkufvande af hvarje ondt karaktärsdrag, till öfvervin-nande af hvarje frestelse, hur stark den än må vara. Men många känna, att de sakna tro, och därför hålla de sig borta från Kristus. lyåt dessa själar i sin hjälplösa ovärdighet helt förlita sig på den förbarmande Frälsarens nåd. Må de icke se på sig själfva, utan på Jesus. Han,

1 Tit. 3: 5. - Mark. 9: 23.69

som botade de sjuka och utdref onda andar, medan han vandrade bland människorna, är ännu samma allsmäktige återställare. Grip fördenskull hans löften såsom blad från lifvets träd: »Den, som kommer till mig, skall jag sannerligen icke kasta ut»1 Då du kommer till honom, så tro, att han mottager dig, emedan han lofvat det. Du kan icke förgås, om du gör detta, nej, aldrig!

»Gud bevisar sin kärlek till oss däruti, att Kristus har dött för oss, medan vi ännu voro syndare.»2

»Är Gud för oss, hvem kan vara mot oss? Han, som icke har skonat sin egen Son, utan utgifvit honom för oss alla, huru skall han icke ock skänka oss allt med honom?»3

»Jag är viss därpå, att hvarken död eller lif, eller änglar eller herradömen eller väldigheter, eller de ting, som äro, eller de ting, som skola komma, eller höghet eller djuphet eller något annat skapadt skall kunna skilja oss från Guds kärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre.»4

»fjerre, vill bu, så kan bu göra mig ren,»

Spetälskan var den mest fruktade af alla kända sjukdomar i Österlandet. Dess smittosamma och obotliga karaktär och dess fasaväckande verkningar på de olyckliga offren uppfyllde äfven de modigaste med fruktan. Judarna ansågo denna sjukdom vara en straffdom på grund af någon synd, och därför kallades den »straffet», »Guds finger». Obotlig och dödlig, ansågs den vara en symbol af synden.

Genom ceremoniallagen var den spetälske förklarad oren. Allt, hvad han vidrörde, var orent; luften blef besmittad af hans andedräkt. Ivikt en död var han utestängd från människors boningar. Hvar och en, som misstänktes hafva denna sjukdom, måste själf inställa sig för prästerna, soni skulle undersöka och afgöra, hur det förhöll sig med honom. Om han förklarades för spetälsk, blef han skild från sin familj, afskild från Israels samfund och dömd att vistas endast

1 Joh. 6: 37. 2 Rom. 5: 8. 3 Rom. 8: 31, 32. 4 Rom. 8: 38, 39.bland sådana personer, som voro hemsökta af samma sjukdom. Icke ens konungar och härskare voro undantagna härifrån. Monarken, soni angripits af denna hemska sjukdom, måste nedlägga spiran och fly ur samhället.

Skild från sina vänner och närmaste, måste den spetälske bära den förbannelse hans sjukdom medförde. Han var tvungen att tillkännagifva sin olycka, sönderrifva sina kläder och uppgifva klagorop, som skulle varna alla att fly från hans ^besmittande närhet. Ropet: »oren, oren!» som i klagande toner kom från den stackars förskjutnes läppar, var en signal, som hördes med fruktan och afsky.

Inom området för Kristi predikoverksamhet funnos många af dessa stackars lidande varelser, och då nyheten om hans verksamhet nådde dem, var det en, i hvars hjärta tron började uppspira. Om han kunde komma till Jesus, skulle han blifva botad. Men hur skulle han kunna finna Frälsaren? Hur skulle han, som var dömd till lifslång isolering, kunna nå fram till den store Frälsaren? Och ville Kristus bota honom? Skulle han icke i likhet med fariséerna och äfven läkarna uttala förbannelsen öfver honom och bjuda honom att draga sig undan från människors vistelseort?

Han tänker på allt, som blifvit honom berättadt om Jesus. Icke en enda, som sökt hans hjälp, har blifvit tillbakavisad. Då beslutar den stackars mannen att uppsöka Frälsaren. Väl är han utestängd ur städerna, men måhända skulle det lyckas honom att komma i Frälsarens väg i någon afkrok bland bärgen, eller skulle han finna

honom, då han undervisade utanför städerna. Svårigheterna äro stora, men detta är hans enda hopp.

Stående långt ifrån, uppfångar den spetälske några ord från Frälsarens läppar. Han ser honom lägga sina händer

»Ropet: '01 en, oren !' som i klagande toner kom från den stackars förskjutnes läppar, var en signal, som hördes med fruktan och afsky.»på de sjuka; han ser den lame, den blinde och allehanda sjuklingar stiga upp friska, prisande Gud för sin räddning. Då starkes hans tro. Allt närmare och närmare kominer han den lyssnande folkhopen. De band, som blifvit honom pålagda, faran för smitta och den fruktan, med hvilken alla betrakta honom, allt är förgätet. Han tänker endast på detsaliga hoppet att blifva botad. Han utgör ett afskräckande skådespel. Sjukdomen har lämnat efter sig fruktansvärda spår, och hans af ty nåde kropp ser ohygglig ut. Vid hans åsyn

ryggar folket tillbaka, och i

sin förfäran tränga de mot

hvarandra för att undvika att komma i beröring med honom.

Somliga söka

hindra honom från att komma fram till Jesus, men det är förgäfves; han tycks hvarken se eller höra dem. Han är oberörd af alla deras uttryck af vämjelse. Han ser endast Guds Son; han hör endast den röst, som gifver lif åt de döende. Trängande sig fram till Jesus, kastar han sig ned för hans fötter under utropet: »Herre, vill du, så kan du göra mig ren.»1 Jesus svarar: »Jag vill; blif ren,» och lägger sin hand på honom.

1 Matt. 8: 2.

»Vid hans åsyn ryggar folket tillbaka . ." Somlig-a söka hindra honom,från att komma fram till Jesus.»72

Ögonblickligen försiggår en förändring med den spetälske. Hans blod blir friskt, hans närver känsliga och hans muskler fasta; den onaturligt hvita, fjälliga huden, som är egendomlig för de spetälska, försvinner, och köttet på hans kropp blir som ett barns.

Om prästerna hade kännt omständigheterna vid den spetälskes botande, skulle måhända deras hat till Kristus ha föranledt dem att gifva ett falskt utlåtande. Kristus önskade förhindra hvarje partiskhet härutinnan. Därför tillsade han också mannen att för ingen omtala det, som händt, utan strax inställa sig i tämplet med en offergåfva, innan ryktet om underverket ännu hunnit utspridas.

Innan prästerna mottogo ett sådant offer, måste de i enlighet med sin plikt undersöka den offrande och intyga hans fullkomliga tillfrisknande. Denna undersökning blef också företagen. De präster, som bannlyst den spetälske, intygade nu, att han var frisk, och den botade mannen återvände till sitt hem och samhället. Hälsans gåfva syntes honom dyrbarare än någonsin, och han fröjdades öfver sin mannakraft och återkomsten till sin familj. Oaktadt Jesu varning kunde han icke länge dölja omständigheterna vid sitt botande, och i sin glädje gick han omkring och förkunnade hans kraft, som gjort honom helbrägda.

När denne man kom till Jesus, var han »full af spetälska». Sjukdomens gift hade genomträngt hela hans kropp. Lärjungarna sökte hindra Mästaren att vidröra honom, ty den, som vidrörde en spetälsk, blef själf oren. Men icke blef Jesus orenad, då han lade sin hand på den spetälske, utan Spetälskan försvann. Så är det ock med syndens spetälska - djupgående, dödlig, omöjlig att blifva kvitt genom mänsklig makt. »Hela hufvudet är kränkt och hela hjärtat är sjukt. Ifrån fotbladet ända upp till hufvudet är intet helt på dem, idel sår, blånader och friska sår.»1 Men Jesus, som kom för att ikläda sig mänskligheten, blef icke besmittad.

1 Es. i: 5, 6.73

Hans närvaro var en helande kraft för syndaren. Hvem helst, som vill falla till hans fötter, sägande i tron: »Herre, vill du, så kan dn göra mig ren,» får höra svaret: »Jag vill; blif ren.»

Vid somliga tillfällen beviljade Jesus icke genast bönen om helbrägdagörelse. Men hvad den spetälske angår,

hade bönen knappast blifvit uttalad, förrän den var besvarad. När vi bedja om jordiska välsignelser, kan svaret på vår bön dröja, eller ock gifver Gud oss måhända något annat, än det vi bedja om. Men så är aldrig förhållandet, när vi bedja om befrielse från synd. Det är hans önskan att rena oss från synden, att göra oss till sina barn och sätta oss i stånd att lefva ett heligt lif. Kristus »har gifvit sig själf för våra synder, på det att han skulle uttaga oss från den närvarande onda världen, efter Guds och vår Faders vilja».1 »Och detta är den tillförsikt vi hafva till honom, att om vi bedja något efter hans vilja, så hör han oss. Och om vi veta, att han hör oss, Ii vadhelst vi bedja om, så veta vi, att vi hafva det ombedda, hvarom vi hafva bedt honom.»2

«1 skoten finna nx«

Jesus såg de olyckliga och de i hjärtat betryckta; han såg dem, hvilkas hopp var grusadt och som med jordiska förströelser sökte dämpa själens längtan. Och alla dessa inbjöd han att komma till honom för att finna rö. Kärleksfullt bjöd han betungade människor: »Tagen på eder mitt ök och lären af mig; ty jag är mild och ödmjuk i hjärtat, och I skolen finna rö till edra själar.»3

Dessa Kristi ord äro riktade till hela människosläktet. Vare sig människorna känna det eller icke, äro de alla trötta och betungade. Alla äro nedtyngda af bördor, som endast Kristus kan aflyfta. Den tyngsta af alla bördor är syndens börda. Om vi vore lämnade att själfva bära

1 Gal. i: 4. 2 i Joh. 5: 14, 15. 3 Matt. TI: 29.74

denna börda, skulle den krossa oss. Men han, som är utan synd, har intagit vår plats. »Herren kastade allas våra synder uppå honom.»1

Han har burit vår syndaskuld. Han vill taga bördan från våra trötta skuldror; han vill gifva oss rö. Han vill också bära alla våra omsorger och bekymmer. Och han uppmanar oss att kasta alla våra omsorger på honom, ty han bär oss på sitt hjärta.

Jesus, vår äldste broder, sitter på den Eviges tron, och han iakttager hvarje själ, som vänder sig till honom såsom sin frälsare. Han känner af egen erfarenhet mänsklighetens svaghet och alla dess behof samt styrkan af våra frestelser, ty han har »varit frestad i allting, likasom vi, dock utan synd».2 Han vakar öfver dig, du bäfvande Guds barn! Är du frestad? Han vill befria dig. Är du svag? Han vill stärka dig. Är du okunnig? Han vill upplysa dig. Är du sårad? Han vill läka dig. Herren »bestämmer stjärnornas mängd», och dock »helår han dem, som hafva ett förkrossadt hjärta, och han förbinder deras sår».3

Framlägg din sak för Herren, hvadhelst du ängslas och bekymras öfver, och han skall gifva dig kraft att härda ut. Du skall finna utvägar ur dina svårigheter och bekymmer. Ju svagare och hjälplösare du känner dig vara, desto starkare skall du blifva i hans kraft. Ju tyngre dina bördor äro, dess mera välsignad skall hvilan kännas, sedan du kastat bördorna på honom, som vill och kan bära dem.

Omständigheter kunna skilja vänner åt; det vida hafvets oroliga böljor kunna brusa mellan oss och dem. Men inga omständigheter och intet afstånd kan skilja oss från Frälsaren. Hvarhelst vi må vara, är han på vår högra sida för att hjälpa, stödja och trösta oss. Kristi kärlek till sina återlösta är större än en moders kärlek till sitt barn. Och det är vår förmån att hvila i denna kärlek och säga: »Jag vill förtrösta på honom, ty han gaf sitt lif för mig.»

Es. 53: 6. * Ebr, 4: 15. * Ps. 147: 4,Mänsklig kärlek kan förändras; men Kristi kärlek känner ingen växling. När vi ropa till honom om hjälp, är hans hand redan utsträckt för att frälsa oss.

»Bärgen skola vika och högarna falla, men min nåd skall icke vika ifrån dig, och min frids förbund skall icke förfalla, säger Herren, din förbarmare.»Es. 54: 10.

Själens botande.

»*På det att I mån veta, att Människosonen har makt på jorden att förlåta synder.*»

Många af dem, som sökte hjälp hos Jesus, hade själfva ådragit sig sjukdom. Likväl nekade han icke att bota dem.

Och när den hos honom inneboende kraften inträngde i deras själar, kände de sin syndaskuld, och många blefvo botade från sin andliga sjukdom, på samma gång de erhöllo kroppslig hälsa.

Bland dessa befann sig den lame från Kapernaum. I likhet med den spetälske hade denne lame förlorat allt hopp om tillfrisknande. Hans sjukdom utgjorde följderna af ett syndigt lif, och hans lidande förbittrades ännu mer af samvetskval. Förgäfves hade han vändt sig till fariséerna och läkarna för att få hjälp. De förklarade honom obotlig, utpekade honom som en syndare och påstodo, att han måste dö under Guds vrede.

Slutligen hade den lame försjunkit i misströstan. Då hörde han talas om Jesu gärningar. Andra lika syndiga och hjälplösa som han hade blifvit botade, och han började tro, att äfven han kunde blifva botad, om han blefve buren till Frälsaren. Hoppet sjönk emellertid, när han

erinrade sig orsaken till sin sjukdom, ocli likväl kunde lian icke uppgifva tanken på att blifva botad.

Hans största önskan var att blifva befriad från syndens

börda. Han längtade efter att se Jesus och erhålla försäk-

»Gång på gång sökte den

lames bärare bana sig väg

genom folkmassan.»

rån om sina synders förlåtelse och frid med Gud, ty då skulle han vara nöjd att lefva eller dö, hvilket som vore Guds vilja.

Ingen tid var att förlora, ty den lames kropp barredan dödens märken. Han anropade därför sina vänner, att de skulle bära honom på hans bädd till Jesus, och detta gjorde de med glädje. Men så tät var folkmassan, som samlat sig i och omkring huset, där Frälsaren var, att det var omöjligt för den sjuke och hans vänner att nå fram till Jesus eller att ens komma inom hörhåll. Det var i Petri hem, som Jesus nu talade. Lärjungarna sutto enligt sin vana nära intill sin mästare, och »sutto där fariséer och lagkloka, som hade kommit från alla byar i Galileen och Judeen och från Jerusalem».1 Många af dessa hade kommit som spioner för att söka någon anklagelse mot Jesus. Bakom dem trängdes en blandad människomassa - de otåliga, de vördnadsfulla, de nyfikna och de vantrogna. Där fanns folk af olika nationaliteter och samhällsklasser. »Och Herrens kraft var där till att göra ,dem helbrägda.» Lifvets ande hvilade öfver församlingen, men fariséerna och de lagkloka märkte det icke. De kände ingen brist, och de behöfde icke helbrägdagöras. »De hungriga har han mättat med goda ting, och de rika har han låtit gå tomma bort.»2

Gång på gång sökte den lames bärare bana sig väg genom folkhopen, men förgäfves. Den sjuke mannen såg sig omkring med outsäglig ångest. Hur skulle han kunna gifva upp hoppet, när den efterlängtade hjälpen var så nära! På hans begäran buro hans vänner honom upp på taket af huset och bröto upp detsamma samt släppte honom ned framför Jesu fötter.

Detta »förorsakade ett afbrott i Jesu tal. Han betraktade det sorgsna anletet och såg de bönfallande blickarna, som voro fästa på honom. Mer än val kände han denna betryckta själs trängtan. Var det icke han själf, som öfver-bevisat mannens samvete om synd, medan denne ännu var i sitt hem? När han ångrade sin synd och trodde på Jesu makt att göra honom helbrägda, hade Frälsarens barm-

5: 17. 2 I,iik. i: 53.79

härlighet Imgsvalat lians hjärta. Jesns hade nogsamt iakttagit den första gnista af tro, som vuxit npp till öfvertygelse om, att han var syndares enda hjälpare, och han hade sett denna växa allt starkare vid hvarje försök att komma till honom. Det var Kristns själf, som dragit den

»Och ban stod strax upp och tog sin säng och gick itt i__allas åsyn.5

sjuke till sig, och nu uttalade han några ord, som klingade likt ljuflig musik i den sjukes öron: »Var vid godt mod, min son; dina synder förlåtas.»1

Då lyftes skuldabördan från den sjuke mannens själ. Han kan icke tvifla. Kristi ord bevisa, att han äger för-

1 Matt. 9: 2.8o

niåga att läsa hjärtats tankar. Hvem kan väl förneka hans makt att förlåta synder? Hoppet intager misströstans plats, och glädjen uppfyller mannens trötta själ. Hans kroppsliga plågor äro borta, och hela hans varelse är som förvandlad. Han begär ingenting mer, utan ligger där i fridfull rö, alltför lycklig för att finna ord att uttrycka sig.

Många bevakade med spändt intresse hvarje rörelse vid denna sällsamma tilldragelse. Många kände, att Kristi ord voro en inbjudan äfven till dem. Voro de icke sjuka i sina själar till följd af synd? Voro de icke angelägna att bli befriade från denna sin börda?

Men fariséerna, som fruktade att förlora sitt inflytande öfver folket, sade i sina hjärtan: »Hvarför talar denne sådana hädelser? Hvem kan förlåta synder, utan Gud allena?»1

Då såg Jesus på dem med en blick, för hvilken de ryggade tillbaka, och sade: »Hvarför tanken I ondt i edra härtan? Ty hvilket är lättare, att säga: dina synder förlåtas, eller att säga: stå upp och gå? Men på det att I mån veta, att Människosonen har makt på jorden att förlåta synder - då sade han till den lame: Stå upp, tag din säng och gå hem.»2

Mannen, som på en bår blifvit buren till Jesus, reste sig då upp på sina fötter med ungdomlig spänstighet och styrka. Och strax tog han »sin säng och gick ut i allas åsyn, så att alla blefvo bestörta och prisade Gud, sägande: Sådant sågo vi aldrig.»3

Det fordrades ingenting mindre än skapande kraft för att återställa hälsan hos denna fördärfvade kropp. Samma röst, som gaf lif, åt människan, skapad af jordens stoft, hade gifvit lif åt en döende, förlamad man. Och samma kraft, som gaf lif åt kroppen, hade förnyat hjärtat. Han, som vid skapelsen »sade, och det vardt,» som »bjöd och det stod där,» hade genom sitt ord gifvit lif åt en själ,

1 Mark. 2* 7. * Matt. 9: 4-6. 3 Mark. 2: 12.Si

som var död i öfverträdelse!" ocli synder. Kroppens botande var ett vittnesbörd om den kraft, som förnyat hjärtat. Kristus bjöd den lame stå upp och gå, »på det I mån veta, att Människosonen har makt på jorden att förlåta synder».

»Det blef stort jubel i den lames hem.»

Den lame fann hos Kristus bot för både själen och kroppen. Han behöfde själens hälsa, innan han kunde uppskatta kroppens. Innan den kroppsliga sjukdomen

682

kunde blifva botad, måste Kristus gifva lindring åt sinnet och rena själen från synd. Denna lärdom borde ej förbises. Det gifves i närvarande tid tusentals kroppsligt sjuka människor, som i likhet med den lame trängta efter budskapet: »Dina synder förlåtas.» Syndens börda, med dess ofrid och otillfredsställda önskningar, utgör orsaken till deras sjukdomar. De finna ingen lindring, förrän de komma till honom, som kan läka själen. Den frid, som han allena kan gifva, förmår återställa själen och gifva kroppen hälsa.

Den lame mannens botande hade på folket samma verkan, som om himmelen öppnat sig och afslöjat den tillkommande världens härlighet. Och då han gick genom folkhopen, prisande Gud för hvarje steg och bärande sin bädd, som om den varit lätt som en fjäder, vek människomassan undan för att låta honom komma fram. Med bestörtning målad i sina anleten betraktade alla honom, i det de sakta hviskade mellan sig: »Vi hafva i dag sett förunderliga ting.»1

Det blef stort jubel i den lames hem, då han återvände till sin familj, rned lätthet bärande den hvilobädd, på

hvilken man nyss försiktigt burit honom bort. Alla kommo omkring honom under glädjetårar, och de vågade knappast tro sina ögon. Där stod han framför dem i sin mandoms fulla kraft. Dessa armar, som de sett så kraftlösa, lydde nu hans vilja; dessa muskler, som varit skrumpna och bly-färgade, voro nu friska och sunda. Han gick med fasta, lätta steg. Glädje och hopp stodo skrifna i hvarje anletsdrag, där syndens och smärtans kännetecken gifvit vika för ett uttryck af renhet'och frid. Glada tacksägelser upp-stego från detta hem, och Gud blef förhärligad genom sin Son, som gifvit den hopplöse hopp och den sjuke kraft Denne man och hans familj voro redo att offra sina lif för Jesus. Inga tvifvel förmörkade deras tro på honom, som bragt ljus i deras dystra hem.

1 Luk. 5: 26.»I dessa låg en stor mängd sjuka som väntade på att vattnet skulle röras.»84

»Lofva Herren, min själ,

och allt det i mig är, lof ve hans heliga namn.

Lofva Herren, min själ,

och förgät icke, hvad godt han har gjort,

han, som förlåter dig alla dina missgärningar

och helår alla dina brister,

han, som förlossar ditt lif från grafven . . .

så att du blifver ung på nytt såsom en örn.

Herren handlar i rättfärdighet

och skaffar rätt åt alla förtryckta . . .

Han handlar icke med oss efter våra synder

och vedergäller oss icke efter våra missgärningar . . .

Såsom en fader förbarmar sig öfver barnen,

så förbarmar sig Herren öfver dem, som frukta honom.

Ty han vet, hvad for ett verk vi äro,

han tänker därpå, att vi äro stoft.»1

**Dill bu blifoa ljelbrägba?« «Stå upp oclj gå.<*

»Vid fårporten i Jerusalem ligger en damm, som på ebreiska äfven heter Betesda, med fem pelargångar. I dessa låg en stor mängd sjuka, blinda, halta, förtvinade, som väntade på att vattnet skulle röras.»2

Vissa tider råkade vattnet i denna damm i rörelse. Detta ansågs vanligtvis bero på öfvernaturliga krafter, och man trodde, att den, som först steg ned i dammen, sedan vattnet blifvit upprördt, skulle blifva helbrägda, hvilken sjukdom han än hade.

Hundratals sjuklingar uppehöllo sig på denna plats, och när vattnet upprördes, rusade hela skaran fram, därvid de starkare trampade under sina fötter män, kvinnor och barn, som voro svagare. Många kunde icke ens komma fram till dammen, och somliga, som lyckats nå fram, dogo invid densamma. Man hade på platsen uppfört skjul, där de sjuka kunde få skydd för dagens hetta och för nattens köld. Många tillbragte sina nätter i dessa skjul, dag efter dag släpande sig fram till randen af dammen i det fåfänga hoppet att blifva botade.

Jesus var i Jerusalem. I det han ensam vandrade om-

Ps. 103: 1-14. 2 Joh. 5: 2, 3.85

kring, tydligen försänkt i andakt och bön, kom han till dammen. Här såg han de stackars sjuklingar, som väntade på hvÄd de ansågo vara deras enda utsikt till räddning, och han längtade att utöfva sin helande kraft och bota

dem alla. Men det var på en sabbatsdag. Folkskaror voro på väg till tämplet för att tillbedja, och Jesus i visste, att om han

»När vattnet upprördes, rusade hela skaran fram.»

utförde en sådan handling, skulle det väcka förbittring hos judarna så att hans verksamhet därigenom skulle förhindras.86

Frälsaren lade emellertid märke till ett fall af ytterligt elände. Det var en man, som varit en hjälplös krym-ling under trettioåtta års tid. Till stor del hade han genom ett fördärfligt lefnadssätt själf varit orsak till denna sjukdom, som ansågs som en straffdom från Gud. Ensam och utan vänner och kännande sig utestängd från Guds barmhärtighet, hade denne sjukling framsläpat långa år i elände. Väl fanns det personer, som vid den tid, då vattnet väntades blifva upprördt, af medlidande buro honom till dammen, men fi det gynnsamma ögonblicket hade han ingen, som hjälpte honom ned i vattnet. Han hade sett vattnet upproras, men aldrig varit i stånd att komma längre än till dammens brädd. Andra, som voro starkare än han, hade kastat sig i före honom. Den stackars hjälplöse sjuklingen förmådde icke täfla med den självfviska, påträngande hopen. Hans fruktlösa ansträngningar att nå målet, hans ångest och ständiga missräkningar hade nästan uttömt hans sista krafter.

Den sjuke mannen låg på sin matta och lyfte tillfälligtvis sitt hufvud för att se ned i dammen, då ett mildt och medlidsamt ansikte lutade sig öfver honom och orden: »Vill du blifva helbrägda?» fängslade hans uppmärksamhet Då vaknade hoppet i hans hjärta. Han kände, att han måste få hjälp på något sätt. Men snart förlorade han åter hoppet, när han mindes, huru ofta han förgäfves sökt att nå dammen och hur liten utsikt han hade att kunna lefva, till dess den ånyo upprördes. Och han vände sig mödosamt bort, sägande: »Herre, jag har ingen människa, som kan kasta mig i dammen, när vattnet blifvit upprördt; och just då jag kommer, stiger en annan ned före mig.»

Då säger Jesus till honom: »Stå upp, tag din säng och gå.»1 Den sjuke betraktar Jesus med nytt hopp. Uttrycket i Jesu ansikte och tonen i hans röst äro olika alla andras. Hela hans varelse tyckes vara ett uttryck af kärlek

> Joh. 5: 6-9.oeli kraft Och krymplingen omfattar i tron Kristi ord. Utan att tvifla beslutar han att lyda, och när han gör detta, får hela hans kropp kraft att handla.

Hvarje nerv och hvarje muskel genomströmmas af nytt lif, och hans förkrympta lemmar blif va åter normala. Han springer upp på sina fötter, han går med fasta, lediga steg, prisande Gud och fröjdande sig öfver sina nyvunnakrafter.

Jesus hade icke gifvit den lame någon försäkran om gudomlig hjälp. Mannen kunde hafva sagt: »Herre, örn du vill göra mig helbrägda, så vill jag lyda ditt ord.» Han

$#.'.-;',, kunde hafva

dröjt tviflande och skulle sålunda hafva förlorat sin enda utsikt att blifva botad. Men nej, han trodde Kristi ord, trodde, att han blifvit hel-

»Ett mildt och medlidsamt ansikte lutade sig öfver honom och orden: 'Vill du blifva helbrägda?1 fängslade hans uppmärksamhet.')brägdagjord. Han gjorde genast en ansträngning att resa sig, och Gud gaf honom kraften att göra det; han var villig att gå, och han gick. Han handlade efter Kristi ord, och han vardt helbrägda.

Genom synden hafva vi blifvit skilda från lifvet i Gud. Våra själar äro förtvinade. Af oss själfva äro vi lika litet i stånd att lefva ett heligt lif, som den lame mannen var att gå. Många inse sin hjälplöshet De längta efter det andliga lif, som kan bringa dem i harmoni med Gud, och de sträfva efter att vinna det, men förgäfves. I förtviflan ropa de: »Jag arma människa, hvem skall frälsa mig från denna dödens kropp?»l Må dessa nedslagna och kämpande varelser blicka uppåt! Till dessa med Kristi blod återköpta säger Frälsaren med obeskriflig mildhet och barmhärtighet: »Vill du blifva helbrägda?» Han bjuder dig stå upp i hälsa och frid. Vänta icke då för att känna efter, om 1 du är helbrägdagjord, utan tro Frälsarens ord. Underordna dig Kristi vilja. Är du villig att tjäna honom och handlar du i enlighet med hans ord, så skall du erhålla kraft. Hvad ondt du än gjort och hur stark den

passion än må vara, som genom långvarig utöfning förlamar både själ och kropp, är Kristus dock i stånd till att befria dig, ja, han längtar att få göra det. Han vill gifva lif åt den själ, som är död i öfverträdelsen2 Han vill fri gif va hvarje fånge, som är bunden genom svaghet och olycka och syndens fjättrar. Synden har förgiftat själfva lifskällan. Men Kristus säger: »Jag vill taga dina synder. Jag vill gifva dig frid. Jag har köpt dig med mitt blod, och du är min. Min

1 Rom. 7: 24. * Ef. 2; i.

»Han springer upp på sina

fötter och går med fasta,

lediga steg.»nåd skall stålsätta din svaga vilja, och dina samvetskval öfver synden skall jag borttaga.» När frestelser ansätta dig, när dn intages af bekymmer och oro, när du är nedtryckt och missmodig och nära att förtvifla, se då på

Jesus, och mörkret, som omgifver dig, skall skingras genom hans närvaros klara ljus. När synden kämpar att vinna herravälde i din själ och tynger ditt samvete, se då på Frälsaren. Hans nåd förmår att öfvervinna synden. Upplyft till honom ditt af tacksam-

»Kn skara skriftlärda och fariséer

nalkades honom, släpande med

sig en skräckslagen kvinna.»9°

het fyllda hjärta, som bäfvar af ovisshet, och grip det hopp du ser framför dig. Kristus väntar att upptaga dig i sin familj. Hans kraft skall ersätta din svaghet. Han vill leda dig steg för steg. Lägg din hand i hans och låt honom ledsaga dig.

Föreställ dig aldrig, att Kristus är långt borta, ty han är alltid nära, och hans kärlek omsluter dig. Sök honom såsom en, som önskar blifva funnen af dig. Han önskar icke endast, att du skall vidröra hans klädnad, utan att du skall vandra med honom i ständig gemenskap.

«6å ocl) synba icke tjärefter.»

Tämpelfesten var just till ända. Prästerna och de skriftlärda i Jerusalem hade misslyckats i sina stämplingar mot Jesus, och när aftonen kom, gick hvar och en »hem till sitt. Men Jesus gick till Oljebärget.»1

Från stadens oro och larm, från den ifriga folkhopen och de lömska fariséerna återvände Jesus till lugnet i olivlundarna, där han kunde vara ensam med Gud. Men tidigt om morgonen återvände han till tämplet, och då folket samlade sig omkring honom, satte han sig ned och lärde dem.

Snart blef han emellertid afbruten. En skara skriftlärda och fariséer nalkades honom, släpande med sig en skräckslagen kvinna, hvilken de med vrede och ifriga röster anklagade för öfverträdelse af budet: »Du skall icke göra hor.» Knuffande henne fram till Jesus, sade de med hycklad aktning: »Mästare, denna kvinna har å bar gärning blifvit beträdd med hor. Och Moses har bjudit oss i lagen, att sådana skola stenas. Hvad säger då du?»2

Bakom deras föregifna vördnad låg en väl uttänkt plan att 'söka anledning att kunna anklaga honom. Om Jesus frikände kvinnan, skulle de kunna anklaga honom

1 Joh. 7: 53; 8; i. * Joh, 8: 4, 5-för förakt för Moses' lag. Om han åter förklarade henne skyldig att dö, kunde de anklaga honom hos romarna, emedan han till-vallade sig en rättighet, som endast tillhörde dem. Jesus betraktade dessa människor - den skälfvande kvinnan i hennes skam och fariséerna med deras hårda anletsdrag och blottade på all mänsklig barm-

De sågo där sina egiia hem liga brott upptecknade.»

härtighet Hans obefläckadt rena ande ryggade tillbaka för denna syn. Utan att gifva något tecken, att han92

hört frågan, böjde han sig ned, och med ögonen fastade på marken började han skrifva i sanden.

Otåliga öfver hans tystnad och skenbara likgiltighet, kommo fariséerna honom närmare för att tvinga sig till hans uppmärksamhet Men när deras blickar föllo på marken vid hans fötter, tystnade de. De sågo där sina egna hemliga brott upptecknade.

Jesus reste sig upp, och fästande sina blickar på de skrymtaktiga männen, sade han: »Den af eder, som är utan synd, han kaste första stenen på henne.»1 Och i det han böjde sig ned, fortsatte han att skrifva på jorden.

Han hade icke åsidosatt Moses' lag och ej heller förgripit sig på Roms myndighet. Åklagarna hade lidit nederlag. Nu stodo de inför honom, som är renheten själf, beröfvade sin föregifna helighets klädnad, skyldiga och dömda. Darrande af fruktan, att deras lifs hemliga missgärningar skulle uppenbaras för folket, smögo de sig med böjda hufvuden och sänkta ögon bort, kvarlämnande sitt offer hos den förbarmande Frälsaren. Jesus reste sig nu upp, och i det han såg på kvinnan, sade han: »Hvar äro dina åklagare? Har ingen dömt dig? Men hon sade: Ingen, Herre! Då sade Jesus till henne: Icke heller dömer jag dig. Gå, och synda icke härefter.»2

Kvinnan hade stått inför Jesus, lutande sig ned af fruktan. Hans ord: »Den af eder, som är utan synd, han kaste första stenen på henne,» hade nått hennes öra som en död bokstaf. Hon vågade icke lyfta sina ögon upp till Frälsaren, utan väntade under tystnad sin dom. Med förvåning såg hon sina åklagare aflägsna sig stumma och förvirrade, och därpå fick hon lyssna till dessa hoppfulla ord: »Icke heller dömer jag dig. Gå, och synda icke härefter.» Då smälte hennes hjärta, och hon kastade sig ned för Jesu fötter, framsnyftande sitt kärleksfulla tack och under bittra tårar bekännande sina synder.

Detta var för henne början till ett nytt lif, ett lif i ren-

1 Joh. 8: 7. - Joh. 8: 10, ii.93

het och frid, helgadt åt Gud. Då Jesus upprättade denna fallna själ, utförde han ett större underverk, än då han botade de svåraste kroppsliga sjukdomar; han botade den andliga sjukdom, som kan medföra evig död.

Denna botfärdiga kvinna blef sedan en af Jesu mest trofasta efterföljare. Med själf uppoffrande kärlek och ödmjukhet visade hon sin tacksamhet för hans förlåtande nåd. Världen hade ingenting annat än förakt och hån för denna felande kvinna, men den ende synd-frie kände medlidande med henne i hennes svaghet och räckte henne en hjälpande hand. Medan de skrymtaktiga fariséerna bröto stafven öfver henne, bjöd Jesus henne: »Gå, och synda icke härefter.»

Jesus känner hvarje själs omständigheter. Ju större syndarens skuld är, dess mer behöfver han Frälsaren, hvars hjärta, som of verflödar af gudomlig kärlek och sympati, känner sig fram-

. . under bittra tårar bekännande sin<i svnder.»

för allt draget till den, som är mest hopplöst insnärjd i fiendens snaror. Med sitt eget blod har han undertecknat släktets frihetsbref.

Jesus önskar icke, att människor, som blifvit köpta med ett sådant pris, skola blifva ett byte för fiendens frestelser. Han vill icke, att vi skola Öfvervinnas och förgås. Han, som tyglade lejonen i gropen och som vandrade med sina trogna vittnen midt ibland de rasande eldslågorna,94

är lika redo att komma oss till hjälp i underkufvandet af vår onda natur. Han står nu inför nådens altare och frambär inför Gud deras böner, som önska hans hjälp. Han bortstöter ingen gråtande, ångerfull själ. Med glädje vill han tillgif va alla, som komma till honom bedjande om förlåtelse och upprättelse. Han säger icke till någon allt, som han kunde uppenbara, men han uppmanar hvarje fruktande själ att fatta mod. Hvar och en, som vill, kan tillägna sig Guds kraft och söka frid hos honom.

De själar, som söka sin tillflykt hos Jesus, lyfter han upp öfver människors tadel och anklagelser. Hvarken människor eller onda änglar kunna fördöma dessa själar. Kristus delgifver dem sin egen gudomligt-mänskliga natur. De stå vid den store syndaförsonarens sida, i det ljus, som utstrålar från Guds tron.

Jesu Kristi blod renar »från all synd».1 »Hvem vill åklaga Guds utkorade? Gud är den, som rättfärdigar. Hvem är, som vill fördöma? Kristus är den, som har dött, ja än mer, har uppstått, som ock sitter på Guds högra sida, som ock manar godt för oss.»2

»Tyrannens rof skall blifoa räbbabt.»

Kristus visade, att han hade fullständigt herravälde öfver vind och våg såväl som öfver människor, som voro besatta af orena andar. Han, som stillade stormen och lugnade det upprörda hafvet, talade frid till själar, som voro förvirrade och Öfverväldigade af satan.

Då Jesus stod i Kapernaums synagoga och talade om sin mission att frigöra syndens slafvar, afbröts han af ett ångestskri. En besatt rusade fram bland folket, ropande: »Ack, hvad hafva vi att göra med dig, Jesus från Nasaret? Har du kommit för att fördärfva oss? Jag vet, hvem du är, Guds helige.»3

1 i Joh. i: 7. 2 Rom. 8: 33, 34. 3 Mark. i: 24.95

Jesus näpste den orene anden, sägande: »Tig, och gå ut från honom. Och den orene anden kastade honom midt ibland dem och gick från honom och gjorde honom ingen skada.»1

Orsaken till denne mans hemsökelse låg" också i hans

forna lefverne. Han hade h än gif vi t sig åt syndiga nöjen och sökt att göra lifvet till en enda lustbarhet. Genom dryckenskap och lättsinne hade de" ädla egenskaperna i hans natur fördärf-vats och satan erhållit fullständigt herravälde öfver honom. Samvetet vaknade för sent. När den tid kom, då han velat uppoffra rikedom och nöje för att återvinna sitt förlorade människovärde, var han hjälplöst insnärjd i satans garn.

Då han nu befann sig i Frälsarens närhet, vaknade en längtan efter frigörelse, men den onde anden satte sig emot Kristi makt. När mannen sökte vädja till Jesus för

» KII besatt rusade fram bland folket,

ropande: 'Ack, hvad hafva vi att göra ined dig-?'»96

att få hjälp, lade den onde anden orden i hans mun, och han ropade af ångest och fruktan. Den besatte fattade till dels, att han här stod inför en, som kunde göra honom fri; men när han sökte komma inom räckhåll för denna mäktiga hand, fasthölls han af en annans vilja, och han tvingades att uttala en annans ord.

Kampen mellan satans makt och den plågade mannens egen önskan att blifva frigjord var fruktansvärd. Det syntes, som om han skulle mista lifvet i kampen med denna fiende, som förstört hans människovärde. Men Frälsaren talade med myndighet och gjorde fången fri. Mannen, som varit besatt, stod framför det undrande folket fri och behärskad.

Med glad röst prisade han Gud för sin befrielse. Det öga, som nyss glimmat af vansinnets eld, strålade nu af förstånd och utgjöt tacksamhetens tårar. Människorna voro stumma af förvåning, och så snart de återvunnit förmågan att tala, ropade den ene till den andre: »Hvad är detta? Hvilken ny lära är detta? Ty med makt bjuder lian äfven de orena andarna, och de lyda honom.»1

Äfven i dag befinna sig skaror af människor under onda andars makt på samma sätt som den besatte i Kaper-naum. Alla, som med vett och vilja afvikit från Guds bud, ställa sig själfva under satans herravälde. Många människor hängifva sig åt det onda i den tanken, att de efter behag kunna upphöra därmed, men de bedragas gång på gång, till dess de finna, att de behärskas af en starkare vilja än deras egen. De kunna icke frigöra sig från denna hemlighetsfulla makt. En eller annan hemlig synd eller passion kan göra dem till f ån gar, lika hjälplöst bundna som den besatte i Kapernaum.

Likväl är dessa människors ställning icke hopplös. Gud behärskar visserligen icke vår vilja utan vårt medgifvande, men hvarje människa har frihet att välja, hvilken kraft hon Önskar skall råda Öfver henne. Ingen har sjunkit så djupt, ingen är så föraktlig, att han icke kan finna rädd-

1 Mark. i: 27.97

ning i Kristus. Visserligen kunde den besatte, då han ville bedja, endast uttala satans ord, men hjärtats outtalade vädjan blef hörd. Den nödställda själens rop skall, om den också icke kan yttra sig i ord, ingalunda blifva opåaktadt. De, som besluta sig för att ingå förbund med Gud, öfverlämnas icke åt satans makt eller åt sin egen naturs svaghet

»Kan rofvet ryckas från en hjälte, och kan en oskyldig fånge räddas? Ja, så säger Herren: Från en hjälte skall hans fånge ryckas, och tyrannens rof skall blifva räddadt; och den, som tvistar med dig, med honom skall jag tvista, och dina barn, dem skall jag frälsa.»1

Underbar skall förändringen blifva hos den människa, som genom tron öppnar hjärtats dörr för Frälsaren.

»Se, jag gtfoer eber makt öfoer . . . all fienbens kraft ocb intet skall kunna skaba ebetv>

T likhet med de tolf apostlarna erhöllo äfven de sjuttio lärjungar, som Jesus sedermera utsände, öfvernaturlig makt såsom insegel på sin mission. När deras arbete var fullbordadt, återvände de med glädje, sägande: »Herre, äfven

1 Es. 49- 24, 25.

; Ked glad röst prisade

han Gud för sin

befrielse.»de onda andarna äro oss underdåniga i ditt namn.» Jesus svarade: »Jag såg satan falla ifrån himmelen såsom en ljungeld.»Luk. 10: 17, 18.

Från den tiden böra Kristi efterföljare betrakta satan som en besegrad fiende. Jesus skulle på korset vinna seger åt dem, och den segern önskade han, att de skulle tillägna sig som sin egen. »Se», sade han, »jag gifver eder makt att trampa på ormar och skorpioner och öfver all fiendens kraft, och intet skall kunna skada eder.»Luk. 10: 19.

Den Helige Andes allsmäktiga kraft är den botfärdiga själens värn. Kristus tillåter icke, att någon, som i ånger och tro gjort anspråk på hans beskydd, råkar under fiendens makt. Det är väl sannt, att satan är ett mäktigt väsen, men, lofvad vare Gud, vi hafva en allsmäktig Frälsare, som utkastat den onde från himmelen. Satan finner behag däri, att vi tala om hans makt såsom stor. Hvarför skulle vi icke tala om Jesus? Hvarför skulle vi icke upphöja hans makt och hans kärlek?

Löftets rägnbåge, som omgifver den Högstes tron, utgör ett evigt vittnesbörd om, att »så älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde Son, på det att hvar och en, som tror på honom, icke må förgås, utan hafva evigt lif».Joh. 3: 16. Den vittnar inför världsalltet, att Gud aldrig skall förgäta sina barn i striden mot ondskan. Den är för oss en försäkran om makt och skydd, så länge tronen själf, består.

Frälst för att tjäna.

»*Gå och berätta, hvilka stora ting Gud har gjort med dig.*»

Det är morgon vid Galileiska hafvet. Jesus och hans lärjungar hafva efter en stormig natt på hafvet anländt till stranden, och ljuset från den uppgående solen berör haf och land med fridens välsignelse. Men när de stiga upp på stranden, hälsas de af en syn, mera förfärande än det stormupprörda hafvet Från något gömställe bland grifterna rusa tvänne vansinniga mot dem, som om de ville slita dem i stycken. Delar af kedjor, som de vid sin flykt ur fångenskapen sönderslitit, hänga på dem. Deras kroppar äro sårade och blodiga, och ögonen stirra under det långa och hoptofvåde håret. Hvarje mänsklig likhet tyckes hafva blifvit utplånad. De påminna mera om vilda djur än om människor.

Lärjungarna och deras följeslagare fly i förfäran, men slutligen märka de, att Jesus icke är med dem, och de vända om för att se efter honom. Han står på samma plats, där de lämnat honom. Han, som stillade stormen, han, som kämpat mot satan och öfvervunnit honom, flyr icke för dessa onda andar. När mannen, gnisslande med

tänderna och med fradga omkring munnen, nalkas Jesus, lyfter han den hand,

IOO

som bjudit vågorna att vara stilla, och männen kunna icke komma närmare. De stå framför honom rasande, men maktlösa.

Med myndighet bjuder han de orena andarna att gå ut från-4em. De olyckliga varelserna förstå, att en har kommit, som är mäktig att frälsa dem från deras plågoandar. Och

»Från något gömställe bland grifterna rusa tvänne vansinniga mot dem, som om de ville slita dem i stycken.»

de falla ned för Frälsarens fötter för att bedja om hans förbarmande, men när deras läppar öppnas, tala de onda andarna genom dem, och de ropa: »Hvad hafva vi att göra med dig, Jesus, Guds Son? Har du kommit hit för att plåga

oss, förrän tid är?»1

Matt. 8; 29,IOI

De onda andarna tvingas att lämna sina offer, och en underbar förändring äger rum med de besatta. Ljus tränger in i deras sinnen, deras ögon stråla af intelligens, deras ansikten, som så länge varit sataniskt vanställda, blifva plötsligt milda, deras blodbefläckade händer äro stilla, och de upplyfta sina röster i pris till Gud.

Sedan de onda andarna blifvit fördrifna ur sitt mänskliga hemvist, hafva de emellertid farit in i svinen och drifvit dem till undergång. Svinens väktare skynda åstad att förkunna nyheterna, och hela befolkningen samlas och går ut mot Jesus. De besatta hafva utgjort en skräck för trakten. Nu äro de klädda och vid sina rätta sinnen och sitta vid Jesu fötter, lyssnande till hans ord och förhärligande hans namn, som gjort dem helbrägda. Men de, som varit vittne till denna underbara händelse, fröjdas icke. Förlusten af svinen tyckes dem vara af större betydelse än befriandet af dessa satans fångar. Förskräckta

samlas de omkring Jesus, besvärjande honom att gå bort ifrån dem. Han efterkommer deras önskan, stiger genast i båten och far öfver till andra stranden.

De, från hvilka de onda andarna utdrifvits, hysa eme-

hans närvaro kan n a de sig .säkra för de onda andar, som plågat dem.»IO2

lertid helt andra känslor, och de önska att ständigt få vara hos sin befriare. I hans närhet känna de sig säkra för de onda andar, som plågat dem och förstört deras mandom. Då Jesus står i begrepp att stiga ned i båten, hålla de sig tätt vid hans sida, kasta sig ned vid hans fötter och bedja att få kvarstanna i hans närhet, där de kunna lyssna till hans ord. Men Jesus bjuder dem att gå hem och omtala, hvilka stora ting Herren gjort med dem.

Här är en mission för dem - att gå till ett hedniskt hem och förtälja om de välgärningar Jesus gjort med dem. Det är svårt i or dem att skiljas från Frälsaren, och stora svårigheter skola möta dem i umgänget med deras hedniska landsmän. Därtill tyckes, att deras långa frånvaro från samhället borde hafva gjort dem olämpliga för detta arbete. Men så snart Jesus påvisar deras plikt, äro de villiga att lyda.

De berättade icke endast för sina egna familjer och för sina grannar om Jesus, utan vandrade genom hela Dekapolis, förkunnande öfverallt hans kraft att frälsa och omtalande, hur han befriat dem från de onda andarna.

Fastän inbyggarne i gadarenernas land icke velat mottaga Jesus, lämnade han dem dock icke åt deras självvållade mörker. Då de bådo honom att gå bort ifrån dem, hade de icke hört hans ord och voro okunniga om, hvad de förkastade. Därför sände han dem ljuset genom personer, som de icke skulle vägra att lyssna till.

Genom att förstöra svinen ville satan vända bort folket från Frälsaren och förhindra evangelii predikan på denna plats. Men just denna händelse upprörde landet på ett sätt, som ingenting annat skulle förmått, och fäste sålunda uppmärksamheten på Kristus. Fastän Frälsaren själf aflägsnade sig, kvarstannade de män, som han botat, för att vittna om hans kraft. Dessa, som hade varit redskap åt mörkrets furste, voro nu ljusets budbärare, Guds Sons

sändebud. När Jesus sedermera återvände till Dekapolis, samlades folket omkring honom, och under tre dagar lyssnade tusentals103

människor från de omkringliggande orterna till frälsningens budskap.

De två återställda männen voro de första missionärer, som Kristus sände att predika evangelium i trakterna omkring Dekapolis. Endast för en kort stund hade dessa män lyssnat till hans ord. Deras öra hade ännu aldrig hört någon predikan från hans läppar. De kunde icke undervisa folket på samma sätt, som lärjungarna voro i stånd att göra, därför att dessa dagligen lyssnat till Kristus. Men de kunde omtala, hvad de visste, hvad de själfva sett och hört och erfarit af Frälsarens kraft. Detsamma kan hvar och en göra, hvars hjärta blifvit rördt af Guds nåd. Och det är detta vittnesbörd, som behagar Herren och som världen lider sådan brist på, att den förgås.

Evangelium bör icke framställas som en liflös teori, utan som en lefvande kraft, som förmår omdana lifvet. Gud vill, att hans tjänare skola aflägga vittnesbörd om, att människan genom hans nåd kan vinna en kristlig karaktär och fröjda sig i löftet om hans stora kärlek. Han vill, att vi skola aflägga vittnesbörd äfven därom, att han icke kan känna sig nöjd, förrän alla, som vilja mottaga frälsning, hafva blifvit omvända och insatta i sina heliga rättigheter såsom hans söner och döttrar.

Äfven dem, hvilkas vandel misshagat honom mest, mottager han gärna. Om de ångra sig, meddelar han dem sin Helige Ande och utsänder dem till de otrognas läger att förkunna hans barmhärtighet Själar, som så förnedrats, att de blifvit satans redskap, blifva ännu genom Kristi makt omdanade till rättfärdighetens budbärare och utsändas att förtälja, hvilka stora ting Herren har gjort och hur han haft förbarmande med dem.

»Dig gäller stänbigt mitt lof.»

När kvinnan från Kapernaum blifvit botad genom trons beröring, Önskade Jesus, att hon skulle omtala, hvilken väl-signelse hon erfarit De gåfvor, som erhållas genom evangelium, skola icke döljas eller njutas i hemlighet

»I ären mina vittnen, säger Herren, att jag är Gud.»1

Det medel Gud utvalt till att uppenbara Kristus för världen är just vårt bekännande af hans trofasthet Vi böra förkunna hans nåd, sådan den fordom blifvit kungjord genom heliga Guds män, men hvad som är mest verksamt, är likväl vittnesbördet om vår egen erfarenhet Vi äro Guds vittnen, när vi i vår egen person uppenbara tillvaron af en gudomlig kraft Hvarje människa har ett lif, som skiljer sig från alla andras, och en erfarenhet, som väsentligen afviker från de öfrigas. Gud önskar, att vår tacksägelse skall uppstiga till honom, präglad af vår egen personlighet Detta lofprisande af Guds nåd utöfvar, när det åtföljes af ett Kristus liknande lif, en oemotståndlig kraft för själars frälsning.

Vi gagna oss själfva, när vi bevara alla Guds gåfvor i friskt minne. På så sätt starkes tron till att förvänta och mottaga alltmera. Det ligger större uppmuntran för oss i den minsta välsignelse vi själfva mottaga från Gud än i alla redogörelser vi kunna läsa om andras tro och erfarenhet Den, som mottager Guds nåd, skall blifva lik en vattnad trädgård. Hans tillfrisknande skall hastigt uppblomstra, ljus skall uppgå för honom i mörkret, och Herrens härlighet skall följa honom i spåren.

»Huru skall jag vedergälla Herren alla hans välgärningar mot mig? Jag vill taga frälsningens kalk och. åkalla Herrens namn. Jag vill betala Herren mina löften, och det i hela hans folks åsyn.»'2

1 Es. 43: 12. * Ps. ii6: 12-14.>Jag vill sjunga till Herrens ära, så länge jag lefver; jag vill lofsjunga min Gud, så länge jag är till. Mitt tal b e hage 11 ön om väl, må jag få glädja in ig i Herren.»1

»Hvem kan uttala Herrens väldiga gärningar och förkunna allt hans lof?»2

»Tacken Herren, åk all e n hans namn, gören hans gärningar kunniga bland folken. Sjungen till hans ära, lofsägen honom, talen om alla hans under. Berömmen eder af hans heliga namn; glädje sig af hjärtat de, som söka Herren.»3

»Din nåd är bättre än lif;

mina läppar skola prisa dig ...

Min själ varder mättad såsom af märg och fett,

och med jublande läppar l of sjunger min mun,

när jag ihågkommer dig på mitt läger

och under nattens vakter tänker på dig.

Ty du är min hjälp,

och under dina vingars skugga jublar jag »4

»På Gud förtröstar jag och skall icke frukta;

hvad kunna människor göra mig?

Jag har löften att infria till dig, o Gud;

jag vill betala dig l of of f er.

Ty du räddar min själ frän döden,

ja, mina fötter ifrån fall,

så att jag kan vandra inför Gud i de lefvandes ljus.»5

»Jag vill lofsjunga dig till harpa,

du Israels Helige.

Mina läppar skola jubla, ty jag vill lofsjunga dig;

ja, jubla skall min själ, som du förlossat.

Och min tunga skall hela dagen

tala om din rättfärdighet»

»Du är min förtröstan alltifrån min ungdom ... dig gäller ständigt mitt lof.»6

»Jag vill göra ditt namn prisadt . . . så vSkola ock folken lofva dig.»7

1 Ps. 104: 33, 34. '- Ps. 106: 2. 3 Ps. 105: 1-3. 4 Ps. 63:4-8. Ps. 56: 12 - 14. 6 rs, 71: 22-24, 5, 6. 7 Ps. 45: 18.io6

»I liafoen fått for intet; gifoen för intet»

Evangelii budskap bör icke begränsas och förkunnas endast för sådana, som, enligt vår mening, skola göra oss heder, om de mottaga det. Budskapet skall förkunnas för alla. När Gud välsignar sina barn, gör han det icke endast f or deras egen skull, utan för världens skull. Han skänker oss sina gåfvor i den afsikt, att vi skola föröka dem genom att utdela dem. Den samaritiska kvinnan, som samtalade med Jesus vid Jakobs brunn, hade icke förr funnit Frälsaren, än hon förde andra till honom. Hon visade sig vara en verksammare missionär än hans egna lärjungar. Dessa ansågo Samarien vara ett allt annat än uppmuntrande missionsfält. Deras tankar voro upptagna af ett stort arbete, som skulle utföras en gång i framtiden, och de sågo icke, att rundt omkring dem var en skörd, som borde insamlas. Men kvinnan, som de föraktade, förde en hel stad ut att lyssna till Jesus. Hon bragte genast ljuset till sina landsmän.

Denna kvinna är ett exempel på, hvad en verksam tro på Kristus kan uträtta. Hvarje sann lärjunge födes in i Guds rike såsom missionär. Så snart han lärt känna Frälsaren, önskar han föra andra till hans kännedom. Han kan icke i sitt eget hjärta innesluta den frälsande och helgande sanningen, ty den, som dricker af det lefvande vattnet, blir själf en lifvets springkälla. Mottagaren blir själf en gifva-re. Kristi nåd i själen är

»Kristi nåd i själen är Hk en källa i öknen.»lik en källa i öknen, som väller fram för att vederkvicka alla och som hos de försmäktande väcker begär efter lifvets vatten. Då vi utföra ett sådant arbete, erhålla vi större välsignelse,

än om vi arbeta uteslutande för vår egen fördel. Då vi söka sprida det glada budskapet om frälsning, föras vi också själfva närmare Frälsaren.

Till dem, som mottaga Herrens nåd, säger han:

»Jag skall göra dem och hvad som ligger omkring min kulle till välsignelse och låta rägnet falla på sin tid; rägnskurar af välsignelse skall det vara.»l

»På den sista, den stora dagen i högtiden stod Jesus och ropade, sägande: Om någon törstar, så komme han till mig och dricke! Den, som tror på mig, af hans lif skola, såsom skriften har sagt, flyta strömmar af lefvande vatten.»2

Den, som mottager, skall dela med sig åt andra. Från alla väderstreck komma rop om hjälp. Gud uppfordrar oss att med glädje tjäna våra medmänniskor. Oförgängliga kronor skola vinnas, himmelriket skall förvärfvas, och världen, som går under i okunnighet, skall upplysas.

»Sägen I icke: Ännu är det fyra månader, tills skördetiden kommer? Se, jag säger eder: Lyften upp edra ögon och beskåden fälten, huru de redan hvitna till skörd. Och den, som skördar, han tager lön och samlar frukt till evigt lif.»3

»Strömmar af lefvande vatten.»

1 Hes. 34: 26. 2 Joh. 7: 37, 38. 8 "Joh. 4: 35, 36.io8

«Se, jag är meb eber alla bågar.»

Under trenne år hade lärjungarna Jesu underbara exempel för ögonen. Dag efter dag vandrade de och talade de med honom, lyssnade till hans tröstande ord till de uttröttade och betungade och sågo honom uppenbara sin kraft på de sjuka och elända. När tiden kom, att han måste lämna dem, gaf han dem nåd och kraft att föra verket framåt i hans namn. De skulle utsprida ljuset af hans kärleks och frälsnings evangelium. Och Frälsaren lofvade, att han alltid skulle förblifva hos dem. Genom den Helige Ande skulle han städse förblifva dem till och med närmare, än när han i synlig måtto vandrade bland dem.

Det verk lärjungarna utförde, skola äfven vi utföra. Hvarje kristen skall vara en missionär. Med sympati och medlidande böra vi betjäna de nödlidande och med osjälf-viskt allvar upplysa den lidande mänskligheten.

Alla kunna finna någonting att utföra; ingen behöfver känna det så, som om ingen plats funnes för honom, där han kunde arbeta för Kristus. Frälsaren gör sig till ett med hvarje människobarn. Han blef medlem af den jordiska familjen, för att vi skulle kunna blifva medlemmar af den himmelska. Han är människosonen och sålunda broder till hvarje Adams son och dotter. Hans efterföljare böra icke anse, att de intet hafva att skaffa med den fallna världen, ty de tillhöra mänsklighetens stora familj, och Gud betraktar dem som syndares såväl som helgons bröder.

Millioner och .åter millioner af mänskliga varelser, försänkta i okunnighet, sjukdom och nöd, hafva aldrig hört talas om Kristi kärlek till dem. Om vi skulle byta ställning med dem, hvad skulle då vi önska, att de gjorde för oss? Just det böra vi, så långt det ligger i vår makt, göra för dem. Kristi lefnadsregel, för hvilken en hvar af oss måste stå eller falla i domen, lyder: »Allt, hvad I viljen, att människorna skola göra eder, det gören I ock dem.»1

1 Matt. 7: 12.log

Genom alla de företräden vi kunna hafva framför andra - vare sig uppfostran och bildning, karaktärens ädelhet eller kristlig utveckling och religiös erfarenhet --stå vi i skuld hos de mindre gynnade, och så långt det ligger i vår makt, böra vi betjäna dem. Om vi äro starka, böra vi understödja de svaga.

Himmelens änglar, som alltid se Faderns ansikte i himmelen, fröjda sig öfver att kunna tjäna hans små. Änglar äro alltid närvarande, där de mest behöfvas. De vistas i deras närhet, som hafva de hårdaste strider att utkämpa med det egna jaget och hvilkas omgifning är ogynnsam. Svaga och ängsliga själar med allehanda olyckliga karaktärsdrag, stå särskildt under änglarnas skydd. Hvad den själfviske skulle betrakta som förnedrande,

nämligen att tjäna de elända och till karaktären på alla sätt fördärfvade, det utföres af rena, syndfria väsenden i de himmelska gårdarna.

Jesus ville icke kvarstanna i himmelen, medan vi gingo förlorade. Han lämnade de himmelska boningarna för att lefva ett lif i förnedring och dö en föraktlig död. Han, som ägde himmelens omätliga rikedomar, blef fattig, på det att vi måtte blifva rika genom hans fattigdom. Och vi böra f Olja samma stig, som han vandrade.

Enhvar, som blir ett Guds barn, bör af denna anledning betrakta sig som en länk i den kedja, som blifvit nedsänkt till världens frälsning, och anse sig förenad med Kristus i hans nådeplan, redo att med honom gå ut för att uppsöka och frälsa det förlorade.

Många mena, att det skulle vara en stor förmån att få besöka de platser på jorden, där Kristus lefde, att vandra, där han vandrade, att betrakta det haf, invid hvilket han så gärna lärde, och de kullar och dalar, på hvilka hans ögon så ofta hvilade. Men vi behöfva icke gå till Nasaret, Kapernaum eller Betanien för att vandra i Jesu fotspår. Vi skola återfinna hans fotsteg vid sidan af sjuksängen, i fattigdomens kojor, inom de stora städernas trånga gränder och på hvarje plats, där det mänskliga hjärtat är iIIO

behof af tröst. Vi böra mätta de hungrande, kläda de nakna och hugsvala de bedröfvade och lidande. Vi böra komma de förtviflade till hjälp och ingifva de hopplösa hopp.

Kristi kärlek, uppenbarad i oegennyttigt arbete, kan göra mera för att omvända syndaren, än svärdet eller domstolen förmår. Dessa äro visserligen nödvändiga för att ingifva lagbrytaren skräck, men en kärleksfull missionsarbetare kan göra mera än detta. Ofta händer, att det hjärta, som förhärdats under straffet, smälter under-Kristi kärlek.

Frälsaren har utgifvit sitt dyrbara lif för att upprätta en församling, som är i stånd att tjäna de lidande, de bedröfvade och de frestade. Den lilla hopen af troende må vara fattig, okunnig och oansedd, och likväl kunna genom Kristi nåd dessa troende i hemmet och i samhället, ja, i fjärran land utföra ett arbete, hvars resultat skola blifva lika vidtgående som evigheten.

Följande ord gälla lika mycket Kristi efterföljare i dag, som de gällde de första apostlarna: »Mig är gifven all makt i himmelen och på jorden. Gån fördenskull ut och gören alla folk till lärjungar.» »Gån ut i hela världen och prediken evangelium för hela skapelsen.»1

Och äfven oss gäller löftet om hans närvaro: »Se, jag är med eder alla dagar intill världens ände.»

I vår tid samlas inga nyfikna hopar till öde trakter för att se och höra Kristus. Hans röst höres icke på de myllrande gatorna. Intet rop höres från vägkanten, att Jesus af Nasaret går förbi.

likväl är hans ord sannt ännu i dag. Kristus vandrar osynlig på våra gator. Med budskap om nåd kommer han till våra hem. Han väntar att få samarbeta med alla, som söka tjäna i hans namn. Han är midt ibland oss för att hela och välsigna, om vi vilja mottaga honom.

»Så säger Herren: På välbehaglig tid har jag bönhört dig, och på frälsningens dag har jag hulpit dig; och jag skall

1 Matt. 28: 18-20; Mark. 16: 15.bevara dig och göra dig till förbundsmedlare för folket, att du må upprätta landet och utskifta arfslotterna, som ligga öde, och säga till de fångna: dragen ut! till dem, som äro i mörker: kommen fram!»Es. 49: 8, 9.

»Huruljufliga äro på bärgen budbärarens fötter, som förkunnar frid, som bådar fröjd, som förkunnar frälsning, som säger till Sion: Din Gud är din konung.»Es. 52: 7.

»Utbristen alle i jubel, I öde platser ... ty Herren hugsvalar sitt folk ... Herren har blottat sin helighets arm inför alla hedningars ögon, och alla jordens gränser skola se frälsningen ifrån vår Gud.»Es. 52: 9, 10.

»O, att du ville akta på mina bud! Då skulle frid tillflyta dig såsom en ström».

Läkarens verksamhet."*Jag har gifvit eder ett föredöme, på det att ock I skolen göra, såsom jag har gjort.*"

Samverkan mellan Gud och människan.

»*Den sjuke skall återställas genom samverkan mellan Gud och människan.*»

I helbrägdagörandets tjänst skall läkaren vara en Kristi medarbetare. Kristus helbrägdagjorda både själen och kroppen. Det evangelium han förkunnade var ett budskap om såväl andligt lif som fysisk återställelse. Befrielse från synd och botande af sjukdom voro förbundna med hvarandra. Samma arbete har blifvit anförtrodt åt den kristne läkaren. Han skall förena sig med Kristus i lindrandet af sina medmänniskors både fysiska och andliga nöd. För de sjuka skall han vara en barmhärtighetens budbärare, som bringar läkedom såväl till den sjuka kroppen som till den syndbelastade själen.

Kristus är läkarekallets sanna öfverhufvud. Som den store öfverläkaren står han vid sidan af hvarje gudfruktig man eller kvinna, som ägnar sig åt lindrandet af mänsklighetens lidande. Medan läkaren använder naturliga läkemedel mot kroppslig sjukdom, bör han visa sin patient till honom, som kan afhjälpa både själens och kroppens sjukdomar. Läkaren kan endast understödja det arbete Kristus utför. Han söker bistå naturen i dess helande arbete,

n6

medan Kristus själf är helbrägdagöraren. Läkaren söker bevara lifvet; Kristus meddelar lif.

fjelbrägbagörelsens källa.

I sina underverk uppenbarade Frälsaren den kraft, som ständigt är i verksamhet för att uppehålla och läka människan. Genom naturens egna medel verkar Gud dag efter dag, timme efter timme, minut efter minut för att hålla oss vid lif, uppbygga och återställa oss. När någon del af kroppen lider skada, börjar genast en helande process; naturens hjälpmedel sättas i verksamhet för att återställa hälsan. Men den kraft, som verkar genom dessa medel, är Guds kraft. All lifgifvande kraft är från honom. När någon tillfrisknar från en sjukdom, är det Gud, som återställer honom. Sjukdom, lidande och nöd komma från en fiendtlig makt Satan är förstöraren; Gud är återställaren.

De ord, som talades till Israel, gälla äfven i dag för dem, som återvinna själens eller kroppens hälsa: »Jag, Herren, är din läkare.»1

Guds kärleksfulla afsikt med hvarje mänsklig varelse uttryckes i dessa orden: »Min älskade, jag önskar, att dig må i allt gå väl, och ätt du må hafva hälsa, såsom det går din själ väl.»2

Det är »han, som förlåter dig alla dina missgärningar och helår alla dina brister; han, som förlossar ditt lif från grafven och kröner dig med nåd och barmhärtighet».3

Synben såsom sjukbomsorsak.

När Jesus botade sjukdom, varnade han inånga botade sålunda: »Synda icke härefter, att dig icke må vederfaras något värre.»4 Med dessa ord lät han dem förstå, att de själfva ådragit sig sjukdomen genom att Öfverträda Guds lagar och att hälsan kunde bibehållas endast genom lydnad.

2 Mos. 15: 26. 23 Joh. v. 2. 3Ps. 103: 3, 4. 4Joh. 5: 14.ii;

Så bör ock läkaren undervisa sina patienter om, att de måste samverka med Gud i arbetet att återställa hälsan. Läkaren har ständigt nya tillfällen att öfvertyga sig därom, att sjukdom är en följd af synd. Han vet, att naturlagarna äro lika mycket gudomliga som de tio buden och att hälsan kan återvinnas eller bevaras endast genom lydnad mot

* Kristus är läkare-kallets sanna öfverhufvud . . . Han står vid sidan af hvarje gudfruktig läkare.»

dessa lagar. Han finner, att många, som lida under följderna af skadliga vanor, kunde återfå hälsan, om de blott ville göra, hvad de borde, för sitt eget tillfrisknande. Dessa behöfva undervisas om, att hvarje handling, som förstör den fysiska eller andliga energien, är synd och att hälsa endast kan återvinnas genom lydnad för de lagar

Gud gifvit för mänsklighetens bästa.n8

Om en läkare ser en person lida af en sjukdom, som orsakats genom olämplig mat och dryck eller andra dåliga vanor, och likväl underlåter att säga honom detta, så begår han en orätt mot sin riWdmänniska. Drinkare, andligt försvagade personer och sådana, som hängifvit sig åt utsväfningar, äro alla en uppmaning till läkaren om att klart och tydligt omtala, att sjukdomen är en följd af synd. Den, som förstår lifvets grundprinciper, måste allvarligt sträfva efter att motverka sjukdomsorsakerna. Läkaren, som ser deri ständiga ^striden mot smärtan och som oupphörligt arbetar på att afhjälpa lidandet, hur skulle han kunna tiga? Handlar han kärleksfullt och barmhärtigt, om han icke undervisar om sträng återhållsamhet såsom ett botemedel mot sjukdom?

Ofoets gubomliga lag.

Gör det tydligt och klart, att den väg Guds bud anvisa är lifvets väg. Gud har gifvit naturlagarna, men hans lagar äro icke godtyckliga. Hvarje »du skall icke», vare sig det gäller fysisk eller moralisk lag, innesluter ett löfte. Om vi lyda budet, skall välsignelse följa oss i spåren. Gud tvingar oss aldrig att göra rätt, men han söker frälsa oss från det onda och leda oss till det goda.

Lägg märke till de lagar Gud gaf israeliterna. Han gaf dem bestämd undervisning om hur de skulle lefva, Han gaf dem lagar angående både fysisk och andlig välfärd, och på det villkor, att de voro honom lydiga, försäkrade han dem: »Herren skall af vända alla sjukdomar från dig.»1

>L,äggen på edert hjärta alla de ord, hvilka jag i dag gör till vittnen emot eder.»2 »Ty de äro lif för dem, som följa dem, och ett läkemedel för hela deras kropp.»3

Gud önskar, att vi skola nå den grad af fullkomlighet, som det blifvit oss möjligt att uppnå genom Kristus. Han uppmanar oss att göra ett förståndigt val, att förena oss

J5 Mos. 7: 15. 25 Mos. 32: 46. 3 Ords. 4: 22.lig

med de himmelska krafterna och att välja sådana grundsatser, som hos oss skola återställa den gudomliga af-bilden. Såväl i sitt skrifna ord som i naturens stora bok har han uppenbarat lifvets grundsatser. Och det tillhör oss att vinna kunskap om dessa grundsatser och att genom lydnad samverka ined Gud för att återvinna såväl kroppens som själens hälsa.

Hälsans evangelium.

Människor behöfva lära, att de endast genom att mottaga Kristi nåd kunna blifva delaktiga af lydnadens välsignelser i deras fullhet. Det är hans nåd, som gifver människan kraft att lyda Guds lagar, och det är den, som sätter henne i stånd att bryta de onda vanornas fjättrar. Detta är den enda kraft, som kan upprätta människan och kvarhålla henne på den goda vägen.

När evangelium mottages i sin renhet och kraft, är det ett botemedel för de sjukdomar, som härflyta från synden. Rättfärdighetens Sol går upp »med läkedom under sina vingar».1 All världens makt och rikedom kunna icke läka ett brustet hjärta, gifva frid åt sinnet, bannlysa sorg eller fördrifva sjukdom. Rykte och begåfning - allt är maktlöst, då det gäller att glädja det sorgsna hjärtat eller att återställa ett förspildt människolif. Guds lif i själen är människans enda hopp.

Den kärlek, hvarmed Kristus fyller hela vårt väsen är en lifgifvande kraft, som meddelar hälsa åt hvarje lifs-organ, såsom hjärnan, hjärtat och närverna. Den sätter människans högsta energi i verksamhet; den befriar själen från den skuld och synd, den ångest och de bekymmer, som tära på lifskrafterna. Den medför sinnesfrid och lugn. Den bringar själen en glädje, som intet jordiskt kan tillintetgöra - glädjen i den Helige Ande, en hälsobringande, lifgifvande glädje.

1 Mal. 4: 2.120

Vår Frälsares ord: »Kommen till mig . . . och jag skall vederkvicka eder»,1 anvisa oss hjälpmedlet mot alla kroppsliga och andliga sjukdomar. Fastän människorna genom sitt eget förvända handlingssätt ådragit sig

lidande, förbarmar han sig dock öfver dem. Hos honom kunna de finna hjälp, och han vill göra stora ting för alla, som förtrösta på honom.

Ehuru synden årtusenden igenom fått alltmera makt med människosläktet och ehuru satan genom falskhet och list förvrängt Guds ord och kastat en mörk skugga däröfver, hvarigenom han lockat människorna att tvifla på Guds godhet, så har dock Frälsarens barmhärtighet och kärlek icke upphört att i rika strömmar flöda ned öfver jorden. Och om människorna ville erkänna Guds gåfvor och öppna sin själ för det himmelska inflytandet, så skulle en flod af helande kraft strömma ned öfver dem.

Dikten af grunblig förberebelse.

Den läkare, som önskar blifva en duglig Kristi medarbetare, måste bemöda sig att blifva skicklig i hvarje gren af sin verksamhet. Han måste studera flitigt för att blifva skicklig för sitt ansvarsfulla kall, och han måste oupphörligt söka nå en allt högre utveckling genom att efter-sträfva alltmera kunskap och skicklighet. Hvarje läkare borde besinna, att han genom ett underhaltigt, otillfredsställande arbete icke allenast gör den sjuke skada, utan också begår en orätt mot sina ämbetsbröder. Den läkare, som är tillfredsställd med ett lägre mått af skicklighet och kunskaper, icke endast nedsätter läkarekåren i dess helhet, utan han vanärar äfven Kristus, som är den store Öfverläkaren.

De, som finna, att de icke äro lämpliga för läkarekallet, böra välja en annan sysselsättning. Personer, som äro verkligen lämpliga att sköta de sjuka, men hvilkas uppfostran eller läkarevetenskapliga förutsättningar äro brist-

1Matt. ii: 28.fälliga, böra hellre ägna sig åt sjukvårdarens mindre anspråksfulla arbete. Genom träget arbete under dugliga läkares ledning kunna de så småningom inhämta kunskaper, och genom att taga vara på hvarje tillfälle att förvärfva sådana kunna de måhända i sinom tid blifva fullt dugliga för en läkares verksamhet. Må de unga läkarna såsom medarbetare åt den store Öfverläkaren »icke fåfängt mottaga Guds nåd» och icke gifva »i något någon anstöt, på det att ämbetet icke må blifva klandradt», utan må de bevisa sig »i allting såsom Guds tjänare».1

Guds afsikt med oss är, att vi alltid skola gå framåt. En sann människoläkare måste ständigt öka sin skicklighet. Begåfvade, gudfruktiga läkare, som äga framstående yrkesskicklighet, böra uppsökas och uppmuntras att deltaga i Guds verk på sådana platser, där de kunna uppfostra och utbilda personer till läkaremissionärer.

lyäkaren bör i sin själ samla ljuset af Guds ord och ständigt tillväxa i Guds nåd. Religionen bör för honom icke endast vara ett inflytande vid sidan af många andra, utan den bör vara ett inflytande, som öfverväger allt annat. Han bör handla af höga, heliga bevekelsegrunder - bevekelsegrunder, som äro höga, emedan de härröra från honom, som gaf sitt lif för att skänka människan kraft att öfvervinna det onda.

Om läkaren troget och skickligt bemödar sig om att blifva duglig i sitt arbete, om han helgar sig själf till Kristi tjänst och tager sig tid att rannsaka sitt eget hjärta, skall han förstå vikten af sitt heliga kall. Han kan då uppnå en sådan utveckling och utbildning, att alla, som komma inom området af hans inflytande, kunna inse företrädet af den uppfostran och visdom, som vinnes genom förening med Gud.

Cn gubomlig mcbtyälpare i sjukrummet.

Aldrig är en nära gemenskap med Kristus mera nödvändig än i läkarens verksamhet. Hvarje läkare, som vill

1 2 Kor. 6: i-4.122

rätt fullgöra sina plikter, måste dagligen och stundligen lefva ett kristligt lif. Patientens lif är i läkarens hand. En vårdslös diagnos, en felaktig föreskrift i ett kritiskt fall eller en, om än aldrig så liten, osäker rörelse med handen under en operation, kan kosta den sjuke lifvet. Hvilken allvarlig tanke! Huru viktigt, att läkaren alltid står under den gudomlige läkarens ledning!

Frälsaren är villig att hjälpa alla, som bedja honom om visdom och klara tankar. Och hvem behöfver visdom och klara tankar i högre grad än läkaren, på hvilken så mycket beror? Må han därför, i det han söker förlänga den

sjukes lif, i tron blicka upp till Kristus och bedja honom leda hvarje hans rörelse och handling. Frälsaren skall vid behandlingen af svårare fall gifva honom det förstånd och den skicklighet, som är af nöden.

De sjukas vårdare erhålla många lägliga tillfällen att framhålla Gud. Låt de sjuka förstå, att läkaren i allt, som angår deras tillfrisknande, söker leda dem till att samverka med Gud i kampen mot deras sjukdom. Led dem till insikt om, att de vid hvarje steg, som de taga i öfverensstämmelse med Guds lagar, kunna vänta bistånd af Gud.

De sjuka och lidande skola hafva mycket större förtroende till den läkare, om hvilken de veta, att han älskar och fruktar Gud. De känna sig trygga i en sådan läkares närvaro och vid den behandling han föreskrifver.

Den gudfruktige läkaren, som känner Herren Jesus, har ock förmånen att genom bön få inbjuda honom till sjuk-1 rummet Skall läkaren utföra en kritisk operation, bör han först söka bistånd hos den store Öfverläkaren. Han bör förvissa den sjuke om, att Gud kan föra honom lyckligt igenom operationen och att han i nödens alla tider är en säker tillflykt för dem, som förtrösta på honom. För den läkare, som underlåter detta, skall det ena fallet efter det andra misslyckas, hvilket eljes kunde hafva haft en lycklig utgång. Om läkaren kunde tala sådana ord, som ingåfve tro på den deltagande Frälsaren, som känner hvarje ångest-123

suck, och om han i bön kunde framlägga den lidande själens behof, skulle krisen oftare få en lycklig utgång.

Endast han, som känner hjärtat, kan veta, med hvilken bäfvan och förskräckelse många patienter samtycka till att underkasta sig en operation under läkarens hand. De förstå den fara, hvari de sväfva. Äfven om de hysa tillit till läkarens skicklighet, veta de dock, att han icke är ofelbar. Men nar de se honom böja knä i bön till Gud om hjälp, starkes deras förtroende. Tacksamhet och förtröstan öppna hjärtat för Guds helande kraft, hela organismen styrkes och Hfskraften segrar.

Äfven för läkaren medför Frälsarens närvaro en känsla af trygghet. Ofta känner han fruktan vid tanken på arbetets ansvar och möjligheter. Hans hand vill så lätt darra af osäkerhet och fruktan, men förvissningen om, att den gudomlige rådgifvare!! står vid hans sida för att leda och hjälpa, ingjuter mod och sinneslugn. När Kristus rör vid läkarens hand, så bringar det säkerhet, lugn, förtroende och kraft.

När krisen lyckligt gått öfver och framgången är säker, bör läkaren tillbringa några få minuter hos patienten i bön. Han bör uttrycka sin tacksamhet för det lif, som blifvit honom sparadt; och när patienten uttalar sin tacksamhet gent emot läkaren, så bör denne med sina tacksägelser hänvisa honom till Gud. Säg patienten, att hans lif blifvit sparadt, emedan han var under den himmelske läkarens skydd.

Den läkare, som handlar på detta sätt, leder sina patienter till honom, som bestämmer öfver lif och död, han, som till det yttersta kan frälsa alla dem, som komma till honom.

Det anbliga arbetet.

Arbetet i läkaremissionen borde vara åtföljdt af en djup omsorg för själars frälsning. Åt läkaren icke mindre än åt evangeliiförkunnaren har blifvit anförtrodt det största uppdrag, som någonsin anför trötts åt människor. Vare sig han inser det eller icke, har hvarje läkare fått sig anförtrodt äfven själens botande.124

Det händer alltför ofta, att läkaren i sin beröring med sjukdom och död förlorar ur sikte det tillkommande lifvets allvarliga verklighet Under sina ifriga bemödanden att rädda kroppen glömmer han själens fara, och hans patient kan gå miste om det eviga lifvet. Denna själ måste läkaren åter möta inför Kristi domstol.

Ofta förlora vi de dyrbaraste tillfällen genom att försumma tala ett ord i rätt tid. Om det gyllene tillfället icke gripes i flykten, är det förloradt Vid sjuksängen bör man aldrig tala om läromeningar eller stridiga åsikter. Visa den lidande till honom, som. är villig att frälsa alla, som nalkas honom i tro. Sök att allvarligt och ömt hjälpa den själ, som sväfvar mellan lif och död.

Den läkare, som vet, att Kristus är hans personliga Frälsare, emedan han själf blifvit ledd till denna fasta borg, kan förstå, hur han skall behandla den fruktade, skuldbelastade, syndsjuka själ, som söker hans hjälp. Han kan besvara frågan: »Hvad skall jag göra för att blifva frälst?» Han kan framhålla berättelsen om Återlösarens kärlek.

Han kan af erfarenhet tala om, hvilken kraft det ligger i omvändelse och tro. I enkla, allvarliga ord kan han i bön till Gud frambära själens behof och äfven uppmuntra den sjuke att utbedja sig och taga emot den förbarmande Frälsarens nåd. Då han sålunda verkar vid sjuklägret och söker att tala ord, som kunna bringa den sjuke hjälp och tröst, verkar Herren med och genom honom. Och när den sjukes tankar fästas på Frälsaren, fylles hans hjärta af Kristi frid, och den andliga hälsa han erhåller blir i Guds hand ett medel för återställandet äfven af kroppens hälsa.

Vid sina besök hos den sjuke kan läkaren ofta finna tillfälle att samtala med hans vänner. Medan dessa ängsliga och vanmäktiga vaka vid den sjukes läger, äro deras hjärtan uppmjukade. Inför läkaren omtala de ofta den sorg, som de dölja för andra, och då är tillfälle att visa dessa bedröfvade till Jesus, som inbjudit alla sorgsna ochbetungade att komma till honom. Ofta kan läkaren få tillfälle att bedja för och med dem och framlägga deras nöd för honom, som hjälper i all olycka och lindrar all sorg.

öubs löften»

Läkaren har dyrbara tillfällen att hänvisa patienterna till Guds ords löften. Han bör ur förrådshuset frambära

»Visa den lidande till honom, som är villig att frälsa alla, som nalkas honom i tro.»

nytt och gammalt och öfverallt tala sådana tröstande och undervisande ord, som man längtar efter. Han bor göra sitt sinne till ett förrådshus för lefvande tankar. Han behöfver flitigt rannsaka Guds ord för att noga lära känna Guds löften och för att kunna upprepa de tröstande ord, som Kristus talade under sin jordiska vandring, när han undervisade människorna och botade de sjuka. Han bör tala om, hur Kristus botade de sjuka och om hans mild-

het och kärlek. Aldrig bör han försumma att fästa sina patienters tankar på Kristus, den store läkaren.

Samma kraft, som Kristus utöfvade, medan han i synlig motto vandrade bland människorna, finnes i hans ord. Det var genom sitt ord Jesus botade sjukdom och utdref onda andar; genom sitt ord stillade han stormen och uppväckte de döda, och folket gaf det vittnesbördet, att hans ord var kraftigt. Han talade Guds ord, såsom han talat till alla gamla testamentets profeter och lärare. Hela bibeln är en uppenbarelse af Kristus.

vSkriften bör mottagas såsom Guds ord till oss, icke endast skrifvet, utan taladt. När de elända kommo till Kristus, såg han icke endast dem, som vid detta tillfälle bådo om hjälp, utan han såg alla de varelser, som årtusenden igenom skulle komma till honom med samma nöd och samma tro. När han sade till den lame: »Var vid godt mod, min son; dina synder förlåtas»;1 när han sade till kvinnan från Kapernaum: »Var vid godt mod, min dotter, din tro har hulpit dig. Gå i frid,»2 så talade han äfven till de lidande och af synden nedtryckta själar, som i framtiden skulle söka hans hjälp.

På samma sätt förhåller det sig ock med alla Guds ords löften. I dem talar han personligen till hvar och en af oss, och han talar lika direkt, som om vi kunde höra hans röst. Det är i dessa löften, som Kristus meddelar oss sin nåd och kraft. De äro blad af lifvets träd, som tjäna »till folkens läkedom».3 När vi mottaga och tillägna oss dem, stärka de karaktären och uppehålla lifvet. Ingenting annat kan hafva en så hel ande kraft med sig, intet annat kan meddela det mod och den tro, som ger lifskraft åt hela varelsen.

Till den, som står fruktande på grafvens brädd, och till den sjal, som är nedtyngd af lidandets och syndens börda, bör läkaren, så ofta han har tillfälle, upprepa Frälsarens ord, och alla ord i den heliga skrift äro hans:

1 Matt. 9: 2. 2 Ivuk. 8: 48. 3 Upp. 22; 2.I2/

»Frukta icke, ty jag har förlossat dig, kallat dig vid namn! Du är min. Om du ginge igenom vatten, är jag med dig, och igenom strömmar, skulle de ej dränka dig. Om du ginge igenom eld, skulle du icke svedjas och lågan icke bränna dig. Ty jag är Herren, din Gud, den Helige i Israel, din frälsare. . . . Emedan du är dyrbar i mina ögon och högt värderad, och emedan jag har älskat dig.» »Jag, jag vill utplåna dina öfverträdelser för min egen

skull och vill icke komma ihåg dina synder.» »Frukta icke, ty jag är med dig.»1

»Såsom en fader förbarmar sig öfver barnen, så förbarmar sig Herren öfver dem, som frukta honom. Ty han vet, hvad för ett verk vi äro, han tänker därpå, att vi äro stoft.»2

»Allenast känn din missgärning, att du har syndat emot Herren, din Gud.» »Om vi bekänna våra synder, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet.»3

1Es. 43: 1-4, 25, 5. - Ps. 103: 13; 14. 3Jer, 3: 13; i Joh. 1:9.»Jag vill utplåna dina öfverträdelser såsom en sky och dina synder såsom ett moln. Vänd tillbaka till mig, ty jag vill förlossa dig!»Es. 44: 22.

»Kommen så, och låtom oss gå till rätta med hvarandra! säger Herren. Om edra synder än vore blodröda, så skola de dock varda hvita såsom snö, och om än de vore röda såsom purpur, skola de varda såsom ull. Om I ären villige och hören, skolen I njuta af landets goda.»Es. 1: 18, 19.

»Med gammal kärlek älskar jag dig; därför vill jag ock framgent bevisa dig nåd.» »Jag öfvergaf dig för en liten tid, men med stort förbarmande vill jag taga dig åter».Jer. 31: 3; Es. 54: 7.

»Edert hjärta vare icke oroligt» »Frid efterlämnar jag åt eder, min frid gifver jag eder; icke gifver jag eder, såsom världen gifver. Edert hjärta vare icke oroligt, ej heller försagdt.»Joh. 14: 1, 27.

»De skola, hvar och en, vara såsom ett skjul för storm och ett skygd för störtskur, såsom vattubäckar på torr mark, såsom skuggan af en väldig klippapåen försmäktandejord.»Es. 32: 2.

»De arma och de fattiga, som söka vatten, men ej finna något, och hvilkas tunga försmäktar af törst, dem vill jag, Herren, höra, dem vill jag, Israels Gud, icke öfvergifva.»Es. 41: 17.

»Så säger Herren, som har gjort och danat dig . . . Jag vill utgjuta vatten på det törstande och strömmar på det torra, jag vill utgjuta min ande öfver din säd och min välsignelse öfver dina telningar.»Es. 44: 2, 3.

»Vänden eder till mig, så värden I saliga, alla jordens ändar!»Es. 45:22.

»Han tog på sig våra skröpligheter, och våra sjukdomar bar han.» » Han blef sargad för våra öfverträdelser och slagen för våra missgärningar; näpsten lades uppå honom, att vi skulle hafva frid, och genom hans sår blefvo vi helade.»Matt. 8: 17; Es. 53: 5.

Läkaren såsom uppfostrare.

»De visas läppar strö ut kunskap.»

Den samvetsgranne läkaren är en uppfostrare. Han känner sitt ansvar icke endast gent emot de sjuka, som befinna sig under hans omedelbara vård, utan också gent emot det samhälle, i hvilket han lefver. Han står som en vårdare af både kroppslig och moralisk hälsa. Han söker icke endast att sprida upplysning om den riktiga behandlingen af sjuka, utan äfven att uppmuntra till rätta lefnadsvanor och att sprida kännedom om rätta grundsatser.

Behofvet af upplysning om hälsans lagar.

Upplysning om de grundsatser, som underligga hälsan, ha aldrig varit mera af nöden än i vår tid. Trots de underbara framsteg, som på så många områden blifvit gjorda med hänsyn till lifvets bekvämlighet och likaså med hänsyn till hygieniska frågor och de sjukas behandling, visar sig dock på ett slående sätt ett aftagande af de fysiska krafterna och uthålligheten, ett förhållande, som gör anspråk på all deras uppmärksamhet, som behjärta sina medmänniskors väl.

Vår konstlade civilisation skapar onda vanor, som fördärfva sunda grundsatser. Seder och bruk äro i strid med

130

naturen. Det lefnadssätt de så att säga påtvinga människorna och den omåttlighet de alstra nedsätta både de fysiska och de andliga krafterna och pålägga människosläktet en börda, som det icke förmår bära. Omåttlighet och brott, sjukdom och elände finnas öfverallt.

Många of verträda hälsans lagar på grund af okunnighet och behöfva därför upplysas; men de flesta handla

tvärtemot bättre vetande, och hos dem måste inpräntas nödvändigheten af att lefva i öfverensstämmelse med sitt vetande. Läkaren har många tillfällen både att meddela kunskap om hälsoprinciper och att visa nödvändigheten af att efterlefva dem. Genom lämplig upplysning kan han i mycket bidraga till att afhjälpa ett eller annat ondt, som nu vållar oberäknelig skada.

Bruket af mebiciru

En af de orsaker, som lägga grunden till en massa sjukdomar eller ännu allvarligare ondt, är det fria bruket af giftig medicin. Många, som angripas af sjukdom, vilja ej ens göra sig besvär med att taga reda på orsaken till densamma. Deras hufvudsakliga omsorg är att skydda sig för smärta och obehag, och följaktligen taga de sin tillflykt till medicin, om hvars verkliga egenskaper de ha mycket ringa begrepp, eller ock vända de sig till en läkare för att få något medel, som kan motverka följderna af deras för-syndelser. Men någon tanke på att förändra sina lefnadsvanor hafva de sällan. Och märka de så icke någon ögonblicklig lindring, försöka de en annan medicin och så åter en tredje. På detta sätt fortfar det onda.

Människor behöfva upplysas om, att medicin ingalunda botar sjukdom. Det är sannt, att den stundom medför tillfällig lindring och att den sjuke tycks tillfriskna efter dess användning, och detta emedan naturen har tillräcklig lifskraft att fördrifva giftet och att motverka sjukdomsorsakerna. Hälsan återvinnes i trots af medicinen. Men i flesta fall endast förändrar medicinen sjukdomens be-skaffenhet och plats. Ofta tyckas giftets verkningar blifvit öfvervunna för en tid, men följderna kvarstå i organismen och medföra längre fram än större skada.

Genom bruket af giftiga medikamenter bringa många öfver sig själfva lifslånga sjukdomar, och många lif gå förlorade, som skulle kunnat räddas genom naturliga läkemetoder. De gifter, som rinnas i många s. k. botemedel, skapa vanor och begär, som medföra både själens och kroppens undergång. Många af de populära kvacksalvar-medel, som kallas patentrnedicin, och äfven åtskilligt af den medicin, som ordineras af läkare, bidrager till grundläggandet af dryckenskap, opielast och morfinbegär, dessa samhällets fruktansvärda förbannelser.

naturens återställanbe kraft

Det enda hopp om ett bättre sakernas tillstånd ligger däri, att människorna uppfostras i rätta grundsatser. I^äkaren bör undervisa dem om, att den helande kraften ingalunda finnes i medikamenter, utan i naturen. Sjukdom är en sträfvan hos naturen att befria systemet från följderna af hälsolägarnas Öfverträdelse. Vid sjukdomsfall borde man alltid förvissa sig om orsaken. Ohälsosamma förhållanden böra förändras och felaktiga vanor öfvergifvas. Däruti bör man bistå naturen i dess bemödanden att aflägsna orena ämnen och återställa organismen i dess rätta tillstånd.

naturliga läkcmebcl.

Frisk luft, solljus, måttlighet, hvila, gymnastik, passande föda, bruket af vatten samt förtröstan på Guds kraft - dessa äro de verkliga läkemedlen. Hvarje människa bör äga kännedom om naturens läkande krafter och huru de 'böra användas. Det är nödvändigt både att förstå grunderna för behandlingen af den sjuke och att hafva den praktiska färdighet, hvarigenom man sättes i stånd att rätt använda denna kunskap.132

Bruket af naturliga läkemedel fordrar en sorgfällighet och en ansträngning, som är afskräckande för många. Naturens helande och uppbyggande process försiggår gradvis och i de otåligas tycke alltför långsamt. Det fordras uppoffring för att kunna uppgifva en skadlig vana. Men så småningom skall man finna, att när man icke lägger hinder i vägen för naturen, gör den sitt arbete både visligt och väl. De, som framhärda i lydnad för naturens lagar, skola skörda sin lön i form af kroppslig och andlig hälsa.

fjälsans beoaranbe.

I allmänhet skänker man hälsan alltför liten uppmärksamhet. Det är mycket bättre att kunna förebygga sjukdom än att veta, hur den skall behandlas, sedan man ådragit sig den.

Det är hvarje människas plikt såväl för sin egen som för mänsklighetens skull att göra sig underrättad om hälsans

lagar och att samvetsgrannt lyda dem. Alla behöfva vi lära känna den mest underbara af alla organismer - människokroppen. Vi böra känna de olika organens förrättningar och förstå, hur beroende det ena organet är af det andra, om alla skola verka normalt. Vi böra sätta oss in i själens inflytande öfver kroppen och kroppens inflytande öfver själen, jämte de lagar, som behärska dem båda.

Förbercbelse för lifoets kamp.

Man kan icke för ofta påpeka, att hälsan icke är beroende af tillfälligheter. Hälsa är en följd af lydnad mot bestämda lagar. Detta erkännes af alla, som deltaga i täflingar och kraftprof. Dessa personer genomgå också den mest omsorgsfulla förberedelse och underkasta sig grundlig öfning och sträng disciplin; allt, hvad deras fysiska lif angår, regleras omsorgsfullt. De veta, att försumlighet, öfverdådighet eller vårdslöshet, som försvagar eller förkrymper något af kroppens organ eller någon af dess funktioner, vore liktydigt med nederlag.Hur mycket viktigare är icke sådan sorgfällighet, när det gäller att försäkra sig om framgång i lifvets kamp! De strider, som vi utkämpa, äro icke låtsade. Vi deltaga i en kamp, hvars följder äro af evighetsbetydelse. Vi hafva osynliga fiender att kämpa emot Onda andar sträfva efter herraväldet öfver hvarje mänsklig varelse. Allt, som skadar hälsan, icke endast nedsätter den fysiska kraften, utan verkar äfven försvagande i andligt och moraliskt hänseende. Eftergifvenhet för en eller annan skadlig vana gör det svårare för människan att skilja mellan rätt och orätt och att motstå det onda i allmänhet. Det ökar faran att blifva öfvervunnen och lida nederlag.

»De, som löpa på vädjebanan, löpa väl alla, men en får segerlönen.» I den täflingskamp, hvari vi äro inbegripna, kunna alla vinna seger, som vilja öfva sig själfva i lydnad för rätta grundsatser. Alltför ofta anser man det onödigt att utöfva dessa grundsatser i lifvets små detaljer, som tyckas för alldagliga att förtjäna någon uppmärksamhet, men i betraktande af hvad som står på spel är intet ringa af det, som vi hafva att utföra. Hvarje handling utgör en vikt i den vågskål; som afgör lifvets seger eller nederlag. Skriften gifver oss denna uppmaning: »Löpen så, på det att I skolen få den», segerlönen.1

Våra första föräldrars omåttlighet ledde till deras förlust af Edens lustgård. Så har ock måttlighet i alla afseenden mer att göra med vårt återinsättande i Edén, än människorna ana.

Aposteln Paulus skrifver, i det han hänvisar till den själf tukt deltagarna i de forna grekiska spelen måste ålägga sig: »Hvar och en, som deltager i en täflingskamp, är återhållsam i allt; dessa för att få en förgänglig krona, men vi en of Organ glig. Jag löper därför så, som när det icke gäller något ovisst; jag fäktar såsom, en, hvilken icke hugger i vädret, men jag späker min kropp och under-

1 i Kor. 9; 24.kufvar honom, på det att jag icke må predika för andra och själf icke hålla profvet.»1

0runboalen för en framgångsrik reform.

En reforms framgång beror på en klar uppfattning af vissa grundsanningar. Medan det å ena sidan ligger fara i en trångbröstad filosofi och ett oböjligt fasthållande vid det bestående, är å andra sidan faran icke mindre, då det gäller en sorglös liberalism. Grundvalen för all varaktig reform är Guds lag. Nödvändigheten af att lyda denna lag bör därför klart och tydligt framställas. Dess principer måste ständigt framhållas för folket, ty de äro lika eviga och orubbliga som Glid själf.

En af de mest beklagliga följder af syndafallet var förlusten af människans förmåga att öfva självbehärskning. Endast i den mån denna förmåga återvinnes, kan verklig framgång vinnas.

Kroppen är det enda medel, genom hvilket sinnet och själen utvecklas och karaktären danas. Af denna anledning är det, som själafienden vid sina frestelser lägger an på att försvaga och nedsätta de fysiska krafterna. Vinner han framgång härutinnan, innebär det, att det onda får fullständig makt öfver människan. Vår fysiska naturs böjelser skola förvisso, om de icke stå under en högre makts herravälde, medföra undergång och död.

Kroppen skall hållas i underdånighet, medan de högre böjelserna skola råda. Lidelserna måste behärskas af viljan, som själf skall stå under Guds kontroll. Förnuftets konungsliga makt bör, helgad genom den gudomliga nåden, vara den styrande i våra lif.

Guds fordringar måste inpräglas i samvetet. Män och kvinnor måste vakna till insikt om sin plikt med hänsyn till självbehärskning samt nödvändigheten af renhet och befrielse från hvarje fördärfligt begär och hvarje besmittande vana. De behöfva blifva genomträngda af den sanningen,

1 i Kor. 9: 25-27.att alla själens och kroppens krafter äro gåfvor från Gud, som skola bevaras i bästa möjliga tillstånd för att brukas i hans tjänst.

I den gammaltestamentliga gudstjänsten, soni var en symbolisk framställning af evangelium, måste offret, som fördes fram till Guds altare, vara utan vank. Offret, som skulle förebilda Kristus, måste vara felfritt Guds ord påpekar detta såsom en bild af hvad hans barn skola vara: »Ett offer, som är lefvande, heligt och Gud behagligt», »icke hafvande fläck eller skrynka.» 1

Bel)ofoet af gubomlig kraft

Ingen verklig reform kan åstadkommas utan gudomlig kraft. Mänskliga skrankor gent emot naturliga eller förvärfvade böjelser äro endast som sandbankar mot den strida strömmen. Först när Kristi lif blir den regerande kraften i våra lif, kunna vi motstå de frestelser, som angripa oss inifrån och utifrån.

Kristus kom i denna världen och efterlefde Guds lag, på det att människan måtte vinna fullkomligt herravälde öfver de naturliga böjelser, som fördärfva själen. Han, som är själens och kroppens läkare, gifver seger öfver de lustar, som strida inom oss. Han har gjort allt för att människan skall kunna förvärfva en fullkomlig karaktär.

När man öfverlämnar sig åt Kristus, bringas sinnet under lagens kontroll; men det är den konungsliga lagen, som förkunnar frihet f Or hvarje fånge. När man blifver ett med Kristus, blir man frigjord. Underkastelse under Kristi vilja innebär återställelse till det fulla människovärdet.

Lydnad mot Gud är frihet från syndens träldom, frigörelse från mänskliga lidelser och böjelser. Människan kan stå såsom segrare öfver sig själf, såsom segrare öfver sina egna böjelser, såsom segrare öfver makter och herraväldeh, Öfver »världshärskarna i detta mörker» och öfver »ondskans andemakter i himlarymderna». 2

1 Rom. 12: i; El 5: 27. 2 Ef. 6: 12.136 Unberoisning i Ijemmet

Ingenstädes är undervisning i dessa ting så nödvändig och ingenstädes kan den uträtta mera godt än i hemmet Föräldrar hafva att göra med själfva grunden till danandet af vanor och karaktär. Reformeringen måste börja med att man framhåller för dem Guds lags principer såsom grundvalen för både fysisk och moralisk hälsa. Man skall påvisa, att lydnad för Guds ord är vårt enda värn mot den ondska, som förer världen i fördärf. Man skall klargöra för föräldrarna deras ansvar icke endast gent emot sig själfva, utan äfven gent emot sina barn. De gifva sina barn ett exempel antingen i lydnad eller öfverträdelse. Familjens öde af göres genom deras exempel i lära och lefverne. Barnen blifva, hvad deras föräldrar göra dem till.

Om föräldrarna ville granska resultatet af sitt handlingssätt, så att de finge se, huru de genom sitt exempel och sin undervisning stadfästa och föröka syndens eller rättfärdighetens makt, skulle de säkerligen ändra sitt tillvägagående. Många skulle öfvergifva seder och bruk och antaga lifvets gudomliga grundsatser som rättesnöre för sitt lefverne.

Exemplets makt

Läkaren, som besöker människorna i deras hem, som vakar vid deras sjukbäddar, som lindrar deras plågor, som återför dem från grafvens rand och intalar de döende tröst, vinner deras förtroende och tillgifvenhet på ett sätt, som är få andra människor förunnadt Icke ens evangelii förkunnare äga så stora möjligheter eller ett så vidtgående inflytande.

Läkarens exempel såväl som hans undervisning bör vara en afgjord kraft för det godas främjande. Reformrörelsen påkallar män och kvinnor, hvilkas vandel utgör ett exempel på självbehärskning. Det är vårt utöfvande af de principer vi förfäkta, som gifver dessa värde. Världen behöfver en praktisk framställning af hvad Guds nåd för-137

mår för att åt människorna återgifva deras förlorade herravälde öfver sig själfva. Det gifves ingenting, som världen bättre behöfver än kunskapen om evangelii frälsande kraft, som uppenbarar sig i ett kristligt lefverne.

* Läkaren, som besöker män-

n i skorna i deras hem . . . vinner

deras förtroende.»

Läkaren kommer ständigt i beröring med sådana, som behöfva den kraft och den uppmuntran, som ett rätt exempel medför. Många äro svaga i moraliskt hänseende; de sakna självbehärskning och öfvervinnas lätt af frestelser. Läkaren kan komnia dessa själar till hjälp, när han i sitt eget lif138

visar en . principfasthet, som sätter honom i stånd att öfvervinna alla skadliga vanor och besmittande laster. I hans lif måste man ktinna se verkan af gudomlig kraft Om han brister härutinnan, kommer hans inflytande att verka skadligt, hur kraftiga och öfvertygande hans ord än må vara. Många, som söka läkarevård, hafva till följd af dåliga vanor blifvit moraliska vrak. De äro svaga och fördärfvade och inse sin dårskap och sin brist på den kraft, som fordras för att vinna seger. Sådana personer böra i sin omgifning vara fria från allt, som kan uppmuntra de tankar och känslor, som gjort dem till hvad de äro. De behöfva andas en atmosfär af renhet, af höga och ädla tankar. Hvilket förskräckligt ansvar ådraga sig icke de, som skulle gifva dem ett rätt föredöme, om de själfva äro trälar under skadliga vanor och om deras inflytande gifver frestelsen ökad styrka!

Cäkaren odj nykterhetsrörelsen.

Under läkarens behandling komma många, som fördärfvat själ och kropp genom bruket af tobak och rusdrycker. Den läkare, som är sitt kall trogen, måste för dessa patienter påvisa orsaken till deras lidande. Men om han själf begagnar tobak eller rusdrycker, hvilken vikt skulle man då kunna lägga vid hans ord? Skulle han då icke i medvetandet af egen skuld tveka att utpeka den ömma punkten i sin patients lif? Och hur skulle han kunna öfvertyga de unga om den skadliga verkan af de ting han själf använder?

Huru kan en läkare stå i samhället som ett föredöme i renhet och självbehärskning, och hur kan han vara en framgångsrik arbetare för nykterhetssaken, om han själf hängifver sig åt fördärfliga njutningar? Hur skall han med framgång kunna verka vid de sjukas och döendes bädd, om han ledsagas af en motbjudande stank af starka drycker och tobak?

Och hur kan han förtjäna den tillit man har till honomsåsom skicklig läkare, om han förstör sina närver och omtöcknar sin hjärna genom bruket af berusande drycker? Hur omöjligt är det ej då för honom att kunna vara snabb i sin urskilning och att handla omsorgsfullt!

Om han icke efterlefver de lagar, som regera hans egen varelse, och om han sätter själf vi sk njutning framför sinnets och kroppens hälsa, så bevisar han därmed, att han är ovärdig att påtaga sig ansvaret för människolif?

TIebslåenbe erfarenbeter.

Hur skicklig och trogen en läkare än må vara, så gifves det i hans erfarenhet synbarligen många svårigheter och misslyckade försök. Ofta uppnår han icke i sitt arbete det han Önskar. Äfven om hans patienter återvinna hälsan, blir detta måhända icke till någon verklig välsignelse hvarken för dem själfva eller för samhället. Många återvinna sin hälsa endast för att åter hängifva sig åt de njutningar, som förorsakade deras sjukdom. Med samma ifver som förr kasta de sig åter in i lasternas och dårskapernas hvirfvel. Läkarens arbete för dem tycks därför vara helt förslösadt.

Kristus gjorde samma erfarenhet, men det oaktadt upphörde han icke med sina bemödanden för en enda lidande själ. Af de tio spetälska, som blefvo renade, var det endast en, som värderade hans välgärning, och han var en främling och en samarit. För denne enes skull botade Kristus de tio. Om läkaren icke röner bättre framgång, än Frälsaren gjorde, må han hämta lärdom af den store Öfverläkaren. Det är skrifvet om Kristus: »Han skall icke uppgifvas och icke krossas.» '»Därför att hans själ har arbetat, skall han se och mättas.» l

Om också blott en enda själ mottagit det glada budskapet om hans nåd, skulle Kristus för att rädda denna ena hafva valt samma lif i arbete och förnedring och samma nesliga död. Och om genom våra bemödanden

1 Es. 42: 4; 53; n.140

en enda mänsklig varelse upprättas och förädlas och göres passande för Guds boningar, hafva vi då icke orsak att fröjdas?

Personliga bebof odj faror.

Läkarens plikter äro mödosamma och pröfvande. För att kunna utföra dem med framgång måste han hafva en stark kroppskonstitution och en utmärkt hälsa. En person, som är svag och sjuklig, kan icke hålla ut med det utslitande arbete, som medföljer läkarekallet. Den, som ej äger förmåga af fullkomlig självbehärskning, är ej heller lämplig att behandla allehanda slags sjukdomar.

Ofta beröfvad sin sömn och möjligheten att intaga föda, till stor del afskuren från sällskapliga och religiösa sammankomster, tyckes en ständig skugga ligga öfver läkarens lif. Den nöd han ser, de stackars varelsernas längtan efter hjälp och hans beröring med lastfulla personer gör hjärtat sjukt eller nästan beröfvar honom allt förtroende för människorna.

I kampen mot sjukdom och död ansträngas tankar och krafter till det yttersta. Följderna af denna fruktansvärda spänning är ett svårt prof för karaktären. Under dessa förhållanden har frestelsen sin största makt. Läkaren behöfver därför mer än någon annan äga självbehärskning, andlig renhet och tro på Gud. För andras såväl som för sin egen skull får han ej ringakta de fysiska lagarna. Vårdslöshet i lefnadsvanor medför vårdslöshet i moral.

Den enba tryggbeten.

Läkarens enda trygghet är att under alla omständigheter handla efter bestämda grundsatser, styrkt och förädlad genom den föresatsernas fasthet, som kan vinnas endast hos Gud. Hvar dag, hvar timme och hvart ögonblick måste han såsom 'Moses lefva »med den osynlige likasom för ögonen».

Rättfärdighet har sin rot i gudsfruktan. Ingen män-människa kan inför sina medmänniskor oafbrutet föra ett rent och ädelt lif, med mindre hennes lif är »fördoldt med Kristus i Gud». Ju mera betydelsefull hennes verksamhet är bland människor, dess innerligare måste hennes hjärta vara förenadt med himmelen.

Ju mera kräfvande läkarens plikter äro och ju större hans ansvar är, dess större är hans behof af gudomlig kraft. Han måste taga sig tid att lägga de timliga tingen åt sidan för att hängifva sig åt betraktelse af de eviga. Han måste motstå en påträngande världslighet, som så skulle kunna inverka på honom, att den skilde honom från Gud, som är all krafts urkälla. Han bör därför framför alla andra under bön och studium af skrifterna ställa sig under Guds beskydd. Han bör lefva i oupphörlig beröring och samvetsgrann gemenskap med sanningens, rättfärdighetens och barmhärtighetens grundsatser, som uppenbara Guds egenskaper i själen.

Just i samma mån, som Guds ord mottages och efterlefvas, skäll det med sin kraft prägla och med sitt lif påverka hvarje handling och hvarje karaktärsdrag. Det skall rena hvarje tanke, bestämma hvarje önskan. De, som sätta sin tillit till Guds ord, böra uppföra sig som män och vara starka. De böra höja sig öfver allt lågt upp till en atmosfär, som är fri från besmittelse.

När människan står i gemenskap med Gud, skall den orubblighet, som bevarade Josef och Daniel midt ibland den hedniska hofstatens fördärf, också bevara hennes lif i obefläckad renhet Kristi ljus skall genom en sådan människa lysa med obeslöjad glans. Den klara morgonstjärnan skall lysa stadigt och med oföränderlig härlighet

Ett sådant lif blifver en kraft i samhället; det blifver ett värn mot det onda, ett skydd för de frestade, en ledstjärna för dem, som midt ibland svårigheter och motgångar söka efter den rätta vägen.

Läkaremissionärer och deras verksamhet.

De skola vara "bland många folk såsom dagg från Herren".

Evangelii predikan och sjukdomars botande.

»Han utsände dem till att predika Guds rike och göra de sjuka helbrägda.»

är Kristus utsände sina tolf lärjungar på deras första missionsresa, sade han till dem: »Gån och prediken och sägen: Himmelriket ar nära. Boten sjuka, gören spetälska rena, uppväcken döda, utdrifven onda andar. I hafven fått för intet; gifven för intet.»Matt. 10: 7, 8.

Till de sjuttio, som utsändes senare, sade han: »Och i hvilken stad I ingån ... boten de sjuka, som äro dar, och sägen till dem: Guds rike är eder nära.»Luk. 10: 8, 9. Kraften af Kristi närvaro åtföljde dem. »Och de sjuttio kommo tillbaka med glädje och sade: Herre, äfven de onda andarna äro oss underdåniga i ditt namn.»Luk. 10: 17.

Efter Kristi himmelsfärd fortsattes samma arbete, och samma händelser upprepades som under hans egen verksamhet. »Och äfven en mängd folk ifrån de kringliggande städerna kom tillsammans till Jerusalem, förande med sig sjuka och sådana, som voro plågade af onda andar, och de vordo alla botade.»Apg. 5: 16.

Och lärjungarna »gingo ut och predikade allestädes, och Herren verkade med dem».Mark. 16: 20. »Och Filippus kom ned

146

till en stad i Samarien och predikade Kristus för dem. Och folket aktade endräktigt på det, som sades af Filippus... Ty från många, som hade orena andar, foro dessa ut... Och många lama och halta vordo botade. Och i den staden vardt stor glädje.»1

En mängd folk kom . . . förande med sig sjuka.*

lärjungarnas oerksamljet.

Lukas, författaren till det evangelium, som bär hans namn, var en missionsläkare. I skriften kallas han »läkaren, den älskade». Aposteln Paulus hörde om hans skicklighet som läkare och utsåg honom såsom den, åt hvilken Gud anförtrott ett särskildt arbete. Han upptog honom såsom

1 Apg. 8: 5-8. * Kol. 4: 14.147

sin medarbetare, och för någon tid ledsagade Lukas honom på hans resor från plats till plats. Efter en tid kvarlämnade Paulus Lukas och Filippus i Macedonien. Här fortsatte Lukas att verka under flera år både som läkare och som evangelii förkunnare. I sin verksamhet som läkare vårdade han de sjuka, bedjande Gud, att hans helande kraft måtte hvila öfver dem. På så sätt öppnades vägen för evangelii budskap. Genom sin framgång som läkare vann Lukas här många tillfällen att predika Kristus bland hedningarna. Och det är Guds vilja, att vi skola arbeta på samma sätt som apostlarna. Fysisk helbrägda-görelse är förenad med den evangeliska verksamheten. I evangelii verk böra undervisning och sjukvårdsverksamhet aldrig åtskiljas.

Lärjungarnas arbete bestod i att sprida kunskap om evangelium. Åt dem hade anförtrotts att för hela världen förkunna det glada budskap, som Kristias bragt människorna. Detta arbete utförde de för sin tids människor, så att under en enda generation blef evangelium förkunnadt för alla folk under himmelen.

Så har ock Kristus anförtrott alla dem, som bära hans

bedjande Gud, att hans helande kraft måtte hvila öfver dem.»148

namn, att förkunna evangelii budskap för världen. Och evangelium är det enda motgiftet mot världens synd och elände. För dem, som känna evangelii helande kraft, måste arbetet först och främst gå ut på att för hela människosläktet förkunna budskapet om Guds nåd.

Bet)ofoet af eoangelium.

När Kristus utsände lärjungarna att förkunna evangelium, hade tron på Gud och hans ord nära nog försvunnit ur världen. Äfven bland det judiska folket, som gjorde anspråk på att äga kunskapen om Jehova, hade hans ord

blifvit undanträngdt af traditioner och mänskliga spekulationer. Själfviskhet och äregirighet, skrytsamhet och vinningslystnad utmärkte människorna. När vördnaden för Gud försvann, försvann också medlidandet med människor. Själfviskheten var förhärskande, och satan verkställde sin vilja med hänsyn till att föra människosläktet i elände och förnedring.

Sataniska makter togo människor i besittning, så att personer, hvilkas kroppar blifvit skapade till en boningsplats för Gud, i stället blefvo tillhåll för orena andar. Människornas sinnen, närver och alla organ påverkades af öfvernaturliga krafter i och för tillfredsställandet af de uslaste lustar, och deras anletsdrag afspeglade ondskan hos de legioner orena andar, af hvilka de voro besatta.

Och hvad är världens tillstånd I närvarande tid? Har icke tron på bibeln i våra dagar blifvit lika fullständigt förstörd genom den »högre kritiken» och spekulationen, som den var på Kristi tid genom traditionen och rabbinernas tolkningar? Hafva icke girighet och högmod och njutningslystnad lika stor makt öfver människornas hjärtan nu, som de hade då? I den s. k. kristna världen, ja till och med i de samfund, som bekänna sig älska Kristus, äro endast få verkligt regerade af honom. Huru få äro icke de, som i affärer, umgänge, familjelif och till och med på det religiösa området låta Kristi lära vara rättesnöret för sitt lefverne!149

Är det icke sannt, att »rätten är tillbakaträngd . . . ocli redlighet kan icke komma fram . . . och den, som af håller sig från ondt, blir plundrad»?1

Vi lefva midt i en »förbrytelseepidemi», inför hvilken tänkande, gudfrnktiga människor allestädes stå slagna med förfäran. Det fördärf, som råder, är så stort, att det ej kan skildras af mänsklig penna. Hvarje dag bringar nya underrättelser om politiska tvister, bestickning och svek. Hvarje dag medför sina nya fasaväckande berättelser örn våld och laglöshet, om likgiltighet för mänskligt lidande och om djurisk, ondskefull tillintetgörelse af människolif. Hvarje dag vittnar om tillväxten af vanvett, mord och självmord-Hvem kan betvifla, att sataniska makter med förökad ifver äro i verksamhet bland människorna för att förvirra och fördärfva själen samt befläcka och förstöra kroppen?

Och medan världen öfversvämmas af det onda, framställes evangelii budskap alltför ofta på ett sätt, som har endast föga inflytelse på människornas samveten och lefverne. Och likväl finnas öfverallt hjärtan, som skria efter någonting, som de icke hafva, som längta efter en kraft, som kan gifva dem herravälde öfver synden, en kraft, som kan befria dem från ondskans träldom och som förmår gifva hälsa och lif och frid. Många, som en gång kände Guds ords kraft, vistas på platser, där man icke frågar efter Gud, och de längta efter Guds närvaro.

Världen behöfver i närvarande tid detsamma, som deri behöfde för nitton hundra år sedan - en uppenbarelse af Kristus. En stor reformrörelse är af nöden, och det är endast genom Kristi nåd detta fysiska, intellektuella och andliga återställelseverk han blifva utfördt.

Kristi metob att nå folket.

Kristi metod allena kan medföra verklig framgång med hänsyn till att nå folket. Frälsaren umgicks med människorna

1 F,s. 59: 14, 15-150

såsom en, som ville deras bästa. Han visade sitt deltagande för dem, hjälpte dem i deras behof och vann deras förtroende. Sedan gaf han dem denna uppmaning: »Följ mig.»

Vi behöfva komma folket närmare genom peraonliga bemödanden. Om mindre tid användes till att predika och mera tid till personligt umgänge, skulle man få se större resultat. De fattiga böra understödjas, de sjuka vårdas, de bedröfvade och betryckta tröstas, de okunniga undervisas och de oerfarna ledas. Vi skola gråta med dem, som gråta, och fröjdas med dem, som fröjdas. Genom öfvertygandets, bönens och Guds kärleks makt skall och kan detta arbete icke blifva utan frukt

Vi böra alltid minnas, att ändamålet nied läkaremissio-nen är att visa de sjuka till Frälsaren på Golgata, till honom, som borttager världens synd. Genom att se på honom skola de blifva förvandlade till hans bild. Vi böra

uppmuntra de sjuka och lidande att se på Jesus och lefva. Må missionsarbetare ständigt framhålla Kristus, den store läkaren, inför de af kroppslig och andlig sjukdom nedböjda; må de visa dem till den ende, som förmår bota all själens och kroppens sjukdom. Berätta för dem om honom, som är genomträngd af medlidande med dem i deras svagheter. Uppmuntra dem att lämna sig i dens vård, som utgaf sitt lif, för att det skulle blifva möjligt för dem att vinna det eviga lifvet. Tala om hans kärlek, berätta om hans makt att frälsa.

Detta är missionsläkarens höga plikt och dyrbara förmån. Och personliga tjänster bereda ofta vägen för detta. Gud vinner ofta insteg i människohjärtan genom våra bemödanden att lindra kroppens lidande.

Iväkareverksamheten blir ofta banbrytande för evangelium. Såväl i predikoverksamheten som i läkareverksamheten skall evangelium förkunnas och efterlefvas.

Qoab söm kan uträttas genom sjukoårbcn.

I nästan hvarje samhälle finnes ett stort antal personer, som icke vilja lyssna till Guds ord eller besöka någon guds-tjänst Om evangelium skall nå dem, måste det bäras till deras hem. Ofta är hjälp i deras kroppsliga nöd det enda sätt, på hvilket man kan nå dem. Den troende, som vårdar sjuka och af hjälper de fattigas nöd, kan finna många tillfällen att bedja med dem och läsa för dem ur Guds ord samt tala med dem om Frälsaren. Dessa troende sjukvår-

»Den troende, som vårdar sjuka . . . kan finna inånga tillfällen . . . att läsa för dem nr Guds ord.»

dåre kunna bedja för de viljesvaga, som sakna förmåga att behärska sina urartade begär. De kunna bringa en hoppets stråle till cle fallna och modlösa. Deras oegennyttiga kärlek, uppenbarad i uppoffrande handlingar, gör det lättare för dessa lidande att tro på Kristi kärlek.

Många sakna tro på Gud och hafva mist förtroendet för människor, men de förstå att uppskatta vänlighet och hjälpsamhet När de se en person, som ej gör anspråk på jordiskt152

beröm eller någon ersättning, komma till deras hem för att betjäna de sjuka, mätta de hungrande, kläda de nakna, hugsvala de bedröfvade och kärleksfullt visa alla till honom, af hvars kärlek och barmhärtighet han själf endast är en budbärare - när de se detta, röras deras hjärtan. Tacksamheten växer fram och tron upptändes. De se, att Gud drager försorg om dem, och så äro de beredda att lyssna till hans ord. Vare sig det gäller det utländska missionsfältet eller hemlandet, skulle alla, både män och kvinnor, som verka i missionen, mycket lättare vinna tillträde till folket och uträtta långt mera, om de vore i stånd att vårda de sjuka. Kvinnor, som begifva sig till hednaländer som missionärer, skulle därigenom vinna tillfälle att förkunna evangelium för kvinnorna i dessa länder, när hvarje annan dörr vore sluten. Alla, som verka i evangelii tjänst, borde förstå att gifva sådan enkel sjukbehandling, som gör så mycket till att lindra smärta och fördrifva sjukdomar.

Unberoisning i Ijälsorcglen

Evangelii budbärare borde också kunna gifva undervisning angående ett hälsoenligt lefnadssätt. Öfverallt möta de sjukdom, och mycket däraf kunde undvikas, om man aktade på hälsans lagar. Människorna behöfva lära känna förhållandet mellan hälsoprinciperna och sin egen välfärd både i detta och det tillkommande lifvet. De måste väckas till insikt om sitt ansvar rörande den kropp, som deras Skapare gjort till sin boning och öfver hvilken de enligt hans önskan skola vara trogna förvaltare. De behöfva lära känna vikten af den sanning, som innehålles i den heliga skrifts ord:

»I ären ett den lefvande Gudens tämpel, såsom Gud har sagt: Jag skall bo hos dem och vandra bland dem, och jag skall vara deras Gud, och de skola vara mitt folk.»1

Tusenden behöfva och skulle rned glädje taga emot undervisning om de enkla metoderna för behandling af sjuka

1 2 Kor. 6: 16.153

-- metoder, som begynna att uttränga bruket af giftig medicin. Stort är också behofvet af undervisning angående dietisk reform. Det förvända sättet att äta jämte bruket af ohälsosam föda bär i ganska stor grad ansvaret för den

dryckenskap, de brott och det elände, som utgöra en förbannelse för världen.

När nian undervisar andra om hälsoprinciperna, måste man komma ihåg hälsoreformens stora ändamål, som är att tillförsäkra människorna den högsta utveckling af kropp, själ och sinne. Man bör framhålla, att naturlagarna, som äro Guds lagar, afse vårt bästa och att lydnad för dem innebär lycka i detta lifvet samt bidrager till beredeisen för det kommande.

Människorna böra ledas till att studera uppenbarelsen af Guds kärlek och visdom i naturens verk, att studera människokroppens underbara organism och de lagar, som regera den. De, som iakttaga bevisen på Guds kärlek och förstå något af den visdom och godhet hans lagar innebära, komma att betrakta sina plikter och skyldigheter ur en helt annan synpunkt än annars. De komma icke längre att anse lydnaden för hälsolagarna såsom en uppoffring eller försakelse, utan såsom den i verkligheten är - en oskattbar välsignelse.

Hvarje evangelii arbetare borde anse det vara sin plikt att såsom en del af sitt anförtrodda arbete meddela undervisning angående huru människorna skola lefva ett hälsosamt lif. Behofvet härutinnan är stort, och hela världen ligger öppen för en dylik verksamhet.

Personligt arbete.

Öfverallt ser man en viss benägenhet att sätta en eller annan organisationsverksamhet i den personliga ansträngningens ställe. Den mänskliga visdomen går ut på att sammanföra massan, centralisera den, och att uppbygga stora kyrkor och anstalter. En stor del människor öfverlämnar allt välgörenhetsarbete åt anstalter och organisationer; devilja Undandraga sig att komma i personlig1 beröring med

nöden i världen. Därigenom blifva deras hjärtan kalla. De blifva upptagna med sina egna självviska intressen och oberörda af andras nöd. På detta sätt dör kärleken till Gud och medmänniskor bort i deras hjärtan.

Kristus anförtrodde sina efterföljare ett personligt arbete - ett arbete, som icke kan utföras genom ombud. Betjänandet af de sjuka och fattiga samt predikandet af evangelium kan icke öfverlämnas åt kommittéer eller organiserad välgörenhet. Personligt ansvar, personlig ansträngning och personlig uppoffring, det är hvad evangelium fordrar.

»Gå ut på vägar och gärden och nödga dem att komma in, på det att mitt hus må varda fullt.»1 Så ljöd Kristi befallning. Han bringar människorna i beröring med dem de söka hjälpa. Skaffa »arma husvilla ett hem», säger han. »Att när du ser en naken, du kläder honom.» »På sjuka skola de lägga händerna, och de skola blifva helbrägda.»2 Genom direkt beröring, genom personliga tjänster skola evangelii välsignelser meddelas.

fllla böra oara öubs mebarbetare.

När Gud fordom gaf upplysning åt sitt folk, verkade han icke uteslutande genom någon särskild klass. Daniel var en judisk furste, Esaias var också af konungslig börd, David var herdegosse, Amos herde, Sakarja var en fånge från Babylon och Elisa var jordbrukare/ Såsom sina representanter uppväckte Herren furstar och profeter, höga och låga och undervisade dem om de sanningar, som skulle meddelas åt världen.

Åt hvar och en, som får del af hans nåd, gifver Herren ett arbete för andra. Hvar för sig böra vi stå redo att offra oss, sägande: »Här är jag, sänd mig!»3 Ansvaret hvilar på alla - på predikanten, sjuksköterskan, den kristne läkaren och den enskilde kristne, vare sig han är köpman eller bonde, ämbetsman eller handtverkare. Vårt arbete är 14: 23. 2 Es. 58: 7; Mark. 16: 18. 8 Es. 6: 8.att för människorna uppenbara evangelium om deras frälsning. Hvarje företag vi inlåta oss på borde hafva detta som sitt egentliga mål.

De, som sålunda taga upp den verksamhet, som blifvit dem anvisad, skola icke endast blifva till välsignelse för andra, utan också själfva blifva välsignade. Medvetandet om, att de väl uppfyllt sin plikt, skall återverka på deras egen själ. Den modfällde skall glömma sin misströstan, den svage skall blifva stark, den okunnige förståndig, och alla skola finna en ofelbar hjälpare i honom, som kallat dem.

Församlingen som uppfostringsanstalt.

Kristi församling är upprättad för att tjäna; dess fältrop är tjänande. Dess medlemmar äro soldater, som utbildas till strid under sin Frälsningshöfding. Predikanter, läkare och lärare hafva ett mera vidtomfattande arbete, än man i allmänhet inser. De skola icke endast tjäna folket, utan äfven lära folket att tjäna. De skola icke endast undervisa i rätta grundsatser, utan äfven uppfostra sina åhörare till att meddela dessa grundsatser åt andra. En sanning, som icke efterlefves, som icke meddelas, förlorar sin lifgifvande och helande kraft. Dess välsignelse bibehålles, endast om den delas åt andra.

Enformigheten i vårt arbete för Gud måste bortskaffas. Hvarje församlingsmedlem bör taga del i någon verksamhetsgren för Mästaren. Somliga kunna icke utföra så mycket som andra, men alla borde göra sitt yttersta för att tränga tillbaka den flodvåg af sjukdom och olycka, som rullar fram öfver världen. Många skulle vara villiga att arbeta, om de blott visste, huru de skulle börja. De behöfva därför undervisas och uppmuntras.

Hvarje församling borde vara en uppfostringsanstalt för missionsarbetare. Dess medlemmar borde undervisas i att hålla bibelläsningar, att leda och undervisa en klass i sabbatsskolan, om hur de på bästa sätt kunna hjälpa de fattiga och sjuka samt hur de kunna verka f or de oomvända.156

Inom församlingen borde finnas skolor i hälsovård, matlagningskurser och klasser i olika grenar af kristlig hjäpsam-het Men icke endast teoretisk, utan äfven praktisk undervisning bör meddelas under erfarna lärares ledning. Må läkarne gå i spetsen för detta arbete bland människorna, så skola andra följa deras exempel. Exemplet är mera vardt än många föreskrifter och befallningar.

Må alla odla sina fysiska och andliga krafter till det högsta möjliga, så att de må kunna verka för Gud, hvarhelst hans försyn kallat dem. Samme nåd, som Kristus skänkte Paulus och Apollos och som gjorde, att de utmärkte sig i andligt hänseende, skall äfven i närvarande tid komma hängifna missionsarbetare till del. Gud önskar, att hans barn skola hafva förstånd och kunskap, så att de tydligt och klart må uppenbara hans härlighet för världen.

De mest framgångsrika missionsarbetare.

Bildade, Gud hängifna missionsarbetare kunna tjäna på många flera sätt och utföra mera omfattande arbete än de obildade. Genom sin själsodling intaga de en öfverlägsen ställning. Men likväl kunna äfven de, som icke hafva vare sig stor begåfning eller högre bildning, utföra ett godt arbete för andra. Gud vill använda de människor, som äro villiga att bli använda af honom. Det är icke alltid det arbete, som utföres af de mest begåfvade och talangfulla, som bär de största och varaktigaste frukterna. Det behöfs män och kvinnor, som hafva mottagit ett budskap från himmelen. De framgångsrikaste missionsarbetarna äro de, som åtlyda uppmaningen: »Tagen på eder mitt ök och l ären af mig.»1

Det är kärleksfulla missionsarbetare, som behöfvas. Den, hvars hjärta Gud berört, fylles af en stor längtan efter att hjälpa dem, som aldrig hafva känt hans kärlek. Deras tillstånd smärtar honom. Utan att akta på sitt lif går han

1 Matt. ii: 29.ut som en inspirerad budbärare från Herren för att utföra ett arbete, i hvilket änglar kunna taga del.

Om personer, som Gud utrustat med stora gåfvor i intellektuellt hänseende, använda dessa på ett själfviskt sätt, skola de efter en pröfningstid lämnas åt sig själfva att följa sina egna vägar. Gud skall då utvälja personer, som icke tyckas vara så rikligt utrustade och som icke hafva så stort självförtroende, och han vill göra de svaga starka, emedan de förtrösta på, att han skall göra för dern, hvad de ej själfva kunna göra. Gud tager emot en helhjärtad tjänst och vill själf utfylla bristerna.

Gud har ofta till medarbetare utvalt människor, som icke haft tillfälle att åtnjuta annat än en bristfällig skolundervisning. Dessa människor hafva gjort det flitigaste bruk af sina gåfvor, och Herren har belönat deras trohet i hans verk, deras flit och deras kunskapstörst. Han har bevittnat deras tårar och hört deras böner. Liksom hans välsignelser kommo de fångna ebreerna vid det babyloniska hofvet till del, så gifver han också i närvarande tid sina tjänare visdom och kunskap.

Män med bristfällig skolundervisning och af låg social ställning hafva stundom genom Kristi nåd haft underbar framgång i att vinna själar för honom. Hemligheten af deras framgång har varit deras förtroende till Gud. De ha

dagligen lärt af honom, som är underbar i råd och mäktig i kraft.

Sådana missionsarbetare böra uppmuntras. Herren för dem tillsammans med personer af mera utpräglad förmåga, att de skola utfylla de luckor, som andra lämna. Deras snabba uppfattning af hvad som bör göras, deras villighet att hjälpa de behöfvande, deras vänliga ord och handlingar öppna dörrar, som eljes skulle förblifva slutna. De komma i nära beröring med de bedröfvade, och deras ords öfvertygande inflytande har kraft att draga många fruktande själar till Gud. Deras arbete utvisar, hvad tusen andras skulle utvisa, om de endast ville.i58

ett mera aerksamt I j f.

Ingenting kan så uppväcka en själfuppoffrande ande samt höja och stärka karaktären som att arbeta för andra. Många namnkristna tänka endast på sig själfva, då de ingå i en kristen församling De önska njuta de fördelar, som umgänget med församlingen och predikantens arbete kan förskaffa dem. Därför ingå de som medlemmar i stora och blomstrande församlingar och känna sig tillfredsställda med att göra så litet som möjligt för andra. På detta sätt beröfva de sig själfva den dyrbaraste välsignelse. Många skulle

draga den största nytta af att afstå f rån sina angenäma, maklighets-fostrande sällskap. De behöfva vistas, där deras krafter kunna utnyttjas i kristlig verksamhet samt lära att bära ett eller annat ansvar. Träd, som äro planterade tätt intill hvarandra, blifva icke starka och härdiga till växten. Trädgårdsmästaren omplanterar dem, så att de må få plats att utvecklas. En liknande omplantering skulle gagna många medlemmar i de . stora församlingarna. De behöfva ställas på platser, där deras krafter och gåfvor kunna komma i verksamhet vid utförandet af missionsarbete. De hålla på att förlora sitt andliga lif, blifva förkrympta och odugliga af brist på själf uppoffrande arbete för andra. Omplanterade på ett eller annat missionsfält, skulle de växa sig starka och lifskraftiga.

Men ingen behöfver vänta med att börja hjälpa andra, till dess han blir kallad till något aflägset fält Öfverallt finnas tillfällen att tjäna. Änkan, den faderlöse, den sjuke och döende, den i hjärtat bedröfvade, den missmodige, den okunnige och den utstötte kunna vi påträffa öfverallt. Vi borde känna det som vår särskilda plikt att verka för

>Träd, som äro planterade tätt intill hvarandra, blifva icke starka.»159

dem, som bo i vårt grannskap. Tänk efter, hur du bäst kan hjälpa dem af dina grannar, som icke hafva något intresse i andliga ting. Då du besöker dina vänner och grannar, så visa intresse såväl i deras andliga som i deras lekamliga välfärd. Tala till dem om Kristus såsom den syndaförlåtande Frälsaren. Inbjud dina grannar till ditt hem och läs för dern ur den dyrbara bibeln och ur böcker, som förklara dess sanningar. Uppmana dem att förena sig med dig i sång och bön. Kristus själf skall enligt sitt löfte vara närvarande vid dessa små möten, och hjärtan skola blifva rörda af hans nåd.

Församlingens medlemmar borde uppfostra sig själfva till att göra detta arbete. Detta är fullkomligt lika nödvändigt som att rädda de omtöcknade själarna i främmande land. Medan somliga känna en börda för själar i fjärran land, så må sammalunda de många här hemma känna en börda för de dyrbara själar, som finnas rundt omkring dem, och lika flitigt arbeta för deras frälsning.

Många beklaga, att de lefva ett tomt lif; men de kunna själfva göra sitt lif mera verksamt och

innehållsrikt. De, som älska Jesus af hjärta, håg och sjal och sin nästa som sig själfva, hafva ett vidsträckt fält, där de kunna bruka sin förmåga och sitt inflytande.

Små tillfällen.

Må ingen försumma de små tillfällena för att söka efter större. Du kan måhända med framgång utföra ett ringare arbete, men fullkomligt misslyckas i att utföra ett större och därigenom råka i missröstan. Genom att nedlägga alla dina krafter i det du har för handen skall du vinna skicklig-

Trädgårdsmästaren omplanterar

dem, så att de må få plats att utvecklas.»i6o

het för en större verksamhet Det är genom ringaktning för de dagliga tillfällena och försummelse af smärre ting i sin närhet, som så många blifva förtorkade och utan frukt.

Förlita dig icke på mänsklig hjälp. Se bort från jordiska varelser och upp till honom, som af Gud blifvit utvald att bära våra bekymmer och sorger och att skaffa oss, hvad vi behöfva. Tag Gud på hans ord och börja arbeta, hvarhelst arbete finnes, och gå så framåt i orubblig tro. Det är tron på Kristi närvaro, som gifver oss styrka och fasthet. Verka med osjälfviskt intresse, med samvetsgrannhet och uthållighet.

På platser, där förhållandena äro så svåra och nedslående, att många äro ovilliga att där upptaga verksamhet, hafva påtagliga förändringar åstadkommits genom arbetare, som där gjort osjälfviska bemödanden. Tålmodigt och ihärdigt hafva de verkat och icke litat på mänsklig hjälp, utan på Gud, och hans nåd har uppehållit dem. Mycket af det goda, som på detta sätt blifvit utfördt, skall aldrig blifva kändt i denna världen, men härliga resultat skola visa sig i evigheten.

Självfunbertjållanbe tnissionsarbctare.

På många ställen kunna självfunderhållande missionsarbetare verka med framgång. Medan aposteln Paulus spred kunskapen om Kristus genom världen, arbetade han själf för sitt uppehälle. Under det han dagligen predikade evangelium i Asiens och Europas stora städer, arbetade han som handtverkare för sitt och sina följeslagares uppehälle. Hans afskedsord till de äldste i Efesus visa, huru han arbetade, och innehålla dyrbara lärdomar för hvarje missionsarbetare.

»I veten», sade han, »huru jag... alltid har umgåtts med eder ... och huru jag icke har undandragit mig något, som kunnat vara till gagn, utan offentligen och i hemmen predikat och lärt eder ... Silfver eller guld eller kläder har jag af ingen begärt. Men I veten själfva, att dessa mina händer hafva gjort tjänst för mina behof och för dem, som hafva varit med mig. I allt har jag visat eder, att så måstelör

man arbeta och antaga sig de svaga och ihågkomma Herren Jesu ord, att han själf sade: saligare är gifva än taga.»1

Många i närvarande tid skulle, om de vore genomträngda af samma självfuppoff-ringens ande, på liknande sätt utföra ett godt verk. Låt två eller flera i förening börja evangelisk verksamhet. Låt dem besöka folk, bedja, sjunga, undervisa och förklara skrifterna samt hjälpa de sjuka. Somliga kunna underhålla sig själfva som boksäljare, andra kunna i likhet med aposteln arbeta i något handtverk eller annan verksamhetsgren. Medan de sålunda arbeta, inseende sin hjälplöshet, men ödmjukt förtröstande på Gud, skola de vinna en välsignad erfarenhet. Herren Jesus skall gå framför dem, och bland rika och fattiga skola de vinna ynnest och hjälp.

De, som blifvit utbildade för att verka som läkare-

1 Apg. 20; 18-35.

»Han arbetade som handtverkare för sitt och sina följeslagares uppehälle.»162

missionärer i främmande land, böra uppmuntras att oför-dröjligen begifva sig till sitt blifvande arbetsfält, där börja arbeta bland folket och därunder lära sig språket. Mycket snart skola de bli i stånd att förkunna Guds ords enkla sanningar.

Öfverallt i världen behöfvas sådana barmhärtighetens budbärare. Det behöfs kristliga familjer, som äro villiga att resa till samhällen, som äro försänkta i mörker och villfarelse, eller att resa till främmande land för att där lära känna sfna medmänniskors behof och verka för Mästarens sak. Om sådana familjer ville bosätta sig på de mörka platser, där människorna äro försänkta i andligt mörker och låta ljuset af Kristi lif lysa genom dem, hvilket ädelt arbete skulle de då icke utföra!

Men detta arbete fordrar självfuppoffring. Många vänta på, att hvarje hinder först skall undanröjas, och under tiden ligger arbetet, som de kunde hafva utfört, ogjordt, och skaror af människor dö utan hopp och utan Gud. Det finnes människor,, som i och för handelsföretag eller vetenskapliga forskningar begifva sig till obebyggda trakter

och med glädje göra uppoffringar och utsätta sig för svårigheter; men hur få äro icke de, som för sina medmänniskors skull äro villiga att med sina familjer flytta till trakter, som äro i behof af evangelium!

Att söka nå människorna, hvarhelst de äro och hvilken ställning de än må intaga, samt att hjälpa dem på alla möjliga sätt - detta är kristlig verksamhet. På så sätt kan man vinna hjärtan och finna ingång till själar, som gå på förtappeisens väg.

I allt ditt arbete må du ihågkomma, att du är förenad med Kristus och utgör en del af den stora återlösningsplanen. Kristi kärlek måste i en helande, lifgifvande ström flöda genom ditt lif. Medan du söker framhålla Kristi kärlek för andra, må dina vänliga ord, ditt osjälfviska arbete och ditt glada uppträdande vittna om kraften afi63

hans nåd. Framställ honom för världen så ren och rättfärdig, att människorna kunna se honom i hans skönhet

Takt od) sympati.

Det är af föga nytta att söka reformera andra genom att angripa, hvad nian plägar betrakta som dåliga vanor. Detta åstadkommer ofta mer skada än gagn. Då Kristus talade med den samaritiska kvinnan, sökte han icke att tala nedsättande om Jakobs brunn, utan framhöll i stället något, som var bättre. »Förstode du Guds gåfva», sade han, »och hvem den är, som säger till dig: gif mig att dricka, så skulle du hafva bedt honom, och han hafva gifvit dig lefvande vatten.»1 Han förde samtalet in på den skatt han hade att gifva och tillbjöd kvinnan något bättre, än det hon ägde, nämligen lefvande vatten, evangelii glädje och hopp.

Detta är en belysning af det sätt, på hvilket vi böra arbeta. Vi måste gifva människorna något bättre, än hvad de äga - Kristi frid, som öfvergår allt förstånd. Vi måste tala till dem om Guds heliga lag, som är en afskrift af hans karaktär och en framställning af hvad de enligt hans önskan böra blifva. Vi skola visa dem, hur oändligt långt himlens härlighet öfverträffar världens flyktiga nöjen och glädje. Vi skola tala till dem om den frihet och rö de kunna finna hos Frälsaren, som säger: »Hvilken, som dricker af det vatten, som jag skall gifva honom, han skall icke törsta till evig tid.»2

L/åt oss framhålla Jesus, sägande: »Se, Guds L/amm, som borttager världens synd.»3 Han allena kan tillfredsställa hjärtats längtan och gifva själen frid.

De, som arbeta för genomförandet af en reform, böra vara de mest osjälf viska, vänliga och hof liga af alla människor. Den, som visar brist på höflighet, som visar sig otålig gent emot okunnighet eller egensinne, som

1 Joh. 4: 10. 2 Joli. 4: 14. 3 Joh. i: 29.164

talar ohöfligt eller handlar obetänksamt, kan stöta bort människor, dem lian sedan aldrig kan nå.

Liksom daggen ocli de milda skurarna falla på de vissnande plantorna, så må du ock med saktmodigliet framställa ordet, när du söker att omvända människor från villfarelse. Guds plan går ut på att först vinna hjärtat. Vi skola framhålla sanningen i kärlek, förtröstande på, att Gud skall gifva kraft till lifvets omdanande. Den Helige Ande skall intrycka på själen de ord, som talas i kärlek.

Af naturen äro vi själfviska och halsstarriga, men när vi inhämta de lärdomar Kristus önskar lära oss, blifva vi delaktiga af hans natur och lefva sedan hans lif. Kristi underbara föredöme, den oändliga mildhet, med hvilken han satte sig in i andras känslor, gråtande med dem, som gräto, och fröjdande sig med dem, som voro glada, måste utöfva ett djupt inflytande på karaktären hos dem, som följa honom i uppriktighet. Genom vänliga ord och handlingar skola de söka göra vägen lätt för trötta fötter.

ett orb i rätt tit).

»Herren, Herren har gifvit mig en lärd tunga, att jag skulle förstå att stärka den trötte med ord.»1

Öfverallt omkring oss finnas bedröfvade själar. Låt oss uppsöka dessa olyckliga och tala ett ord i rätt tid till tröst för deras hjärtan. Låt oss alltid vara sådana redskap i Guds hand, genom hvilka han kan låta barmhärtighetens uppfriskande vatten tillflöda dem.

I allt vårt umgänge böra vi ihågkomma, att det i andras erfarenhet kan gifvas kapitel, som äro förseglade för dödligas ögon. I minnets dagbok finnas sorgliga historier, som säkert vaktas for nyfiknas ögon. Där stå upptecknade långa, hårda strider under pröfvande omständigheter, kanske bekymmer i hemlifvet, som dag efter dag nedsätta mod, förtröstan och tro. Dessa, som utkämpa

1 Ks. 50: 4.lifvets strid under ogynnsamma förhållanden, skulle kunna styrkas och uppmuntras genom någon liten uppmärksamhet, som kostade endast en smula kärleksfull omtanke. För sådana är en trofast väns kraftiga, vänliga handtryckning mera värd än guld och silfver. Kärleksfulla ord äro lika välkomna som änglars leenden.

Det gifves massor af människor, som kämpa mot fattigdom; de äro nödsakade att arbeta hårdt for en ringa lön och likväl kunna de knappast förskaffa sig lifvets yttersta nödtorft. Släp och försakelse och hopplösa utsikter för framtiden göra deras börda mycket tung. Om så lidande och sjukdom komma till, blir bördan nästan outhärdlig. Utslitna och nedtryckta, veta de icke, hvart de skola vända sig för att få tröst. Tag del i deras bekymmer, deras hjärtekval och missräkningar. Detta skall göra det möjligt för dig att hjälpa dem. Framställ för dem Guds löften, bed för dem och med dem och sök att ingifva dem nytt hopp.

Ord, som bringa glädje och uppmuntran, när själen är sjuk och modet ringa, betraktas af Frälsaren såsom om de vore talade till honom själf. När man söker uppmuntra andra, lägga himmelens änglar med glädje märke därtill.

Det gubornliga brobcrskapct.

Herren har under alla tider sökt att väcka människorna till insikt om deras gudomliga broderskap. Vi böra vara hans medarbetare. Medan misstro och kallsinne öfversvämma världen, böra Kristi lärjungar uppenbara den ande, som är rådande i himmelen.

Tala, såsom han skulle tala; handla, såsom han skulle handla. Uppenbara ständigt hans karaktärs ljuflighet; uppenbara den rikedom af kärlek, som ligger till grund för alla hans lärdomar och för hela hans handlingssätt med människorna. Den ringaste arbetare kan genomi66

förening med Kristus vidröra strängar, hvilkas dallring skall nå till jordens ändar och klinga genom evighetens tidsåldrar.

Himmelska makter vänta på att samverka med mänskliga redskap, för att dessa må kunna uppenbara för världen, hvad människor kunna blifva och hvad som i förening med det gudomliga kan uträttas för att frälsa själar, som hålla på att förgås. Det finnes ingen gräns för användbarheten af den person, som åsidosätter sig själf, som gifver den Helige Ande tillfälle att verka på sitt hjärta och som fullständigt helgar sitt lif åt Gud. Alla, som helga kropp, själ och ande åt hans tjänst, skola beständigt mottaga nytt förråd af fysiska och andliga krafter. Himmelens outtömliga förråd stå till deras förfogande. Kristus gifver dem sin egen Ande, sitt eget lif. Den Helige Ande verkar på det kraftigaste på deras sinne och hjärta. Genom den nåd, som är oss gifven, kunna vi tillkämpa oss segrar, som på grund af våra egna villfarande och förutfattade meningar, våra karaktärsbrister och vår ringa tro tyckas oss vara omöjliga att vinna.

Enhvar, som gifver sig själf till Herrens tjänst, utan något förbehåll, erhåller kraft att uppnå obegränsade resultat. Herren vill göra stora ting för sådana. Han vill verka på människors sinnen, så att man redan här i världen i deras lif kan se en uppfyllelse af löftet om tillståndet därofvan.

»Öknen och det torra landet skola glädja sig,

och heden skall fröjda sig och blomstra såsom en ros.

Han skall blomma och blomstra och fröjda sig med jublande fröjd.

Libanons härlighet skall varda honom gifven,

Karmels och Sarons prakt.

Dessa skola få se Herrens härlighet,

vår Guds prakt.

Starken slappa händer

och vederkvicken sviktande knän!

Sägen till de klenmodiga:

Si, eder Gud . . .Då skola de blindas ögon öppnas och de döfvas öron upplåtas. Då skall den lame springa såsom en hjort och den stummes tunga jubla, ty vatten skola bryta fram i öknen och bäckar på heden.

Och ökenhägringen skall blifva till sjö och torr mark till källsprång . . . Och där skall blifva banad stig och väg; och den vägen skall kallas helig, och ingen oren skall gå fram där, men för dem skall han vara. Den, som går den vägen, huru oförståndiga de än må vara, skall icke löpa vilse.

Intet lejon skall där vara, och intet rofdjur skall beträda den eller finnas där, men de förlossade skola gå på den. Och de af Herren frälste skola vända tillbaka till Sion med jubel, och evig glädje skall vara öfver deras hufvud; fröjd och glädje skola de få, och sorg och suckan skola flykta.»Es. 35: 1-10.

Om att hjälpa de frestade.

»*I skolen älska hvarandra, såsom jag har älskat eder.*»

Det är icke emedan vi först älskade Kristus, som han älskar oss, ty han dog för oss, »medan vi ännu voro syndare». Han handlar icke med oss efter vår förtjänst. Fastän våra synder förjänat fördömelse, fördömer han oss icke. År efter år har han öfversett med vår svaghet och okunnighet, med vår otacksamhet och vårt egensinne. Trots våra afvikelser, vårt hjärtas hårdhet och vår försummelse af hans heliga ord, utsträcker han ännu sina händer mot oss.

Nåd är en af Guds egenskaper, och han bevisar nåd mot ovärdiga mänskliga varelser. Vi sökte icke därefter, men den sökte efter oss. Gud gifver oss med glädje sin nåd, icke emedan vi äro värdiga, utan emedan vi äro så ytterligt ovärdiga. Det enda, hvarigenom vi kunna göra anspråk på hans barmhärtighet, är vår stora nöd.

Hela dagen utsträcker Herren Gud genom Jesus Kristus sina händer med inbjudan till alla syndiga och fallna. Han vill mottaga alla; han välkomnar alla. Det är hans lust att förlåta den störste syndare. Han vill taga bytet från den mäktige och befria fången; han vill rycka branden

169

ur elden. Han vill nedsänka sin nåds gyllene kedja till de yttersta djupen af mänskligt elände och uppdraga den sjunkna, synd besmittade själen.

Hvarje mänsklig varelse är föremål för hans kärleksfulla intresse, hvilken utgaf sitt lif för att återföra människan till Gud. Han vakar öfver skuldbelastade och hjälplösa själar, blottställda för satans konster och snaror, såsom en herde vakar öfver sina får.

Frälsarens föredöme bör vara vårt rättesnöre, i det vi arbeta för de frestade och felande. Samma intresse, mildhet och lång-modighet, som han visat oss, skola vi visa mot andra. »I skolen älska hvarandra», säger han, »såsom jag har älskat eder».1 Om Kristus bor i oss, skola vi lägga hans oegennytta och kärlek i dagen gent emot alla, med hvilka vi komma i beröring. När vi se människor i behof af deltagande och hjälp, skola vi icke fråga: »Äro de värda detta?» utan: »Huru kan jag hjälpa dem?»

Vårt föredöme.

Joh. 13: 34.170

Rik och fattig, hög och låg, fri och träl - alla äro Guds arfvedel. Han, som gaf sitt lif för vår återlösning, ser i hvarje människovarelse något, som i värde öfverstiger hvarje mänsklig beräkning. Genom korsets hemlighet och härlighet kunna vi förstå, hur högt han värderar en människosjäl. Och när vi förstå detta, skola vi också inse, att

människorna, hur sjunkna de än må vara, hafva kostat för mycket för att blifva behandlade med köld eller förakt. Vi skola lära inse vikten af att arbeta för våra medmänniskor för att de må blifva upphöjda till Guds tron.

Den förlorade penningen i Frälsarens liknelse låg väl bland smuts och sopor, men var det oaktadt ett silfvermynt. Dess ägarinna sökte detsamma, emedan det hade värde. Så är äfven hvarje själ, hur förnedrad den än må vara genom synd, aktad dyrbar i Guds ögon. Uksom ett mynt bär regentens afbild och inskrift, så bar också människan vid skapelsen Guds afbild och inskrift Äfven om denna inskrift genom syndens inflytande nu blifvit skadad och fördunklad, kvarstå dock spåren däraf i hvarje själ, och Gud önskar rädda den och på densamma ånyo inrista sin egen afbild i rättfärdighet och helighet.

Par brist på meblibanbe.

Hur föga vi likna Kristus i det, som borde vara det starkaste föreningsbandet mellan oss och honom, nämligen medlidande med de fallna, skuldbetyngda, lidande själar, som äro döda i öfverträdelser och synder! Människornas största synd är deras hårdhet mot hvarandra. Många mena sig framställa Guds rättvisa, medan de fullständigt underlåta att framställa hans mildhet och stora kärlek. Ofta äro de, som af dessa bemötas med hårdhet och stränghet, anfäktade af frestelser. Satan brottas med dessa själar, och hårda, ovänliga ord göra dem missmodiga och blifva orsak till, att de falla offer för frestaren.171

Pågen till människors hjärtan.

Människosjälar äro en ömtålig sak att handskas med. Endast han, ^som känner hjärtat, vet rätta sättet att bringa människan till omvändelse. Endast hans visdom kan gifva oss framgång i fråga om att nå de förlorade. Om du uppträder stramt och tänker: »Jag är heligare än du», så hjälper det icke, hur logiskt du resonerar eller hur sanna

; ve IDOW weta läscmi «^_»

l |«»Tmt», frola de vavbaKom ull.

dina ord äro: de skola aldrig förmå röra hjärtat. Kristi kärlek, uppenbarad i ord och handlingar, skall finna vägen till människors hjärtan, då upprepandet af föreskrifter och argument ingenting förmår uträtta.

Vi behöfva visa mera af Kristi mildhet icke endast mot dem, som anse oss vara felfria, utan vi behöfva visa mildhet och medkänsla gent emot fattiga, lidande, kämpande själar, som ofta visa sig begå fel, syndiga och ångerfulla, frestade och modlösa. Vi böra närma oss våra med-172

människor och liksom vår barmhärtige Öfverstepräst hafva medlidande med dem i deras svagheter.

Det var de föraktade, publikaner och syndare, som Kristus kallade och som han genom sin kärleksfullhet nödgade att komma till sig. Det enda slag af människor

han aldrig brydde sig om var sådana, som i sin självfviskhet och sitt högmod blickade ned på andra.

Kristus bjuder oss: »Gå ut på vägar och gärden och nödga dem att komma in, på det att mitt hus må varda fullt» I lydnad för detta ord måste vi gå till de hedningar, som äro i vår närhet, såväl som till dem, som äro långt borta. »Publikaner och skökor» måste höra Frälsarensinbjudning. Genom hans sändebuds vänlighet och för-dragsamhet blir inbjudningen en upplyftande kraft för människor, som sjunkit ned i de djupaste afgrunder.

Kristi bevekelsegrunder fordra, att vi med fast vilja, outtröttligt intresse och alltjämt tilltagande ifver arbeta för de själar, som satan söker fördärfva. Ingenting får afkyla våra allvarliga bemödanden för de förlorades frälsning.

Märk, huru allestädes i Guds ord visar sig en bevekande ande, som söker draga människorna till Kristus. Vi måste taga i akt hvarje tillfälle, enskildt och offentligt, framhållande hvarje bevis och brukande all vår öfvertal-ningsförmåga för att draga människor till Frälsaren. Med all vår kraft måste vi uppmana dem att se på Jesus och välja hans självfförnekande och uppoffrande lif. Vi måste visa, att vi vänta af dem, att de skola glädja Kristus genom att bruka alla hans gåfvor till hans namns förhärligande.

Frälsta i boppct.

»I hoppet äro vi frälsta.»1 De fallna måste vi låta förstå, att det icke är för sent för dem att åter blifva människor. Kristus hedrade människorna genom att visa dem förtroende och sökte på så sätt uppväcka deras hederskänsla. Äfven den, som fallit djupast, behandlade han med aktning. Det utgjorde en ständig plåga för Kristus att komma i beröring med fiendskap, laster och orenhet, men aldrig yttrade han ett ord, som visade, att hans känslor oangenämt berördes eller att hans förfinade smak sårades. Vare sig det gällde onda vanor, starka fördomar eller mänskliga passioner af ett eller annat slag, mötte han alltid människorna med förbarmande mildhet. Då vi blifva delaktiga af hans Ande, betrakta vi alla människor såsom bröder, hvilka äro utsatta för samma frestelser och pröfningar som vi själfva, ofta fallande och kämpande för att

1 Rom. 8: 34.174

åter kunna resa sig tipp, stridande mot nedslagenhet och bekymmer och stående i behof af sympati och hjälp. Vi skola då bemöta dem på ett sådant sätt, att vi icke nedslå deras mod eller stöta dem bort, ntan uppväcka mod i deras hjärtan. När de sålunda uppmuntras, kunna de säga med förtröstan: »Glädjens ej öfver mig, mina fiender! Om än jag faller, står jag upp; om ock jag än sitter i mörkret, är Herren mitt ljus . . . han utförer min sak och skaffar mig min rätt och utförer mig i ljuset och jag får skåda hans rättfärdighet.»1

»Från sin boning blickar han ned till alla dem,

som bo på jorden, han, som danat alla deras hjärtan.»-

Vi uppmanas att i vårt handlingssätt gent emot de frestade och felande se på oss själfva, att icke äfven vi varda frestade.3 I känslan af våra egna skröpligheter böra vi hysa medlidande med andra i deras skröpligheter.

»Hvem utmärker dig? Och hvad har du, som du icke har undfått?»4 »En är eder mästare, men I ären alla bröder.»5 »Hvarför dömer du din broder? Eller du andre, hvarför föraktar du din broder?»6 »Låtom oss därför icke mer döma hvarandra, utan domen hellre så, att ingen bör gifva sin broder anstöt eller förargelse.»7

Påoisanbct af fel.

Det kännes alltid förödmjukande att få sina fel påvisade. Ingen bör ytterligare förbittra denna erfarenhet genom gagnlöst tadel. Ingen har någonsin blifvit förd på rätta vägar genom förebråelser, men många hafva därigenom blifvit bortstötta och föranledda att stålsätta sina hjärtan mot sanningen. En mild ande, ett vänligt, vinnande uppträdande skulle däremot måhända hafva kunnat rädda den felande och öfverskyla en myckenhet af synder.

Aposteln Paulus fann det nödvändigt att tillrättavisa

1 Mik. 7: 8, 9. * Ps. 33: 14, 15. ;J Gal. 6: 1. 4 i Kor. 4: 7. 5 Matt. 23: 8. 6 Rom. 14: 10. 7 Rom. 14: 13.de felande, men hur omsorgsfullt sökte han icke därvid visa, att han var de felandes vän! Hur tydligt sökte han icke att förklara för dem skälen för sitt handlingssätt! Han lät dem förstå, att det kostade honom smärta att förorsaka dem smärta. Och han visade dem tillit och deltagande, hvilka kämpade för att öfvervinna.

»I stort betryck och hjärtats ångest», sade han »skref jag till eder under många tårar, icke på det att I skullen bedröfvas, utan på det att I skullen förstå den kärlek, som jag i rikt mått har till eder.»1 »Ty om jag ock bedröfvade eder med brefvet ... så gläder jag mig nu, icke därför att I blefven bedröfvade, utan därför att I blefven bedröfvade till bättring . . . Ty se, just detta, att I blefven bedröfvade efter Guds sinne, hvilken ifver har det icke åstadkommit hos eder, hvilket ursäktande, hvilken förtrytelse, hvilken fruktan, hvilken längtan, hvilket nit, hvilken bestraffning! På allt sätt hafven I bevisat eder vara rena i den saken. Fördenskull hafva vi blifvit hugsvalade. »2

»Jag gläder mig, att jag i allt har godt mod med afseende på eder.»3 »Jag tackar min Gud, vid all min hågkomst af eder, då jag alltid i alla mina böner för eder alla gör bönen med glädje, för edert deltagande i evangelium från den första dagen intill nu, öfvertygad därom, att den, som i eder har begynt ett godt verk, skall fullborda det intill Jesu Kristi dag; såsom det är rätt, att jag tänker detta om eder alla, därför att jag, både i mina bojor och då. jag försvarar och stadfäster evangelium, har eder i mitt hjärta.»4 »Därför, mina älskade och efterlängtade bröder, min fröjd och min krona, stån sålunda fast i Herren, mina älskade.»5 »Ty nu lefva vi, om I stån fast i Herren.»6

Paulus skref till dessa bröder såsom »heliga i Kristus Jesus», men han menade icke därmed, att de voro fullkom-

1 2 Kor. 2: 4. 2 2 Kor. 7: 8-13. 3 2 Kor. 7: 16. 4 Fil. i: 3 5-7. 5 Fil. 4; i. 6 l Tess. 3: 8.i76

liga till karaktären. Han skref till dern såsom män och kvinnor, som kämpade mot frestelserna och som stodo i fara att falla. Han visade dem till »fridens Gud, som från de döda har återfört... den store herden för fåren, vår Herre Jesus». Han försäkrade dem, att »genom ett evigt förbunds blod» skulle Gud göra dem »skickliga i allt godt verk, till att göra hans vilja, verkande i eder hvad täckeligt är inför honom, genom Jesus Kristus».1

När någon har begått ett fel och blir medveten därom, var då försiktig, att du icke förstör hans själf aktning. Gör honom icke modfäild genom likgiltighet eller misstro. Säg icke: »Innan jag skänker honom mitt förtroende, vill jag vänta för att se, om han håller ut.» Ofta blir just denna misstro orsak till den frestades fall.

Vi borde beflita oss om att förstå andras svagheter. Vi veta så föga om deras hjärtebekymmer, som varit bundna i mörkrets kedjor och som sakna beslutsamhet och moralisk kraft. Mest beklagansvärd är den människa, som lider under samvetskval; hon är som bedöfvad, vacklande, sjunkande ned i stoftet. Hon kan icke se någonting klart. Sinnet är omtöcknadt och hon vet icke, hvilka steg hon bör taga. Mången stackars själ är missförstådd, undanskjuten och utsatt för nöd och vånda - ett vilsegånget, stapplande får. Hon kan icke finna Gud, men likväl känner hon en brinnande längtan efter förlåtelse och nåd.

O, tala ej ett enda ord, som kan förorsaka ännu djupare smärta! Håll i stället fram den förbarmande Frälsaren för den själ, som är trött på ett lif i synden och som icke vet, hvar hon skall finna tröst Tag henne vid handen, lyft henne upp och tala uppmuntrande och hoppfulla ord till henne. Hjälp henne att gripa Frälsarens hand.

Blif icke missmobig.

Vi blifva alltför ofta missmodiga öfver de själar, som icke genast motsvara våra förhoppningar. Vi borde aldrig

1 Ebr. 13; 20, 21,upphöra att arbeta för en själ, så länge det ännu finnes en glimt af hopp. Dessa arma själar hafva kostat vår själfuppoffrande Återlösare ett alltför högt pris för att de så lätt skulle öfverlämnas i frestarens makt

Vi böra ställa oss själfva i den frestades ställe. Vi böra ihågkomma ärftlighetens stora makt, inflytandet af dåliga sällskap och omgifningar samt de onda vanornas herravälde. Kunna vi förundra oss öfver, att många under sådana inflytanden blifva fördärf våde? Kunna vi förundra oss öfver, att de endast långsamt skrida framåt till förbättring?

Ofta kunna de, som synas oss vara råa och föga lofvande, blifva evangelii trognaste anhängare och försvarare, när de en gång blifvit vunna för Kristus. De äro icke i grunden fördärfvade. Under ett afskräckande yttre finnas ,goda impulser, som måhända kunna väckas till lif. Utan en hjälpande hand skola inånga af dessa aldrig kunna räddas, men med tålig fördragsamhet kunna de upprättas. De behöfva vänliga ord, vänlig uppmärksamhet och verksam hjälp. De behöfva det slags råd och handledning, som icke utsläcker modets flämtande gnista i själen. Må de, som komma i beröring med sådana, minnas detta.

Stundom påträffar man människor, hvilkas själsförmögenheter så länge varit förkrympta, att de aldrig i detta lifvet kunna blifva, hvad de under gynnsammare omständigheter kunnat Men de klara strålarna från rättfärdighetens Sol kunna intränga äfven i deras hjärtan. Det är äfven deras förmån att uppnå det lif, som är af Gud. Inplanta upplyftande förädlande tankar i deras sinnen. Klargör för dem genom ditt lefverne skillnaden mellan last och renhet, mörker och ljus. Lär dem genom ditt exempel förstå, hvad det betyder att vara en kristen. Kristus är i stånd att upprätta de mest syndiga och att sätta dem i den ställning, att de kunna igenkännas såsom Guds barn och Kristi medarfvingar till den oförgängliga arfvedelen.

Genom den gudomliga nådens underbara verkningarkunna många af dessa göra nytta i lifvet. Föraktade och förbisedda, som de äro, hafva de blifvit ytterligt missmodiga. De förefalla måhända att vara likgiltiga och slöa, men under den Helige Andes inflytande kan den slöhet, som tyckes göra deras vipprättelse hopplös, försvinna. Det tröga och omtöcknade sinnet kan vakna upp. Syndens slaf kan blifva frigjord. Lasten kan öfvervinnas och

okunnigheten försvinna. Genom deri tro, som är verksam i kärlek, kan hjärtat renas och sinnet upplysas.

Arbete för nykterhetens främjande.

»Rädda dem, som föras till döden, och ryck undan dem, som stappla till afrättsplatsen.»

Hvärje sann reform hör med till den evangeliska verksamheten och bidrager till att lyfta själen upp till ett nytt och ädlare lif. I synnerhet bör nykterhetsverksamheten finna understöd hos de kristna. De böra kalla uppmärksamheten till detta arbete och göra det till en brännande fråga. Öfverallt böra de framhålla sanna nykterhetsprinciper för folket och uppmana det att underskrifva nykterhetslöftet. Allvarliga ansträngningar böra göras för att hjälpa dem, som befinna sig i fångenskap under dåliga vanor.

Öfverallt behöfver det arbetas för dem, som fallit genom dryckenskap och annan omåttlighet Inom de olika samfunden, inom anstalter och i hem, som bekänna sig vara kristna, finnas många unga, som hafva valt fördärfvets väg. Genom omåttliga vanor ådraga de sig sjukdom, och genom sin ifver att förtjäna penningar för tillfredsställandet af sina syndiga böjelser hemfalla de åt oärlighet Hälsa och karaktär fördärfvas därunder. Främmande för Gud och utstötta ur samhället, känna dessa arma själar, att de äro utan hopp såväl för detta lifvet som för det tillkom-

mande. Deras föräldrars hjärtan äro brustna. Människorna tala om dessa felande såsom totalt hopplösa, men så anser dem icke Gud. Han förstår alla omständigheter, som gjort dem till hvad de äro, och han betraktar dem med förbarmande. Dessa människor behöfva hjälp. Gif dem aldrig anledning att säga: »Ingen människa frågar efter min själ.»

Bland dessa dryckenskapen offer finnas män ur alla samhällsklasser och bekännelser. Personer med hög samhällsställning, betydande begåfning och stora kunskaper hafva hängifvit sig åt gommens njutningar, till dess de blifvit hjälplöst snärjda i frestelsen. Somliga af dem hafva en gång varit i besittning af stora rikedomar, men äro nu utan hem och utan vänner, hemfallna åt lidande, elände, sjukdom och förnedring. De hafva förlorat förmågan att behärska sig själfva, och om ej en hjälpande hand utsträckes mot dem, skola de sjunka allt djupare. Denna efterlåten-het mot dåliga begärelser är icke endast en moralisk synd, utan en kroppslig sjukdom.

När vi skola hjälpa sådana, måste vi, såsom Kristus så ofta gjorde, först fästa uppmärksamheten på deras kroppsliga tillstånd. Deras mat och dryck måste vara sund och fri från allt, som verkar stimulerande. De behöfva rena kläder och lekamlig renhet, och de behöfva all den hjälp de kunna få genom att komma under ett förädlande, kristligt inflytande. I hvarje stad borde sörjas för, att de, som äro slafvar under dåliga vanor, må kunna få hjälp till att bryta de fjättrar, som binda dem. Många af dessa anse starka drycker som den enda trösten i sina bekymmer; men det behöfde icke vara så, om de kristna ville följa den gode samaritens exempel i stallet för att handla som prästen och leviten.

I vårt umgänge med dryckenskapen offer måste vi ihågkomma, att vi icke hafva att göra med sunda människor, utan med sådana, som för tillfället stå under inflytandet af en ond makt Vi måste vara tåliga och fördragsamma och ej tänka på dessa människors frånstötande,obehagliga yttre, utan på det dyrbara lif, som Kristus dog för att återlösa dem. När drinkaren vaknar till insikt om sin förnedring, böra vi göra allt, som står i vår makt, för att visa, att vi äro hans vänner. Må ingen tala klandrande ord. Låt hvarken blick eller handling uttrycka förebråelse eller motvilja. Sannolikt är, att den arme dömer sig själf. Hjälp honom att resa sig upp. Tala ord, som kunna uppmuntra tron hos honom. Sök att stärka hvarje godt drag i hans karaktär. I^är honom att sträfva uppåt. Visa honom, att det är honom möjligt att lefva så, att han kan vinna sina medmänniskors aktning. Hjälp honom att se värdet af de gåfvor Gud gifvit honom, men som han försummat att bruka.

Fästan viljan blifvit försvagad och fördärfvad, är det hopp för honom i Kristus, som vill i hjärtat uppväcka högre känslor och heligare begär. Uppmuntra honom därför att omfatta det hopp, som förelägges honom i evangelium. Öppna bibeln för den frestade och stapplande och läs åter och åter för honom Guds löften. Dessa löften skola

vara för honom såsom blad ifrån lifvets träd. Portsätt tåligt med ditt arbete, till dess den darrande handen med tacksam glädje omfattar återlösningens hopp i Kristus.

Du måste hålla ett fast tag i dem du söker hjälpa, eljes kan segern aldrig blifva din. De frestas oupphörligen till det onda. Grång på gång äro cle nära att öfvervinnas af sitt begär efter starka drycker, gång på gång komma de måhända att falla. Men upphör icke fördenskull med dina bemödanden.

De hafva kanske beslutat göra ett försök att lefva ett kristligt lif; men deras viljekraft är försvagad, och du måste omsorgsfullt öfvervaka dem, ihågkommande, att du skall aflägga räkenskap för deras själar. De hafva förlorat sin manlighet, och denna måste de återvinna. Många måste kämpa mot medfödda onda böjelser. Onaturliga begär och sinnliga böjelser hafva varit deras arfvedel från födelsen. Sådana måste omsorgsfullt bevakas. Både inifrån ochutifrån kämpar det onda och det goda om herraväldet öfver dem. De, som aldrig genomgått dylika erfarenheter, kunna icke fatta begärets nästan öfverväldigande kraft eller hur våldsam striden är mellan dåliga vanor och beslutet att vara nykter i allt. Åter och åter måste striden utkämpas.

Många, som blifvit dragna till Kristus, hafva icke nog moraliskt mod att fortsätta kampen mot omåttlighetsbegäret och andra passioner. Men vi få icke blifva modlösa därför. Är det endast de, som räddats ur de största afgrunder, som åter kunna falla?

Kom ihåg, att du icke arbetar allena. Tjänande änglar samarbeta med hvarje sannt Guds barn. Kristus är återupprättaren. Den store läkaren själf står vid sidan af hvarje trogen arbetare och säger till den ångerfulle syndaren: »Min son, dina synder äro dig förlåtna.»1

Många äro de utstötta, som komma att gripa fast i det hopp, som framhålles för dem i evangelium, och de skola ingå i himmelriket, medan andra, som ägt större förutsättningar och större ljus, men icke brukat dem, skola lämnas i det yttersta mörkret.

»Par stark!»

De onda vanornas slafvar måste väckas till insikt om nödvändigheten af att själfva kämpa mot det onda. Andra må på det ifrigaste bemöda sig om att upprätta dem, Guds nåd må fritt erbjudas dem, Kristus må mana dem och hans änglar betjäna dem, och likväl allt detta vara förgäfves, om de icke själfva vakna upp och själfva kämpa i striden.

Davids sista ord till Salomo, då denne var en ung man och snart skulle krönas till Israels konung, voro: »Var stark och té dig såsom en man.»2 Dessa inspirerande ord: »Var stark och té dig såsom en man», gälla för öfrigt hvarje människobarn, som är arfvinge till en oförgänglig krona.

De, som följa sina egna dåliga vanor, lära sig inse och

1 Mark. 2: 5. 2 i Kon. 2: 2.förstå, att de, för att blifva män i verklig mening, måste undergå en stor moralisk förändring. Gud bjuder dem att vakna upp och i Kristi kraft återeröfra det människovärde Gud gifvit dem, men som de förspillt genom syndiga njutningar,

Mången utropar i förtviflan under känslan af frestelsens förfärliga makt och under begärelsens dragningskraft:

/®& ®&

'^SJ t$fr

»Jag kan icke motstå det onda.» Men säg en sådan, att han kan motstå det onda och att han måste göra det Han blir möjligen gång på gång öfvervunnen, men det behöfver ej alltid fortsätta så Plan saknar moralisk kraft; behärskad af ett syndigt lifs vanor, äro hans löften och beslut lika med noll. Medvetandet om brutna löften för-

svagar lians förtroende till sin egen uppriktighet ocli gifver honom en känsla af, att Gud icke kan antaga honom eller stå honom bi i hans sträfvanden. Men han behöfver icke förtvifla.

De, som sätta sin förtröstan till Kristus, få icke låta sig behärskas af vare sig ärfda eller förvärfvade vanor eller böjelser. I stället för att vara slafvar under sin lägre natur böra de råda öfver hvarje begär och passion. Gud har icke lämnat oss att i vår egen kraft kämpa mot det onda. Våra ärfda eller förvärfvade onda anlag må vara af hvilken beskaffenhet som helst, så kunna vi dock öfvervinna dem genom den kraft Gud är villig att meddela oss.

Diljekraften.

Den frestade behöfver förstå viljans sanna betydelse. Viljan är det härskande i människonaturen; den är den makt, hvarmed vi kunna välja och besluta. Allt beror på den riktiga användningen af vår vilja. Det är visserligen rätt att önska vara god och ren, så långt det är möjligt, men om vi stanna vid blotta önskan, gagnar det oss ingenting. Många gå sin undergång till mötes, allt under det de hoppas och önska att öfvervinna sina onda böjelser. De öfverlämna icke viljan åt Gud, de välja icke att tjäna honom.

Gud har gifvit oss makt att välja, och detta måste vi också göra. Vi kunna icke omdana våra hjärtan eller behärska våra tankar, våra känslor och våra ingifvelser. Vi kunna icke heller rena oss själfva och göra oss lämpliga för Guds tjänst. Men vi kunna välja att tjäna Gud, och vi kunna gifva honom vår vilja. Då kan han verka i oss både vilja och gärning efter sitt goda behag. Därigenom kommer hela vår natur under Kristi kontroll.

Genom en rätt öfning af viljan kan lifvet undergå en fullständig förändring. Om vi öfverlämna vår vilja åt Kristus, förena vi oss med den gudomliga makten, och vi erhålla styrka ofvanifrån till att blifva beståndande. Det är möjligt för enhvar, som vill förena sin svaga, vacklande mänskligavilja med den allsmäktige, orubblige Gudens, att lefva ett rent och ädelt lif, ett lif i seger öfver njutningslystnad och begärelser.

Kunskap cm t)älsoprinciperna.

Personer, som kämpa mot omåttliga njutningsbegär med hänsyn till mat och dryck, borde undervisas i principerna för ett hälsosamt lefnadssätt. Man borde visa dem, att de genom våldförandet af hälsans lagar, hvarigenom sjukliga tillstånd och onaturliga fordringar framkallas, lägga grunden till spritbegär. Endast genom ett lif i lydnad för hälsolagarna kunna de hoppas att blifva befriade från begäret efter onaturliga retmedel. Emedan de äro beroende af gudomlig styrka för att kunna bryta begärets bojor, böra de samverka med Gud genom lydnad för hans lagar, både de moraliska och de fysiska.

Sysselsättning.

Det bör tillses, att de, som sträfva att lefva ett bättre lif, erhålla någon sysselsättning. Ingen, som är i stånd att arbeta, bör ingifvas den tron, att han skall få föda, kläder och bostad för intet. För såväl sådanas egen som för andras skull bör man söka finna någon utväg, hvarigenom de kunna betala, hvad de erhålla. Uppmuntra därför hvarje försök till självunderhåll, ty därigenom starkes själf aktningen och det sanna självförtroendet. Det är nödvändigt att sinne och händer sysselsättas med nyttigt arbete såsom ett skydd mot frestelsen.

Missräkningar ocl) faror.

I arbetet för de fallna blir man ofta besviken med hänsyn till sådana, som gifvit löfte om ett bättre lif. Många förändra endast ytligt sina vanor och sina handlingar. De ledas af ögonblickets ingifvelse^ och det kan för en tid se ut, som om de bättrat sig, ehuru hjärtat ej undergått någon verklig förändring, De hysa samma kärlek tilli86

det egna jaget, hafva samma begär efter dåraktiga förströelser och samma önskan att tillfredsställa sina passioner. De veta icke, hvad det vill säga att utveckla karaktären, och man kan icke lita på dem såsom på människor med fasta grundsatser. De hafva fördärfvat sina andliga krafter genom att tillfredsställa sina begärelser, och detta gör dem svaga. De äro vankelmodiga och ombytliga, och deras känslor luta åt det köttsliga. Dessa personer äro ofta en fara för andra. Emedan de betraktas soni människor, hos hvilka en förändring till det bättre inträdt, gifver man dem sitt förtroende och ställer dem på platser, där de utöfva fördärfligt inflytande på oskyldiga personer.

Äfven de, som ärligt söka vända om, äro utsatta för faran att falla. De måste behandlas med stor visdom såväl som mildhet Benägenheten att smickra och upphöja personer, som blifvit räddade ur djupa afgrunder, förorsakar stundom dessas fördärf. Bruket att anmoda män och kvinnor att offentligt omtala sina lifserfarenheter i synden är

farligt både för dem själfva och åhörarna. Det fördärfvar sinne och själ att dväljas vid syndiga erfarenheter. Och den framskjutna ställning man sålunda gifver dessa upprättade blir till skada för dem. Många ledas därigenom till den tron, att deras syndiga lefverne skaffat dem ett visst anseende. Kärleken till ryktbarhet uppmuntras och en självflförtröstan vaknar, som kan blifva ödesdiger för deras själar. Bndast genom misstro gent emot det egna jaget och förtröstan på Kristi barmhärtighet kunna de bestå.

f)jälpt för att Ijjälpa anbra.

Alla, som gifva tydliga bevis på sann omvändelse, böra uppmuntras att arbeta för andra. Må ingen stöta bort en själ, som lämnar satans tjänst för att tjäna Kristus. När någon gifver tydliga bevis på, att Guds Ande verkar på honom, så uppmuntra honom på alla sätt att inträda i Herrens tjänst. »Förbarmen eder öfver somliga.»1 De, som

1 Jud. v, 23.i87

aga den visdom, som kommer från Gud, skola finna själar, som behöfva hjälp och som allvarligt ångrat sig, men som utan att erhålla någon uppmuntran knappast våga omfatta hoppet. Herren lägger på sina tjänares hjärtan att hälsa dessa fruktande, botfärdiga människor välkomna ibland sig. Hvilka synder de än varit anfäktade af, hur djupt de än må hafva fallit, så mottager Kristus dem dock, när de ined förkrossade hjärtan komma till honom. Gif dem då tillfälle att göra någonting för honom. Om de önska verka för att upplyfta andra ur den fördärfvets grop, hvarur de själfva blifvit räddade, så gif dem tillfälle därtill. För dem tillsammans med erfarna kristna, att de må vinna andlig styrka. Fyll deras hjärtan och händer med arbete för Mästaren.

Då hoppet tändes i någon själ, som tycktes vara fullständigt förlorad i synden, blir måhända denna själ en framgångsfull arbetare för just samma slags syndare, som hon själf tillhört. Genom tron på Kristus skola en del sådana kunna utföra ett stort arbete och blifva ombetrodda ansvar i verksamheten för själars frälsning. De se, hvari deras svaghet ligger, och förstå, hur fördärfvad deras egen natur är. De känna syndens styrka och de onda vanornas makt De känna till sin oförmåga att öfvervinna utan Kristi hjälp, och deras beständiga rop är: »Jag kastar min hjälplösa själ i dina armar.»

Sådana kunna hjälpa andra. Den, som själf varit frestad och pröfvad och hvars hopp nästan varit utslocknadt, men som blifvit frälst genom ett kärlekens budskap, kan förstå konsten att frälsa själar. Den, hvars hjärta är fylldt af kärlek till Kristus, emedan han själf blifvit sökt af Frälsaren och återförd till fårahuset, han vet, hur de förlorade böra uppsökas. Han kan visa syndare till Guds Lamm. Han har utan förbehåll lämnat sig åt Gud och af honom blifvit antagen för Kristi skull. Gud griper den hand, som utsträckes i svaghet. Genom sådana personers arbete skola många förlorade söner återföras till Fadern.188

Kristus be frestabcs tjopp.

Hvarje själ, som kämpar för att resa sig från ett lif i synd till ett lif i renhet, finner den stora källan till kraft i det enda »namn under himmelen, bland människor gifvet, i hvilket vi skola blifva frälsta».1 »Om någon törstar» efter fridfullt hopp, efter befrielse från syndiga böjelser, säger Kristus, »så komme han till mig och dricke».2 Det enda botemedlet mot synd och last är Kristi nåd och kraft

De goda beslut vi fatta i vår egen styrka äro af ingen betydelse. Alla löften i världen kunna icke bryta de onda vanornas makt. Aldrig skola människor kunna vara nyktra i allting, förrän deras hjärtan blifvit förnyade genom Guds nåd. Vi kunna icke ett enda ögonblick själfva bevara oss från synd. Hvarje sekund äro vi beroende af Gud.

En sann reform börjar med själens renande. Vårt arbete för de fallna skall hafva verklig framgång, endast när Kristi nåd får omskapa karaktären och själen kommer i lefvande förbindelse med Gud.

Kristus lefde ett lif i fullkomlig lydnad för Guds lag, och häri gaf han ett föredöme för hvarje människa. Samma lif han lefde skola ock vi lefva i denna världen genom hans kraft och under hans ledning.

i vår verksamhet för de fallna måste vi framhålla Guds lags fordringar och nödvändigheten af att lyda honom. Underlåt aldrig att framhålla, att skillnaden är tydlig mellan den, som tjänar Gud, och den, som icke tjänar honom. Gud är visserligen kärlek, men han kan icke urskulda afsiktlig ringaktning för sina befallningar. Hans

rikes lagar äro sådana, att människorna icke undgå olydnadens följder. Endast de, som ära honom, kan han ära. Människans uppförande i denna världen bestämmer hennes slutliga öde. Hvad hon sått, det måste hon ock skörda. På orsak följer verkan.

Ingenting mindre än fullkomlig lydnad kan tillfreds-

1 Apg. 4: 12. 2 Joh. 7: 37.189

ställa Guds kraf. Ocli han framställer icke sina fordringar på ett obestämdt sätt. Han har icke påbjudit någonting, som icke är absolut nödvändigt för att bringa människan i harmoni med honom. Vi böra hänvisa syndare till Guds ideal för karaktären och leda dem till Kristus, genom hvars nåd allena detta ideal kan uppnås.

Frälsaren påtog sig mänsklighetens skröpligheter och lefde ett syndfritt lif, på det att människan icke skulle behöfva frukta, att hon på grund af den mänskliga naturens svaghet icke. skulle kunna vinna seger. Kristus kom för att göra oss delaktiga af den gudomliga naturen, och hans lif visar, att när det mänskliga förenas med det gudomliga, öfvervinnes synden.

Frälsaren öfvervann f Or att visa människan, hur hon kan öfvervinna. Kristus mötte alla satans frestelser med Guds ord. Genom att förtrösta på Guds löften erhöll han kraft att lyda Guds fordringar, så att frestaren icke kunde vinna öfverhand. Hans svar på hvarje frestelse lydde: »Det är skrifvet.» Utomordentligt stora och dyrbara löften äro oss gifna, på det vi genom dem skulle »blifva delaktiga af Guds natur, undkomna det i världen genom lusta rådande fördärf vet».1

Uppmana den frestade att icke se på omständigheterna eller på sin egen svaghet, ej heller på frestelsens kraft, utan på Guds ords kraft, som äfven är vår kraft »Jag gömmer ditt tal i mitt hjärta», säger psalmisten, »att jag icke må synda mot dig. > »Hvad än människorna göra, förblifver jag vid dina läppars ord.»2

Intala människorna mod. Bär dem fram för Gud i bön. Många, som fallit för frestelsen, blygas öfver sina misslyckade försök och mena, att det är lönlöst för dem att nalkas Gud. Men denna tanke är ingifven af fienden. Om de syndat och känna, att de icke kunna bedja, så säg dem, att just då är det tid att göra det. De må blygas och känna sig djupt förödmjukade, men när de bekänna sina

1 2 Petr. i: 4. 2 Ps. 119: ii, 17: 4igo

synder, skall han, som är trofast och rättfärdig, rena dem

från all orättfärdighet.

Efter det ytt-

\ ^ / , / re att döma gifves det ingenting mera hjälplöst, men heller i verkligheten ingenting mera oöfvervinneligt än en själ, som känner sin fullkomliga svaghet och ensamt förtröstar på Frälsarens förtjänst. Genom bön och studium af Guds ord och genom tron på hans beständiga . närvaro och hjälp, kan den svagaste bland

människor lefva i förening med Kristus, som är lifvet och

som fasthåller honom med en hand, som aldrig släpper sitt tag.

Dyrbara löften.

Följande dyrbara ord kan hvarje själ, som förblifver i Kristus, göra till sina egna. Hon kan säga:

ma? jag genom öen,fom

vill söka efter Herren, jag vill hoppas på min frälsnings Gud. Min Gud skall höra mig. Glädjens ej öfver mig, mina fiender! Om jag än faller, står jag upp; om ock jag än sitter i mörkret, är Herren mitt ljus,»»Han skall åter förbarma sig öfver oss, han skall trampa på våra missgärningar, och du skall kasta alla deras synder i hafvets djup.»Mik. 7: 7, 8, 19.

Gud har lofvat:

»Jag skall göra en nian sällsyntare än finaste guld, och en människa sällsyntare än guld från Ofir.»Es. 13: 12.

»När I voren lägrade mellan inhägnaderna, var det såsom vingarna af en dufva, som är täckt med silfver, och hvars fjädrar skimra af guld.»Ps. 68: 14.

De, som Kristus förlåtit mest, älska honom mest Och det är dessa, som på den yttersta dagen skola stå närmast omkring hans tron.

»De skola se hans ansikte; och hans namn skall vara på deras pannor.»Upp. 22: 4.

Hjälp för de arbetslösa och hemlösa.

Gud kan duka ett hord i öknen.

Det gifves varmhjärtade män och kvinnor, som med ängslan iakttaga den fattiges ställning och öfverväga, hvilka medel som kunna förbättra densamma. Hur man skall kunna hjälpa de arbetslösa och hemlösa att erhålla de välsignelser Guds försyn tillämnat dem och att lefva det lif han ämnade, att människan skulle lefva, detta är en fråga, på hvilken många allvarligt söka att finna ett svar. Men det gifves icke många, ej ens bland uppfostrare och statsmän, som uppfatta de orsaker, som ligga till grund för samhällets närvarande ställning. De, som hålla regeringstömmarna, äro ur stånd att lösa fattigdomens, arbetsbristens och de tilltagande brottens problem. De arbeta förgäfves på att ställa affärslifvet på säkrare grund. Om människorna gåfve mera akt på Guds ords lärdomar, skulle de finna en lösning på dessa problem, som förbrylla dem. Mycket skulle kunna läras från gamla testamentet angående arbetarefrågan och hjälp åt de fattiga.

Guds plan för Israel.

I Guds plan för Israel hade hvarje familj ett hem på landet med tillräcklig jord för åkerbruk. Därigenom erhöllo de både medel och eggelse till att föra ett nyttigt, arbetsamt

och självständigt lif. Och ingen mänsklig uppfinningsförmåga har någonsin kunnat förbättra denna plan. Världens afvikande från densamma är till stor del skulden till den fattigdom och det elände, som existerar i närvarande tid.

När Israel bosatte sig i Kanaan, delades landet mellan hela folket och endast leviterna, som voro tjänare i helgedomen, erhöllo ingen del däraf. Stammarna indelades i familjer, och åt hvarje familj utskiftades en del, hvars storlek bestämdes efter familjemedlemmarnas antal.

En israelit kunde väl för en tid afyttra sin egendom, men han kunde icke för alltid afträda sina barns arfvedel. Om han var i stånd att återköpa sitt land, hade han rättighet att göra det när som helst. Skulder efterskänktes hvart sjunde år, och i det femtionde året, jubelåret, skulle all landtegendom återställas till sin ursprunglige ägare.

»Jord skall icke säljas, så att den för all tid afträdes», var Herrens befallning, »ty landet är mitt, och I ären främlingar och gäster hos mig. Och i hela det land I besitten skolen I tillåta lösning af jorden. När din broder råkar i armod och säljer något af sina ägor, så skall hans närmaste skyldeman gå och lösa det hans broder har försålt. Och om någon icke hafver någon lösare, men han själf får råd att erlägga fulla lösesumman, så- skall han gå tillbaka till sin egendom. Men om han icke har råd att återställa hela lösesumman, så skall det, som han har sålt, förblifva i köparens hand intill jubelåret»1

»Och I skolen helga det femtionde året och utlysa frihet i landet för alla dem, som bo där; det skall vara ett jubelår för eder, då hvar och en af eder får återgå till sina ägor och hvar och en af eder får återgå till sin släkt»2

På detta sätt tillförsäkrades hvarje familj sin egendom, och ett skydd upprestes mot ytterligheter vare sig i rikedom eller fattigdom.

1 Mos. 25: 23-28. 23 Mos. 25: 10.

13194 Uppfostran i något yrke.

I Israel ansågs det som en plikt att lära sig arbeta med sina händer. Hvarje fader ägde skyldighet att lära sin son något nyttigt handtverk. Äfven Israels största män fingo lära sig något yrke. Kunskapen om de plikter, som

tillhöra husmoderns kall, ansågs nödvändig för hvarje kvinna. Och skicklighet i dessa plikter ansågs som en ära äfven för de rnest framstående kvinnor.

EUisa, plöjaren. ^Israels största män fingo lära sig något yrke.;

I profetskolorna undervisades i olika yrken, och många af lärjungarna i dessa skolor underhöllo sig själfva genom sina händers arbete.

Omsorg om be fattiga.

Dessa anordningar afskaffade emellertid icke fullständigt fattigdomen. Det var icke Guds afsikt, att fattigdomen, som är ett af hans medel till karaktärens utveckling, skullefullständigt upphöra. »Emedan fattiga aldrig skola saknas i ditt land», säger han, »därför bjuder jag dig och säger: »Du skall upplåta din hand för din broder, för dina arma och för dina fattiga, som äro i ditt land.»1

»Om någon af dina bröder blifver fattig inom någon af dina portar i det land, hvilket Herren, din Gud, vill gifva dig, så må du icke förhärda ditt hjärta och icke tillsluta din hand för din fattige broder, utan upplåta din hand för honom och låna honom, hvad han behöfver för att afhjälpa den brist, hvaraf han lider.»2

»Om din broder råkar i armod och kommer på obestånd, så skall du taga honom till dig såsom en främling eller husman, att han må lefva hos dig,»3

»När I uppskären skörden af edert land, skall du icke skära intill yttersta kanten af din åker.»4 »När du har skördat skörden på din åker och glömt en kärfve kvar på åkern, så skall du icke gå tillbaka för att hämta den. . . När du har skakat ned frukten i din olivgård, skall du sedan icke göra efterplockning på grenarna. Den skall tillhöra främlingen, den faderlöse och änkan.» »Du skall icke präja en fattig och arm daglönare, antingen han är en af dina bröder eller en af de främlingar, som bo i ditt land, inom dina portar. För dagen skall du utlämna hans lön, innan solen går ned, ty han behöfver den och längtar därefter, att han icke måtte ropa till Herren öfver dig och det varder dig till synd.»5

Ingen behöfver frukta, att hans frikostighet skall göra honom fattig. Lydnad för Guds befallningar skall helt visst föra till välstånd. »Därför», säger Gud, »skall Herren, din Gud, välsigna dig i alla dina verk och i allt, hvad du under händer hafver.» »Du skall gifva lån åt många folk, men skall inga lån taga, och du skall råda öfver många folk, och inga skola råda Öfver dig.»0

1 5 Mos. 15: ii. 2 5 Mos. 15: 7, 8. 33 Mos. 25: 35. 43 Mos. 19: 9. 5 5 Mos. 24: 19, 20, 14, 15. 6 5 Mos. 15: i o, 6.196

flffärsprinciper.

Guds ord gillar icke det förfaringssätt, som går ut på att göra den ena klassen rik genom att förtrycka och prässa ned en annan. Det lär oss, att vi i alla våra affärsföretag böra sätta oss in i dens ställning, som vi hafva att göra med, så att vi icke endast se på vårt eget, utan också på andras bästa. Den, som söker draga fördel af andras motgångar eller som riktar sig själf på andras

svaghet eller oduglighet, är en öfverträdare såväl af Guds ords principer som af dess föreskrifter.

»Du skall icke förvränga främlingens eller den faderlöses rätt, och du skall icke taga en änkas kläder i pant» »När du gifver något lån åt din nästa, så skall du icke ingå i hans hus för att själf taga pant utaf honom, utan du skall stå utanföre, och den man, åt hvilken du har lånat något, må bära panten ut åt dig. Och om han

är en fattig man, så skall du icke gå till sängs med hans pant»1 »Om du af din nästa har tagit hans öfverklädnad i pant, må du gifva honom igen den, innan solen går ned . ty den är det enda täcke han hafver att skyla sin kropp med. Hvad skall han hafva på sig, när han lägger sig? Och det skall ske, när han ropar till mig, skall jag höra

Axplockerskan.

Mos. 24: 17, 10 - 14.i97

honom, ty jag är barmhärtig.»1 »Och när I säljen en egendom åt eder nästa eller köpen en sådan af eder nästa, skolen I icke präja den ene den andre.»2

»I skolen ingen orätt göra i domen i mått, i vikt eller i mål.»3 »Icke skall du i din pung hafva två slags vikter, en större och en mindre, och icke skall du i ditt hus hafva två slags efaniått, ett större och ett mindre.»4 »Riktiga vågskålar, riktiga vikter, riktig efa, riktigt hinmått skolen I hafva.»5

»Gif den, som beder dig, och vänd dig icke bort ifrån den, som vill låna af dig.»6 »Den ogudaktiga lånar och betalar icke, men den rättfärdige förbarmar sig och gifver.»7

»Gif råd, gör rättvisa, gör din skugga lik en natt under middagshettan, beskydda de fördrifna, förråd icke flyktingen! L,åt mina fördrifna få härbärge hos dig! Blif ... ett skygd emot våldsverkaren!»8

Den lefnadsordning Gud gaf Israel afsåg att tjäna som åskådningsundervisning för hela människosläktet Om dessa grundsatser genomfördes i närvarande tid, hur annorlunda skulle icke världen då vara!

flrbete for be Ijemlösa.

Inom naturens vidsträckta gränser finnes ännu plats, så att de fattiga och betryckta kunna få ett hem. I naturens sköte finnes tillgångar nog att förse dem med föda. Dolda i jordens djup, ligga skatter för alla, som hafva vilja och mod och uthållighet nog att uppsamla dem.

Jordens odling - den sysselsättning Gud gaf människan i Eden - öppnar ett fält, inom hvilket tusentals människor kunna vinna sitt uppehälle.

»Förtrösta på Herren och gör det godt är,

så skall du blifva boende i landet ocli njuta trygghet.»9

L2 Mos. 22: 26, 27. 83 Mos. 25: 14. 33 Mos. 19: 35. 45 Mos. 25: 13, 14. 63 Mos. 19. 36. 8Matt. 5: 42. 7 Ps. 37: 21. 8 Es. 16: 3, 4- 9 Ps. 37: 3.198

Tusenden och tio tusenden skulle finna arbete med att odla jorden, om de icke såsom nu trängde sig tillsammans i städerna och afvaktade möjligheten att förtjäna en obetydlighet Och i många fall användes icke det lilla, som man där förtjänar, till bröd, utan lämnas åt krögaren för det, som fördärfvar både kropp och själ.

Många anse, att arbete är träldom, och de söka förtjäna sitt uppehälle genom allehanda påfund hellre än genom

»Den, som brukar sin åker, han får bröd tillfyllest.

»Hvad en människas händer gjort, det varder henne vedergälldt.»1

ärlig möda. Detta begär att förtjäna sitt uppehälle utan arbete öppnar dörrarna för elände, laster och brott utan gränser.

Stabernas fattigkpartcr

I de större städerna finnas massor af människor, som åtnjuta mindre vård och hänsyn än djuren. Tänk på de familjer, som äro sammanpackade i eländiga lägenheter, af hvilka många äro mörka kallare, stinkande af fukt och Orenlighet I dessa eländiga kyffen ser man barn födas, växa upp och dö. De se intet af naturens härlighet, som Gud skapat till sinnets och själens förädlande och upplyf-

1 Ords. 12: ii, 14.199

tände. Trasiga och halfsvultna, lefva de midt ibland laster och fördärf, och karaktären danas och mottager intryck af det elände och den synd, som finnes omkring dem. Aldrig höra de Guds namn nämnas annat än i hädelse. Skamligt tal, förbannelser och smädelse få de jämt höra. Tobaks-och brännvinslukt, vämjelig stank och sedeslöshet verka fördärfvande på deras sinnen. På detta sätt uppfostras skaror af människor till förbrytare, fiender till det samhälle, som ofverlämnat dem åt elände och fördärf.

Icke alla fattiga i städernas fattigkvarter tillhöra denna klass. Gudfruktiga män och kvinnor hafva blifvit förda till

fattigdomens yttersta brant genom sjukdom eller motgångar, ofta genom oärliga intriger af personer, som lefva på sina medmänniskors bekostnad. Många uppriktiga och välmenande personer blifva fattiga, emedan de icke lärt att arbeta. Okunnigheten härutinnan gör dem olämpliga i kampen mot lifvets svårigheter. De hamna i städerna där de ofta äro urståndsatta att finna sysselsättning. Den last, som de här få höra och se, utsätter dem för fruktansvärda frestelser. Boende tillsammans med och ofta hållna för att höra till samma klass som de lastbara och sjunkna, är det endast med en öfvermänsklig kamp och genom en öfverjordisk makt, som de kunna blifva bevarade från att sjunka lika djupt som andra. Många hålla fast vid sin redbarhet och välja hellre att lida än att synda. Denna klass i synnerhet behöfver hjälp, sympati och uppmuntran.

Hem på landet

Om de fattiga, som nu tränga sig tillsammans i städerna kunde finna hem på landet, skulle de icke endast förtjäna sitt lifsuppehälle, utan också finna en hälsa och en lycka, som nu är dem okänd. Strängt arbete, enkel föda, stor sparsamhet och därtill ofta vedermöda och försakelse skulle blifva deras lott; men hvilken välsignelse skulle det icke vara för dem att få utbyta staden med dess onda lockelser,2OO

Om de fattiga, som nu tränga sig tillsammans i städerna, kunde finna hem på landet . . ">

2OI

dess oro och brott, dess olyckor och ruttenhet mot landets lugn och frid och renhet!

Många af storstädernas invånare hafva icke en fläck grönt gräs att sätta sin fot på. År efter år hafva de blickat ut öfver smutsiga gårdar och trånga gränder, tegelstensmurar, stenlagda gator och en himmel, förmörkad af damm och rök. Om dessa människor kunde förflyttas ut på landet, där de vore omgifna af gröna fält, af skogar, höjder och bäckar, och där de kunde se den klara himmelen och njuta den friska, rena landtluften, så skulle det förefalla dem nästan som en himmel på jorden.

Till en stor del afskurna från beröringen med och beroendet af människor samt skilda från världens fördärfliga åsikter, onda seder och inflytanden, skulle de komma närmare naturens hjärta. Guds tillvaro skulle blifva dem mera verklig, och många skulle lära att förtrösta på honom. Genom naturen skulle de höra hans röst tala frid och kärlek till deras hjärtan, och sinne, själ och kropp skulle mottaga helande, lifgifvande kraft.

Behofvet af praktisk uppfostran.

Många personer behöfva, för att blifva arbetsamma och i stånd att försörja sig självfva, ledning, uppmuntran och undervisning. Det finnes massor af fattiga familjer, för hvilka man icke kunde utföra något bättre missionsarbete än att hjälpa dem, så att de kunde flytta ut på landsbygden, och lära dem, hur de kunna förtjäna sitt lifsuppehälle.

Behofvet af sådan hjälp och sådant upplysningsarbete är icke inskränkt endast till städerna. Äfven på landsbygden med alla dess möjligheter till ett bättre lif finnas massor af fattiga, som lida nöd, och hela samhällen, som sakna kunskap i praktiska yrken och hälsovård. Där finnas familjer, som lefva i eländiga kojor, nästan utblottade på husgeråd och kläder, utan redskap, utan böcker, saknande både hemtrefnad, bekvämlighet och medel till utveckling. Förslöade själar och svaga, missbildade kroppar utvisa resul-202

täten af medfödt ondt och af dåliga vanor. Sådana människor behöfva en grundlig uppfostran. De hafva lefvat på ett opraktiskt, lättjefullt, förvändt sätt, och deras dåliga vanor behöfva rättas.

Huru skola dessa kunna väckas upp till att inse nödvändigheten af förbättring? Hur skola de kunna vända sig sig till ett högre lifsideal? Hur skall man kunna hjälpa dem att resa sig? Hvad kan man uträtta, där fattigdomen tagit öfverhand och där man ständigt måste kämpa mot den? Det är visserligen ett svårt arbete att här åstadkomma en nödvändig förändring. Denna kan aldrig genomföras, om icke både män och kvinnor få bistånd af en kraft, som de icke självfva äga. Guds afsikt är, att fattiga och rika skola vara nära förenade med hvarandra genom deltagandets och hjälpsamhetens band. De, som äga medel, begåfning och duglighet, böra använda dessa gåfvor till sina medmänniskors välsignelse.

ett arbete för kristligt lanbtfolfc.

Kristliga jordbrukare kunna utföra verkligt missionsarbete genom att hjälpa de fattiga att finna hem på landet och genom att lära dem bruka jorden och göra den vinstgifvande. De kunna lära dem, hur de skola använda åkerbruksredskapen och hur de skola odla jorden samt anlägga och sköta trädgårdar.

Många, som odla jorden, erhålla ingen motsvarande vinst, emedan de i ett eller annat afseende äro försumliga. De sköta icke sina trädgårdar ordentligt, de så icke säden i rätt tid, och jorden förbereda de mycket ofullständigt. Sin dåliga framgång skylla de sedan på markens ofruktbarhet. Ofta beskylles jorden för att vara af dålig beskaffenhet, fastän den skulle bära riklig skörd, om den blott bearbetades på ett rätt sätt De dåliga redskapen, den ringa kraftansträngning, som nedlägges, och det ringa bemödandet att finna bättre metoder tala kraftigt om nödvändigheten af en reform.203

Låt alla, som äro viliga att lära, få undervisning om rätta metoder. Om en person icke önskar, att du talar till honom om nyare idéer, så undervisa honom i tysthet genom att bruka din egen mark på rätta sättet Framkasta ett ord till dina grannar, när du kan, och låt din egen skörd tala sitt öfverbevisande språk till förmån för riktiga metoder. Visa, hvad som kan åstadkommas genom åkerbruket, när det utföres ordentligt

Inbustriella företag.

Uppmärksamhet bör ägnas åt industriella företag af olika slag, som kunna gifva fattiga familjer sysselsättning. Snickare, timmermän, smeder, ja enhvar, som har lärt ett eller annat nyttigt handtverk, bör känna det som sin plikt att undervisa och hjälpa de okunniga och arbetslösa.

I detta arbete med att hjälpa de fattiga gifvas rikliga tillfällen såväl för kvinnor som för män. Här behöfves allas hjälp, som ha grundlig kännedom om sitt arbete - matlagning, skötandet af ett hem, syarbete eller sjukvård. Låt medlemmarna i de fattiga hemmen få undervisning i matlagning, i konsten att sy sina egna kläder, i sjukvård och i att hålla hemmen i tillbörlig ordning. Låt gossar och flickor få grundlig undervisning i ett eller annat nyttigt handtverk eller arbete.

Tnissioncranbe familjer.

Det är stort behof af familjer, som vilja slå sig ned och utföra missionsarbete på försummade platser. Landtbrukare, köpman, byggmästare och sådana, som äro skickliga i olika handtverk och yrken, böra begifva sig till försummade arbetsfält för att där odla landet, upprätta någon industri, bereda sig själfva enkla hem och hjälpa sina grannar.

De oländiga och öde platserna i naturen har Gud gjort tilldragande genom att förlägga vackra ting bland de mera frånstötande. Detta är hvad äfven vi äro kallade204

att göra. Äfven obebodda trakter på jorden, där omgifningen förefaller afskräckande, kunna blifva en Guds trädgård.

»På den dagen skola de döfva höra ord ur skrift,

och ur töcken och mörker skola de blindas ögon se.

Och de förtryckta skola ännu en gång glädjas i Herren,

och de arma bland människorna fröjda sig i Israels Helige.»1

fjjälp anbra till att bjälpa sig själfoa.

Genom undervisning i praktiskt arbete kunna vi ofta med största framgång hjälpa de fattiga. Såsom en regel gäller, att de, som icke blifvit öfvade i arbete, sakna anlag för arbetsamhet, uthållighet, sparsamhet och självförsakelse. De förstå icke, hur de böra inrätta sig. Ofta förstöras genom vårdslöshet och brist på omdöme sådant, som kunde hafva tillräckligt lifnärt deras familjer, om det sorgfälligt och sparsamt tillvaratagits. »Den fattiges nyodling gifver mycken mat, men mången går förlorad genom oordning.»2

Vi kunna gifva åt de fattiga och därmed skada dem genom att lära dern att lita på andra. Ett sådant gifvande uppmuntrar själfviskhet och hjälplöshet och leder ofta till lättja, slöseri och dryckenskap. Ingen människa, som kan förtjäna sitt eget uppehälle, har rätt att lita på andra. Ordspråket: »Världen är skyldig mig mitt underhåll», innebär en blandning af falskhet, svek och bedrägeri. Världen är icke skyldig att underhålla någon människa, som är i stånd att arbeta och själf förtjäna sitt lifsuppehälle.

Sann barmhärtighet hjälper människor att hjälpa sig själfva. Om någon kommer till vår dörr och ber om mat, böra vi icke skicka bort honom hungrig; hans fattigdom kan vara en följd af motgång. Men sann välgörenhet innebär något mera än enbart gåfvor. Det innebär ett genomgående intresse för andras välfärd. Vi måste söka sätta oss in i de fattigas och betrycktas behof och gifva dem den hjälp, som mest kan gagna dem. Att gifva sina

1 Ks. 29: 18, 19. 2 Ords. 13: 23.205

tankar, sin tid och sitt personliga arbete kostar mycket mera än att endast gifva penningar. Men det förra innebär sann barmhärtighet.

De, som hänvisas till att förtjäna, hvad de erhålla, skola fortare lära att taga vara därpå. Och då de lära att förlita på sig själfva, vinna de något, som icke endast drifver dem till att försörja sig själfva, utan som också sätter dem i stånd att hjälpa andra. L,är dem, som försumma att nyttja det tillfälle, som erbjudes dem, hur viktiga lifvets plikter äro. Visa dem, att bibelns religion aldrig gör människor till lättingar. Kristus uppmuntrade alltid arbetsamhet. »Hvarför stån I här hela dagen fåfänga?»1 sade han till de late. Och om sig själf sade han: »Jag måste verka ... medan dagen är; natten kommer, då ingen kan verka.»2

flskåbningsunberoisning.

Alla kunna i sitt hemlif, sina vanor, sin handel och vandel gifva världen ett bevis på hvad evangelium förmår göra för dem, som lyda detsamma. Kristus kom till vår värld för att gifva oss ett exempel på hvad vi kunna blifva. Och han förväntar, att hans efterföljare skola vara föredömen i noggrannhet i alla lifvets förhållanden. Han önskar, att den gudomliga inflytelsen skall visa sig i våra yttre omgifningar.

Våra egna hem och omgifningar böra gifva en åskådningsundervisning, påpeka förbättringar, så att flit, renlighet, smak och förfining kunna inträda i stället för lättja, osnygghet, råhet och oordning. Genom våra egna lif och exempel kunna vi förhjälpa andra till att få upp ögonen för det, som är frånstötande i deras karaktär eller i deras omgifningar, och med kristlig vänlighet kunna vi uppmuntra dem till förbättring. När vi visa intresse för dem, skola vi förvisso finna tillfälle att säga dem, hur de bäst skola kunna använda sina krafter och medel.

1 Matt. 20: 6. 2 Joh. 9: 4.ao6 fjopp ocl) mob.

Vi kunna ingenting uträtta utan mod och uthållighet. Tala hoppfulla och uppmuntrande ord till de fattiga och missmodiga. Gif dem, om så behöfves, påtagliga bevis på ditt intresse genom att hjälpa dem, när de komma i trångmål. De, som haft många förmåner, borde ihågkomma, att de själfva ännu fela i många ting och att det smärtar dem, när någon utpekar deras fel och genom lämpligt exempel visar, hurudana de borde vara. Kom ihåg, att vänlighet uträttar mera än klander. Då du söker lära andra, så låt dem förstå, att du önskar se dem uppnå det högsta målet och att du är redo att hjälpa dem. Om de begå fel, så var icke snar att döma dem.

enkelhet ocl) självförsakelse.

Enkelhet, självförsakelse och sparsamlie t, som det är af så stor betydelse för de fattiga att lära, synas dem ofta som något svårt och motbjudande. Världens ande och exempel fostrar ständigt högmod, skryt, själfsvåld, slöseri och lättja. Därigenom tvingas tusenden till armod, och många förhindras att resa sig ur förnedringen och eländet. De kristna böra uppmuntra de fattiga att motstå dessa inflytanden.

Jesus kom till denna världen i stor anspråkslöshet. Han var af ringa börd. Himmelens majestät, härlighetens konung, härskaren öfver de himmelska härskarorna förnedrade sig själf, påtog sig mänsklighet och valde ett lif i fattigdom och ringhet. Han hade inga fördelar, som de fattiga icke hafva. Träget arbete, möda och försakelse utgjorde en del af hans dagliga erfarenhet. »Räf-varna hafva kulor», sade han, »och himmel ens fåglar hafva

nästen; men Människosonen har icke någon plats, där han kan nedluta sitt hufvud.»1

. 9: 58.207

Jesus sökte icke människors beundran eller bifall, lian kommenderade icke någon krigshär, han sökte icke gunst hos de rika och högt uppsatta i denna världen, han gjorde icke anspråk på någon plats bland folkens ledare. Han vistades bland de ringa, han föraktade den onaturliga klasskillnaden och tog ingen hänsyn till hög börd, rikedom, begåfning eller lärdom.

Han var himmelens furste. Likväl valde han icke sina lärjungar bland lagkloka, furstar, skriftlärda eller fariséer. Han förbigick dessa, emedan de högmodades öfver sin lärdom och ställning och voro fängslade i sina traditioner och sin vidskepelse. Han, som kände människohjärtat, valde till sina lärjungar några oansenliga fiskare, som voro villiga att lära. Han åt med publikaner och syndare och umgicks med det enkla folket, icke för att blifva låg och jordisk såsom de, utan för att genom ord och exempel lära dem rätta grundsatser och lyfta upp dem från deras världslighet och förnedring.

Jesus sökte rätta världens falska måttstock för bedömande af människovärdet. Han valde den fattiges lif för att från fattigdomen aftvå den skamfläck världen påtryckt den. Han har för alla tider aflägsnat föraktet för fattigdomen genom att välsigna de fattiga, arfvingarna till Guds rike. Han hänvisar till den stig han själf vandrade och säger: »Om någon vill efterfölja mig, han förneke sig själf och tage sitt kors på sig hvar dag och följe mig.»1

De, som arbeta för Kiistus, böra gå människorna till mötes, där de äro, och uppfostra dem, icke till högmod, utan till att utveckla en god karaktär. De böra upplysa dem om hur Kristus arbetade och förnekade sig själf. De böra hjälpa dem att af honom lära sjäjfförnekelse och uppoffring samt lära dem att taga sig till vara för onda laster och vanor och för att efterapa denna världen. Lifvet är alltför dyrbart, alltför fullt af allvarliga, heliga plikter för att slösas bort på det egna jagets tillfredsställande.

1 I/uk. 9.- 23.208

Det bästa i lifoet,

Många hafva knappast börjat förstå det sanna ändamålet ined lifvet härnere. De äro upptagna af glitter och grannlåt och trakta ifrigt efter världsliga företräden. För dessa ting offrade lifvets sanna mål. Det bästa i lifvet - enkelhet, ärlighet, sanningsenlighet, renhet och rättsinnighet - kan icke köpas eller säljas. Dessa dygder kunna uppnås likaväl af den okunnige som af den lärde, af den enkle arbetaren, som af den hedrade statsmannen. Gud har beredt en glädje, som i lika hög grad kan njutas af fattiga och rika .- den glädje, som ligger i öfvandet af tankens renhet och handlingens osjälfviskhet, den glädje, som kommer af att tala vänliga ord och utföra vänliga handlingar. Från den, som utför sådant arbete, skall Kristi ljus utstråla till glädje för dem, hvilkas lif förmörkas af många skuggor.

öub oill gifna framgång,

Medan du hjälper de fattiga i timliga ting, bör du alltid hafva deras andliga väl för ögonen. L/åt ditt eget lif vittna om Frälsarens uppehållande kraft. Låt din karaktär visa, hvilken hög ståndpunkt vi alla kunna uppnå. Framställ evangelium genom enkla exempel. L,åt allt, hvarmed du har att skaffa, blifva en lärdom i karaktärsutveckling.

I hvardagslifvets sysslor kunna alla, äfven de svagaste och ringaste, samverka med Gud och glädja sig öfver hans närvaro och stärkande nåd. Ingen bör trötta sinnet med ständig ängslan och onödig omsorg. Må vi dag efter dag sträfva att med trohet utföra det värf, som Guds försyn anvisat, och han skall då sörja för oss. Han säger:

»Hafven ingen omsorg, utan edra önskningar vare kunniga inför Gud i allt genom åkallan och bön med tacksägelse; och Guds frid, som öfvergår allt förstånd, skall bevara edra hjärtan och edra tankar i Kristus Jesus.»1

1 Fil. 4: 6, 7.209

Herren har omsorg om alla sina skapade varelser. Han älskar dem alla och gör ingen skillnad, med undantag däraf, att han hyser det ömmaste förbarmande med dem, som äro kallade att bära lifvets tyngsta bördor. Guds

barn måste möta bekymmer och svårigheter. Men de borde taga emot sin del med glädtigt sinne, ihågkommande, att för allt, som världen undanhåller dem, skall Gud själf hålla dem skadelösa.

Det är just när vi komina i trångmål, som Herren uppenbarar sin makt och visdom som svar på ödmjuk bön. Haf förtroende till honom såsom en Gud, som hör och besvarar bön. Han vill uppenbara sig för dig såsom en hjälpare i hvarje trångmål. Han, som skapade människan, som gaf henne hennes underbara fysiska, andliga och intellektuella förmågor, skall icke undanhålla henne det, som är nödvändigt till att underhålla det lif han gifvit henne. Han, som gifvit oss sitt ord - bladen från lifvets träd - skall icke förvägra oss kunskap om hur vi skola kunna skaffa hans nödställda barn den föda de behöfva.

Huru kan visdom vinnas af honom, som håller plogen och kör oxarna? Genom att söka efter den som efter silfver och leta efter den som efter dolda skatter. Han »ansar dem på det sätt hans Gud har lärt honom.... Äfven detta kommer ifrån Herren Sebaot. Han är underbar i råd, stor i visdom.»1

Han, som i begynnelsen lärde Adam och Eva, hur de skulle vårda Edens lustgård, vill äfven i dag undervisa människorna. Han kan gifva visdom åt den, som går vid plogen och utsår säden. Gud vill öppna vägar för dem, som förtrösta på honom och lyda honom. Må de blott modigt gå framåt, förtröstande på Herren, att han skall fylla alla deras behof enligt sin godhet

Han, som mättade folkhopen med fem bröd och två små fiskar, är äfven i stånd att i närvarande tid gifva oss

1 Es. 28: 26, 29.

T 4frukt af vårt arbete. Han, som sade till de galileiska fiskarne: »Kasten ut edra nät till fångst», och som, när de lydde hans ord, fyllde deras nät, tills dessa brusto, önskar, att hans barn häruti skola se bevis på hvad han vill göra för dem äfven nu. Den Gud, som i öknen gaf Israels barn manna från himmelen, lefver och regerar ännu. Han vill leda sitt folk och gifva skicklighet och förstånd i det verk, som de äro kallade att utföra. Han vill gifva visdom åt dem, som sträfva efter att samvetsgrannt och förnuftigt uppfylla sina plikter. Han, som äger hela världen, är rik på utvägar och vill välsigna enhvar, som söker hjälpa andra.

Vi behöfva se uppåt i tro. Vi få icke blifva missmodiga på grund af skenbart misslyckande, och icke heller böra vi misströsta på grund af dröjsmål. Vi böra arbeta med glädje, vara hoppfulla och tacksamma och tro, att jorden i sin famn innesluter rika skatter för den trogne arbetaren, skatter, som äro dyrbarare än guld och silfver. Bärgen och högarna skola vika och jorden föråldras som en klädnad, men Guds välsignelse, som dukar ett bord i öknen för hans folk, skall aldrig upphöra.

<img De hjälplösa fattiga.

»*Säll den, som låter sig vårda om den fattige.*»

När allt, som kan göras, blifvit gjordt för att understödja de fattiga till att hjälpa sig själfva, så återstår ännu änkan och den faderlöse, åldringen, den hjälplöse och den sjuke, hvilka alla behöfva deltagande och vård. De äro af Gud själf öfverlämnade åt alla deras barmhärtighet, kärlek och ömma omvårdnad, som han gjort till sina förvaltare.

De, som »höra tron till».

»Därför, medan vi hafva tid, låtom oss göra det goda mot alla, men mest mot dem, som höra tron till.»Gal. 6: 10.

I en alldeles särskild mening har Kristus ålagt sin församling plikten att draga försorg om sina behöfvande medlemmar. Han tillåter, att de fattiga finnas inom hvarje församling. De skola alltid vara ibland oss, och han pålägger församlingsmedlemmarna personligt ansvar med hänsyn till deras vård.

Liksom medlemmarna i en god familj sörja för hvarandra, hjälpa de sjuka, understödja de svaga, undervisa

212

de okunniga och uppfostra de oerfarna, så böra också de, »som höra tron till», sörja för de behöfvande och

hjälplösa, som under inga omständigheter böra försummas.

finkor ocl) faberlösa.

Ankor och faderlösa äro föremål för Herrens särskilda omvårdnad.

»Faderlösas fader och

änkors försvarare,

han, som är Gud i sin heliga boning.»1

»Han, som har skapat dig, är din nian.

Hans namn är Herren Sebaot,

och din förlossare är den Helige i

Israel,

all jordens Gud heter han.»2 »Öfvergif dina faderlösa! Dem vill jag bevara vid lif, och m å din a änkor f örtrösta p å mi g.»3

Mången fader, som genom döden blifvit kallad att lämna sina älskade, har dött i tron på Guds löften att sörja för dem. Gud drager omsorg om änkor och faderlösa, icke genom underverk i sändande af manna från himmelen, icke heller genom korpar, som bringa dem bröd, utan genom att utföra ett under på mänskliga hjärtan, hvarvid själfviskheten för-drifves och den kristliga kärlekens källor öppnas. Kristus öfverlämnade åt sina efterföljare ett dyrbart testamente i de bedröfvade och fattiga, som hafva de största anspråk på vårt deltagande.

1 Ps. 68:

54: 5- s Jer- 49'213

I hem, som äro försedda med lifvets bekvämligheter, i spannmålsbodar, fulla af rika skördars öfverflöd, i magasin, fulla af väfstolens alster, och i kassalnalf, fyllda af guld och silfver, har Gad nedlagt medel för dessa behöf-vandes underhåll Han uppmanar oss att vara de redskap, genom hvilka hans rikedomar kunna tillflyta andra.

Mången änka med faderlösa barn kämpar tappert att bära sin dubbla börda och arbetar ofta vida öfver sina krafter för att kunna behålla sina små och tillgodose deras behof. Föga tid blir henne öfrig för deras u pf os trän och undervisning, och föga tillfälle har« hon att omgifva dem med de ting, som skulle förljufva deras lif. Hon behöfver uppmuntran, deltagande och materiellt bistånd.

Gud uppmanar oss att så mycket vi kunna fylla dessa

barns behof af en faders vård. I stället för att hålla oss på afstånd och klaga öfver deras fel och "de bekymmer de kunna förorsaka, böra vi hjälpa dem på alla möjliga sätt. Vi böra understödja den trötta modern och lätta hennes bördor.

Dessutom gifves det massor af barn, som äro fullständigt beröfvade föräldrars skydd och ett kristet hems förmildrande inflytande. Må de kristna Öppna sina hjärtan och hem för dessa hjälplösa. Det arbete Herren anvisat dem såsom en personlig plikt borde icke öfverlämnas åt någon välgörenhetsinrättning eller åt världens tillfälliga barmhärtighet. Om barnen icke hafva några släktingar, som äro i stånd att sörja för dem, böra församlingsmedlemmarna förskaffa dem hem. Han, som skapat oss, har bestämt, att vi skola vara, förenade i familjer, och barnets natur utvecklar sig bäst i det kristliga, kärleksftt11a hemmet

214

Många, som icke hafva några egna barn, kunde utföra en god gärning, om de toge vård om andras. I stället för att slösa sin tillgifvenhet på stumma djur, böra de tänka på de små barnen, hvilkas karaktär de kunna dana efter den gudomliga förebilden. Låt de hemlösa medlemmarna inom den mänskliga familjen vara föremål för din karlek.

Se, huru många af dessa barn du kan uppfostra i Herrens tukt och förmaning. Många skulle därunder blifva storligen välsignade.

De åibriga.

Äfven de åldriga behöfva hjälpsamt bistånd. Bäst kunna de få förlusten af sina egna hem ersatta i sina kristna broders och systrars. Om de uppmuntras att taga del i familjens intressen och sysselsättningar, skola de därigenom lära förstå, att de ännu kunna vara nyttiga. Låt dem förstå, att man värderar deras hjälp, att de ännu kunna göra någonting för att tjäna andra, ty det skall glädja deras hjärtan och gifva intresse åt deras lif.

Så vidt möjligt är, låt dem, hvilkas hvitnande hufvuden och stapplande steg utvisa, att de nalkas grafvens rand, kvarstanna bland vänner och bekanta. Låt dem tillbedja Gud bland dem de känt och älskat. Låt dem vårdas af älskande och ömma händer.

Närhelst det är dem möjligt, borde medlemmarna inom hvarje familj anse det som en glädje att få understödja och hjälpa sina släktingar. När detta icke kan ske, tillhör detta barmhärtighetsarbete församlingen och bör betraktas både som en förmån och en plikt. Alla, som äga Kristi Ande, måste visa öm hänsyn f Or de svaga och gamla.

Närvaron af en af dessa hjälplösa i våra hem gifver oss dyrbara tillfällen att samverka med Kristus och att utveckla karaktärsdrag, som äro lika hans. Det ligger en välsignelse i umgänget mellan unga och gamla. De unga kunna bringa solsken i de åldrigas hjärtan och lif. De,som närma sig lifvets afton, behöfva komma i beröring med ungdomens hoppfullhet och spänstighet. De unga återigen kunna draga fördel af de gamlas visdom och erfarenhet Framför allt behöfver ungdomen lära sig osjälf-visk uppoffring. Närvaron af en människa, som behöfver deltagande, öfverseende och själf uppoffrande kärlek, skulle för månget hem vara en ovärderlig välsignelse. Det skulle förljufva och förädla hemlifvet och hos ung och gammal framkalla de kristliga dygder, som skulle pryda dem med en gudomlig skönhet och göra dem rika på himmelens ofÖr-gängliga skatter.

?tt karaktärsprof.

»De fattiga hafven I alltid bland eder», sade Kristus, »och I kunnen, när I viljen, göra dem godt.»1 »Detta är en ren och obefläckad gudstjänst inför Gud och Fadern att besöka fader- och moderlösa barn och änkor i deras bedröfvelse och bevara sig obesmittad af världen.»2

Kristus pröfvar sina efterföljare genom att bringa dem i beröring med de hjälplösa och fattiga, som äro beroende af deras omsorg. Genom vår kärlek och omvårdnad gent emot hans behöfvande barn visa vi äktheten af vår kärlek till honom. Försumma vi dem, så visa vi oss därmed vara falska lärjungar, främmande för Kristus och hans kärlek.

Hem för förälbralösa.

Om allt, som verkligen kunde göras, blefve gjordt för att förskaffa familjehem åt föräldralösa barn, skulle ännu många finnas kvar, som behöfde omvårdnad. Många af dessa barn hafva ärft dåliga böjelser. De äro otacksamma, obehagliga och förhärdade, men de äro återlösta genom Kristi blod och i hans ögon lika dyrbara som våra egna små. Om icke en hjälpande hand uträckes mot dem, komma de att växa upp i okunnighet och hemfalla åt last J Mark. 14: 7. 2 Jak. i: 27.2l6

och brott Många af dessa barn skulle kunna räddas genom att upgtagas i barnasyler.

Men för att kunna verka på bästa sätt böra sådana anstalter så nära som möjligt inrättas efter samma mönster som ett kristligt hem. I stället för stora inrättningar, där en massa barn föras tillsammans, bör man upprätta små anstalter på skilda platser. Och i stället för att förlägga dem i närheten af någon stor stad borde de upprättas på landsbygden, där man kan erhålla jord att odla och där barnen kunna föras i beröring med naturen och hafva fördelen af en praktisk uppfostran.

Öfverinseendet öfver sådana hem bör ej anförtros åt andra än godhjärtade, bildade och själf uppoffrande män och kvinnor, som upptaga arbetet af kärlek till Kristus och som uppfostra barnen för honom. Under dylik vård kunna

många hemlösa och försummade barn uppfostras till nyttiga medlemmar i samhället, själfva blifva till heder för Kristus och i sin tur en hjälp för andra.

Sparsamtjct oct) självförsakelse.

Många ringakta sparsamhet och förväxla den med snålhet och småsinthet. Men sparsamhet är förenlig med den mest omfattande gifmildhet. Vi måste spara för att kunna gifva.

Ingen kan utöfva sann välgörenhet utan självförsakelse. Endast genom ett lif i enkelhet, självförnekel se och den största sparsamhet är det oss möjligt att utföra den mission, som blifvit oss anvisad såsom Kristi representanter. Högmod och världslig ärelystnad måste aflägsnas ur våra hjärtan. I all vår verksamhet måste den osjälfviskhet, som uppenbarade sig i Kristi lif, taga sig uttryck. På väggarna i våra hem, på taflor och möbler böra vi läsa: »Skaffa arma husvilla ett hem.» I våra klädskåp böra vi se skrifvet

1 Es. 58: 7.217

liksom med ett Guds finger: »Kläd den nakne.» I matsalen och på bordet, som är dukadt med riklig föda, böra vi skymta orden: »Att du bryter ditt bröd åt den hungrande.»1

Tusentals sätt, på hvilka vi kunna göra oss nyttiga, finnas nära till hands. Ofta klaga vi öfver våra knappa tillgångar, men om de kristna i allmänhet toge saken på allvar, skulle tillgångarna tusenfaldt förökas. Det är själf-viskheten och det egna jagets tillfredsställande, som lägger hinder i vår väg, då vi skola göra godt.

Hur mycket penningar utgifvas icke för saker, som blott äro afgudar, saker, som uppsluka tankar, tid och krafter, hvilka borde användas på ädlare föremål! Hur mycket penningar förslösas icke på dyrbara hus och möbler, på själf viska nöjen, lyx och ohälsosam föda samt skadliga njutningar! Hur mycket förslösas icke på gåfvor som äro till ingen nytta! Många, som kalla sig kristna, använda den dag som är mera, ja, många gånger mera, på onödiga, ofta skadliga ting, än de gifva ut för att söka rädda själar från frestarens makt.

Många, som gifva sig ut för att vara kristna, förslösa så mycket på kläder, att de hafva ingenting öfver för andras behof. De mena, att de måste hafva kostbara smycken och dyrbara kläder, utan att taga hänsyn till deras nöd, som endast med svårighet kunna förskaffa sig äfven den enklaste klädnad.

Min syster, om du vill kläda dig i öfverensstämmelse med de regler bibeln innehåller, skall du hafva öfverflöd till att hjälpa dina fattigare systrar med. Du skulle icke endast hafva penningar, utan äfven tid. Ofta behöfves just det senare bäst Det gifves många, som du skulle kunna hjälpa genom dina råd, din insikt och skicklighet, t ex. genom att visa dem, hur de kunna kläda sig enkelt och likväl smakfullt. Mången kvinna håller sig borta från

1 Es. 58: 7.218

Guds hus, emedan hennes luggslitna, illasittande dräkt utgör en sådan slående kontrast till andras. Mången känslig-själ hyser på grund häraf en känsla af bitter förödmjukelse och af att vara orättvist behandlad. Mer än en ledes af denna orsak till att tvifla på religionen och till att förhärda sitt hjärta mot evangelium.

Kristus bjuder oss: »Samlen tillhopa de öfverblifna styckena, att icke något må förfaras.» Medan tusentals människor hvarje dag omkomma genom hungersnöd, mord,

eld och farsoter, tillkommer det hvar och en, som älskar människosläktet, att tillse, att ingenting förstöres och att ingenting onödigtvis bortkastas, hvaraf en mänsklig varelse kunde draga nytta.

Det är orätt af oss att förspilla vår tid och att förslösa våra tankar. Vi förlora hvarje ögonblick, som vi ägna åt själfviskhet Om hvarje ögonblick värderades och uppskattades rätt, skulle vi hafva tid för allt, hvad vi borde göra för oss själfva eller för världen. Vid utgifvandet af penningar, vid förbrukandet af tid, krafter och tillfällen må den kristne se upp till Gud och bedja honom om hjälp. »Örn någon af eder har brist på vishet, han bedje därom af Gud, som i enfald och utan förebråelser gifver åt alla; och hon skall varda honom gifven.*1

1 Jak. i. 5.**»Gifven, så skall eder varda fifvet.»**

»Gören godt och lånen, utan att hoppas få något igen, och eder lön skall vara stor, och I skolen vara den Högstes barn, ty han är mild mot de otacksamma och onda.»Luk. 6: 35.

»Den, som gifver åt den fattige, honom skall intet fattas, men den, som sluter sina ögon för honom, han blir förbannad af många.»Ords. 28: 27.

»Gifven, så skall eder varda gifvet. Ett godt mått, packadt, skakadt och öfverflödande, skall man gifva i edert sköte.»Luk. 6: 38.

Missionsarbete bland de rika.

»*Bjud dem . . . att de icke sätta sitt hopp på oviss rikedom.* »

Den romerske hof vitsmannen Kornelius var rik och af förnäm härkomst samt intog en framstående och hedrad ställning i samhället. Till börd och uppfostran var han hedning, men genom beröring med judarna hade han erhållit kunskap om den sanne Guden och tillbad därför honom. Sin tros uppriktighet visade han genom barmhärtighet mot de fattiga. »Gifvande många allmosor åt folket och bedjande till Gud alltid.»Apg. 10: 2.

Kornelius hade ingen kännedom om evangelium, sådant det är afslöjadt i Kristi lif och död, men Gud sände honom ett budskap direkt från himmelen, och genom ett annat budskap bjöd han aposteln Petrus att besöka och undervisa honom. Kornelius tillhörde icke den judiska församlingen, och de skriftlärda skulle hafva betraktat honom som en hedning och en oren människa. Men Gud kände förvisso hans hjärtas uppriktighet, och från sin tron lät han sändebud utgå för att samarbeta med hans tjänare på jorden i att undervisa denne romerske höfvitsmän om evangelium.

På samma sätt söker Gud äfven i närvarande tid själar bland höga och låga. Det finnes många, som likna Kornelius och som Gud önskar förena med sin församling. De sym-

patisera med Herrens folk, men de band, som fästa dem vid världen, äro starka. Det kräfves moraliskt mod för sådana att välja sin lott bland de ringa. Särskilda bemödanden borde göras för dessa själar, som på grund af sin ställning och sina förbindelser befinna sig i så stor fara.

Mycket har blifvit sagdt angående våra plikter mot de försummade fattiga; borde man icke ägna någon uppmärksamhet äfven åt de försummade rika? Många anse denna klass af människor som hopplöst förlorad, och de göra därför endast obetydligt för att öppna deras ögon, som, bländade af jordisk härlighet och glans, förlorat evigheten ur sikte. Tusentals af rikedomens barn hafva gått ned i sina grafvar, utan att hafva blifvit varnade. Men hur likgiltiga de än må se ut att vara, finnas dock många ibland dem, som känna sina själar betungade. »Den, som älskar penningar, han blir aldrig mätt på penningar, och den, som älskar dem, får ingen vinst af sin rikedom.»1 »Om jag har gjort guldet till mitt hopp och sagt till guldklirnpen: du är mitt stöd,» så skulle jag »hafva förnekat Gud i höjden».2 »Sin broder kan ingen förlora eller gifva Gud .lösepenning för honom. För dyr år lösen för hans själ och kan icke betalas till evig tid.»3

Rikedom och världslig ära kunna icke tillfredsställa själen. Många bland de rika längta efter någon gudomlig förvissning, ett andligt hopp, Många längta efter något, som kan förändra deras ändamål si ösa lif. Ute i världslifvet finnas många, som känna behof efter något, som de ej äga. Endast få af dem gå i kyrkan, ty de känna, att de få endast ringa välsignelse däraf. De predikningar de höra beröra icke hjärtat. Skola vi då icke vända oss till dem personligen?

Bland eländets och syndens offer finnas många, som en gång varit i besittning af rikedom. Personer af olika kall och olika ställningar i lifvet hafva öfvervunnos af världens ondska, genom bruket af starka drycker och utsväfningar, och hafva så fallit för frestelsen. Böra vi icke,

1 P red". 5: 9. 2 Job 31: 24, 28. 8 Ps. 49: 8, 9.

då vi önska hjälpa dessa fallna varelser, också ägna vår uppmärksamhet åt dem, som icke sjunkit ned i dessa

djup, men som hålla på att beträda samma stig?

Tusentals ärade och ansedda människor hängifva sig åt njutningar, som fördärfva både själ och kropp. Evangelii förkunnare, statsmän, författare, rika och begåfvade personer såväl som skickliga och dugliga affärsmän sväfva i den största fara, emedan de icke inse nödvändigheten af självbeherskning i allting. Det är af vikt, att de få sin uppmärksamhet fäst på de sanna nykterhetsprinciperna, icke på ett småsinnadt eller ensidigt sätt, utan i ljuset af Guds stora afsikt med mänskligheten. Kunde principerna för sann nykterhet sålunda framställas för dem, skulle många inom de högre klasserna inse deras värde och antaga dem med glädje.

Du bör påvisa för dessa människor, hur skadliga njutningar verka försvagande både i lekamligt, andligt och moraliskt hänseende. Hjälp dem att förstå sitt ansvar såsom förvaltare af Guds gåfvor. Visa dem, hur mycket godt de kunde uträtta med de penningar, som de nu använda till sådant, som gör dem endast skada. Föreslå för dem, att de aflägga löfte om absolut nykterhet, och anmoda dem att offra de penningar, som de eljes skiille använda på starka drycker, tobak eller liknande skadliga njutningsmedel, till hjälp åt fattiga, sjuka eller för barnens och ungdomens uppfostran till nyttig verksamhet i världen. Det finnes icke många, som skulle vägra att lyssna till en sådan uppfordran.

Men det finnes äfven en annan fara, för hvilken i synnerhet rikedomens barn äro utsatta, och här är också ett fält för den missionerande läkaren. Massor af människor, som hafva framgång i världen och som aldrig hängifva sig åt laster i vanlig mening, gå likväl sin undergång till mötes genom kärleken till rikedom. Icke är det svårast att bära den bägare, som är tom, utan den bägare, som är full ända till brädden. Det är denna, som måste bäras med största försiktighet. Bekymmer och motgångar bringa223

missräkning och sorg, men det är framgången, som är mest farlig för det andliga lifvet

De, som lida motgång, framställas genom bnsken, som Moses såg i öknen: den brann val, men blef icke förtärd, Herrens ängel var midt i busken. Sammalunda är också den Osynliges härlighet oss närmast för att trösta och uppehålla, när vi lida motgång. Man blir ofta anmodad att hålla bön för dem, som lida af sjukdom eller äro utsatta för motgångar, men våra böner behöfvas allra bäst för de personer, som hafva medgång och inflytande.

I förödmjukelsens tåredal, där människorna se sin nöd och vid hvarje steg känna sitt beroende af Gud, är det jämförelsevis tryggt att dväljas, men de människor, som så att säga stå på höjdens tinnar och som på grund af sin ställning antagas äga stort förstånd - det är dessa, som äro i största fara. Om dessa människor icke helt förlita sig på Gud, skola de visserligen falla.

Bibeln fördömer ingen därför, att han är rik, om han på ett ärligt sätt förvärfvat sina rikedomar. Det är icke penningar, utan kärleken till penningar, som är roten till allt ondt Det är Gud, som gifver människan kraft att samla förmögenhet, och i dens hand, som handlar som en Guds förvaltare och gör ett osjälfviskt bruk af sina medel, är rikedom en välsignelse både för ägaren själf och för världen. Men många uppslukas till den grad af intresset för jordiska skatter, att de blifva likgiltiga för Guds fordringar och sina medmänniskors nöd. De betrakta sina rikedomar som ett medel till att förhärliga sig själfva. De foga hus till hus och egendom till egendom. De fylla sina hem med lyx, medan rundt omkring dem mänskliga varelser äro försjunkna i elände och brott, äro sjuka och döende. De, som sålunda lefva uteslutande för sig själfva, utveckla icke Guds egenskaper, utan den ondes.

Dessa människor äro i behof af evangelium. De behöfva få sina ögon vända bort från de materiella tingens vansklighet till de bestående rikedomarnas härlighet De224

behöfva lära, hvilken glädje det är att gifva, hur välsignadt det är att samverka med Gud.

Herren säger till oss: »Bjud dem, som äro rika i denna världen, att de icke högmodas eller sätta sitt hopp på oviss rikedom, utan på den lefvande Guden, som gifver oss allt rikligen till åtnjutande, att de göra godt, varda rika på goda gärningar, äro gifmilda och dela med sig, samlande sig en god grund för det tillkommande, att de må fatta det rätta lifvet.»1

Rika och världsälskande människor kunna icke dragas till Kristus endast genom ett tillfälligt och ytligt försök.

Det är ofta mycket svårt att vinna tillträde till dem. Män och kvinnor, utrustade med en sann missionsanda, måste för dem göra personlig möda, utan att förtröttas eller blifva missmodiga.

Somliga personer äro särskildt lämpliga att arbeta för de högre klasserna. Därunder böra de söka visdom från Gud till att förstå, hur de skola nå dessa själar, icke blott för att stifta ytlig bekantskap med dem, utan för att genom personlig möda och lefvande tro väcka dem till förståelse af själens behof och för att leda dem till kännedom om sanningen, sådan den är i Jesus.

Många mena, att de för att nå de högre klasserna måste antaga lefnadssätt och arbetsmetoder, som äro passande för dessas fina smak. De anse det vara nödvändigt att upptiäda, som om de vore rika: att hafva kostbara hus, dyrbara kläder, ekipage o. s. v. samt att rätta sig efter världens skick och sedvänjor, efter det modärna sällskapslifvets konstlade vanor, efter klassisk kultur och vältalighet, Men detta är en villfarelse. Den världsliga vishetens väg är icke .Guds väg att nå de högre klasserna. Hvad som med framgång kan påverka dem är ett beständigt, osjälfviskt framhållande af evangelium om Kristus.

Aposteln Pauli erfarenhet bland Atens filosofer inne-

1 i Tim. 6: 17-19.225

bar en lärdom för oss. Då han framställde evangelium för areopagens domstol, mötte han logik med logik, vetenskap med vetenskap och filosofi med filosofi. De visaste af hans åhörare blefvo förvånade och nedtystade, hans ord kunde icke motsägas. Men all hans möda bar föga frukt; endast få mottogo evangelium. Då började Paulus arbeta på ett helt annat sätt Han undvek alla genomtänkta argument och diskussioner om teorier och visade i all enkelhet män

och kvinnor till Kristus såsom syndares Frälsare. Då han skref till korintierna angående sitt arbete bland dem, sade han: »Jag, mina bröder, då jag kom till eder, kom icke for att med höga ord eller med hög vishet förkunna för eder Guds vittnesbörd; ty jag höll icke före, att jag bland eder visste något annat an Jesus Kristus och honom

korsfäst. .. . Mitt tal och min predikan framställdes icke i öfvertalande ord af mänsklig vishet, utan i Andens och kraftens bevisning, på det att eder tro icke måtte bero af människors vishet, utan af Guds kraft»1

»Säljen hvad I hafven och gifven, allmosa, gören eder

penningpungar, som icke föråldras, en skatt, som icke

minskas, i himmelen, dit tjuf icke når, och där

mal icke fördärfvar. -

i Kor. 2: 1-5.Och åter säger han i brefvet till romarna:

»Jag skämmes icke vid evangelium, ty det är en

Guds kraft till frälsning för hvar och en, som tror, för

juden först, så ock för greken.»1

»Hvad skall det hjälpa en människa, om Tion vinner hela världen men förlorar sin själ?»

Må de, som arbeta för de högre klasserna, uppträda med sann värdighet och komma ihåg, att de hafva änglar till följeslagare. Må de hålla sitt sinnes och hjärtas skattkammare uppfylldt af »det är skrifvet». Må de i minnet inpränta Kristi dyrbara ord, som äro mycket mera värda än silfver och guld.

1 Rom. i: 16.Kristus har sagt, att det är lättare för en kamel att gå genom ett nålsöga än för en rik att inkomma i Guds rike. I vår verksamhet bland nämnda klasser skola vi mötas af mycket, som gör oss nedslagna och djupt bedröfvade. Men allting är möjligt för Gud. Han kan och han vill verka genom mänskliga redskap äfven på de människors sinnen, hvilkas traktan går ut på att samla jordiska skatter.

Vi skola då få se verkliga underverk i sann omvändelse, underverk, som ännu icke blifvit sedda. Jordens stormän

stå icke utom gränserna för den undergörande Gudens makt. Och om de, som samarbeta med honom, ville göra sin plikt ordentligt och troget, skulle Gud omvända män, som intaga framstående samhällsställningar, begåfvade och inflytelserika personer. Genom den Helige Andes kraft skola många blifva förda till att antaga de gudomliga sanningarna. När deras sinne på detta sätt ledes bort från deras egna själfviska intressen, skola många af dem öfverlämna sig åt Kristus. Med sitt inflytande och sina medel skola de med glädje förena sig med det ringa redskap, som Gud använde till deras omvändelse. Genom ett rätt bruk af sina jordiska skatter skola de samla sig »en skatt, som icke minskas, i himmelen, dit tjuf icke når, och där mal icke fördärfvar».

Många af dem, som sålunda blifva omvända till Kristus, skola blifva redskap i Guds hand till att verka för andra inom sin egen klass. De skola förstå, att de fått i uppdrag att framhålla evangelium för alla dem, som gjort denna världen till sitt allt. De skola offra sin tid och sina medel åt Gud och använda sin begåfning och sitt inflytande till att vinna själar för Kristus.

Endast evigheten kan uppenbara, hvad som blifvit uträttadt genom detta slags arbete -- hur många själar, sjuka af tvifvel och trötta på världslighet och oro, som blifvit förda till den store återupprättaren, hvilken längtar efter att frälsa alla, som komma till honom. Kristus är den uppståndne Frälsaren, och hos honom finnes läkedom och frälsning.

De sjukas vårdande.

"*På sjuka skola de lägga händerna, och de skola blifva helbrägda.*"

I sjukrummet.

»*Såvidt I hafven gjort det mot en enda af dessa mina minsta bröder, hafven I gjort det mot mig.*»

De, som betjäna de sjuka, böra förstå vikten af att noga akta på hälsans lagar. Ingenstädes är lydnad för dessa lagar mera nödvändig än i sjukrummet; ingenstädes beror så mycket på trohet i smärre ting från sjukvårdarens sida. Vid svårare sjukdomar kan en liten försummelse, bristande uppmärksamhet med hänsyn till patientens behof eller fara, en yttring af fruktan, en upprörd sinnesstämning, retlighet, ja till och med brist på deltagande, sänka vågskålen, som afväger lif och död, och blifva orsak till att patienten nedsänkes i sin graf, då han i annat fall kunde hafva blifvit räddad.

Sjuksköterskans duglighet beror till stor del på hennes fysiska krafter. Ju bättre hennes hälsa är, dess bättre är hon i stånd att uthärda ansträngningen med den sjukes vård och dess framgångsrikare kan hon utföra sina plikter. De, som vårda sjuka, böra ägna särskild uppmärksamhet åt diet, renlighet, frisk luft och rörelse. Genom att de öfriga af familjens medlemmar noga akta på dessa ting kunna de också blifva i stånd att uthärda de extra bördor, som påläggas dem, samt lättare motstå sjukdom.

När sjukdomen är så allvarlig, att den påfordrar en sjuksköterskas närvaro både dag och natt, bör arbetet delas af

åtminstone tvänne skickliga sköterskor, så att hvar och en af dem må få tillfälle till hvila och till rörelse i friska luften. Detta är särskildt nödvändigt i de fall, då det är svårt att sörja för tillräcklig frisk luft i sjukrummet Genom okunnighet om nödvändigheten af frisk luft försummar nian ofta att vädra, hvarigenom både patientens och sköterskans lif utsättes för fara.

Om behöriga försiktighetsmått iakttagas, behöfva andra icke smittas af annars smittosamma sjukdomar. Man bör sörja för,

Solljus och frisk luft.

att lefnads vanorna äro enkla och att sjukrummet genom renlighet och passande luftväxling hålles fritt från giftiga ämnen. Under dessa omständigheter är det mycket mera sannolikt, att den sjuke tillfrisknar, och i de flesta fall blifva hvarken sköterskan eller familjemedlemmarna berörda af sjukdomen.

Det ljusfattiga rummet.^33 Solljus od) frisk luft.

För att kunna försätta patienten i de mest gynnsamma villkor för tillfrisknande måste det rum han bebor vara stort, ljust ocli gladt samt lämna tillfälle till grundlig luftväxling. Det rum i huset, som bäst motsvarar dessa fordringar, bör väljas till sjukrum. Många hus hafva ingen särskild anordning för grundlig luftväxling, och det är svårt att åstadkomma sådan; men man bör på alla möjliga sätt försöka anordna sjukrummet så, att en ström af frisk luft kan draga därigenom natt och dag.

Så vidt möjligt är bör en jämn temperatur vidmakthållas i sjukrummet och man bör därför hafva en termometer att rådföra sig med. De, som vårda den sjuke och därunder ofta beröfvas sin sömn eller väckas oni natten för att hjälpa patienten, blifva lätt frusna och äro icke i stånd att bedöma, om temperaturen är lagom eller ej.

Dieten.

En viktig del af sjuksköterskans plikter är omsorgen om patientens diet. Det bör icke tillåtas, att patienten lider eller försvagas till följd af brist på näring, men man bör ej heller öfveranstränga de försvagade matsmältningsorganen. Stor omsorg bör nedläggas på födans beredning och servering, så att den blir välsmakande, men man bör se till, att den afpassas för patientens behof både med afseende på mängd och beskaffenhet. I synnerhet under konvalesenttiden, medan aptiten är god, men matsmältningsorganen ännu icke återvunnit sin styrka, är det stor fara för, att den sjuke skall lida skada genom olämplig kost.

Sjuksköterskans plikten

Sjuksköterskor och alla, som hafva att göra med sjukrummet, måste vara gladlynta, lugna och själf behärskade.234

All brådska, upphetsning och förvirring måste undvikas. Dörrar böra varsamt öppnas och tillslutas, och hela hushållet bör förhålla sig lugnt. Vid fall af feber måste särskild varsamhet iakttagas, när krisen inträder och febern håller på att upphöra. Då är vanligtvis ständig vaksamhet af nöden. Okunnighet, glömska och vårdslöshet hafva förorsakat många döden, hvilka kunde hafva lefvat, om de erhållit lämplig skötsel af förståndiga och samvetsgranna sköterskor.

Besök tjos be sjuka.

Det är fullkomligt missriktad vänlighet, en oriktig uppfattning af höflighet, som leder till de många besöken

hos den sjuke. Personer, som äro mycket sjuka, böra icke mottaga besök. Den spänning dessa besök medför tröttar patienten vid en tid, då han är i största behof af lugn och ostörd hvila.

För en konvalescent eller för en patient, som lider af kronisk sjukdom, är det ofta ett nöje och en välgärning att veta sig vara vänligt ihågkommen, men ofta kan ett deltagande bref eller en liten gåfva leda till bättre resultat än ett personligt besök, emedan det icke medför någon fara.

Ett tecken på hågkomst.Skodsborgs Sanatorium i Danmark.236 Sjukoårben på anstalten

På sanatorier och. sjukhus, där sköterskorna ständigt umgås med ett stort antal sjuka människor, fordras af dem, att de alltid äro vänliga och glada samt noga öfver-väga hvarje ord och handling. På sådana anstalter är det af största vikt, att sköterskorna beflita sig om att förståndigt och väl utföra sitt arbete. De behöfva ständigt minnas, att de under utöfningen af sina dagliga plikter tjäna Herren Kristus.

De sjuka behöfva, att man talar visa och förståndiga ord till dem. De, som arbeta i sjukvården, böra dagligen studera bibeln för att kunna tala sådant, som kan upplysa och hjälpa de lidande. Guds änglar befinna sig i de rum, där den sjuke vårdas, och den person, som vårdar den sjuke, bör vara omgifven af en ren och kristlig atmosfär. Läkare och sköterskor böra fasthålla Kristi principer och i sina lif utvisa hans dygder. Då skola de genom allt, hvad de göra och säga, draga de sjuka till Frälsaren.

Den troende sjuksköterskan kan, medan hon gifver sjukbehandling, vänligt och med framgång leda patientens tankar till Kristus, som är såväl själens som kroppens helbrägdagörare. De tankar hon framhåller, några här och

några där, skola ingalunda vara utan inflytande.

De mera erfarna sköterskorna borde begagna hvarje tillfälle att rikta de sjukas uppmärksamhet på Kristus. De borde ständigt vara redo att förbinda andlig helbrägda-görelse med den kroppsliga.

På det vänligaste och ömmaste sätt bör sköterskan undervisa den sjuke om, att den, som vill vara frisk, måste upphöra med att öfverträda Guds lag; han måste upphöra att lefva i synd. Gud kan icke välsigna den, som fortfar att ådraga sig sjukdom och lidande genom medvetet öfverträdande af de himmelska lagarna. Kristus kommer genom den Helige Ande såsom en helande krafttill alla dem, som upphöra att göra det onda och som lära att göra det goda.

De, som icke älska Gud, arbeta ständigt mot själens sanna intressen. Men de, som vaknat upp till insikt om nödvändigheten af att i den närvarande onda världen lefva i lydnad mot Gud, måste också vara villiga att afstå från hvarje ond vana. Deras hjärtan äro uppfyllda af tacksamhet och kärlek, och de veta, att Kristus är deras vän. I många fall åstadkommer hos den sjuke medvetandet om, att han har en sådan vän, mera för hans tillfrisknande, än den bästa sjukbehandling kan göra. Men båda dessa ting äro af vikt och böra gå hand i hand.

Bön för sjuka.

»*Trons bön skall´återställa den sjuke.*»

Skriften säger, att vi »alltid borde bedja och icke förtröttas»,Luk. 18: 1. och om det någonsin gifves en tid, då vi känna behof af bön, så är det, när krafterna svika och lifvet självt tyckes glida oss nr händerna. Ofta förgäta vi under hälsans dagar de underbara välgärningar vi dag efter dag, år efter år få erfara och gifva icke Gud någon lofsångens hyllning för hans nådebevisningar. Men när sjukdom kommer, minnas vi Gud. När den mänskliga kraften sviker, känner människan sitt behof af gudomlig hjälp. Och aldrig vänder den nådefulle Guden sig bort från den själ, som med allvar söker hans hjälp. Han är vår tillflykt såväl i sjukdom som i hälsa.

»Såsom en fader förbarmar sig öfver barnen, så förbarmar sig Herren öfver dem, som frukta honom. Ty han vet, hvad för ett verk vi äro, han tänker därpå, att vi äro stoft.»Ps. 103: 13, 14.

»De voro oförnuftiga, de hade vandrat i öfverträdelse och voro nu plågade för sina missgärningars skull; deras själ vämjdes vid all mat, och de voro nära dödens portar.

Men de ropade till Herren i sin nöd, och han frälste dem ur deras trångmål; han sände sitt ord och gjorde dem helbrägda och räddade dem från grafven.»Ps. 107: 17-20.

Gud är än i dag fullkomligt lika villig att återställa de sjuka till hälsan, som då den Helige Ande talade dessa ord genom psalmisten. Och Kristus är ännu samme barmhärtige läkare, som han var under sin jordiska verksamhet. I honom finnes hel ande balsam för hvarje sjukdom, återställande kraft för hvarje skröplighet. Hans närvarande lärjungar böra lika mycket bedja för de sjuka som hans forna lärjungar. Och tillfrisknandet skall följa, ty »trons bön skall rädda den sjuke». Vi hafva den Helige Andes kraft, trons vissa försäkran, som omfattar Guds löften. Kristus sade: »På sjuka skola de lägga händerna, och de skola blifva helbrägda,»1 och detta löfte är lika trovärdigt nu som i apostlarnas dagar. Det framställer, hvad Guds barn ha rätt att vänta, och vår tro bör taga fasta på allt, hvad det innefattar. Kristi tjänare äro de redskap, genom hvilka han verkar och genom hvilka han vill utöfva sin helande kraft. Det åligger oss att på vår tros armar bära de sjuka och lidande till Gud. Vi böra lära dem att tro på den store helbrägdagöraren.

Frälsaren vill, att vi skola uppmuntra de sjuka, de modlösa och bedröfvade till att tro på hans kraft. Genom tro och bön kan sjukrummet förvandlas till ett Betel. Både genom sina ord och sina handlingar böra läkare och sköterskor säga så tydligt, att det icke kan missförstås: »Gud är här för att rädda och icke för att fördärfva.» Kristus önskar uppenbara sin närvaro hos den sjuke och fylla läkarens och sköterskans hjärtan med sin kärleks ljufhet. Om den sjukes vårdare i sina lif äro sådana, att Kristus kan följa med dem till patientens bädd, skall denne erhålla förvissning om den förbarmande Frälsarens närvaro, och denna öfvertygelse i och för sig skall göra mycket till både kroppens och själens helande.

Och Gud hör bön. Kristus har sagt: »Om I bedjen något i mitt namn, skall jag göra det.»2 Och på ett annat ställe säger han: »Om någon tjänar mig, honom skall min

1 Mark, 16: 18. 2 Joh, 14: 14,Fader ära.»1 Om vi lefva i enlighet med hans ord, skall hvart och ett af hans härliga löften uppfyllas på oss. Vi förtjäna visserligen icke hans barmhärtighet, men om vi öfverlämna oss åt honom, mottager han oss. Han vill verka för och genom dem, som följa honom.

Dillfcor för bönhörelse. .

Men det är endast, när vi lefva i lydnad för Guds ord, som vi kunna vänta uppfyllelsen af hans löften. Psalmisten säger: »Om jag hade förehaft något orätt i mitt hjärta, så skulle Herren icke hafva hört mig.»2 Om vi endast delvis och med halfva hjärtat lyda honom, kunna hans löften icke gå i uppfyllelse på oss.

I Guds ord hafva vi föreskrifter angående särskilda böner för botandet af sjuka. Men uppsändandet af dessa böner är en mycket allvarlig handling, och man borde endast efter sorgfälligt öfvervägande inlåta sig därpå. I många fall äro de böner, som uppsändas för den sjukes helbrägdagörelse, ingalunda en yttring af tro, utan snarare af förmätenhet.

Många människor ådraga sig själfva sjukdom genom sin njutningslystnad. De hafva icke lefvat i öfverensstämmelse med naturens lagar eller fört ett lif i sträng renhet. Andra hafva öfverträdt hälsolagarna med hänsyn till mat och dryck, klädedräkt och arbete. Ofta är en eller annan last orsaken till själens och kroppens svaghet. Om dessa personer blefve delaktiga af hälsans välsignelse, skulle många af dem fortsätta att föra samma lefnadssätt som förut och vårdslöst öfverträda de naturliga och andliga lagar Gud gifvit samt därunder tänka, att när Gud som svar på bön återgifver dem deras hälsa, hafva de också lof till att fortsätta med sina skadliga vanor och att utan inskränkning njuta af sina förvända begär. Om Gud utförde ett underverk genom att återställa dessa personer, skulle han uppmuntra synd.

1 Joh. 12; 26. 2 Ps. 66: 18.241

Det är förspilldt arbete att lära människorna se upp till Gud såsom en helbrägdagörare för alla deras skröpligheter, om vi icke samtidigt undervisa dem om att också bortlägga skadliga vanor. For att kunna erhålla svar på sina böner måste de upphöra att göra det onda och lära att göra det goda. Deras omgifningar måste vara sunda och deras lefnadsvanor regelbundna. De måste lefva i harmoni med Guds lagar, såväl de andliga som de naturliga.

Synbens bekännanbe,

För dem, som önska förbön för sin hälsas återställande, bör man klargöra, att öfverträdelse af Guds lag, vare sig den naturliga eller den andliga, är synd och att de för att erhålla Guds välsignelse måste bekänna och öfvergif va synden.

Skriften bjuder: »Bekännen därför för hvarandra edra öfverträdelser och bedjen för hvarandra, på det att I mån varda helade.»1 När någon önskar förbön, så framställ för honom ungefär följande tankar: »Vi känna icke hjärtat eller veta ditt lifs hemligheter. Dessa äro kända endast af Gud och dig själf. Om du ångrar dina synder, är det din plikt att bekänna dem.» Hemliga synder böra bekännas för Kristus allena, som är den ende medlaren mellan Gud och människan. Ty »om någon syndar, så hafva vi en försvarare hos Fadern, Jesus Kristus, som är rättfärdig».2

Hvarje synd är en öfverträdelse mot Gud och bör bekännas för honom genom Kristus. Hvarje offentlig synd bör bekännas lika offentligt, Har man gjort orätt mot en medmänniska, bör det uppgöras med den, som blifvit förorättad. Om någon, som söker återvinna hälsan, gjort sig skyldig till förtal, om han utsått tvedräkt i hemmet, i grannskapet eller i församlingen och förorsakat kallsinnighet och osätnja, om han genom dålig vandel förledt andra till synd, så böra dessa ting bekännas inför Gud och inför dem, som blifvit förorättade. »Om vi bekänna våra synder,

1 Jak. s: 16. 2 i Joh. 2: i.

1 16242

så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet.»1

När det orätta blifvit godtgjordt, knnna vi i stilla tro framställa den sjukes behof inför Herren såsom hans Ande manar oss. Herren känner hvarje människa vid namn och sörjer för enhvar lika kärleksfullt, som funnes det icke någon mera på jorden, för hvilken han utgaf sin älskade Son. Emedan Guds kärlek är så stor och outtömlig, bör den sjuke uppmuntras till att förtrösta på honom och vara vid godt mod. Ängslan förorsakar lätt hos den sjuke svaghet och beröfvar honom motståndskraften. Om han höjer sig öfver missmod och mörker, är utsikten att tillfriskna större, ty »Herrens öga är vändt till dem, som hoppas på hans nåd».2

Unbergifocntjet för öubs oilja.

Vid förbön för de sjtika böra vi minnas, att »hvad vi skola bedja, såsom sig bör, det veta vi icke».3 Vi veta icke, om det, som vi bedja om, är bäst för den sjuke eller ej, och därför böra våra böner alltid innehålla denna tanke: »Herre, du känner hvarje själens hemlighet; du känner dessa personer. Jesus, deras medlare, utgaf sitt lif för dem; hans kärlek till dem är större, än vår kan vara. Om det därför är till ditt namns förhärligande och de lidandes bästa, så bedja vi i Jesu namn, att de må återvinna sin hälsa. Och om det icke är din vilja, att de skola blifva återställda, så bedja vi, att din nåd må hugsvala dem och din närvaro uppehålla dem i deras lidanden.»

Gud känner slutet från begynnelsen. Han känner alla människors hjärtan, och han läser hvarje själens hemlighet. Han vet, om de, för hvilka vi bedja, skulle vara i stånd att bära de motgångar, som skulle möta dem, om de finge lefva. Han vet, om deras lif skulle bli dem själfva och världen till välsignelse eller till förbannelse. Detta är ett

1 i Joh. i: 9. 2 Ps. 33: T8. 8 Rom 8: 26.243

skäl, hvarför vi, medan vi med allvar framlägga våra böner, alltid borde säga: »Ske dock icke min vilja, utan din.» Det var af undergifvenhet för Guds visdom och vilja, som Jesus tillade dessa ord, då han i Getsemane örtagård bad: »Bader, o att du ville taga denna kalk ifrån mig.»1 Och om dessa ord voro lämpliga för honom, som var Guds Son, hur mycket mera passande äro de då icke för felande, dödliga varelser!

Det enda säkra sättet är att framlägga våra önskningar för vår allvise himmelske Fader och sedan i fullkomligt förtroende öfverlämna allt åt honom. Vi veta, att Gud hör oss, om vi bedja i enlighet med hans vilja. Men att utan undergifvenhetens ande oupphörligt framställa våra böner för Gud är icke rätt, ty dessa få icke taga befallningens, utan förbönens form.

Det gifves tillfällen, då Gud på ett tydligt sätt genom sin gudomliga kraft återställt personers hälsa, men icke alla sjuka blifva botade. Många tagas bort och afsomna i Jesus. Johannes erhöll på ön Patmos befallning att skrifva: »Saliga äro de döda, som i Herren dö härefter. Ja, säger Anden, de skola hvila sig från sitt arbete, ty deras gärningar följa dem efter.»2 Af dessa ord se vi, att om en person icke återställes till hälsan, bör man ingalunda på grund häraf draga den slutsatsen, att han saknar tro.

Vi önska alla att få ögonblickliga och direkta svar på våra böner och frestas till att blifva missmodiga, när svaret dröjer eller kommer i oförutsedd form. Men Gud är alltför vis och god för att alltid besvara våra böner just på den tid och det sätt, som vi önska. Han vill göra något mera och bättre för oss än att uppfylla alla våra önskningar. Och emedan vi kunna förtrösta på hans visdom och kärlek, borde vi icke bedja honom att gifva efter för vår vilja, utan i stället söka att förstå och fullfölja hans afsikt. Våra önskningar och intressen böra uppgå i hans vilja. De

22: 42. - Upp. 14: 13.244

erfarenheter, som pröfva tron, äro till vårt bästa. Genom dem visar det sig klart, om vår tro är sann och allvarlig och hvilar på Guds ord allena eller om den endast är beroende af omständigheter och således osäker och vacklande. Tron starkes genom öfning. Vi måste låta tålamodet hafva sitt fullkomliga verk och minnas, att skriften innehåller dyrbara löften för dem, som »vänta på Herren».

»Herren . . . sände honom ett budskap, att hans lif skulle förlängas med femton år.>

Icke alla förstå dessa principer. Många, som i sjukdom söka Herrens helande barmhärtighet, mena, att de måste erhålla ett direkt och ögonblickligt svar på sina böner eller också måste deras tro vara bristfällig. Därför böra de, som äro försvagade af sjukdom, med vishet varnas, så att de icke försumma sina plikter mot de vänner de möjligen komma att lämna efter sig och ej heller underlåta att bruka naturens krafter till sin hälsas återställande.Ofta begår man misstag härutinnan. Troende, att de såsom svar på bön skola blifva botade, frukta somliga personer att företaga sig något, som kunde se ut som brist på tro. Men de böra ej försumma att ordna sina affärer, såsom de skulle Önska att göra, om de väntade att bortkallas af döden. Icke heller böra de frukta att uttala de uppmuntrande ord eller gifva de råd, som de i afskedets stund skulle önska gifva sina älskade.

Cäkemebel - bibliska exempel.

De, som söka helbrägdagörelse genom bön, böra ej försumma att göra bruk af de läkemedel, som de hafva tillgång till. Det är icke att förneka tron att bruka sådana läkemedel, som Gud beredt till att lindra smärta, och understödja naturen i hennes återställande arbete. Man förnekar icke sin tro genom att samverka med Gud och försätta sig själf i den ställning, som är mest gynnsam för tillfrisknande. Gud har gjort det möjligt för oss att vinna kunskap om lifvets lagar, och denna kunskap är det möjligt för oss att inhämta. Vi böra använda hvarje tillfälle att återvinna hälsan, vi böra gripa hvarje möjlig fördel och arbeta i öfverensstämmelse med naturlagarna. När vi bedt om den sjukes återställande, kunna vi verka med så mycket större energi, tackande Gud, att vi hafva förmånen att samarbeta med honom, och bedja, att hans välsignelse må ledsaga de medel han själf gifvit.

Vi hafva Guds ords bifall för bruket af läkemedel. Hiskia, konungen i Israel, var sjuk, och en Guds profet bragte honom det budskapet, att han måste dö. Han ropade då till Herren, och Herren hörde sin tjänare och sände honom ett budskap, att hans lif skulle förlängas rned femton år. Här skulle ett ord från Herren ögonblickligen hafva botat Hiskia, men i stället gåfvos dessa anvisningar: »Man tage en fikonkaka och lägge den på bölden, så blifver han frisk.»1

1 Es. 38: 21.Vid ett tillfälle smorde Kristus en blind mans ögon med jord och bjöd honom: »Gå bort och två dig i dammen Siloam ... Då gick han bort och tvådde sig och kom igen och hade sin syn.»Joh. 9: 7. Väl skulle mannen kunnat blifva botad endast genom den store helbrägdagörarens makt, men likväl begagnade Kristus naturens enkla medel. Han uppmuntrade visserligen icke bruket af medicin, men han godkände bruket af enkla och naturliga läkemedel.

»Kristus smorde en blind mans ögon.»

När vi bedt för den sjukes tillfrisknande, må vi, hurudan utgången än må blifva, icke förlora vår tro på Gud. Om så är bestämdt, att vi skola mista dem vi älska, så låt oss taga mot den bittra kalken och komma ihåg, att det är en Faders hand, som för den till våra läppar. Men skulle hälsan återvinnas, bör icke förgätas, att den, som på detta sätt blifvit benådad, står i förnyad tacksamhetsskuld till Skaparen. Af de tio spetälske, som blifvit renade, återvände endast en för att söka Jesus och gifva honom äran. Må ingen af oss vara lik de tanklösa nio, hvilkas hjärtan voro oberörda af Guds barmhärtighet »All god gåfva och all fullkomlig skänk kommer ned ofvanefter från ljusens Fader, hos hvilken ingen förvandling finnes eller någon växlingens skugga.»Jak. 1; 17.

Bruket af läkemedel.

»*Vi äro Guds medarbetare.*»

Sjukdom kommer aldrig utan en eller annan orsak. Vägen beredes och sjukdomen framkallas genom åsidosättandet af hälsans lagar. Många lida följderna af sina föräldrars öfverträdelser. De äro visserligen icke ansvariga för hvad deras föräldrar gjort, men det oaktadt är det deras plikt att förvissa sig om hvad som är och hvad som icke är brott mot naturens lagar. De böra undvika sina föräldrars dåliga vanor och genom ett regelbundet lefnadssätt försätta sig själfva i ett bättre tillstånd.

Största antalet sjuka lider emellertid på grund af sitt eget förvända handlingssätt. De åsidosätta hälsans principer

genom sitt sätt att äta, dricka, kläda sig och arbeta. Deras öfverträdande af naturens lagar har sina säkra följder, och när de så angripas af sjukdom, vilja många af dem icke erkänna den rätta orsaken till sitt lidande, utan knorra mot Gud på grund af sin hemsökelse. Men Gud är icke ansvarig för de lidanden, som åtfölja ringaktandet af naturens lagar.

Gud har utrustat oss med en viss grad af lifskraft Han har också försett oss med organ, afsedda att utföra lifvets olika förrättningar, och hans afsikt är, att dessa organ skola harmoniskt samarbeta. Om vi omsorgsfullt bevara lifskraften och hålla kroppens ömtåliga mekanism

248

i ordning, blir följden hälsa, men om lifskraften alltför hastigt förbrukas, lånar närvsystemet för sitt närvarande behof kraft af de förråd, som tillhöra framtiden, och när ett organ skadas, angripas alla. Naturen fördrager mångahanda missbruk utan synbart motstånd, men slutligen uppreser den sig och gör en kraftansträngning för att aflägsna följderna af den misshandling den lidit Naturens ansträngning att rätta på dessa förhållanden visar sig ofta i feber och andra olika sjukdomsformer.

Förnuftiga läkemcbel

När hälsan så länge blifvit missbrukad, att sjukdom följer, kan den sjuke ofta göra mera för sig själf, än någon annan kan göra för honom. Det första man måste göra är att förvissa sig om sjukdomens rätta karaktär och sedan förnuftigt arbeta på att aflägsna orsaken. Om kroppens harmoniska verksamhet blifvit störd af öfverarbete, fråsseri eller andra oregelbundenheter, så skall man icke söka bota det onda genom att betunga organismen med giftig medicin

Dietkur.

Omåttlighet i mat är ofta orsak till sjukdom, och hvad naturen mest behöfver är att bli befriad från den otillbörliga börda, som blifvit den pålagd. I många sjukdomsfall är det bästa läkemedlet för patienten att afstå från en eller två måltider, så att de öfverarbetade matsmältningsorganen må få tillfälle att hvila. Fruktdiet under några få dagar har ofta medfört stor lindring för personer, som syssla med själsarbete. Många gånger har en kort period af fullständig afhållsamhet från föda med därpå följande enkel och måttlig diet genom naturens egen återställande kraft ledt till hälsans återvinnande. Många lidande människor skulle, om de under en månad eller två ville pröfva verkan af en inskränkning i dieten, blifva öfverbevisade om, att självförsakelsens väg är vägen till hälsa.249 fjolla såsom läkemebcl.

Några blifva sjuka på grund af öfveransträngning. För dessa äro hvila, frihet från bekymmer och en enkel diet nödvändiga för hälsans återställande. Personer, som äro ut-

Midt i den stilla naturen.250

tröttade af själsarbete och närvösa på grund af öfveransträngning och långvarigt stillasittande, böra begifva sig ut på landsbygden, där de kunna lefva ett enkelt, bekymmers-fritt lif och komma i intim beröring med naturen. Här kiinna de ströfva genom fält och skogar, plocka blommor och lyssna till fåglarnas sång, och detta lefnadssätt skall mer än något annat bidraga till deras tillfrisknande.

Bruket af natten.

Såväl i hälsa som i sjukdom är rent vatten en af himmelens dyrbaraste välsignelser. Ett lämpligt bruk däraf befordrar hälsan. Det är den dryck Gud bestämt till släckandet af djurens och människans törst. Njutet i riklig mängd, bidrager det till att stilla kroppens behof och att understödja naturen i dess kamp mot sjukdom. Och till Utvärtes bruk är vattnet ett af de lättaste och verksammaste medel för att reglera blodomloppet. Ett kallt eller kyligt bad är ett utmärkt styrkemedel. Varma bad öppna porerna och underlätta således aflägsnandet af orena ämnen. Både varma och ljumma bad lugna närverna och befordra ett jämt blodomlopp.

Men många hafva aldrig erfarit, hvilken välgörande verkan ett lämpligt bruk af vatten åstadkommer, och de äro

rädda därför. Vattenbehandlingen är icke så uppskattad, som den borde vara, och dess vetenskapliga användning kräfver ett arbete, som icke många äro villiga att utföra. Men ingen bör ursäkta sin okunnighet eller likgiltighet i denna sak. Många äro de sätt, på hvilka vatten kan användas för att lindra plågor och hämma sjukdom, och alla böra lära sig att använda det vid enkel vtttenbehandling i hemmet. I synnerhet mödrar borde förstå att på detta sätt vårda familjen både i hälsa och sjukdom.

Hyttan af kroppsrörelse.

Rörelse är ett lifsvillkor för vår organism. Hvarje kroppens organ har sitt bestämda arbete, på hvars utförande251

dess utveckling och styrka beror. Alla organens normala rörelse medför styrka och lifskraft, under det att brist på rörelse kan medföra aftyning och död. Bind fast en arm, om också blott för några veckor, och befria den därpå från bindeln, och du skall finna, att den är svagare än den arm, som du användt måttligt under samma tid. O verksamhet medför samma resultat på hela muskelsystemet.

Overksamhet är en kraftig orsak till sjukdom. Kroppsrörelse lifvar och befordrar blodomloppet. Sysslolöshet åter medför trögt blodomlopp och förhindrar ämnesomsättningen, som är så nödvändig för lif och hälsa. Äfven huden blir därigenom overksam. De orena ämnena afskiljas icke, såsom de skulle göra, om blodomloppet upplifvades genom kraftig kroppsrörelse, hvarjämte huden därigenom skulle hållas i god ordning och lungorna få ständig tillförsel af ren, frisk luft. Brist på kroppsrörelse lägger vidare ett dubbelt arbete på afsÖndringsorganen, och följden blir sjukdom.

Sjuklingar böra icke uppmanas till overksamhet. Om allvarlig öfveransträngning i en eller annan riktning föreligger, kan en tids fullkomlig hvila stundom afvärja hotande sjukdom; men då det gäller obotligt sjuka, är det sällan nödvändigt att upphöra med all verksamhet.

De, som blifvit nedbrutna af själsansträngning, böra hvila sig från tröttande tankearbete, men de böra icke tro, att det är farligt för dem att alls bruka sina själskrafter. Många äro benägna att anse sitt tillstånd värre, än det i verkligheten är. Denna uppfattning är ogynnsam för återvinnande af hälsan och bör icke uppmuntras.

Predikanter, lärare, studerande och andra med tankearbete sysselsatta personer lida ofta af svaghet, som är förorsakad af allvarlig själsansträngning i förening med bristande kroppsrörelse. Hvad dessa personer behöfva är ett mera rörligt lif. Sträng återhållsamhet i allting i förening med lämplig kroppsrörelse skulle medföra såväl252

andliga som fysiska krafter och skulle stärka uthålligheten hos alla, som äro sysselsatta med tankearbete.

Personer, som öfveranstränga sina fysiska krafter, böra icke uppmuntras att fullständigt afstå från kroppsarbete. Men arbetet bör för att medföra den största nytta vara systematiskt och angenämt Rörelse utomhus är bäst, och den bör vara så inrättad, att de organ, som blifvit för-

t$n vederkvickande åktur befordrar hälsan.

svagade, därunder stärkas. Och man bör nedlägga sin själ i sitt arbete. Kroppsarbete bör aldrig betraktas såsom uteslutande släpgöra.

När sjuklingar ingenting ha, som tager deras tid och uppmärksamhet i anspråk, koncentreras deras tankar på dem själfva, och de blifva kinkiga och retliga. Ofta beklaga de sig öfver sina plågor, till dess de mena sig vara253

mycket sämre, än de i verkligheten äro, och de blifva fullständigt oförmögna att uträtta någonting.

I sådana fall skulle en förståndig kroppsrörelse visa sig vara ett verksamt medel för tillfrisknandet, i somliga fall är den rent af nödvändig för hälsans återvinnande. Viljan går hand i hand med arbetet, och hvad dessa sjuklingar behöfva är att få viljan uppryckt När viljan är förlamad, blir inbillningen abnorm, och det är omöjligt att motstå sjukdom.

Overksamhet är den största förbannelse för sjuklingar. Lätt sysselsättning med nyttigt arbete öfveranstränger hvarken själ eller kropp, utan har ett gynnsamt inflytande öfver båda. Den stärker musklerna, befordrar blodomloppet och gifver den sjuke tillfredsställelsen att veta sig icke vara fullständigt onyttig i denna brådskande

värld. Måhända är han i början endast i stånd att utföra litet, men snart skall han finna, att krafterna tilltaga, och så småningom kan det arbete han förmår utföra ökas.

Kroppsrörelse är vidare välgörande för personer, som lida af dålig matsmältning, emedan den gifver matsmältningsorganen en hälsosam spänstighet Allvarliga studier eller våldsam kroppsrörelse omedelbart efter en måltid hindrar matsmältningsarbetet. Däremot är en kort promenad med hufvudet upprätt och skuldrorna bakåtskjutna mycket välgörande efter en måltid.

Oaktadt allt, som blifvit sagdt och skrifvet angående kroppsrörelsens nödvändighet, finnes det dock ännu många, som försumma densamma. Somliga personer blifva korpu-lenta, emedan kroppen öfverlastas; andra blifva magra och kraftlösa, emedan deras lifskraft uttömmes genom förtärandet af en omåttlig mängd föda. Lefvern blir öfver-ansträngd under sitt bemödande att rena blodet från Orenlighet, och följden blir sjukdom.

De, som föra ett stillasittande lefnadssätt, böra, när vädret tillåter, hvarje dag såväl vinter som sommar taga kroppsrörelse i fria luften. Att gå till fots är att föredragaframför att rida eller åka, ty genom gåendet sättas flera af musklerna i rörelse. Lungorna eggas till hälsosam verksamhet, emedan det är omöjligt att gå raskt, utan att sätta dem i verksamhet.

Dylik kroppsrörelse skulle i många fall vara långt bättre för hälsan än medicin. Läkare råda ofta sina patienter att företaga en längre sjöresa, fara till någon mineralkälla eller begifva sig till skilda platser i och för ombyte af klimat, då de i många fall skulle återvinna sin hälsa och bespara tid och penningar, om de ville föra en måttlig diet och skaffa sig upplifvande, hälsosam kroppsrörelse.

Själens inflytande öfver kroppen.

»*Själens gemenskap med honom,som är dess lif.*»

Den förening, som existerar mellan själ och kropp, är mycket intim. När den ene påverkas, påverkas äfven den andre. Själens tillstånd utöfvar mycket större inflytande på hälsan, än de flesta ana. Många af de sjukdomar människor lida af utgöra resultat af nedslagenhet och tungsinthet. Sorg, ängslan, missnöje, ånger, samvetsagg, misstro -- allt detta bidrager till att nedbryta lifskraften och förorsaka aftyning och död.

Ibland händer det, att sjukdom framkallas genom sjuklig inbillning, och ofta, att den af samma orsak mycket förvärras. Många, som förblifva sjuklingar under hela sitt lif, skulle vara friska, om de endast trodde sig vara det En mängd människor inbilla sig, att hvarje obetydlig ansträngning förorsakar sjukdom, och de skadliga verkningarna inställa sig äfven, emedan man väntar dem. Många till och med dö af sjukdomar, som härleda sig endast från inbillning.

Mod, hopp, sympati och kärlek befordra hälsan och förlänga lifvet. Förnöjsamhet och glädje äro hälsa för kroppen och styrka för själen. »Gladt mod befordrar hälsan.»Ords. 17: 22.

256

Vid behandlingen af sjuka bör icke verkan af den iga inflytelsen underskattas. När detta inflytande gör sig gällande på ett rätt sätt, utgör det ett af de verksammaste medel för sjukdomens bekämpande.

Sjalsslafoeru

Det gifves emellertid en viss form af själsinflytelse, som utgör ett af ondskans mest verksamma medel. Genom denna s. k. vetenskap (mind-cure) ställes den ena själen under den andras herravälde, så att den svagares personlighet uppgår i den andligen starkares. Den ena personen utför den andres vilja. Man påstår, att tankarnas karaktär på detta sätt kan förändras, att hälsobringande impulser kunna meddelas och de sjuka iståndsättas att motstå och öfvervinna sjukdom.

Denna läkemetod har försökts af personer, som varit okunniga om dess verkliga natur och syfte och som trott den vara till välsignelse för de sjuka. Men denna s. k. vetenskap är byggd på falska principer och främmande för Kristi natur och Ande. Den leder icke människorna till honom, som är lif och frälsning. Den, som drager andras

sinnen till sig själf, skiljer dem samtidigt från den sanna kraftkällan.

Det är ingalunda Guds vilja, att någon mänsklig varelse skall öfverlämna sitt sinne och sin vilja under en annans herravälde och sålunda blifva ett viljelöst redskap i dennes hand. Ingen bör låta sin egen personlighet helt och hållet uppgå i en annans eller se upp till någon mänsklig varelse såsom till själfva läkedomskällan. Människan måste sätta sin förtröstan allena till Gud. I sin gudagifna mandoms värdighet bör hon regeras af Gud själf och ej af någon människoviljas inflytande.

Gud söker bringa människorna i direkt gemenskap med sig själf. I allt sitt handlingssätt med dem framhåller han deras personliga ansvar. Han söker ingifva dem en känsla af personligt beroende och att klargöra för dem behofvet af257

personlig ledning. Han önskar leda människan till för: ening med det gudomliga, så att hon må förvandlas hans gudomliga afbild. Satan åter söker motarbeta denna Guds afsikt och uppmuntrar fördenskull människorna att förtrösta på hvarandra. Och när då hjärtat är bortvändt från Gud, kan frestaren bringa det under sitt herravälde och öfvervinna människan.

Teorien om den ena själens herravälde öfver den andra har sitt ursprung från satan, som vill framställa sig själf som den store upphofsmannen och sätta mänsklig filosofi i det gudomligas ställe. Af alla de villfarelser, som vinna insteg i kristenheten, finnes ingen farligare än denna och ingen, som säkrare skiljer människan från Gud. Den må väl synas oskyldig, men skall dock, om den utöfvas på sjuka personer, bidraga till deras fördärf och visserligen ej till deras hälsa. Den öppnar en

dörr, genom hvilken satan inträder för att taga i besittning såväl dens själ, som öfverlemnat sig åt en annan människas herravälde, som dens egen själ, som utöfvar detta herravälde.

Fruktansvärd är också den makt, som under sådana omständigheter lägges i illasinnade mäns och kvinnors händer. Hvilka tillfällen gifver den ej åt dem, som lefva på att draga fördel af andras bräckligheter eller dårskaper! Huru många finna ej genom detta sätt att tillvälla sig herravälde öfver svaga och sjuka själar medel att tillfredsställa sina sinnliga passioner eller sin vinningslystnad!

Det finnes för oss något bättre att inlåta oss på än att pröfva människonaturens herravälde öfver människonaturen. Läkaren bör uppfostra människorna till att se bort från det

258

mänskliga till det gudomliga. I stället för att lära den sjuke att af mänskliga varelser vänta läkedom till själ och kropp bör läkaren hänvisa dem till honom, som kan fullkomligt frälsa alla dem, som komma till honom. Han, som skapat människonaturen, vet väl, hvad denna natur behöfver. Gud allena är den, som kan hela. Personer med sjuka själar och sjuka kroppar böra blicka upp till Kristus, helbrägda-göraren. »Jag lefver», säger han, »och I skolen lefva.»1 Detta är det lif vi böra framhålla för de sjuka, sägande dem, att om de tro på Kristus såsom helbrägdagöraren, om de samarbeta med honom genom att lyda hälsans lagar och i hans fruktan sträfva efter fullkomlig helighet, skall han göra dem delaktiga af sitt lif. När vi framhålla Kristus för dem på ett sådant sätt, meddela vi dem en kraft, en styrka, som är af värde, ty den kommer ofvanifrån. Detta är den sanna vetenskapen om helbrägdagörelse till kropp och själ.

Deltagarne.

Stor visdom är af nöden, då det gäller att behandla själens sjukdomar. Ett sjukt och såradt hjärta och ett nedslaget sinne behöfver mild behandling. Stundom kan ett eller annat husligt bekymmer tära på själen och försvaga lifskraften. Stundom händer också, att samvetskval öfver synd undergräfver organismen och försätter själen ur jämvikt. Denna klass af sjuklingar kan endast hjälpas genom det ömmaste deltagande. I^äkaren bör först sträfva efter att vinna deras förtroende och sedan visa dem till den store helbrägdagöraren. Om de i tro kunna vända sig till den sanne läkaren och förtrösta därpå, att han vill åtaga sig deras sak, skall detta tillföra deras själ lindring och ofta gifva halsa äfven åt kroppen.

Deltagande och finkänslighet ha ofta visat sig vara en större välgärning för den sjuke än den skickligaste vård, när denna gifvits på ett kallt och likgiltigt sätt När läkaren kommer till sjukbädden med likgiltig, ohågad upp-

1 Joh. 14: 19.259

syn, betraktar den sjuke med föga intresse och såväl genom ord sorn handling ger intryck af, att han anser fallet icke förtjäna någon vidare uppmärksamhet, samt sedan öfverlämnar patienten åt hans egna betraktelser, då har han gjort patienten direkt skada. De tvifvel och det missmod, som alstras af hans likgiltighet, kan alltför lätt motarbeta de goda verkningarna af de läkemedel han torde föreskrifna.

Om läkaren ville tänka sig själf i dens ställe, hvars mod har sjunkit, hvars vilja blifvit försvagad genom lidande och som längtar efter ett deltagande och hopjingifvande ord, skulle han vara bättre beredd att sätta sig in i den sjukes känslor. När samma kärlek och deltagande, som Kristus visade de sjuka, är förenad med läkarens kunskap, då kan dennes blotta närvaro blifva till välsignelse.

Öppenhjärtighet gent emot den sjuke stärker dennes förtroende och utgör en viktig hjälp vid tillfrisknandet. Det gifves emellertid läkare, som anse det förmånligt för den sjuke att dölja beskaffenheten af och orsaken till den sjukdom, af hvilken han lider. Och många läkare, som frukta, att de genom att omtala sanningen skola uppröra den sjuke eller nedsätta hans krafter, vidmakthålla dennes falska hopp om tillfrisknande och tillåta honom till och med att utan varning om faran stiga ned i grafven. Allt detta år oförståndigt. Det är måhända icke alltid rådligt att förklara för den sjuke hela utsträckningen af hans fara. Detta skulle förfära honom och fördröja eller till och med förhindra hans tillfrisknande. I synnerhet när det gäller sådana, hvilkas sjukdom till stor del är förorsakad af inbillning, kan man ej alltid säga hela sanningen. Många af dessa personer äro oemottagliga för skäl och ovana att öfva själf behärskning. De hafva besynnerliga föreställningar och inbilla sig allehanda oriktiga ting både angående sig självfva och andra. Dessa ting äro emellertid verkliga för dem, och deras vårdare böra ständigt visa dem mildhet, tålamod och finkänslighet. Om man för dessa patienter omtalade sanningen angående dem, skulle somliga af dem känna sig2ÖO

förolämpade och andra blifva tnissniodiga. Kristus sade till sina lärjungar: »Jag har ännu mycket att säga eder, men I kunnen icke nu bära det»1 Men fastän sanningen icke bör helt uttalas vid alla tillfällen, är det aldrig nödvändigt eller rätt att föra någon bakom ljuset. Aldrig bör läkaren eller sjuk vård ar en nedlåta sig till falska framställningar. Den, som gör detta, kan icke samverka med Gud, och genom att förverka sina patienters förtroende bortkastar läkaren ett af de mest verksamma mänskliga hjälpmedlen till deras återställande.

DHjekrafterL

Viljekraften uppskattas icke, som den bör. Viljan måste hållas vaken och ledas på rätta vägar; då verkar den stärkande på människans hela väsen och organism och bidrager på ett förunderligt sätt till hälsans vidmakthållande. Den är också en makt, som har betydelse vid sjukdomsbehandling. Om den ledes i den rätta riktningen, kontrollerar den inbillningen och blir ett mäktigt medel till att motstå och öfvervinna både andlig och kroppslig sjukdom. Om de sjuka bruka sin viljekraft, kunna de göra mycket till att bistå läkaren i hans arbete för deras tillfrisknande. Det finns tusentals människor, som kunna återvinna hälsan, om de blott vilja. Herren önskar icke, att de skola vara sjuka: han vill, att de skola vara sunda och lyckliga, och de böra föresätta sig, att de skola återvinna hälsan. Ofta kunna patienter bekämpa sjukdom blott genom att icke gifva efter för illamående och icke hän gif va sig åt o verksamhet. De böra sätta sig öfver sin opasslighet och taga fatt på en eller annan sysselsättning, som passar till deras krafter. Med sådant arbete och med riklig användning af frisk luft och solljus kunde många stackars sjuklingar återvinna hälsa och krafter.

1 Joh. 16: 12.201

Bibliska grunbsatser för bälsa.

För sådana, som önska återvinna och bevara hälsan, ligger lärdom i dessa skriftens ord: »Dricken eder icke druckna af vin, hvaraf tygellöshet kommer, utan uppfyllens med Anden.»1 Det är icke genom den eggelse eller den glömska, som framkallas af onaturliga och skadliga retmedel, eller genom tillfredsställande af de lägre

drifterna eller böjelserna, som man kan finna verklig hälsa eller vederkvickelse för kropp och själ. Bland de sjuka finnas många, som äro utan Gud och utan hopp. De plågas af otillfredsställda lustar och onatur-liga begärelser och fordomas af sitt eget samvete. De hålla på att mista detta lifvet och hafva ingen utsikt att blifva delaktiga af det tillkommande. Må icke de, som vårda sådana sjuka, mena sig kunna gagna dem genom att tillåta dem hängifva sig åt tomma, stimulerande njutningar. Det ar just dessa, som varit deras lifs förbannelse. Den hungrande, törstande själen fortfar att hungra och törsta, så länge den söker tillfredsställelse på denna väg. De, som dricka af de egoistiska njutningarnas källa, äro bedragna. De förväxla styrka med uppsluppenhet, och när stimuleringen är förbi, upphör också den upprymda

"Dricken eder icke druckna af \nn, hvaraf tygellosbet mer, utan med Hnden."

Kl 5: T8.202

sinnesstämningen, och de sjunka ned i ett tillstånd af otillfredsställelse och förtviflan.

Varaktig frid och sann andlig hvila har blott en källa, och det var om den Kristus talade, då han sade: »Kommen till mig, I alla, som arbeten och ären betungade, och jag skall vederkvicka eder.»1 »Frid efterlämnar jag åt eder, min frid gifver jag eder; icke gifver jag eder, såsom världen gifver.»2 Denna frid är icke något, som han skänker oberoende af sig själf; den är i Kristus, och vi få den endast genom att anamma honom.

Kristus är lifvets källsprång. Hvad många behöfva är en djupare kännedom om honom. De behöfva, att man på ett tåligt och vänligt, men dock allvarligt sätt undervisar dem om hur hela deras varelse må öppna sig för himmelens helbrägdagörande inflytande. När Guds kärleks solstrålar upplysa själens mörka kammare, upphora oro och missbelåtenhet, och glad tillfredsställelse ger sinnet kraft och kroppen hälsa och styrka.

fjjälp i bflarje pröfning.

Vi lefva i en lidandets värld. Motgångar, pröfningar och sorger vänta oss under vägen till det himmelska hemmet; men det finns många, som göra lifvets bördor dubbelt tunga genom att ständigt vänta på besvärligheter. När de möta motgång och svårigheter, tro de, att allting går galet, att deras lott är hårdare än alla andras och att de säkerligen komma att lida nöd. På det sättet draga de elände öfver sig själfva och kasta en skugga öfver alla, som de umgås med. Själfva lifvet blir en börda för dem. Det skulle kosta dem ihärdig ansträngning att förändra denna tankeriktning, men förändringen är möjlig. Deras lycka både för detta och det tillkommande lifvet beror på, om de fästa sina tankar vid det, som är ljust. De måste se bort från den mörka bild, som endast är inbillad, och

1 Matt. ii: 28. 2 Joh. 14: 27,263

fästa blicken på de välsignelser Gud utstrött på deras stig och bortom dessa på det osynliga och eviga.

I hvarje pröfning har Gud sörjt för hjälp. Då israeliterna på sin vandring i öknen kommo till Maras bittra vatten, ropade Moses till Herren. Herren skaffade dem intet nytt hjälpmedel, men gjorde dem uppmärksamma på det, som redan fanns. En buske, som han hade skapat, skulle kastas i källan för att göra vattnet rent och välsmakande. Sedan detta var gjordt, drack folket af vattnet och blef vederkvickt. Kristus vill hjälpa oss i hvarje pröfning, om vi vända oss till honom. Våra ögon skola öppnas, så att vi kunna se de löften om helbrägdagörelse, som äro nedtecknade i hans ord. Den Helige Ande skall lära oss, hur vi kunna tillägna oss hvarje välsignelse, som är ett motgift mot bekymmer; för hvarje bitter dryck, som hålles fram för våra läppar, skola vi finna en buske, som har läkedom i sig.

Vi få icke låta framtiden med dess svåra uppgifter och otillfredsställande utsikter göra våra hjärtan modlösa, våra knän vacklande och komma oss till att låta händerna sjunka. Må »de söka skydd hos mig», säger den Allsmäktige, »och göra fred med mig; ja, fred måste de göra med mig».1 De, som lämna sina lif åt hans ledning och hans tjänst, skola aldrig komma i en sådan ställning, att han icke träffat anstalter därför. Huru vi än äro ställda, hafva vi en, som kan visa oss vägen, om vi lyda hans ord; hvilka svårigheter vi än råka i, hafva vi en rådgifvare; hvilka sorger vi än hafva, hvilka förluster vi än gjort eller hur ensamma vi än må stå, så hafva vi en deltagande vän.

Om vi i vår okunnighet begå felsteg, så lämnar oss Frälsaren dock icke. Vi behöfva aldrig känna oss allena. Änglarna äro våra ledsagare. Hugsvalaren, som Kristus lofvade sända i sitt namn, blir hos oss. På den väg, som för till Guds stad, gifves det inga svårigheter, som icke

1 Es. 27: 5.264

kunna öfvervinnas af dem, som förlita på honom. Det gifves ingen fara, som de icke kunna undgå, och ingen sorg, ingen bedröfvelse, ingen mänsklig svaghet, mot hvilken han icke har medel.

Ingen behöfver hemfalla åt missmod och förtviflan. Satan kan komma till dig med sina förskräckande ingif-velser och säga: »Det gifves intet hopp för dig; du kan icke blifva frälst» Men det är hopp för dig i Kristus. Gud fordrar icke af oss, att vi skola vinna seger i vår egen styrka. Han beder oss komma till honom, och hvilka svårigheter, som än nedtrycka själ och kropp så önskar han hjälpa oss.

Han, som påtog sig människans natur, förstår att hafva medlidande med hennes svagheter. Kristus icke allenast känner hvarje själ och hennes särskilda pröfningar och behof, utan han känner också alla de omständigheter, som kunna plåga och besvära vår ande. Hans händer äro uträckta i medlidsamt förbarmande till hvarje lidande barn. De, som lida mest, äro föremål för hans ömmaste medlidande och omsorger. Han har medlidande med oss i våra svagheter, och han önskar, att vi må lägga alla våra besvärligheter och vår fruktan vid hans fötter och lämna dem där.

Det är icke klokt af oss att se på oss själfva och tänka på våra egna känslor. Om vi göra detta, kommer fienden med svårigheter och frestelser, som försvaga tron och göra oss modlösa. Att ständigt grubbla öfver hvad som rör sig i vårt inre och att gifva efter för våra känslor ar liktydigt med att nära tvifvel och kan endast medföra oro och svårigheter. Vi måste se bort från oss själfva och fästa blicken på Jesus.

När frestelser anfäkta dig, när bekymmer, oro och mörker omgifva din själ, blicka då tillbaka till den plats, där du sist såg ljuset» Hvila i Kristi kärlek, hvila under hans beskyddande hand. När synden kampar för att få herraväldet i ditt hjärta, när syndaskulden trycker själen och tynger samvetet och när otro fördunklar sinnet, så265

kom ihåg, att Kristi nåd är mäktig att underkufva synden och fördrifva mörkret När vi träda i förening med Frälsaren, så träda vi in på fridens område.

Trostefulla löften.

»Sina tjänares själar förlossar Herren,

och ingen skall stå med skuld, som tager sin tillflykt till honom.» l

»Den, som fruktar Herren, liar ett tryggt fäste, och hans barn skola hafva en tillflykt.»2

»Sion säger: Herren har öfvergifvit mig,

Herren har förgätit mig.

Kan då en moder förgäta sitt barn,

så att hon icke har förbarmande med sin lifsfrukt?

Och om hon än kunde förgäta honom,

så skulle jag dock icke förgäta dig.

se, på mina händer har jag upptecknat dig.»3

»Frukta icke, ty jag ar med dig;

var icke försagd, ty jag är din Gud.

Jag styrker dig, jag hjälper dig,

jag uppehåller dig med min rättfärdighets högra hand.»4

»I, som hafven varit lastade på mig allt ifrån moderlifvet

och burna af mig allt ifrån modersskötet.

Ända till eder ålderdom är jag densamme,

och intill dess I värden gråa skall jag alltjämt bära eder;

så har jag hittills gjort, och framgent skall jag hålla eder uppe,

jag skall bära och rädda eder.»5

Tacksamhet ocf) pris.

Intet bidrager mera till att befordra kroppslig och andlig hälsa än att vara tacksam. Det är en afgjord plikt att bekämpa tungsinthet, missnöjda tankar och känslor - det är lika mycket en plikt som att bedja. Om himmelen är vårt mål, hur kunna vi då vandra framåt som en sörjande skara, som hela tiden suckar och klagar på vägen till sin Faders hus?

1 Ps. 34: 23. - Ords. 14: 16. 3 Es. 49: 14-16. 4 Es. 41: 10.

5 Es. 46: 3, 4.»I stillhet och förtröstan skall eder styrka vara.»De kristna, som ständigt klaga och som tyckas anse det som synd att vara glada och lyckliga, ha ingen sann religion. De, som finna ett sorgmodigt välbehag i allt, som är melankoliskt i naturen, och som föredraga att se på de vissna bladen framför de vackra blommorna; de, som icke se någon skönhet i de präktiga höjderna och dalarna, iklädda lefvande grönska; de, som tillsluta sina öron för den glada stämma, som talar till dem i naturen och som klingar likt musik för dem, hvilkas öron äro öppna — dessa äro icke förenade med Kristus. De samla omkring sig skuggor och mörker, medan de kunde vara omgifna af ljuset, ja, medan rättfärdighetens sol kunde upprinna i deras hjärtan med läkedom i sina strålar.

Ofta omtöcknas måhända ditt sinne på grund af lidande. Försök då att icke tänka därpå. Du vet, att Jesus älskar dig. Han förstår din svaghet; du kan göra hans vilja blott genom att hvila i hans armar.

Det är en naturlag, att våra tankar och känslor uppflamma och stärkas, när vi kläda dem i ord. Medan ord uttrycka tankar, är det också sannt, att tankar följa på ord. Om vi lade oss mera vinning om att gifva vår tro uttryck och fröjdade oss mera öfver de välsignelser vi veta oss hafva — Guds stora barmhärtighet och kärlek — så skulle vi hafva mera tro och större glädje. Ingen tunga kan uttala och ingen människas tanke fatta den välsignelse, som medföljer bekännandet af Guds godhet och kärlek. Till och med här på jorden kan vår glädje vara lik ett källsprång, som aldrig uttorkar, emedan det får sin näring från den ström, som flyter från Guds tron.

Låt oss uppfostra våra hjärtan och läppar till att prisa Gud för hans oförlikneliga kärlek! Låt oss uppfostra vår själ till att vara hoppfull och dväljas i ljuset, som lyser från Golgata kors. Vi böra aldrig glömma, att vi äro den himmelske konungens barn, söner och döttrar till härskarornas Herre. Det är vår förmån att städse njuta en stilla hvila i Herren.268

>0m människorna ville öppna själens fönster mot himmelen, så skulle en ström af helbrägdagörande kraft intränga.» *26g

»Kristi frid regere i edra hjärtan . . . och våren tacksamma.»1 Låt oss glömma våra egna besvärligheter och prisa Gud för tillfälle att lefva till hans namns ära. Låt den välsignelse, som hvarje ny dag bringar oss, väcka tacksamhet i våra hjärtan för dessa bevis på hans kärleksfulla omsorg. När du Öppnar dina ögon om morgonen, så tacka Gud, att han bevarat dig genom natten, och tacka honom för att hans frid bor i ditt hjärta. Låt tacksamhet som en ljuflig vallukt stiga upp till himmelen både morgon, middag och afton.

När någon frågar dig, hur det är med dig, så sök icke att finna något bedröfligt att berätta för att därigenom vinna medlidande. Tala icke om din brist på tro, dina sorger och lidanden. Frestaren fröjdar sig, när han hör sådant tal. När du talar om det, som är bedröfligt, så ärar du honom. Vi skulle icke uppehålla oss med att tala om satans

stora makt att öfvervinna oss. Ofta lämna vi oss själfva i hans händer genom att tala om hans makt Nej, låt oss i stället tala om Guds stora makt för att komma i närmare förening med honom. Låt oss förtälja Kristi oförlikneliga makt och tala om hans härlighet. Hela himmelen är intresserad i vår frälsning. Guds änglar, tusen gånger tusen och tio tusen gånger tio tusen, ha fått befallning att tjäna dem, som skola ärfva salighet De bevara oss från det onda och fördrifva mörkrets makter, som söka fördärfva oss. Hafva vi icke orsak att vara tacksamma, äfven om vi efter det yttre att döma möta svårigheter på vår väg?

Cofsång.

Låt oss i sång tacka och prisa Herren. När vi frestas, så låt oss icke gifva våra känslor uttryck i ord, utan upplyfta vår röst i lofsång till Gud.

Sången är ett vapen, som vi alltid kunna använda,

1 Kol. 3: 15.270

när modet vill svika. När vi sålunda öppna hjärtat för ljuset, blifva vi delaktiga af Frälsarens välsignelse.

»Våren tacksamma i allting, ty detta är Guds vilja i Kristus Jesus med afseende på eder.» 1 Denna befallning är en försäkran om att äfven de ting, som efter det yttre att döma äro oss emot, skola tjäna oss till det bästa, ty Gud skulle icke bjuda oss att vara tacksamma för det, sorn vore till vår skada.

»Tacken Herren, ty han är god, ty hans nåd varar evinnerligen. Så säge Herrens förlossade, de, som han förlossat ur nöden.»2

»Sjungen till hans ära, lof sägen honom, talen om alla hans under. Berömmen eder af hans heliga namn, glädje sig af hjärtat de, som söka Herren.»3

»Han mättade den försmäktande själen

och uppfyllde den hungrande själen med sitt goda.

De sutto i mörker och dödsskugga,

fångna i elände och järnbojor. . . .

Men de ropade till Herren i sin nöd,

och han frälste dem ur deras trångmål.

Han förde dem ut ur mörkret och dödsskuggan,

och deras bojor slet han sönder.

De må tacka Herren för hans nåd

och för hans under med människors barn.»4

»Hvarför är du så bedröfvad, min själ? Och hvarför så orolig i mig? Hoppas på Gud;

ty jag skall åter få tacka honom, min frälsning och min Gud.»5

>Herren är mitt ljus och min frälsning; för hvem skulle jag frukta? Herren är mitt lifs värn; för hvem skulle jag rädas?»6

1 i Tess. 5: 18. * Ps. 107: i, 2. 3 Ps. 105: 2, 3. 4 Ps. 107: 9-15. 5 Ps. 42; 12. 6 Ps. 27: i.271

»Han döljer mig i sin hydda pä olyckans dag,

han beskärmar mig i sitt tjäll. . . .

Jag vill offra jublets offer i hans hydda,

jag vill sjunga till Herrens ära och lofsäga honom.»1

»Stadigt förbidade jag Herren,

och han böjde sig till mig och hörde mitt rop.

Han drog mig upp ur fördärfvets grop, ur den djupa dyn;

han ställde mina fötter på en klippa, han gjorde mina steg fasta;

han lade i min mun en ny sång, en lofsång till vår Gud.»2

»Herren är min starkhet och min sköld;

på honom förtröstade mitt hjärta, och jag vardt Imlpen.

Därför fröjdar sig mitt hjärta,

och med min sång vill jag tacka honom.»3

fltt göra gobt

Ett af de största hinder för den sjukes tillfrisknande är att han tänker på sig själf. Många mena, att alla borde visa dem sympati och hjälpa dem, rnen hvad de i själfva verket behöfva är att få uppmärksamheten vänd bort från sig själfva och att tänka på andra och hafva omsorg om dem.

Man blir ofta anmodad att bedja för de lidande, de bedröfvade och de missmodiga, och det är rätt att så göra. Vi böra bedja Gud om att låta ljuset lysa in i det mörka sinnet och trösta det bedröfvade hjärtat Men Gud besvarar deras böner, som ställa sig själfva, där hans välsignelser flyta. Medan vi bedja för de bedröfvade, böra vi uppmuntra dem att söka hjälpa andra, som äro sämre ställda än de själfva. I det de söka hjälpa andra, skall mörkret fördrifvas från deras egna hjärtan. När vi söka trösta andra med den tröst, hvarmed vi själfva blifvit tröstade, så skörda vi välsignelse däraf.

Det 58:de kapitlet hos Esaias gifver anvisning på ett medel mot lekamlig och andlig sjukdom. Om vi önska hälsa och sann lifsglädje, böra vi efterlefva de regler, som gifvas i detta skriftställe. Om det arbete, som är Herren behagligt, och om dess välsignelser säger Herren:

»Att du bryter ditt bröd åt den hungrige och skaffar de fattiga och husvilla härbärge;272

att du kläder den nakne, hvar du ser honom,

och icke drager dig undan för ditt kött och blod.

Då skall ljus bryta fram för dig såsom en morgonrodnad,

och dina sår skola läkas med hast,

och din rätt skall då gå framför dig

och Herrens härlighet följa dina spår.

Då vSkall Herren svara, när du åkallar honom;

när du ropar, skall han säga: Se, här är jag.

Om du låter det vara fjärran ifrån dig att pålägga ök,

att peka finger och att tala hvad fördärfligt är,

om du delar med dig af din nödtorft åt den hungrige

och mättar den, som är förtryckt,

då skall ljus gå upp för dig i mörkret

och din natt skall blifva lik middagens sken.

Och Herren skall leda dig beständigt;

han skall mätta dig midt i ödemarken

och gifva styrka åt benen i din kropp.

Och du skall vara lik en vattenrik trädgård

och lik en källa, hvars vatten aldrig tryter.»*

Goda handlingar äro en dubbel välsignelse, emedan de gagna både gifvaren och mottagaren. Vissheten om att hafva handlat rätt är en läkedom af bästa slag för dem, som äro sjuka till kropp och själ. När man är fri och lycklig i själ och sinne vid tanken på väl utförda plikter och i tillfredsställelsen att kunna bringa andra lycka, så har detta ett uppmuntrande, upplyftande inflytande och tillför hela ens väsen nytt lif.

L,åt den sjuke söka att visa deltagande mot andra i stället för att alltid själf fordra deltagande af dem. Må han kasta sin börda af svaghet, sorg och smärta på den medlidsamme Frälsaren. Må han öppna sitt hjärta för Jesu kärlek och låta den .strömma ut till andra. Kom ihåg, att alla hafva tunga pröfningar att utstå, frestelser, som äro svåra att öfvervinna, så kan du göra något för att lätta dessa bördor. Uttryck din tacksamhet för de välsignelser du har; visa, att du uppskattar dina medmänniskors uppmärksamhet. Låt hjärtat vara fylldt med Guds löften, så att du ur denna skattkammare må

1 Ks. 58: 7-ii.273

kunna hämta sådana ord, som kunna blifva andra till tröst och styrka. Detta omgifver dig nied ett inflytande, som verkar stärkande och upplyftande. Ivåt det vara din uppgift att sprida välsignelse bland din omgifning, så skall du finna utvägar att hjälpa din egen familj och andra. Om de, som hafva en nedbruten hälsa, ville glömma sig själfva genom att intressera sig för andra, och om de ville uppfylla Herrens befallning att hjälpa dem, som äro sämre lottade än de själfva, så skulle de få erfara sanningen af det profetiska löftet: »Då skall ljus bryta fram för dig som en morgonrodnad och dina sår skola läkas med hast»

»I dag jag står vid Elims klara våg,

i palmers skugga tröttad pilgrim livilar;

i går jag stod vid Mara, trött, försagd och stum,

där solen brände torra ökensanden.

Och dock - de ligga båda ju i samma öken

och inneslutas utaf samma bärg;

de brännas båda tit af samma sol

och bägge piskas af den heta vinden.

Ja, så är lifvets lott, och väl jag vet,

att så det varit under alla tider;

det bittra och det ljufva, sorg och fröjd

i växling följa med en dag emellan.

18Gud vänder ofta sorgens tår till fröjd och leder våra fjät till stilla vatten; vi hotas stundom utaf tunga skyar, men hvila inom kort på gräsrik ängd. Hvad gör väl det! Se, tiden hastigt flyr, snart Klim liksom Mara är förgätet;

vi lämnat bakom oss den heta öknen och ingå slutligt i Guds ljusa stad. O sköna land, som hägrar långt i fjärran, där lifvets flod i evighet framväller! O helga stad, du Dammets rena brud, du målet för vår långa ökenvandring!»

H. Bonar.

I beröring med naturen.

»Låt oss gå ut pä fälten!»

Skaparen utvalde för våra första föräldrar de omgifningar, som ägnade sig bäst för deras hälsa och lycka. Han satte dem icke i ett palats eller omgaf dem med konstlade prydnader och lyx, som så många i våra dagar trängta efter. Han ställde dem i nära förbindelse med naturen och med heliga, himmelska väsen.

I den lustgård, som Gud beredt till ett hem för sina barn, mötte ögat allestädes underbara växter och sköna blommor. Där funnos träd af allehanda slag, många af dem tyngda af härliga, doftande frukter. På trädens grenar sjöngo fåglarna sina lof sånger, och under deras skugga lekte markens djur tillsammans utan minsta fruktan.

I sin rena oskuld fröjdade Adam och Eva sig åt allt, hvad de hörde och sågo i Eden. Gud gaf dem ock arbete i Edens lustgård: »att bruka och bevara den».1 Mos. 2: 15. Hvarje dags arbete bragte dem hälsa och glädje, och det lyckliga paret fröjdade sig åt Skaparens besök, när han i den svala aftonstunden vandrade tillsammans med dem och samtalade med dem. Och dagligen undervisade Herren dem i sin kunskap.

De lefnadsregler, som Gud bestämde för våra första föräldrar, innehålla lärdomar äfven för oss. Om också synden kastat sin skugga öfver jorden, önskar dock Gud, att hans barn skola glädja sig åt hans händers verk. Ju noggrannare de af Gud fastställda reglerna blifva efterföljda, desto underbarare vill han verka för att upplyfta den lidande, mänskligheten. De sjuka behöfva komma i beröring med naturen. Ett lif ute i naturens omgifningar skulle göra under för mången hjälplös och nästan hopplös sjukling.

Städernas larm, upphetsning och förvirring, deras tvungna och konstlade lif verkar i hög grad tröttande och nedbrytande på de sjuka. Den med rök, damm, giftiga gaser och sjukdomsbakterier fyllda stadsluften är en fara för lifvet De sjuka, som för det mesta hålla sig inom fyra väggar, komma nästan att känna sig som fångar på sina rum. De se husen, gatstenarna* och den rastlösa människoskaran, men få måhända aldrig se så mycket som en enda skymt af den blåa himmelen eller af solljuset, af gräs, blommor eller träd. Sålunda inspärrade, rufva de öfver sitt lidande och sin sorg och blifva ett byte för sina egna dystra tankar.

För dem, som äro svaga i moraliskt hänseende, äro städerna fulla af faror. Sjuklingar, som hafva onaturliga böjelser att kämpa emot, äro ständigt utsatta för frestelser. De behöfva komma i nya omgifningar, där deras tankar få en annan riktning, och under helt andra inflytanden än de, som ödelagt deras lif. De böra under någon tid aflägsnas från dessa omgifningar, som leda dem bort från Gud, och ställas under renare inflytanden.

Sådana anstalter, som äro upprättade i syftemål att hjälpa de sjuka, skulle kunna verka med långt större framgång, om de förlades utanför städerna; och så vidt möjligt böra alla, som arbeta på att återvinna hälsan, söka landtliga omgifningar, där de kunna njuta fördelarna af ett lif i det fria. Naturen är Guds läkare. Den rena luften, det klaraFrydenstrands sanatorium, Fredrikshamn, Danmark.278

solljuset, blommorna och träden, hagarna och ängarna samt rörelse i fria luften bland dessa omgifningar har en hälsobefordrande och lifsstärkande verkan.

Läkare och sjukvårdare böra uppmuntra sina patienter att uppehålla sig mycket i fria luften. Många sjuka behöfva ingenting annat än att lefva mera utomhus. Ett sådant lif har en underbar kraft att bota sådana sjukdomar, som ha sin upprinnelse i det upprifvande inflytande och den omåttlighet, som följer med det modärna lifvet, ett lif, som försvagar och förstör både de lekamliga och de andliga krafterna.

Hur vederkvickande är icke landtlifvets rö och frihet för de sjuka, som äro trötta af stadslif vet, af det bländande skenet från de många ljusen och af stojet på gatorna! Med hvilken begärlighet betrakta de icke naturen! Hvad det gläder dem att sitta ute i den friska luften, fröjda sig åt solskenet och inandas doften från träd och blommor! Det finns lifgifvande egenskaper i granarnas och furornas doft, och äfven andra träd hafva hälsobringande egenskaper.

För den kroniskt lidande finnes intet, som så bidrager till att återställa hälsa och framkalla lycka som detta att uppehålla sig i tilldragande landtliga omgifningar. Här kunna de mest hjälplösa sitta eller ligga i solskenet eller i trädens skugga. De behöfva blott att lyfta blicken uppåt för att se det fagra löfverket En behaglig känsla af rö och

vederkvickelse kommer öfver dem, när de lyssna till vindens sakta sus; det sjunkna modet upplifvas, de förlorade krafterna återvända. Den hastiga pulsen blir lugnare och mera regelmässig, och allt efter som den sjuke blir starkare, dristar han sig att gå några steg för att plocka markens fagra blomster, dessa härliga vittnesbörd om Guds kärlek till sin lidande familj härnere.

Man bör särskildt se till, att de sjuka må kunna vistas utomhus. Man bör sörja för en eller annan lätt och behaglig sysselsättning för den, som är i stånd att arbeta, samt påvisa, hur nöjsamt och värdefullt sådant arbete i279

det fria är. De sjuka böra uppmanas att inandas den friska luften, och man bör lära dem att taga djupa andetag och göra bruk af bukmusklerna, när de andas och tala. Detta är en undervisning, som kan blifva dem till ovärderlig nytta.

Kroppsrörelse i fria luften bör föreskrifvas såsom nödvändig för hälsan, och ingen sådan kroppsrörelse är bättre än jordbruksarbete. Gif patienterna blomsterrabatter att sköta eller annat trädgårdsarbete att utföra. När de sålunda uppmuntras att lämna sina rum och tillbringa tiden i fria luften med att sköta blommor eller utföra annat lätt, behagligt arbete, så ledas tankarna bort från dem själfva och deras krämpor.

Ju mera patienten kan uppehålla sig utomhus, dess mindre skötsel behöfver han; ju mer upplifvande hans omgifningar äro, dess hoppfullare blir han. Hålles han däremot instängd i ett rum, så blir han, äfven om detta är aldrig så präktigt möbleradt, vresig och missmodig. Omgif honom med vackra ting i naturen. För

honom till platser, där han kan se blommorna och höra fåglarna sjunga, så kommer hans hjärta att utbrista i sång i förening med fåglarnas toner. Han får känna lekamlig och andlig lindring, själsgåfvorna vakna upp, fantasien upplifvas, och sinnet iståndsättes att uppskatta Guds ords skönhet

I naturen finnes alltid något, som leder de sjukas tankar bort från dem själfva till Gud. Omgifna af hans

»Kroppsrörelse i fria luften bör föreskrifvas såsom nödvändig för hälsan . . . Gif patienterna blomsterrabatter att sköta eller annat trädgårdsarbete att utföra. >280

underfulla gärningar, upplyftas deras sinne från det synliga till det osynliga. Naturens skönhet framkallar tanken på det himmelska hem, där ingenting finns, som fördärfvar skönheten, ingenting, som besmittar eller ödelägger, ingenting, som förorsakar sjukdom eller död.

lyäkare och sjukvårdare böra från naturens företeelser draga lärdomar rörande Gud. De böra hänvisa patienterna till honom, hvars hand frambragt de resliga träden, gräset och blommorna på marken, och de böra leda dem till att i hvarje knopp och i hvarje blomma se uttryck för hans kärlek till sina barn. Han, som sörjer för fåglarna och blommorna, sörjer också för de väsen, som han skapade till sin afbild.

Det är utomhus, där man är omgifven af de ting Gud skapat och där man får inandas den friska, lifgifvande luften, som man bäst kan tala till de sjuka om det nya lifvet i Kristus. Här kan man läsa Guds ord; här kan Kristi rättfärdighets ljus skina in i det af synden förmörkade hjärtat.

Män och kvinnor, som behöfva vinna andlig och lekamlig hälsa, bringas på detta sätt i beröring med personer, hvilkas ord och handlingar äro ägnade att föra dem till Kristus, den store missionsläkaren, som kan läka både kropp och själ. Och de böra få höra talas om Frälsarens kärlek, om syndernas förlåtelse, fri för enhvar, som kommer till honom och bekänner sina synder.

Under sådana inflytelser, som de här nämnda, skola många lidande blifva ledda in på lifvets väg. Himmelska änglar verka i förening med mänskliga redskap för att bringa uppmuntran och hopp, glädje och frid till de sjukas och lidandes hjärtan. Under sådana omständigheter blifva de sjuka dubbelt välsignade, och många finna hälsa. De stapplande stegen återvinna sin spänstighet. Ögat återfår sin glans. Den hopplöse får åter hopp. Det ansikte, som förr vittnade om missmod, uttrycker glädje. Det klagandeI trädens skygd.tonfallet lämnar plats för en röst, som uttrycker glädje och tillfredsställelse.

Allt efter som den lekamliga hälsan återvinnes, blifva personerna i fråga bättre i stånd att öfva den tro på Kristus,

som tillförsäkrar dem äfven själens hälsa. Det ligger en outsäglig frid, glädje och hvila i medvetandet om syndernas förlåtelse. Den kristnes dunkla hopp uppklarnar och hans tro finner uttryck i dessa ord: »Gud är vår tillflykt och starkhet, en hjälp i nödens tider, väl bepröfvad.»Ps. 46: 2. »Om jag ock vandrade i dödsskuggans dal, fruktar jag intet ondt, ty du är med mig; din käpp och staf trösta mig.»Ps, 23: 4. »Herren gifver den trötte kraft och förökar den maktlöses styrka.»Es. 40: 29.

Hälsolärans grundsatser.

Utan kännedom om lagarna för hälsan är ingen väl rustad för lifvets ansvarsfulla uppgifter.

Allmän hälsolära.

»*I ären ett Guds tämpel.*» »*Intet orent skall där inkomma.*»

Kunskapen om att människan skall blifva ett Guds tämpel, en boning, där hans härlighet kan uppenbaras, borde på det kraftigaste sporra oss till att vårda och utveckla våra fysiska krafter. På ett sätt, som väcker vår fruktan och beundran, har Skaparen danat människokroppen, och han bjuder oss att studera den, att förstå dess behof och att göra hvad vi kunna för att bevara den från skada och förnedring.

Blodomloppet.

Villkoret för en god hälsa är ett godt blod, ty blodet är lifsströmmen. Blodet ersätter förbrukade ämnen och ger kroppen näring. Då det förses med lämplig näring och då det renas oeh blir lifskraftigt genom beröring med frisk luft, så för det lif och hälsa till hvarje del af organismen. Detta arbete utföres bättre, ju bättre blodomloppet är.

Vid hvarje sammandragning af hjärtat bör blodet lätt och snabbt bana sig vag till kroppens alla delar. Dess omlopp bör ej hindras af tätt åtsittande kläder eller band eller af otillräcklig beklädnad af lemmarna. Hvarje hinder i blodomloppet tvingar blodet tillbaka till lifsorganen och förorsakar blodstockning. Hufvudverk, hosta, hjärtklappning och dålig matsmältning äro ofta följder däraf.

286 Rnbningen.

För att få friskt blod måste vi andas rätt Långa, kraftiga inandningar af ren luft, som m fyller lungorna med syre, rena blodet, skänka det en klar färg och sända det som en lifgifvande ström till hvarje del af kroppen. God andning lugnar närverna, eggar aptiten, förbättrar matsmältningen och framkallar djup, stärkande sömn.

Man bör lämna lungorna så stort utrymme som möjligt.

Andningsöfningar i fria luften.

Vid obehindrad rörelse ökas deras arbetsförmåga, men den förminskas, om de utsättas för tryck eller hinder i sin rörelse. Häraf komma de dåliga följderna af det så vanliga bruket att böja sig ned öfver sitt arbete i synnerhet i sittande ställning. I sådant läge är det omöjligt att andas djupt. Det blir snart en vana att andas kort och hastigt, och så förlora lungorna sin utvidgningsförmåga. Liknande verkan åstadkomma trånga snörlif. Bröstkorgens nedre del lämnas ej tillräckligt utrymme, bukmusklerna, som äro afsedda287

att underlätta andningen, få ej röra sig fritt, och lungorna hämmas i sin verksamhet.

På detta sätt erhåller kroppen en otillräcklig syremängd. Blodet flyter långsamt De förbrukade, giftiga ämnen, som borde utstötas genom utandningen från lungorna, kvar-hållas, och blodet blir orent Icke endast lungorna, utan äfven magen, lefvern och hjärnan angripas. Huden blir gulblek, matsmältningen försvåras, hjärtat förs vagas, .hjärnan

Riklig tillgång på frisk luft och solljus.

omtöcknas, tankarna förvirras och lynnet blir nedstämdt. Hela organismen blir alltmer kraftlös och overksam samt synnerligen mottaglig för sjukdom.

Ren luft.

Ivungorna afsöndra ständigt orena ämnen och böra ständigt ha tillgång till frisk luft. Oren luft innehåller ej den nödvändiga mängden syre, och blodet går till hjärnan och288

andra organ, utan att vara tillräckligt renadt. Häraf inses nödvändigheten af grundlig vädring. Att bo i kväfva, dåligt vädrade rum, där luften är stillastående och förskämd, försvagar hela organismen, som blir ofantligt ömtålig för kyla, så att det minsta drag kan framkalla sjukdom. Det är genom vistandet inomhus i kväfva rum, som många kvinnor bli bleka och klena. Om och om igen inandas de samma luft, tills den slutligen blir fullständigt bemängd med giftämnen, som utstötas genom lungorna och porerna. På detta sätt föras dessa gifter åter till blodet

CuftDäxling oclj solljus.

Då man bygger hus, vare sig för allmänna eller privata ändamål, borde man noga sörja för riklig tillgång på frisk luft och solljus. Kyrkor och skolor äro ofta mycket bristfälliga i detta afseende. Bristande luftväxling är ofta skulden till den slapphet och tröghet, som förstöra verkan af mången predikan och göra lärarens arbete mödosamt och ofruktbart.

Så vidt möjligt böra alla hus, som äro ämnade att bebos af människor, anläggas på höga, väl torrlagda platser. Därigenom kan man få ett torrt läge, och faran för sjukdom genom fuktighet eller smittoämnen i luften förebygges. Denna sak beaktas ofta alltför litet. Ihållande klenhet, svåra sjukdomar och många dödsfall äro följden af den fuktiga och feberalstrande luften å lågt belägna, illa torrlagda boningsplatser.

Vid byggandet af bostäder är det särdeles viktigt att sörja för grundlig luftväxling och riklig tillgång på solljus. Se till, att det blir frisk luft och ett öfverflöd på ljus i hvarje rum i huset. Sof rummen böra vara så anordnade, att luften obehindradt kan cirkulera både dag och natt Intet rum är lämpligt att användas till sofrum, som ej dagligen kan släppa in frisk luft och solsken. I de flesta länder böra sof rummen förses med värmeledning eller eldstäder, så att de grundligt kunna uppvärmas och torka vid kall eller fuktig väderlek.289

Gästrummet bör skötas med lika stor omsorg som de rum, hvilka äro afsedda till dagligt bruk. Liksom de öfriga sofrummen bör det få luft och solsken och bör kunna uppvärmas för att drifva ut den fuktighet, som alltid samlas i ett rum, som ej ständigt användes. Den, som sofver i ett rum, som saknar sol, eller begagnar en bädd, som ej blifvit grundligt torkad och vädrad, gör det med risk för hälsan och ofta med fara för sitt lif.

Många människor vidtaga omsorgsfulla anstalter för sina växter, då de bygga hus. Drifhuset eller det fönster, som är afsedt för växterna, är varmt och soligt, ty utan värme, luft och solsken skulle dessa icke kunna lefva och trifvas. Om dessa villkor äro nödvändiga för växternas lif, hur mycket nödvändigare äro de då icke för vår egen, våra familjers och våra gästers hälsa.

Om vi vilja göra våra hem till en hälsans och lyckans boning, måste vi grunda dem högt öfver låglandets smittoförande dimmor och lämna fritt tillträde åt himmelens lifgifvande krafter. Använd inga tunga gardiner; öppna fönstren och drag upp rullgardinerna, tillåt inga vinrankor, hur vackra de än äro, att skugga för fönstren, och låt inga träd stå så nära huset, att de utestänga solskenet Solljuset kan väl bleka draperier och mattor och tafvelraniar, men det frambringar samtidigt hälsans rodnad på barnens kinder.

De, som lia gamla personer att vårda, böra minnas, att i synnerhet dessa behöfva varma, bekväma rum. Krafterna aftaga, allt efter som de bli äldre, och de få allt mindre lifskraft kvar att motstå ohälsosamma inflytelser. Häraf inses, att det är synnerligen viktigt, att de äldre ha riklig tillgång på solljus och frisk, ren luft.

Kenligtjet.

Noggrann renlighet är nödvändig både för kroppens och själens hälsa. Orena ämnen bortskaffas ständigt från kroppen genom huden. Hudens många miljoner porer tilltäppas snart, om de ej hållas öppna genom flitigt badande,

19och de föroreningar, som skulle bortskaffas genom huden, bli en ytterligare börda för de öfriga utsöndringsorganen.

De flesta människor skulle ha nytta af att taga ett kallt eller ljumt bad hvarje dag, morgon eller kväll. I stället för att öka mottagligheten för förkylning kan ett bad, taget på rätta sättet, sätta oss i stånd att motstå förkylning, emedan det förbättrar blodomloppet. Blodet drifves därigenom till huden, och det flyter lättare och mera regelbundet. Själen och kroppen stärkas i lika mån. Musklerna blifva smidigare, förståndet klarare. Ett bad verkar lugnande på närverna, och det befordrar magens, tarmarnas och lefverns verksamhet genom att stärka dessa organ, hvarjämte det befordrar matsmältningen.

Det är äfven af vikt, att klädedräkten hålles ren. De kläder man bär upptaga de förbrukade ämnen, som porerna aflämna. Om de icke ofta ombytas och tvättas, upptagas dessa orenligheter åter af kroppen.

Hvarje form af bristande renlighet medför lätt sjukdom. Det vimlar af dödsbringande frön i mörka, bortglömda vrår, i multnande skräphögar, på fuktiga ställen, där ämnen mögla och jäsa. Inga högar af fallet löf eller andra onyttiga växtdelar borde få ligga nära bostaden för att multna och förgifta luften. Intet orent eller multnande borde tålas i hemmet. I städer eller samhällen, som ansetts fullkomligt hälsosamma, har upphofvet till mången feberepidemi kunnat spåras till multnande ämnen, som legat i närheten af någon vårdslös persons bostad.

Fullkomlig renlighet, riklig tillgång på solljus, noggrannt aktgifvande på sundhetens fordringar i hvardagslifvets alla små bestyr äro nödvändiga betingelser för att undgå sjukdom och för att bereda trefnad och välbefinnande åt hemmets medlemmar.

Israeliternas hälsolära.

Hälsa vinnes genom lydnad för Guds lag.

I den undervisning, som Gud gaf Israels folk, är hälsovården föremål för särskild uppmärksamhet. Detta folk, som hade kommit ur slafveriet med de orena och osunda vanor, som detta alstrar, fick i öknen undergå en ytterst sträng förberedelse, innan det inkom i Kanaans land. Det fick undervisning i grundvillkoren för hälsan, och hälsoregler inskärptes.

Förebyggande af sjukdom.

Icke endast vid gudstjänsten, utan äfven under hvardagslifvets alla göromål iakttogs skillnaden mellan rent och orent. Alla, som kommo i beröring med något smittosamt eller förorenande, isolerades från de öfriga i lägret, och de tillätos icke att återvända, utan att ha noggrannt rengjort både sin kropp och sina kläder. När någon led af en smittosam sjukdom, skulle följande föreskrift iakttagas:

»Hvarje säng, på hvilken den sjuke ligger, skall vara oren, och hvarje säte, hvarpå han sitter, skall vara orent. Och den, som kommer vid hans säng, skall twå sina kläder och bada sig i vatten och vara oren ända till aftonen. Och den, som sätter sig på något, hvaruppå den sjuke har suttit, skall twå sina kläder och bada sig i vatten och vara oren

292

ända till aftonen. Och den, som kominer vid den sjukes kropp, skall twå sina kläder och bada sig i vatten och vara oren ända till aftonen. ... Och hvar och en, sorn har kommit vid något, som har legat under honom, skall vara oren ända till aftonen, och den, som har burit sådant, skall twå sina kläder och bada sig i vatten och vara oren ända till aftonen. Och hvar och en, hvilken den sjuke har kommit vid, utan att hafva sköljt sina händer i vatten, han skall twå sina kläder och bada sig i vatten och vara oren ända till aftonen. Och det lerkärl, hvilket den sjuke har kommit vid, skall sönderslås, och hvarje träkärl skall sköljas med vatten.»1

Budet angående spetälska är äfven ett belysande exempel på den grundlighet, hvarmed dessa föreskrifter skulle inskärpas:

»Så länge hans [den spetälskes] utslag varar, skall han vara oren. Oren vare han! Han skall bo för sig själf, utanför lägret skall hans bostad vara. Och om en spetälske-fläck visar sig på en klädnad, på klädnad af ull eller på klädnad af lin eller på ränningsgarn eller på inslagsgarn af lin eller ull eller på skinn eller på något, som är

gjordt af skinn, och den fläcken är grönaktig eller rödaktig, så är det en spetälskefläck. .. och det däraf angripna är orent. Och han [prästen] skall bränna upp klädnaden eller ränningsgarnet eller inslagsgarnet af ull eller lin eller hvarje persedel af skinn, hvarpå fläcken finnes; ty det är en elakartad spetälska; i eld skall allt sådant uppbrännas.»2

I öfverensstämmelse härmed skulle också ett hus rifvas, om något bevis fanns för, att det var farligt att bo däri. Prästen skulle »rifva ned huset, dess stenar och dess trävirke och allt husets murbruk och föra det utanför staden till något orent ställe. Och den, som har gått in i huset under någon af de dagar det var stängd t, han skall vara oren ända till aftonen. Och den, som har legat i huset eller ätit i huset, han skall två sina kläder.»3

1 3 Mos. 15: 4-12. - 3 Mos. 13: 46-52. 3 3 Mos. 14: 45-47-293 yttre rentjet.

Nödvändigheten af yttre renhet inskärptes på det mest eftertryckliga sätt Innan Israels barn samlades vid Sinai bärg för att lyssna till lagens förkunnande genom Guds röst, uppfordrades de att två både sin kropp och sina kläder. Denna föreskrift ålades dem vid dödsstraff. Intet orent fick tålas i Guds närvaro.

Under vistelsen i öknen vistades israeliterna nästan ständigt i fria luften, där orenligheter måste verka mindre

Sinai bärg.

>-.! skoleri vara mina heliga, ty jag, Herren, är helig-, och jag har afskilt eder ifrån andra folk, att I skolen höra mig till.»

skadligt på dem än på invånare i kväfva hus. Likväl ålades dem den strängaste hänsyn till renlighetens kraf såväl inom som utom de tält de bodde i. Intet affall tilläts ligga kvar inom eller omkring lägret Herren sade:

»Emedan Herren, din Gud, går omkring midt i ditt läger för att rädda dig och gifva dina fiender i ditt våld, skall ock ditt läger vara heligt»1

1 5 Mos. 23: 14.^94 Föban.

Skillnad gjordes mellan rent och orent i fråga om all slags föda. »Jag är Herren, eder Gud, som har skilt eder från andra folk. Och I skolen göra skillnad emellan rena och orena fåglar och icke orena eder på fyrfotadjur eller på fåglar eller på något, som kryper på jorden, hvilket jag har afskilt för eder, att I skolen anse det för orent.»1

Israels barn voro förbjudna att äta många af de födoämnen, som i stor utsträckning användes bland de omgifvande hedniska folken. Detta var ingen godtycklig åtgärd. Det förbjudna var ohälsosamt, och af den omständigheten, att det förklarades vara orent, lärde Israels barn inse det förnedrande i att använda skadliga födoämnen. Det, som fördärfvar kroppen, verkar äfven fördärfvande på själen. Det gör människan olämplig för umgänge med Gud och för en upphöjd och helig vandel.

Förmåner ocf) föreskrifter.

Den uppfostran, som börjats i öknen, fortsattes i det utlofvade landet under förhållanden, som voro gynnsamma för bildandet af goda seder. Folket bodde ej tätt tillsammans i städer, utan hvarje familj hade sin egen egendom, hvarigenom alla tillförsäkrades ett naturligt, okonstladt lefnadssätts hälsobringande välsignelser.

Med afseende på de grymma, tygellösa sederna hos de kananéer, hvilkas land Israel intagit, sade Herren:

»I sk ölen icke vandra efter det folks stadgar, som jag-vill utdrifva undan för eder, ty allt sådant hafva de gjort, och jag är vorden led vid dem.»2 »Du skall icke låta sådan styggelse komma in i ditt hus, så att du blifver gifven till spillo, såsom detta är.»3

Under det dagliga lifvets mångahanda sysslor fingo Israels barn inhämta denna lärdom, som gifvits genom den Helige Ande:

1 3 Mos. 20: 24, 25. 2 3 Mos. 20: 23. 3 5 Mos. 7: 26.295

»

»Veten I icke, att I ären ett Guds tämpel och att Guds Ande bor i eder? Om någon fördärfvar Guds tämpel, honom skall Gud fördärfva, ty Guds tämpel är heligt, hvilket I ären.»1

ölabje.

»Gladt [jublande] mod befordrar hälsan.»2 Tacksamhet, glädje, godhet, förtröstan på Guds kärlek och omsorg . -. detta är hälsans mäktigaste skydd och var för israeliterna lifvets verkliga grundton.

Den tre gånger om året företagna resan till de årliga högtiderna i Jerusalem och vistelsen i löfhyddor en veckas tid under löfhyddohögtideii gaf folket tillfälle att sammanträffa med andra människor och att hämta vederkvickelse i fria luften. Dessa fäster voro glädjefäster och fingo en särskild prägel af kärleksfullhet och finkänslighet genom den gästfrihet, hvarmed främlingar, leviter och fattiga blefvo mottagna.

»Du skall glädja dig öfver allt det goda, hvilket Herren, din Gud, har gifvit åt dig och åt ditt hus, du och leviten och främlingen, som bor hos dig.»3

Under kommande år, då Guds lag lästes i Jerusalem för fångarna, som återvändt från Babylon, och folket grät öfver sina synder, uttalades äfven dessa nåderika ord:

»Sörjen icke! . . . Gån bort och äten hvad fett är och dricken hvad sött är och skicken andelar däraf till dem, som hafva intet tillred t för sig, ty denna dagen är helig vår Herre, och våren icke bedröfvade, ty fröjd i Herren är eder starklie t»4

Och man lät kungöra och utropa »i alla deras städer och i Jerusalem och saga: Gån ut i bärgstrakterna och hämten löf af oliv och löf af vilda oljeträd och löf af myrten och löf af palm och löf af lummiga träd, att man må göra löfhyddor, såsom skrifvet är. Och folket gick ut och hämtade och gjorde sig löfhyddor, hvar och en på sitt tak och

1 i Kor. 3: 1 6, 17. 2 Ords. 17: 22. 3 5 Mos. 26: n. 4Neli, 8: 9, rö.296

på sina gårdar och på gårdarna till Guds hus och på den öppna platsen vid vattuporten och på den öppna platsen vid Efraims port. Och hela menigheten, de, som hade kommit tillbaka ifrån fångenskapen, gjorde löfhyddor och bodde i löfhyddor___ Och där var en ganska stor glädje.»1

Följberna af lybnab för öubs lag.

Gud gaf Israel undervisning om alla de principer, som underligga såväl fysisk som moralisk hälsa, och det var lika mycket med hänsyn till den fysiska hälsoläran som med hänsyn till sedelagens bud, som han sade:

»Och dessa orden, som jag bjuder dig i dag, skola ligga dig på hjärtat, och dem skall du inskärpa i dina barn, och om dem skall du tala, när du sitter i ditt hus och när du går på vägen och när du lägger dig och när du uppstår, och du skall binda dem till ett märke på din hand, och de skola vara till ett pannsmycke mellan dina ögon, och du skall skrifva dem på dörrposterna i ditt hus och på dina portar.»2 »När din son framdeles frågar dig och säger: Hvad betyda de förordnanden och de stadgar och de rätter, hvilka Herren, vår Gud, har bjudit eder? så .skall du säga till din son: ... Herren bjöd oss att hålla alla dessa stadgar och att frukta Herren, vår Gud, på det att oss skulle väl gå i all tid och han skulle bevara oss vid lif, såsom det har skett intill denna dagen.»3

Hade israeliterna följt de föreskrifter de erhöllo och dragit nytta af sina förmåner, skulle de ha framstått för hela världen som ett mönsterfolk i fråga om hälsa och välstånd. Om folket i sin helhet hade lefvat i öfverensstämmelse med Guds plan, skulle det lia befriats från de sjukdomar, som hemsökte andra folkslag, och det skulle lia öfverträffat alla andra folk i afseende på kroppsstyrka och själskrafter. Det skulle hafva varit jordens mäktigaste nation. Gud sade:

1 Neh. 8: 15-17. 2 5 Mos. 6: 6-9. 8 5 Mos. 6: 20, 21, 24.297

»Välsignad skall du blifva framför alla folk.»1 »Herren har i dag låtit säga dig, att du skall vara lians egendoms-

sOcli gjorde sig löfhyddor, hvar och en på sitt tak . , . och på den öppna platsen . . .»

folk, såsom lian har sagt dig, och att du skall hålla alla hans bud och att han vill sätta dig högst i pris och ära och

härlighet öfver alla de folk, hvilka han har skapat,

1 5 Mos. 7: 14.298

och att du skall vara ett folk heligt åt Herren, din Gud, såsom han har sagt.»1

»Och alla dessa välsignelser skola komma öfver dig och träffa dig, om du hörsammar Herrens, din Guds, röst: Välsignad skall du blifva i staden och välsignad på landsbygden, välsignad ditt lifs frukt och din jords frukt och din boskaps frukt, afveln af dina fäkreatur och af dina får,

välsignad din korg och välsignadt ditt tråg, välsignad du i din ingång och välsignad i din utgång.»2

»Herren skall bjuda välsignelsen följa dig i dina visthus och i allt, som kommer under din hand, och han skall välsigna dig i det land, hvilket Herren, din Gud, vill gifva dig. Herren skall upprätta dig åt sig till ett heligt folk, såsom han har tillsvurit dig, om du håller Herrens, din Guds, bud, och vandrar på

hans vägar. Och jordens alla folk skola se, att du är uppkallad efter Herrens namn; och de skola frukta dig. Och Herren skall göra dig öfvermåttan lyckosam i ditt lifs frukt och din boskaps frukt och i din jords frukt och i det land, hvilket Herren har svurit dina fäder, att han ville gifva åt dig. Herren skall för dig öppna sitt rika förrådshus, himmelen, för att gifva rägn åt ditt land i

1 5 Mos. 26: 18--19. 2 5 Mos. 28: 2-6.299

sinom tid och för att välsigna alla dina händers verk----

Och Herren skall göra dig till hufvud och icke till svans, och alltid öfver men aldrig under skall du ligga, om du hörsammar Herrens, din Guds, bud, hvilka jag i dag bjuder dig att iakttaga och hålla.»1

Ät öfversteprästen Aron och hans söner gafs denna föreskrift:

»Så skolen I välsigna Israels barn, sägande till dem:

Herren välsigne dig och bevare dig!

Herren låte sitt ansikte lysa öfver dig

och vare dig nådig!

Herren vände sitt ansikte till dig

och gifve dig frid!

Och de skola lägga mitt namn på Israels barn,

och jag vskall välsigna dem.»2

»Soni din lefnad lång vare din rö!

Ingen Gud är såsom din, o Jesurun ;

han far öfver himmelen till din hjälp

och i sitt majestät på skyarna.

lvii tillflyktsort är urtidens Gud,

och nedåt sträcka sig hans eviga armar. ,..

Israel fick säkert bo i afskildt land.

Jakobs öga blickar mot ett land med säd och vin,

och hans himmel droppar af dagg.

Säll du, o Israel!

Hvar finnes ett folk som du, frälst af Herren,

din hjälps sköld

och din stolthets svärd?»3

Israeliterna uppfyllde icke Guds afsikt, och därför gingo de miste om de välsignelser, som de kunnat vinna. Men i Josef, Daniel, Moses och Elias tillika med många andra ha vi ädla gestalter, som låta oss se följderna af det rätta lefnadssättet. En liknande trohet skall ännu i denna dag medföra liknande följder. För oss är det skrifvet:

15 Mos. 28: 8 - 13. X4 "Mos. 6: 23-27. 35 Mos. 33: 25-29.»I ären ett utvaldt släkte, ett konungsligt prästerskap, ett heligt folk, ett egendomsfolk, på det att I skolen förkunna hans dygder, som har kallat eder från mörker till sitt underbara ljus.»Pet. 2: 9.

»Välsignad är den man, som förlitar sig på Herren och hvilkens tillit Herren är.»Jer. 17: 7. De rättfärdiga skola grönska såsom palmträd, de skola växa såsom cedrar på Libanon. De äro planterade i Herrens hus; de skola grönska i vår Guds gårdar. Ännu när de blifva gamla, skola de skjuta skott, de skola frodas och grönska.»Ps. 92: 13-15.

»Ditt hjärta behålle mina bud! Ty långt lif och hög ålder och frid skola de bereda dig ... Då skall du vandra säker fram din väg och din fot icke snafva. Då skall du icke rädas, när du lägger dig, utan lägga dig och sofva sött. Frukta ej för plötslig skräck och för den ogudaktiges storm, när den kommer. Ty Herren är ditt stöd, och han bevarar din fot för snaran.»Ords. 3: 1, 2, 23-26.

Klädedräkten.

»*Hvadhelst han säger eder, det gören.*»

Bibeln lär oss att vara enkla i vår klädsel. »Sammaledes ock att kvinnorna skola pryda sig i höfvisk dräkt.»1 Tim. 2: 9.

Detta är ett förbud mot prålande klädsel, lysande färger och öfverdådig utsmyckning. Allt, som åsyftar att draga uppmärksamheten till dräktens bärare eller att väcka beundran, är uteslutet från den anspråkslösa dräkt, som Guds ord anbefaller. Vår dräkt skall ej vara dyrbar, vi skola ej pryda oss med »guld eller pärlor eller kostbar klädnad».

Våra penningar äro oss anförtrodda af Gud, och vi böra icke använda dem för att tillfredsställa vår stolthet eller fåfänga. I Guds barns händer äro de ämnade att vara föda för den hungrige och kläder för den nakne. De skola vara ett värn för den förtryckte, ett läkemedel för den sjuke, ett medel att förkunna evangelium för den fattige. Man kunde göra många hjärtan lyckliga genom att med vishet använda de medel, som nu bortgifvas för lyx. Betrakta Kristi lif! Studera hans karaktär och sök att likna honom i hans självförsakelse. I den värld, som föregifver sig vara kristen, utgifvas för juveler och onödigt dyrbara kläder penningar, som skulle vara tillräckliga till att mätta alla hungriga och kläda alla nakna. Modet och lyxen lägga beslag på de medel, som kunde ha bringat vederkvickelse

302

åt de fattiga och lidande. De beröfva världen budskapet om Frälsarens kärlek. Mången missionsverksamhet aftynar. Massor af människor gå under till följd af brist på kristlig undervisning. Invid våra egna dörrar såväl som i främmande länder finnas hedningar, som äro okunniga om frälsningens väg. När Gud har så rikligen välsignat jorden och fyllt dess förrådshus med goda gåfvor, när han för intet gifvit oss den frälsande kunskapen om sanningen, hvilken ursäkt kunna väl vi då hafva för att vi låta ropen från änkor och faderlösa, sjuka och lidande, okunniga och ofrälsta stiga mot himmelen! Hvarmed skola de, som nu slösa sin tid och sina penningar på nöjen, dem Gud förbjudit, kunna urskulda sig, då de på Guds dag ställas ansikte mot ansikte med honom, som gaf sitt lif för de nödställda? Till sådana skall Kristus säga: »Jag var hungrig, och I gaf ven mig icke att äta; jag var törstig, och I gaf ven mig icke att dricka;... naken, och I kladden mig icke; sjuk och i fängelse, och I besökten mig icke.»1

Vår dräkt måste, på samma gång som den är anspråkslös och enkel, vara af god beskaffenhet samt ha behagliga och lämpliga färger. Den borde väljas med tanke på hållbarhet hellre än på det i ögonen fallande. Den skall vara varm och tillräckligt skyddande. Den förståndiga kvinna, som beskrifves i Ordspråksboken, »fruktar ej snö för sitt husfolk, ty allt hennes husfolk har kläder af skarlakanstyg».2*

Vår dräkt bör vara ren. Orenlighet i fråga om kläder är ohälsosam och verkar därför förnedrande på kropp och

själ. »I ären ett Guds tämpel___Om någon fördärfvar

Guds tämpel, honom skall Gud fördärfva.»3 Dräkten bör i alla hänseenden vara hälsosam. Framför allt önskar Gud, att vi skola vara friska - friska till kropp och själ. Och vi skola vara hans medarbetare för både själens och kroppens hälsa, hvilka båda förbättras genom en hälsosam klädsel.

Vår dräkt skulle ha det behag, den skönhet och det

1 Matt. 25: 42, 43. * Ords. 31: 21. * »Dubbla klädesplagg» enligt en engelsk öfversättning. 3 i Kor. 3: 16, 17.3°3

snitt, som öfverensstämma med naturlig enkelhet. Kristus liar varnat oss för lifvets flärd och ståt, men ej för dess behag och naturliga skönhet. Han hänvisade till markens blomster, till liljan, som öppnar sin rena kalk, och han sade: »Icke ens Salomo i all sin härlighet var så klädd som en af dem.»1 Så skildrar Kristus genom bilder, hämtade från naturen, den skönhet, som äger värde inför Gud, det anspråkslösa behag, den enkelhet, den renhet, den lämplighet, som skulle ge vårt yttre behag i hans ögon. Enligt Guds bud skall själens skrud vara den skönaste. Ingen yttre prydnad kan i värde eller behag jämföras med den »saktmodiga och stilla ande», som i hans ögon är »kostbar».2 Hur dyrbara äro icke dessa Frälsarens löften för dem, som

låta sig ledas af Guds bud:

»Hvarför sörj en I för kläder?... Kläder nu Gud så gräset

på marken, hvilket i dag står

och i morgon kastas i ugnen,

skall han icke mycket mer kläda

eder? . . . Hafven därför icke

bekymmer, sägande: . . . Hvad

skola vi kläda oss med ? ... Ty

eder himmelske Fader vet, att I behofvet! allt detta. Men

söken först Guds rike och hans rättfärdighet, så skall allt

detta därjämte tillfalla eder.»3

Näckrosor,

1 Matt. 6: 29. 3 Pet. 3: 4. » Matt. 6: 28, 30-33.3°4

>Den, som är fast i sitt sinne, åt honom bevarar du frid, ty på dig förtröstar han.»1

JlTobets forbringan

Hvilken motsats bilda ej de nyss anförda orden till den trötthet och oro, de sjukdomar och obehag, som härröra af modets välde! Hvilken motsats till skriftens bud äro ej många af de fordringar, som modet föreskrifver i afseende på klädseln! Tänk blott på de olika slags moder, som varit förhärskande under det sista århundradet eller till och med endast de sista årtiondena! Hur många af dem skulle ej nu, då de ej längre äro modärna, betecknas som oblyga, och hur många skulle ej förklaras ovärdiga en sannt bildad och gudfruktig kvinna med aktning för sig själf!

Förändringar i klädedräkten endast för modets skull vinna ej godkännande af Guds ord. Växlande moder och

mödosam, dyrbar utsmyckning af dräkten öda den rikes tid och tillgångar och äfven förståndets och själens krafter. De lägga ock en tung börda på medelklassen och de fattigare i samhället Mången, som knappast kan skaffa sitt lifs-uppehälle och som själf skulle kunna sy sina kläder på ett enkelt sätt, tvingas att taga sin tillflykt till modesömmerskan för att kunna följa modet Mången fattig flicka, som för en elegant klädning försakat varma underplagg, har fått umgälla detta med lifvet. Mången annan, som eftertraktat den rikes lyx och elegans, har lockats in på ohederliga och skamliga vägar. Minget hem mister all trefnad, mången man drifves till försnillning eller bankrutt för att tillfredsställa sin hustrus eller sina barns öfverdrifna fordringar.

Mången kvinna, som är hänvisad till att själf åt sig eller sina barn förfärdiga de eleganta dräkter, som modet fordrar, dömes till oupphörligt släp. Mången moder arbetar med öfverretade närver och skälfvande händer till sent in på natten för att till barnens utstyrsel ytterligare lägga

1 Es. 26; 3.någon sak, som på intet vis står i samband med hälsa, välbefinnande eller verklig skönhet. För modets skull offrar hon sin hälsa och den sinnets jämvikt som är ett så nödvändigt villkor för att rätt kunna uppfostra barnen. Hufvudets och hjärtats bildning åsidosattes. Själen blir förkrympt

Modern har ingen tid att inhämta kännedom om den fysiska utvecklingens lagar, så att hon må förstå att vårda barnens hälsa. Hon har ej tid att ägna sig åt deras andliga behof, har ej tid att deltaga med dem i deras små motgångar och sorger eller att sätta sig in i det, som intresserar och sysselsätter dem.

Nästan omedelbart efter sitt inträde i denna världen komma barnen under modets inflytelse. De få höra mera om kläder än om sin Frälsare. De se sina mödrar studera modeplanscherna mera än bibeln. Dräktens utseende behandlas som en fråga af större vikt än den om karaktärens daning. Föräldrar och barn beröfvas det bästa, ljufvaste och mest verkliga i lifvet Genom modet förledas de att försumma sin beredelse för det tillkommande lifvet

Fysiska oerkningar af olämplig bekläbnab.

Det är det godas fiende, som arbetat för och gynnat uppkomsten af det ständigt växlande modet Hans högsta önskan är att åsamka Gud sorg och smälek genom att arbeta på människornas olycka och fördärf. Ett af de medel, hvarigenom han mest framgångsrikt kan åstadkomma detta, är modets nycker, hvilka ej blott försvaga kroppen, utan äfven förslöa sinnet och komma själen att förkrympa. Kvinnorna lida mycket af svåra sjukdomar, och deras lidanden ökas i hög grad genom deras sätt att kläda sig. I stället för att spara sin hälsa för de svåra prof, som med all säkerhet äro att vänta, offra de genom sina förvända vanor alltför ofta ej blott hälsan, utan äfven lifvet och lämna sina barn ett sorgligt arf i form af en förstörd kroppskonstitution, förvända seder och falska föreställningar om lifvet3°6

En af modets olyckliga ocli skadliga uppfinningar är den långa kjolen, sotn släpar på marken. Ohygienisk, obekväm, opraktisk, ohälsosam kan man med rätta säga, att den släpande kjolen är. Den är onödigt dyrbar såväl på grund af den stora mängd tyg den kräfver som på grund af den onödiga slitning dess längd medför. Och hvar och en, som sett en kvinna med släpande kjol och händerna fulla med paket försöka gå upp och ned för trappor, stiga upp i en spårvagn, bana sig väg genom en tät folkmassa eller gå ut i rägnväder eller på smutsiga gator, behöfver intet vidare bevis för, att den släpande kjolen är opraktisk och obekväm.

Ett annat skadligt bruk är att låta kjolarna uppbäras af höfterna. Den tunga bördan utöfvar tryck på de inre organen, pressar dem nedåt, försvagar magen och orsakar en känsla af trötthet, som gärna medför en lutande kroppsställning, hvarigenom lungorna hoptryckas och andningen försvåras.

Under de senare åren ha de faror, som uppstå genom bruket af snörlif, så utförligt diskuterats, att få människor kunna vara okunniga därom. Likväl är modets välde så starkt, att det onda fortfar. Genom denna vana göra kvinnor och unga flickor sig oberäknelig skada. Det är ett nödvändigt villkor för hälsan, att bröstkorgen har rum att utvidga sig till sitt fulla omfång, så att lungorna få tillräcklig plats att utföra sitt arbete. Då lungorna lida brist på utrymme, minskas äfven den syremängd, som de kunna mottaga. Blodet blir ej vederbörligen renadt och friskt, och de förbrukade giftiga ämnen, som det skulle aflämna genom lungorna, kvarhållas. Härtill kommer, att

blodomloppet försvåras. De inre organen blifva äfven genom snörning så hopklämda och rubbade ur sitt rätta läge, att de icke kunna ordentligt fullgöra sitt arbete.

Trånga snörlif förbättra icke kroppsformen. Ett af den kroppsliga skönhetens hufvudelement är symmetri, de olika delarnas harmoniska utveckling. Och idealet för kroppens3°7

utveckling står att finna, ej i de figurer, till hvilka franska modister äro mästare, utan i människokroppen, sådan den utvecklats i enlighet med Guds lagar i naturen. Gud är all skönhets upphof, och endast i den mån vi rätta oss efter hans lagar, komma vi närmare den sanna skönhetens ideal.

Ett annat missförhållande, som vanan understöder, är klädernas ojämna fördelning. Under det att vissa kroppsdelar hafva mer beklädnad, än de behöfva, äro däremot andra otillräckligt skyddade. I all synnerhet borde fötterna genom omsorgsfull beklädnad aktas för kyla. Det är omöjligt att vara frisk, om lemmarna för det mesta äro kalla, ty om de lida af blodbrist, måste andra delar af kroppen vara alltför blodrika. Utmärkt hälsa fordrar ett utmärkt blodomlopp. Men ett sådant är en omöjlighet, om den del af kroppen, där lifsorganen äro belägna, förses med tre eller fyra gånger så mycket kläder som fötterna och lemmarna.

En mängd kvinnor äro närvösa och medtagna, emedan de beröfva sig den friska luften, som skulle göra deras blod rent, och den fria rörelse, som skulle komma deras blod att strömma friskt genom ådrorna, skänkande lifslust, hälsa och energi. Många kvinnor ha blifvit invalider för hela lifvet, och många ha dött af lungsot eller andra sjukdomar, oaktadt de ha kunnat åtnjuta hälsa och undgå en förtidig död, om de hade klädt sig i enlighet med hälsans lagar och ofta tagit rörelse i fria luften.

För att kunna anskaffa sig en så hälsosam dräkt som möjligt måste hvarje särskild kroppsdels behof noga undersökas. Klimatets och om gif ningens beskaffenhet, hälsotillståndet, åldern och arten af sysselsättning, allt måste tagas i noggrannt öfvervägande. Hvarje klädesplagg borde sitta så löst, att det ej verkade hindrande på blodomloppet eller på en fri, djup, naturlig andning. Allting bör sitta så löst, att dräkten ledigt medgifver en höjning af armarna.

Kvinnor, som ha svag hälsa, kunna betydligt förbättra den genom förståndig klädsel och gymnastik. Sedan de klädt sig lämpligt för vistelse i det fria, böra de gymnasti-sera i fria luften, först försiktigt, ökande rörelsernas antal, allt efter som de kunna tåla. Genom ett dylikt förfaringssätt kunna många återvinna hälsa och lefva för att utföra sin andel af mänsklighetens arbete.

Oberoende af modet.

Må kvinnorna i stället för att sträfva att fylla modets kraf ha mod att kläda sig hälsosamt och enkelt. I stället för att sjunka ned till blott och bart en hushållssträl, må hustrun och modern gifva sig tid att läsa, att hålla sig väl underrättad, att vara ett sällskap för sin man, att lära förstå sina barn, så att hon aldrig blir främmande för deras själsutveckling. Må hon förstå att klokt använda de tillfällen, som erbjudas henne, att göra de kära i hemmet alltmera mottagliga för ett högre lif. Må hon gifva sig tid att låta den käre Frälsaren blifva hennes dagliga sällskap och förtrogne vän. Må hon unna sig tid att läsa hans ord, unna sig tid att gå ut i det fria med sina barn och hämta kunskap om Gud genom hans sköna verk.

Må hon också vara gladlynt och liflig. I stället för att hvarje minut vara upptagen med ändlös sömnad borde hon göra aftonen till en angenäm stund, då familjen samlades efter dagens mödor. Mången man skulle på detta sätt förmås att föredraga hemlifvet framför utelifvet. Mången gosse skulle därigenom hållas från gatan och cigarrbutiken; mången flicka skulle räddas från ytligt, vilseförande sällskap; hemmets inflytande skulle för föräldrar och barn blifva hvad Gud ämnat det till -- en lycka för hela lifvet.

Diet och hälsa.

Man skall äta »för att styrka sig», men icke »för att frossa».

Vår kropp bygges upp af den mat vi äta. Ständigt pågår en förbrukning af kroppens väfnader. Hvarje rörelse af ett

organ innebär en förbrukning, och det förbrukade ersättes genom födan. Hvart och ett af kroppens organ kräfver sin andel af näringen; hjärnan kräfver sin del, benen, musklerna och närverna sin. Det är en underbar process, som förvandlar födan till blod och använder detta blod till att uppbygga kroppens olika delar. Och denna process fortgår oupphörligen, gifvande lifskraft och styrka åt hvarje närv, muskel och väfnad.

Val af föda.

Man bör välja sådana födoämnen, som äro bäst ägnade att gifva kroppen den näring den behöfver. Vid detta val är smaken ej en pålitlig vägledare. Genom orätta vanor i fråga om födan har smaken blifvit förvänd, så att den ofta förleder oss till att välja sådan föda, som skadar hälsan och åstadkommer svaghet i stället för krafter. Ej heller kunna vi med trygghet låta oss ledas af gängse seder och bruk. De sjukdomar och lidanden, som äro

310

rådande öfverallt, ha till stor del sin orsak i ett allmänt misstag med afseende på födan.

För att vinna kunskap om de bästa näringsämnena måste vi studera Guds ursprungliga plan för människans diet. Den, som skapade människan och som förstår hennes behof, valde åt Adam och Eva deras föda.

»Se», sade han, »jag gifver eder allehanda örter, som hafva frö... och allehanda träd, som bära frukt och hafva frö. De skola vara eder till föda.»1 Sedan människan lämnat Edén för att skaffa sig lifsuppehälle genom att bruka jorden, som var under syndens förbannelse, blef hon äfven tillsagd att äta »markens örter».2

Säd, frukt, nötter och grönsaker utgöra den föda, som skaparen valt åt oss. Dessa födoämnen, tillagade så enkelt och naturligt som möjligt, äro de mest hälsosamma och närande. De skänka en styrka, en uthållighetsförmåga och

gifver eder allehanda örter, som hafva frö.»

i Mos. i: 29. 2 i Mos. 3: 18.311

en tankeklarhet, som icke kunna erhållas genom en mera sammansatt och stimulerande föda.

Men icke alla de födoämnen, som i och för sig äro hälsosamma, äro under alla olika förhållanden lika lämpliga för våra behof. Man bör omsorgsfullt välja sin föda. Dieten bör vara afpassad efter den årstid och det klimat, i hvilka man befinner sig, och efter den sysselsättning man har. Mat, som kan vara nyttig för personer, som syssla med tungt kroppsarbete, är ofta olämplig för personer, som lia stillasittande sysselsättning eller ägna sig åt ansträngande själsarbete. Gud har gifvit oss rik om-

»Och allehanda träd, som bära frukt.»

växling på nyttiga födoämnen, och hvar och en bör välja dem, som erfarenheten och ett sundt omdöme visa vara mest lämpliga för hans behof.

Naturen har en öfverflödande rikedom på frukter, nötter och säd, och för hvarje år blifva de olika ländernas produkter genom transportens underlättande alltmera jämt fördelade öfver hela jorden. Som en följd häraf äro nu många födoämnen, som för några år sedan ansågos som dyrbara läckerheter, tillgängliga för alla som hvardagsmat Så är i synnerhet förhållandet med torkad och konserverad frukt.3I2

Nötter och af nötter lagade rätter ha börjat få stor

användning i stället för köttmat. Med nötter kan man

för att framställa hälsosamma och närande rätter förena

sad, frukt och vissa rotfrukter. Man bör emellertid und-

,vika att använda nötter i för stora mängder. Personer,

"som känna sig illamående, sedan de ätit rätter tillagade

af nötter, skola måhända kunna afhjälpa denna svårighet genom iakttagande af försiktighet härutinnan. Emellertid

bör man ihågkomma, att vissa nötslag ej äro lika nyttiga som andra. Mandlar äro att föredraga framför valnötter, men valnötter i begränsade mängder, använda tillsammans med något sädesslag, äro närande och bli på detta sätt mera lättsmälta.

Genom lämplig beredning kunna oliver, liksom nötter, ersätta smör och kötträtter. Olivolja är obetingadt att föredraga framför animalisk olja eller

fett. Den tjänar äfven som lindrigt afföringsmedel. Dess användning skall visa sig nyttig för lungsiktiga samt välgörande för en inflammerad, öfverretad mage.

Personer, som vant sig vid en yppig och synnerligen stimulerande föda, ha en onaturlig smak, och de kunna

Kn fruktbar olivgren.ej genast tycka örn en diet, som är enkel och okonstlad. Det fordras en viss tid, innan smaken blir naturlig och innan magen kan återhämta sig efter det missbruk den varit utsatt för. Men om man håller ut med den hälsosamma födan, skall man efter en tid finna den smaklig. Man kommer att uppskatta dess fina och utsökta arom, och denna föda skall skänka större njutning, än den man får af ohälsosamma läckerheter. Och en frisk mage, som ej längre är utsatt för onaturliga retelser eller öfveransträngningar, kan med lätthet utföra sin funktion.

Omoaxling i bieten.

En tillräcklig mängd god, närande föda är nödvändig för hälsans bibehållande. Om vi inrätta oss förståndigt, kunna vi i nästan hvarje land erhålla de födoämnen, som bäst befordra hälsan. Olika preparat af ris, hvete, majs och hafre finnas att tillgå öfverallt, likaså bönor, ärter och linser. Alla dessa födoämnen tillika med inhemsk eller importerad frukt och den mångfald af grönsaker, som kunna odlas nästan allestädes, lämna tillfälle att välja en diet, som är fullständig utan användande af kött.

På alla platser, där frukt kan odlas i stor utsträckning, borde ett rikligt förråd göras i ordning för vintern genom konservering eller torkning. Mindre frukter, såsom vinbär, krusbär, jordgubbar, hallon och björnbär, kunna ined framgång odlas på många trakter, där de nu föga användas och där man ej intresserar sig för deras odling.

Vid konservering för hushållet borde man så mycket som möjligt använda burkar af glas i stället för af bleck. Det är af stor vikt att den frukt man ämnar inlägga, är i godt skick. Använd blott Htet socker och koka,frukten endast så lång tid, som behöfs för att den skall stå sig. Tilllagad på detta sätt är den en utmärkt ersättning för färsk frukt3*4

Öfverallt, där man till moderat pris kan erhålla frukt, såsom russin, sviskon, äpplen, päron, persikor och aprikoser, skall man finna, att sådan i mycket större utsträckning, än vanligen sker, kan som en hufvudbeståndsdel i födan användas med de bästa resultat i afseende på hälsa och styrka för arbetare af alla slag.

Man bör ej ha stor omväxling vid hvarje särskild måltid, ty detta leder lätt till, att man äter för mycket, och det

förorsakar dålig matsmältning. Det är ej nyttigt att äta frukt och grönsaker till samma måltid. Om man har klen mage, kan användandet af både frukt och grönsaker .;;.< ofta förorsaka plågor

samt verka hämmande på tankeverksamheten. Det är bättre att äta frukterna till en måltid och grönsakerna till en annan.

Måltiderna böra vara omväxlande. Samma rätter, tillagade på samma sätt, böra ej finnas på bordet måltid efter måltid och dag efter dag. Måltiderna intagas med

mera nöje, och organismen får bättre näring, om födan varierar.

Föbans tillagning.

Det är orätt att äta endast för att tillfredsställa smaken, men man bör ej visa likgiltighet för matens beskaffenhet eller sättet för dess tillagning. Om maten ej är

Frukten konserveras.3*5

välsmakande, kan kroppen ej så väl tillgodogöra sig näringen. Man bör välja födan med omsorg och bereda den med omtanke ocli skicklighet

Till bröd är ej det finaste h vetemjölet bäst; det är hvarken hälsosamt eller ekonomiskt. Bröd, som bakas däraf, har ej samma höga näringsvärde som bröd, bakadt af hvetekornets alla beståndsdelar. Det fina brödet orsakar ofta förstoppning och andra olägenheter.

Användandet af soda eller bakpulver vid brödbakning är skadligt och onödigt. Sodan kan åstadkomma niagin-

Risfält.

flammation, och den förgiftar ofta hela organismen. Många husmödrar tro, att de icke kunna baka godt bröd utan soda, men detta är ett misstag. Om de endast ville göra sig mödan att lära bättre metoder, skulle brödet bli hälsosammare och för en naturlig smak äfven angenämare.

Vid bakning af jäst bröd borde man ej använda mjölk i stället för vatten. Mjölken medför ytterligare en utgift och gör brödet betydligt mindre hälsosamt. Om brödet bakas med mjölk, håller det sig ej så länge färskt, som om det bakas med vatten, och det kommer lättare i jäsning i magen.3i6

Brödet bör vidare vara lättsmält och ha en god, söt smak; ej den minsta surnad bör fördragas. Bullarna böra vara små och så grundligt gräddade, att jäsningsämnena, så långt möjligt är, förstörts. Allt slags jäst bröd är svårsmält, då det är varmt eller nygräddadt och borde då aldrig finnas på bordet. Denna regel gäller emellertid icke för osyradt bröd. Färska bullar, bakade af h vetemjöl utan jäst eller surdeg och gräddade i mycket het ugn, äro både hälsosamma och välsmakande.

Gryn, som användas till gröt eller välling, böra kokas flera timmar. Men lös eller flytande föda är mindre hälso-

Risskörd.

sam än torr, som nödvändiggör grundlig tuggning. Zwie-back, d. v. s. bröd, som bakas två gånger, är ett af de mest lättsmälta och välsmakande födoämnen. Vanligt jäst bröd kan skäras i skifvor och torkas i en varm ugn, tills det sista spåret af fuktighet försvunnit och det fått en svagt brun färg alltigenom. Bröd, som beredts på detta sätt, kan förvaras på ett torrt ställe mycket längre än vanligt bröd, och om man upphettar det, innan det användes, smakar det som färskt. Vanligen användes alltför mycket socker i födan. Kakor, söta puddingar, tårtor, geléer och sylter äro kraftiga orsaker3*7

till dålig matsmältning. Synnerligen skadliga äro sådana puddingar och krämer, hvilkas hufvudbeståndsdelar äro mjölk, ägg och socker. Man bör så mycket som möjligt inskränka samtidigt bruk af mjölk och socker.

Man bör uteslutande använda steriliserad mjölk, om man öfverhufvud taget använder mjölk. Smör är mindre skadligt, då man äter det på kallnadt bröd, än då det användes vid matlagning. Som regel gäller dock, att det är bäst att helt och hållet afstå därifrån. Stark eller gammal ost är ännu mera förkastlig.

Otillräcklig och illa lagad mat fördärfvar blodet, därigenom att de blodbildande organen försvagas. Den bringar organismen i olag och förorsakar sjukdom med åtföljande närvositet och dåligt humör. Offren för dålig matlagning kunna räknas i tusental och tiotusental. Öfver många grafvar kimde man sätta: »Död till följd af dålig matlagning», och: »Död till följd af misshandlad mage.»

Det är en helig plikt för alla, som ha matlagning om hand, att lära sig laga hälsosam föda. Mången själ har gått förlorad till följd af dålig matlagning. Det fordras eftertanke och omsorg för att baka godt bröd, men i ett godt bröd finnes äfven mera religion, än mången tror. De, som verkligen förstå konsten att laga god mat, äro få. Unga kvinnor anse matlagning och andra hushållsgöromål nedsättande, och många unga flickor, som gifta sig och skola sköta ett hem, hafva på grund häraf endast föga begrepp om en makas och en moders plikter.

Matlagning är ingen ringa vetenskap, och den är en af de nödvändigaste for det praktiska lifvet. Den är en vetenskap, som alla kvinnor böra inhämta, och den bör meddelas så, att äfven de fattiga klasserna kunna få gagn däraf. För att göra maten aptitlig och på samma gång enkel och närande fordras skicklighet, som dock kan

vinnas. En kokerska bör förstå att tillreda enkla rätter på ett hälsosamt sätt och så, att just enkelheten gör dem såväl smakligare som hälsosammare. Hvarje kvinna, somförestår ett hem och likväl ej har insikt i den hälsoenliga kokkonsten, bör besluta sig för att vinna kunskap i det, som är så nödvändigt för hennes hems välgång. På många orter finnas hygieniska skolkök, där det gifves tillfälle att förvärfva denna kunskap. Den kvinna, som ej kan få hjälp på sådant håll, borde rådfråga en person,

som är duglig i matlagning, och» ihärdigt sträfva efter att lära, till dess hon fullkomligt satt sig in i kokkonsten.

Regelbunbcntjet i tnåltiberna.

Regelbundna måltider äro af den största vikt Man bör ha en bestämd timme för hvarje måltid, och då borde

hvar och en äta, hvad han behöfver, och sedan ej äta något före nästa måltid. Många personer äta, då kroppen ej behöfver någon föda, med regelbundna mellantider och mellan hufvudmålen, emedan de ej hafva nog viljekraft att motstå denna böjelse. På resor ha somliga personer för vana att ständigt söka ha någonting ätbart att knapra på,

hvilket är mycket skadligt. Om resande på bestämda tider ville äta enkel och närande föda, skulle de ej känna sig så trötta eller illamående.

En annan fördärflig vana är att äta, strax innan man gar till sängs. Man har kanske redan intagit de bestämda måltiderna, men emedan man har en viss känsla af slapphet, äter man mera. Genom efterlåtenhet blir detta miss-

förhållande en vana, som ofta är så fast rotad, att nian tycker det vara omöjligt att somna, utan att ha ätit något Som en följd af sena kvällsmåltider fortsätter matsmältningsprocessen under sömnen. Men äfven om magen ständigt är i arbete, blir detta likväl ofullständigt Sömnen stores ofta af obehagliga drömmar, och man vaknar om morgonen, utan att vara vederkvickt och utan aptit till frukosten. Då vi lägga oss för att hvila, borde magen ha slutat sitt arbete, så att såväl detta som kroppens öfriga organ kunde få njuta af hvilan. För personer, som sitta mycket stilla, är det i synnerhet skadligt att inta sena måltider, och för dem blifva ofta de rubbningar, som därigenom uppstå, början till sjukdom, som slutar med döden.

I många fall är den trötthetskänsla, som väcker begär efter mat, en följd däraf, att matsmältningsorganen alltför mycket ansträngts under dagens lopp. Sedan matsmältningsorganen ombesörjt arbetet med en måltid, behöfva de hvila. Minst fem eller sex timmar borde förflyta mellan måltiderna. De flesta personer, som göra försök därmed, skola finna, att två mål om dagen äro bättre än tre.

JIHssförtiåHanbcn unbcr måltiberna.

Maten bör hvarken förtäras för varm eller för kall. Om maten är kall, måste lifskraft förbrukas för att värma den, innan själfva matsmältningsarbetet kan börja. Af samma skäl äro äfven kalla drycker skadliga, under det att heta drycker verka förslappande. Det förhåller sig så, att ju mera man dricker till maten, ju svårare blir matsmältningen. Använd endast litet salt, undvik pickles eller inlagda gurkor och kryddade rätter, ät rikligt med frukt, och resultatet skall blifva, att den retning, som framkallar så stark törst under måltiderna, till stor del försvinner.

Maten bör ätas långsamt och tuggas väl. Detta är nödvändigt för att saliven ordentligt skall blandas med maten och matsmältningsvätskorna kallas till verksamhet321

Ett annat allvarsamt missförhållande är att äta på olämpliga tider, t ex. efter häftig och öfverdrifven kroppsrörelse, då man är upphettad och utmattad. Omedelbart efter en måltid blir närvverksamheten synnerligen liflig. Om man är upprörd, ängslig eller har stor brådska, är det bättre att dröja med måltiden, tills man får rö och hvila.

Magen står i nära förbindelse med hjärnan. Då magen är sjuklig, kallas närvkrafteii från hjärnan till de försvagade matsmältningsorganens hjälp. När detta inträffar alltför ofta, uppstår blodstockning i hjärnan. I fall, då hjärnan ständigt anstränges och man ej får nog kroppsrörelse, bör till och med enkel föda endast sparsamt intagas.

Sök att fördrifva sorgsna och ängsliga tankar under måltiderna. Ät lugnt och med gladt sinne, med hjärtat fylldt af tacksamhet till Gud för alla hans välgärningar.

Faran af att äta för mycket.

Många personer, som afhålla sig från kötträtter och andra förkastliga och skadliga saker, tro, att de utan måtta kunna tillfredsställa sina begär, emedan deras föda är enkel och god, och de äta till öfverdrift, ibland ända till frässeri. Detta är ett fel. Matsmältningsorganen böra ej belastas med föda af sådan mängd eller beskaffenhet, att det kostar organismen ansträngning att söka tillgodogöra sig den.

Seden föreskrifver, att maten framsattes på bordet i olika rätter. Då man ej vet, hvad som kommer näst efter hvad man fått, kan man tillfredsställa sin aptit med en rätt, som kanske ej är den lämpligaste. Då den sista rätten framsattes, vågar man sig öfver måttans gräns och tar för sig af den frestande desserten, som emellertid visar sig allt annat än välgörande. Om alla de rätter, som afsetts till en måltid, ställdes fram på bordet från början, hade man tillfälle att göra det bästa urvalet.

Ibland kunna verkningarna af en alltför riklig måltid genast inställa sig. I andra fall åter erfares intet illa-322

mående, men matsmältningsorganen förlora lifskraft och den fysiska styrkan undergräfves.

Den öfverflödiga maten betungar kroppen och framkallar ett sjukligt, feberaktigt tillstånd. Den drifver en alltför stor blodmängd till magen och kommer lemmarna att hastigt afkylas. Den lägger ett alltför tungt arbete på matsmältningsorganen, och när dessa fullgjort sitt uppdrag, följer en känsla af slapphet eller svaghet. Somliga personer, som ständigt öfverlästa sig med mat, kalla denna förslappning för hunger. Men den har sin orsak i matsmältningsorganens öfveransträngning. Ibland blir hjärnan liksom domnad, och en känsla af olust för andlig eller kroppslig ansträngning uppstår.

Dessa obehagliga symtom inställa sig, emedan naturen fullgjort sitt värf på bekostnad af en onödigt stor mängd lifskraft och därför blifvit fullkomligt utmattad. Magen säger: »lyåt mig få hvila!» Men många personer tolka svagheten som ett begär efter mera föda, och i stället för att låta magen hvila pålägga de den ytterligare ett tungt arbete. Som en följd häraf äro matsmältningsorganen ofta utnötta, då de borde vara i stånd att utföra ett godt arbete.

Sabbatsbagens kost

Maten bör ej på sabbatsdagen vara rikligare eller mer omväxlande än de öfriga dagarna, utan i stället enklare och sparsammare, så att tankarna må vara klara för att kunna uppfatta andliga ting. En betyngd mage betyder en betyngd hjärna. Man kan höra de dyrbaraste sanningar framställas, utan att kunna uppskatta dem, emedan sinnet är förvirradt till följd af en olämplig diet. Genom att på sabbatsdagen äta för mycket göra många sig mera oemottagliga, än de tro, för den välsignelse, som skulle komma dem till del denna heliga dag.

Man bör undvika all matlagning på sabbatsdagen, men det är därför ej nödvändigt att äta kall mat. Vid kyligväderlek bör man värma upp den mat, som tillagats dagen förut. Hur enkel maten än är, bör den dock vara smaklig och angenäm. I synnerhet i familjer, där barn finnas, är det lämpligt att för sabbatsdagen anskaffa någonting, som anses särskildt trakterande och som ej förekommer hvarje dag.

Dietrefotm

Om man hängifvit sig åt oriktiga vanor i fråga om dieten, böra dessa utan uppskof ändras. Då dålig matsmältning inträdt till följd af magens missbruk, bör man genom att aflägsna hvarje öfveransträngande börda noga söka förekomma ytterligare förlust af lifskraft. Magen kan måhända efter långvarigt missbruk aldrig helt och hållet återvinna sin hälsa, men en lämplig diet skall förebygga ytterligare kraftnedsättning, och många personer skola

tillfriskna mer eller mindre fullständigt. Det är ej en lätt sak att före-skrifva passande regler för hvarje fall, men om man har uppmärksamheten fäst på dietens rätta lagar, kunna stora reformer genomföras, och den, som tillagar maten, behöfver icke jämt sträfva efter att fresta aptiten.

Måttligheten belönas med fysisk och andlig hälsa, hvarjämte den underlättar behärskandet af lidelserna. För personer med trögt temperament är det i all synnerhet skadligt att äta för mycket Sådana böra därför äta sparsamt och taga mycken kroppsrörelse. Det finnes män och kvinnor med rika naturliga anlag, som ej uträtta hälften af det de skulle kunna, om de utöfvade självbehärskning i afseende på sin aptit.

I denna sak fela många skriftställare och talare. Efter en riklig måltid ägna de sig åt någon sysselsättning i sittande ställning, läsning, skrifning och studier, och lämna ingen tid öfrig åt kroppsrörelse. Som en följd häraf häjdas tankens och talets fria lopp. De kunna icke skrifva eller tala med den kraft och innerlighet, som fordras för att nå hjärtan, och deras ansträngningar äro slappa och blifva utan frukt3*4

De personer, som lia viktiga och ansvarsfulla befattningar, oeli framför allt de, som arbeta för människornas andliga väl, böra vara känsliga människor med snabb upp-

fattning. Dessa böra vara ännu måttligare än andra i fråga om födan. Rik och yppig kost bör aldrig rinnas på deras bord Personer, som inneha förtroendeposter, måste hvarje dag fatta beslut, som kunna medföra de viktigaste följder. Ofta måste de tänka snabbt, och detta kunna endast de, som öfva sträng måttlighet, göra. Sinnet vinner fasthet genom ett rätt utöfvande af själens och förståndets krafter. Om spänningen ej är för stor, vinnes ny styrka genom hvarje ansträngning. Ofta inverka följderna af en olämplig diet ofördelaktigt på deras arbete, hvilka ha viktiga planer att öfverväga eller

SO111 Sk°la fatta betydel-

sefulla beslut. En sjuk mage medför förvirring och osäkerhet i sinnet och förorsakar äfven ofta lättretlighet, kärfhet och orättvisa. Mången plan, som skulle ha blifvit till välsignelse för världen, har lämnats å sido, många orättvisa, förtryckande, ja, grymma åtgärder hafva vidtagits till följd af sjuklighet, som härrört från dåliga vanor i fråga om dieten.

Rikedom på ananas.325

Här är en vink for alla, hvilkas arbete är stillasittande eller liufvudsakligen af andlig art, och må de, som äga tillräcklig moralisk styrka och själf behärskning, försöka följa den! Förtär endast två eller tre enkla rätter till hvarje måltid och ät endast så mycket, som behöfves för att tillfredsställa hungern! Tag äfven liflig kroppsrörelse för hvarje dag och pröfva, om du ej erfar god verkan däraf!

Kraftfulla män, som ha rörligt kroppsarbete, äro ej nödsakade att vara lika försiktiga med afseende på födans mängd och beskaffenhet som de personer, hvilka föra ett stillasittande lif. Men äfven de förstnämndas hälsa skulle förbättras, om de utöfvade själf behärskning i fråga om mat och dryck.

Några önska, att bestämda föreskrifter skulle gifvas för deras diet. De äta för mycket, men ångra sig därefter och tänka därför oupphörligt på hvad de äta och dricka. Så bör man ej göra. En människa kan ej före-skrifva bestämda regler för en annan. Hvar och en bör bruka sitt förnuft och öfva sig i själf behärskning samt handla efter princip.

Kn fruktbar apelsingren.Våra kroppar äro Kristi förvärfvade egendom, och vi ha ej rättighet att behandla dem, hur vi behaga. Hvar och en, som förstår hälsans lagar, bör inse sin plikt att lyda dessa lagar, som Gud själf grundat i människans egen varelse. Lydnad för hälsans lagar bör blifva hvarje enskilds plikt. Vi få självfva lida följderna af lagöfverträdelse. Vi äro personligen ansvariga inför Gud för våra vanor och bruk. Därför är den fråga, som har betydelse för oss, ej denna: »Hvad är världens sed?» utan denna: »Hur skall jag för min personliga del behandla den kroppshydda, som Gud gifvit mig?»

Köttföda.

»*Från begynnelsen var det icke så.*»

Den diet, som från begynnelsen var afsedd för människan, innefattade ej animalisk föda. Först efter syndafloden, då allt grönt på jorden blifvit förstördt, fick människan tillåtelse att äta kött.

Då Gud utvalde människans föda i Eden, visade han, hvilken diet, som var den bästa, och vid valet af föda för Israel gaf han samma lärdom. Han förde israeliterna ut ur Egypten och åtog sig att uppfostra dem till sitt egendomsfolk. Genom dem önskade han välsigna och undervisa hela världen. Och han försåg dem med den föda, som var bäst tjänlig för detta ändamål, men icke kött, utan manna, »himmelens bröd». Det var endast i följd af deras missnöje och längtan efter Egyptens köttgrytor, som animalisk föda beviljades dem och detta endast för en kort tid. Bruket däraf medförde emellertid sjukdom och död för tusenden. Men likväl blef inskränkningen till en köttfri diet aldrig mottagen med tillfredsställelse; den fortfor att vara en källa till knot och missnöje, öppet eller i hemlighet, och den blef ej varaktig.

Sedan israeliterna bosatt sig i Kanaans land, tillätos de använda köttföda, dock med omsorgsfulla inskränkningar, hvilka afsågo att minska de dåliga följderna. Så förbjöds

helt och hållet bruket af svinkött, likaså förtärandet af sådana, djurs, fåglars och fiskars kött, hvilka äfvenledes förklarades vara orena. Förtärandet af fett och blod af de djur, hvilkas kött var tillåtet att äta, var äfven strängeligen förbjudet.

Endast de djur fingo användas till föda, hvilka voro i godt skick. Intet djur, som rifvits ihjäl eller själfdött eller

Deras ändamål är att lämna ull till kläder, ej kött till föda.

hvars blod ej fullständigt fått afrinna, skulle användas till föda.

Genom att afvika från den af Gud bestämda ordningen angående kosten ledo israeliterna stor förlust. De önskade föra en köttdiet, och de fingo skörda dess frukter. De kunde ej utvecklas till det ideal, som Gud uppställt, eller fullfölja hans afsikt. Herren »gaf dem, hvad de begärde, men sände tärande sjukdom öfver dem».1 De satte det

1 Ps.*io6: 15.3*9

jordiska högre än det andliga, och de uppnådde ej den heliga öfverlägsenhet, som han ämnat för dem.

Skäl för förkastanbet af kötträtter

De, som äta kött, äta säd och örter endast i andra hand, i det djuret hämtar från dessa ämnen deri näring

I,åt dem få lefva!

det behöfver. Den lifskraft, som finnes i säden och örterna, öfvergår till djuret, och den öfvergår till oss, då vi äta djurets kött Hur mycket bättre vore det ej då, att erhålla den direkt genom att äta den föda, som Gud af sett för oss! Kött har aldrig varit den bästa födan, men i våra dagar medför dess användning fördubblad fara, emedan djursjukdomarna så hastigt tilltaga. De, som använda köttföda, veta föga, hvad de förtära. Om de kunde se det lif djuren föra330

och känna beskaffenheten af deras föda, skulle de mången gång vända sig bort med vämjelse. Människor äta ständigt kött, som är fullt med tuberkel- och kräftfrön. Tuberkulos, kräfta och andra dödliga sjukdomar spridas på detta sätt. Svinets väfnader vimla af parasiter. Om svinet sade Gud: »Detta... är orent. Af dessas kött fån I icke äta, och deras döda kroppar mån I icke vidröra.»1 Detta bud

gafs därför, att svinets kött är otjänligt till föda. Svinet är ett renhållningsdjur: det undanskaffar affallsämnen, och det är det enda nyttiga det är afsedt för. Aldrig under några förhållanden har svinets kött varit afsedt till människo-föda. Det är omöjligt, att kött af något sådant djur som svinet kan vara användbart, hvars naturliga element är Orenlighet och som lefver af alla möjliga afskyvärda saker. Ofta föras sådana djur till torget och säljas till föda, som äro så sjuka, att deras ägare äro rädda att behålla dem längre. Dessutom äro några af de gödkurer,

som man låter djuren undergå före försäljningen, af den beskaffenhet, att de framkalla sjukdomar. Af stängda från ljus och frisk luft, få de inandas luften i orena ladugårdar

Bananer.och gödas kanske med ruttnande föda. På detta sätt blir djurens liela organism snart 'förorenad af vedervärdiga ämnen.

Djuren måste också ofta föras långa vägar och utsättas för svåra lidanden för att komma till en torgplats. De tagas från de gröna betesmarkerna, föras milslånga, tröttande vägar i hetta och damm, packas tillsammans i smutsiga vagnar, be-röfvas för flera timmar föda och vatten i sitt feberheta och utmattade tillstånd. På detta sätt drifvas de mot döden för att mänskliga varelser skola få fråssa på deras döda kroppar.

På många platser blir äfven fisken så förorenad af den smuts, som ofta utgör dess föda, att den ofta blir orsak till sjukdom. Så blir i all synnerhet fallet, i händelse fisken kommer i beröring med kloakvatten från stora städer. Den fisk, som lifnär sig af kloakledningarnas innehåll, kan komma till aflägsna vatten och fångas, där vattnet är rent och friskt Då denna fisk användes till föda, förorsakar den sålunda sjukdom och död, äfven då man icke misstänker någon fara.

Köttdietens följder märkas måhända ej omedelbart, men detta är intet bevis för, att den ej är skadlig. Få personer kunna öfvertygas om, att det kött de ätit har

I$n kokospalm.332

förgiftat deras blod och åsamkat dem deras lidanden. Många dö af sjukdomar, som uteslutande härröra från kött, under det att den verkliga orsaken misstankes hvarken af dem själfva eller andra.

Köttdietens skadliga inflytelse på själen är ej mindre uppenbar än i fråga om kroppen. Köttföda skadar hälsan, och allt, som inverkar på kroppen, har ett motsvarande inflytande på själen och sinnet.

Betänk vidare, hvilken grymhet mot djuren köttätandet medför, samt dess inverkan på dem, som utöfva denna grymhet eller äro vittne därtill! Hur måste den icke omintetgöra den ömhet, hvarmed vi borde behandla djuren såsom Guds skapade varelser!

Det förstånd, som många djur visa, har en mystisk likhet med människans intelligens. Djuren se och höra, älska, frukta och lida. De använda sina organ med större trohet än många människor använda sina. De lägga i dagen medlidande och ömhet mot lidande kamrater. Många djur visa en tillgifvenhet för sina beskyddare, hvilken vida öfverträffar den, som många människor visa. De kunna med människor ingå vänskapsförbindelser, hvilkas brytande medför stort lidande för dem.

Hvilken människa med "mänskliga känslor, som har hyst någon ömhet för sina husdjur, skulle väl kunna se in i deras ögon, så fulla af förtroende och tillgifvenhet, och sedan villigt öfverlämna dem åt slaktarens knif? Hur skulle hon kunna få en enda god munsbit af deras kött?

Föränbring i bietcn.

Det är ett misstag att tro, att muskelstyrka beror på bruket af köttföda. Organismens kraf kunna bättre tillgodoses och kraftigare hälsa kan erhållas genom att undvika sådan föda. Sädesslagen tillika med frukt, nötter och grönsaker innehålla alla de näringsämnen, som fordras för att bilda ett godt blod, men dessa ämnen erhållas ej lika333

väl och rikligt genom köttdiet. Om användandet af anima-lisk föda varit nödvändigt för hälsa och styrka, skulle den ingått i den diet, som anvisades människan i begynnelsen. Då man upphör att äta kött, inställer sig ofta till att börja med en känsla af svaghet och kraftlöshet. Många anföra detta som bevis för köttfödans nödvändighet, men i själfva verket har man svårt att undvara dylika födoämnen därför, att de upphetta blodet och reta närverna. För sådana är det nästan lika svårt att upphöra med att äta kött som för drinkaren att låta glaset stå, men förändringen är välgörande i båda fallen.

Närande och välsmakande.

Då man afstår från kött, bör man ersätta det med säd, nötter, grönsaker och frukt i riklig omväxling, en kost, som är både närande och smaklig. Detta är i synnerhet nödvändigt för personer, som äro svaga eller ständigt sysselsatta med ansträngande arbete. I vissa länder, där stor fattigdom råder, är kött den billigaste födan. Under sådana förhållanden medför en förändring stora svårigheter, men kan likväl genomföras. Vi böra emellertid vid häf-dandet af rätta principer äfven taga hänsyn till folkets lefnadsvilkor och gamla vanors makt Man bör ej tvinganågon att göra en plötslig, förändring. Köttet bör ersättas med hälsosam och närande föda. I denna fråga beror mycket på matlagningen. Med omsorg och skicklighet kunna rätter tillagas, som äro både närande och smakliga och som i stor utsträckning kunna ersätta köttet. Sök vid alla tillfällen att vädja till samvetet och att påverka viljan. Anskaffa goda och hälsosamma födovaror, och förändringen skall lätt kunna genomföras och begäret efter kött snart upphöra.

»Låt oss hellre återvända till den hälsosamma och välsmakande föda, som anvisades människan i begynnelsen.»

Skulle det icke vara en god sak, om alla sökte lägga bort köttföda? Huru kunna de, som sträfva efter renhet, förädling och helighet för att vinna gemenskap med himmelens änglar, fortsätta att använda en för både kropp och själ så skadlig föda? Huru kunna de beröfva Guds skapade varelser lifvet för att själfva använda köttet som en läckerhet? Låt oss hellre återvända till den hälsosamma och välsmakande föda, som anvisades människan i begynnelsen, och må vi och våra barn öfva barmhärtighet mot de stumma varelser, som Gud skapat och öfver hvilka han gifvit oss herravälde!

Ytterligheter i dieten.

»*Eder återhållsamhet vare kunnig för alla människor.*»

Icke alla de, som säga sig ifra för reform i fråga om dieten, äro verkliga reformvänner. Många personer nöja sig med att endast undvika vissa ohälsosamma födoämnen. De ha ingen klar inblick i hälsans lagar. Deras bord tyngas alltjämt af skadliga läckerheter och äro långt ifrån mönster af kristlig måtta och återhållsamhet.

Andra gå till motsatt ytterlighet i sin önskan att gifva ett godt föredöme. För somliga är det omöjligt att erhålla den önskade födan, men i stället för att nyttja sådant, som bäst kunde fylla bristen, nöja de sig med mycket mager kost. Deras föda innehåller ej de beståndsdelar, som fordras för att bilda godt blod. Deras hälsa lider, deras arbetsduglighet förminskas, och genom sitt exempel bli de snarare till skada än gagn för en reform med hänsyn till dieten. Andra tro, att valet och tillagningen af maten är af föga vikt, enär en enkel diet befordrar hälsan. Några inskränka sig till en mycket mager diet utan den omväxling, som kroppen behöfver, och hälsan blir lidande.

De, som endast ha en ytlig kännedom om principerna för en hälsoreform, äro ofta de mest gensträfviga, ej blott då det gäller att själfva tillämpa sina åsikter, utan äfven med hänsyn till att meddela dem åt sina närmaste och sina

336

grannar. Deras missriktade reformsträfvan, som yttrar sig i deras egen ohälsa och försök att tvinga sina idéer pä andra, gifva många en falsk föreställning om den dietiska reformen och komma dem att helt och hållet förkasta densamma.

De, som förstå hälsans lagar och ha fasta grundsatser, undvika dessa båda motsatser: hängifvenhet åt njutningsbegäret och ensidig inskränkning De välja sin föda med tanke på kroppens bästa och ej blott för njutningsbegärets tillfredsställande. De söka att vårda alla sina krafter för

Naturens stora rikedom på fält ocli i trädgård.

att på bästa sätt kunna tjäna Gud och nästan. De låta förnuft och samvete råda öfver begäret och belönas med kroppslig och andlig hälsa. De söka ej påtvinga andra sina ^åsikter, men deras exempel talar kraftigare än ord till förmån för deras principer. Dessa personer utöfva ett godt och vidsträckt inflytande.

Man bör använda sitt sunda förnuft, äfven då det gäller dietreform. Ämnet bör studeras djupt och grundligt, och

ingen bör klandra andra därför, att deras bruk ej i allt öfverensstämma med hans eget. Det är omöjligt att uppställa en oföränderlig lag för alla, och ingen bör tro sig vara en ofelbar337

domare öfver andra. Alla människor kunna ej använda samma födoämnen. Maträtter, som äro smakliga och hälsosamma för en person, kunna vara osmakliga, ja, skadliga för en annan. Några kunna ej använda mjölk, under det andra må väl däraf. En del personer kunna ej smälta ärter och bönor, under det andra finna dem förträffliga. Grofva grynrätter äro lämplig föda för somliga, medan andra ej kunna förtära dem.

Personer, som bo på nyuppodlade eller karga trakter, där frukt och nötter äro sällsynta, böra ej utesluta mjölk

Smaklig- och hälsosam frukt.

och ägg från sin kost. Personer med godt hull och starka animaliska drifter böra undvika stimulerande födoämnen. I familjer, där barnen ha sinnliga böjelser, bör man i synnerhet undvika att använda ägg. Men personer, hvilkas blodberedande organ äro svaga, böra ej helt och hållet afstå från mjölk och ägg, i synnerhet om andra lämpliga födoämnen ej kunna erhållas. Emellertid bör man nogsamt tillse, att man erhåller mjölk och ägg från friska, välfödda och välskötta djur. Aggen böra kokas så, att de bli så lättsmälta som möjligt.

Man bor så småningom utsträcka den dietiska reformen.338

Allt efter som djursjukdomarna tilltaga, blir det allt farligare att använda mjölk och ägg. Man bör söka ersätta denna föda med annan god och billig mat. Undervisning borde öfverallt gifvas folket om hur maten skall så mycket som möjligt kunna lagas utan mjölk och ägg och likväl blifva närande och smaklig.

Bruket att endast äta två mål om dagen har vanligen befunnits vara välgörande för hälsan; men under vissa omständigheter kan man behöfva en tredje måltid. Denna

Härliga frukter.

bör likväl i så fall vara mycket lätt och,, bestå af synnerligen lättsmält föda. Skorpor eller torrt bröd, frukt och cerealkaffe (hälsokaffe) äro lämpligaste rätter för aftonmåltiden.

Många gå i ständig ängslan för att deras föda skall verka skadligt, hur enkel och sund den än är. Till dessa vill jag säga: Tänk icke, att den mat du äter skall skada dig; tänk icke alls på den. Ät i enlighet med din öfvertygelse och var fullkomligt lugn, sedan du bedit Herren välsigna maten, att den måtte stärka din kropp.339-S

Vi böra visserligen afhålla oss från sådana födoämnen, som oroa magen och skada hälsan, men på samma gång ihågkomma, att en alltför tarflig diet medför blodbrist De svåraste sjukdomar kunna komma däraf. Organismen får ej tillräcklig näring, och följden häraf blir dålig matsmältning och allmän svaghet. De, som föra en dylik diet, äro ej alltid tvingade därtill genom fattigdom, utan välja den på grund af okunnighet, likgiltighet eller oriktiga föreställningar om hvad en dietreform innebär. Gud äras icke

Pumpor.

därigenom, att kroppen vanvårdas eller missbrukas och sålunda blir olämplig i hans tjänst. Att ha omsorg om kroppen genom att förse den med på en gång närande och stärkande föda är en af husmoderns förnämsta plikter. Det är mycket bättre att ha billiga kläder och möbler än att knappa in på maten. Många husmödrar inskränka de dagliga hushållsutgifterna för familjen för att kunna rikligare undfängna sina gäster. Detta är mycket oklokt. Större enkelhet borde råda i fråga om gästernas förplägnad och familjens behof sättas i första rummet.340

Oförståndigt handhafvande af ekonomien och konstlade seder förhindra ofta utöfvandet af gästfrihet, där detta vore af nöden och kunde lända till välsignelse. Våra dagliga måltider borde vara sådana, att äfven en oväntad gäst kunde deltaga däri, utan att husmodern behöfde vidtaga några ytterligare anstalter.

Alla böra förstå att välja lämplig föda och att självfva kunna tillaga den. Såväl män som kvinnor böra lia insikt i konsten att laga enkel, hälsosam föda. Deras verksamhet förlägges ofta till platser, där det är svårt att erhålla

Fältets rikedomar.

lämplig föda, och då kan deras kunskap i matlagning vara dem till stor nytta.

Var noggrann i afseende på dieten, studera orsak och verkan, öfva dig i själf behärskning och låt förståndet regera smaken! Öfveransträng ej magen med för mycken mat, men beröfva dig ej heller den närande och smakliga föda, som hälsan kräfver!

Några trångbröstade s. k. reformvänner hafva gjort mycken skada med hänsyn till hälsoreform. De, som ifra för en förbättrad diet, böra minnas, att omdömet om deras reform ansluter sig först och främst till den kost de ha på eget bord. De böra tillämpa sina åsikter så, att deej stöta bort uppriktiga personer i stället för att hos dem väcka intresse för sin sak. En stor mängd människor äro motståndare till hvarje reform, hur förnuftig den än må vara, så snart den vill sätta gränser för njutningsbegäret De följa sin smak i stället för förnuftet och halsans lagar. Sådana människor anse alla dem, som bryta med gamla vanor och äro förespråkare för en reform, såsom Öfverdrifna, hur konsekventa de än äro. För att aflägsna all grund till kritik böra reformvännerna icke sträfva efter att vara så olika andra som möjligt, utan att skilja sig blott i det, som strider mot deras principer.

Då hälsoreformens förespråkare göra sig skyldiga till öfverdrifter, kan inan ej förundra sig öfver, att själfva reformen förkastas af dem, som anse dessa personer såsom representanter för densamma. Dessa ytterligheter åstadkomma ofta på kort tid större skada, än som kan godtgöras genom ett lifslångt konsekvent lefnadssätt.

Hälsoreformen är grundad på principer, som äro djupa och vidtgående, och vi böra ej förhindra dess framgång genom inskränkta åsikter och bruk. Men ingen bör låta motstånd, åtlöje eller önskan att behaga andra komma honom att afvika från de rätta idéerna eller att mindre beakta dem. De, som följa rätta grundsatser, böra vara bestämda och målmedvetna i striden för det rätta, men böra i all sin vandel ådagalägga sann måttlighet samt ett mildt, ädelmodigt och kristligt sinnelag.

Stimulerande och narkotiska medel.

»*Du skall icke röra, icke heller smaka, icke heller komma vid.*»

Under rubriken stimulerande och narkotiska medel hör en stor mångfald af ämnen, hvilka, ehuru de användas till mat och dryck, irritera magen, förgifta blodet och reta närverna. De äro ett verkligt ondt. Man begagnar stimulerande medel, emedan verkningarna för tillfället äro behagliga, men en reaktion inställer sig alltid. Dessa konstlade medel användas allmänt till öfverdrift och äro en af de viktigaste orsakerna till fysisk försvagning och degeneration.

Kryddon.

I vår brådskande tid bör man använda så få retande medel som möjligt. Kryddor ha en skadlig verkan, likaså senap, pickels (i ättika inlagda, starkt kryddade grönsaker) o. d. De reta magen och göra blodet hetsigt och orent. Drinkarens inflammerade mage anföres ofta som exempel på alkoholens skadliga verkan. Retande kryddor åstadkomma äfven en dylik inflammation, och sedan de användts en tid, förmår ej okryddad föda tillfredsställa smaken. Organismen erfar då ett starkt behof efter något stimulerande.

343

Té oclj kaffe.

Té verkar stimulerande och i viss mån berusande. Kaffe och många andra allmänt använda drycker hafva en liknande verkan, som först är upplifvande.

Magnärverna retas och öfverföra in try eket till hjärnan, som, sålunda uppeggad, i sin tur ökar hjärtverksamheten och kommer organismens energi att för en stund hastigt uppflamma. All trötthet glömmes, krafterna tyckas tilltaga och förstånd och fantasi upplifvas.

På grund häraf anse många, att té och kaffe äro mycket nyttiga.

Tebusken.

Enligt senaste beräkning- värderas världens årliga té-produktion af omkring 250 miljoner kg. till 277 miljoner kr. Mer än hälften däraf användes inom det brittiska väldet, och dess värde är nästan dubbelt så stort som den summa, hvilken användes för hela den kristna missionsverksamheten.

Detta är

emellertid ett misstag. Dessa drycker äro icke närande. Deras verkan erfares, innan de blifvit smälta och upptagits af blodet och det, som förefaller som en ökning af krafterna, är endast närvös upphetsning. När eggeisen är borta, aftager den intensiva energiutvecklingen och efterträdes af en motsvarande grad af trötthet och utmattning.344

Det fortsatta brnket af dessa närvretande medel medför hufvudvärk, sömnlöshet, hjärtklappning, dålig matsmältning, närvskakning och andra obehag. Den föröder lifs-kraften. Trötta närver behöfva hvila och rö i stället för stimulering och ansträngning. Naturen behöfver tid att

Kaffeträdet.

På något mer än femtio år har världens kaffeproduktion åttadubblats. Af den mer är 1,000 miljoner kg. stora årsskördeii användes omkring- en tredjedel, till ett värde af omkring 187 miljoner kronor, i Förenta staterna, i hvilket land,användes omkring tio g'ånger så mycket penning*ar för kaffe som för kristen missionsverksamhet.

återvinna sin uttömda energi. Då krafterna uppeggas genom stimulerande medel, kan för tillfället mera arbete utföras, men i den mån organismen försvagas genom dessa medels ständiga användande, blir det allt svårare att uppnå samma grad af energi. Det blir alltmera svårt att motståbegäret efter retmedel, viljan dukar småningom under, och det synes hopplöst att kunna öfvervinna det onaturliga begäret. Allt starkare stimuleringsmedel användas, tills den utmattade naturen ej längre förmår reagera.

Tobaksbruket.

Tobak är ett långsamt verkande, försåtligt och ytterst farligt gift. I hvilken form den än användes, försvagar den kroppskonstitutionen och är så mycket farligare, eftersom verkningarna äro långsamma och till en början knappast märkbara. Den verkar först retande och sedan

Cy X ären dyrt köpta. Sa prisen nu 6ud t eder kropp och eder ande, hvilka tillhöra Gud.

förlamande på närverna; den försvagar och omtöcknar hjärnan och angriper ofta närvsystemet ännu kraftigare än starka drycker. Den är också lömskare än dessa, och dess verkningar äro svårare att upphäfva än verkningarna af starka drycker.

Bruket af tobak uppväcker äfven törst efter starka drycker och lägger i många fall grunden till dryckenskap.

Tobaksbruket är dyrbart, orenligt, obekvämt och förnedrande för den, som hänger sig däråt, samt plågsamt för omgifningen. Och dock finner man tobaksbrukare öfverallt. Man kan knappast gå genom en folksamling,346

utan att utsättas för rökarens giftiga andedräkt Det är obehagligt och skadligt att vistas i en järnvägskupé eller i ett rum, där luften är bemängd med tobak eller spritångor. Man må göra anspråk på att för egen del få bruka dessa gifter, men hvad rätt ha rökare att förpästa den luft, som andra skola inandas?

Tobaksbruket vållar oberäknelig skada bland barn och ungdom. Vår tids unga släkte får lida af förgångna tiders skadliga vanor. Andlig och kroppslig slapphet, ett för-svagadt närvsystem och onaturliga begär lämnas i arf från föräldrar till barn. Om så barnen upptaga föräldrarnas dåliga vanor, förvärras giftets följder och utsträckas ännu längre. Häraf härrör i ej ringa grad den kroppsliga, andliga och moraliska förslappning, som i vår tid blir alltmer oroväckande.

Gossar börja att använda tobak, då de äro helt unga. Den vana, som på detta sätt grundlägges i den ålder, då kropp och själ äro särskildt mottagliga för dess verkningar, undergräfver de fysiska krafterna, förkrymper kroppen, förslöar själen och fördärfvar moralen.

Men hvad skall kunna göras för att lära barn och ungdom förstå de dåliga följderna af en vana, hvari föräldrar, lärare och präster föregått dem med sitt exempel? Man kan få se gossar, som knappast ha den tidigaste barndomen bakom sig, röka cigarretter. Om man talar med dem om saken, säga de: »Far använder tobak.» De hänvisa till prästen eller skolläraren och säga: »Då en sådan man röker, är det väl ej heller farligt för mig.» Äfven många nykterhetsifrare äro hemfallna åt tobaksbruket. Men hur kunna väl sådana framgångsrikt kämpa för nykterhet?

Jag vädjar till dem, som förklara sig tro Guds ord och följa det, huruvida man som kristen kan hän gif va sig åt en vana, som förlamar själskrafterna och förvänder uppfattningen af de eviga värdena. Kan man samtycka till att beröfva Gud den tjänst man är honom skyldig och347

undandraga sina medmänniskor den nytta man kunde göra dem samt det goda exemplets makt?

Man bör betänka, hvilket ansvar man har såsom förvaltare af de medel Gud lämnat i ens vård. Hur mycket

T obaks växte n.

Tobak står först på listan af allmänt använda ämnen. Man beräknar, att den användes af öfver 800 miljoner människor. I Förenta staterna uppgår den årliga utgiften för tobak till omkring 2,600 miljoner kronor och till omkring 740 miljoner kronor mera än utgiften för bröd och sju gånger mera än utgiften för undervisningsväsendet. Där utgifves hvar tionde dag lika mycket penningar för tobak, som hela världen årligen använder för missionsändamål. I Sverige uppgår den årliga förbrukningen af tobak till omkring 30 miljoner kronor.

medel, som skulle användas for hans sak, användes icke till tobak! Låt tobaksälskaren beräkna, hvad han under sitt lif utgifvit för tobak, och sedan jämföra den så erhållna summan med de penningar, som han användt till att hjälpa de fattiga och för evangelii utbredande. Ingen människa343

behöfver tobak, men massor af människor gå under af brist på föda, medan stora summor offras på den fördärfliga tobaken. Hvar och en bör fråga sig, om han ej förvaltat Guds gåfvor illa och gjort sig skyldig till stöld mot Gud och sina medmänniskor. »Veten I icke, att I icke ären edra egna? Ty I ären dyrt köpta. Så prisen nu Gud i eder kropp och eder ande, hvilka tillhöra Gud.»1

Berusanbe bryckcr.

»En bespottare är vinet, en latinare är rusdryck,

och ingen, som raglar däraf, är vis.»2

»Hvem ropar ack, hvem ropar ve, hvem vållar kif, hvem får

jämra sig, hvem får sår för ingenting,

och hvem får röda ögon ?

Jo, de, som sent dröja kvar vid vinet,

som gå tillsammans för att pröfva dryckers blandning.

Se ej på vinet, att det är så rödt,

att det sätter pärlor i bägaren

och rinner ned så lätt.

Till slut hugger det såsom en orm

och stinger såsom en huggorm.v5

Aldrig har en lifligare skildring än denna gifvits af den förnedring och träldom, som berusande drycker vålla. Dryckenskapen offer ha ingen kraft att bryta sina bojor, icke ens sedan de insett sitt elände; de vilja »dricka än en gång».4 Det behöfs inga argument för att påvisa de berusande dryckernas skadliga inverkan på drinkaren.

Öfverallt finnas dessa skumögda, försoffade människovrak - själar, för hvilka Kristus dog och Öfver hvilka änglar gråta. De äro en fläck på vår beprisade civilisation. De utgöra en skam, en förbannelse och en fara för hvarje nation.

Och hvem kan skildra det elände, den ångest och förtviflan, som finnes i drinkarens hem? Tänk på hans hustru, ofta en väl uppfostrad, känslig, bildad och förfinad människa, förenad med en man, hvilken genom starka drycker förvandlas till en galning eller ond ande. Tänk på barnen,

1 i Kor. 6: 19-20. 2 Ords. 20: i. 3 Ords. 23: 29-32. 4 Ords. 23: 35.349

beröfvade hemmets lugn och trygghet, fostran och bildning, ständigt fruktande honom, som skulle vara deras stolthet och skydd, utkastade i världen, brännmärkta af skam och bärande förbannelsen af en nedärfd törst efter starka drycker. Tänk på de förskräckliga olyckshändelser, som hvarje dag inträffa till följd af dryckenskapen. En lokomotivförare försummar att gifva akt på en signal eller missuppfattar en order. Tåget går vidare, en kollision inträffar, och många lif gå förlorade. En ångare stöter på grund, och passagerare

Strandad.

Genom sjöolyckor omkommo år 1902 och 1903 omkring- 6.135 personer och genom järnvägsolyckor ensamt i Förenta staterna iS,^2>s.

och besättning finna en graf i böljorna. Då saken undersökes, upptäckes det, att en person på en viktig plats stod under rusets inflytande. Kunna människolif med trygghet anförtros åt en person, som använder berusande drycker? Nej, ett sådant ansvar fordrar i första hand fullkomlig nykterhet.

Soagare berusningsmedel.

Personer, som ha ett ärft begär efter onaturliga, stimulerande medel, böra på inga villkor få ha vin, öl eller ens350

svagare alkoholhaltiga drycker inom syn- eller räckhåll, ty detta medför ständig frestelse för dem. Eftersom många anse söt cider (äppelvin) vara oskadlig, hysa de inga betänkligheter att anskaffa sådan i större mängd. Men endast helt kort tid behåller den sig söt, sedan börjar den att jäsa. Den skarpa smak, som den då erhåller, gör den så mycket smakligare för många personer, hvilka äro ohågade att medgifva, att den jäst.

Äfven brnket af söt cider, sådan den vanligen beredes, är farlig för hälsan. Få personer skulle vilja dricka den cider, som finnes i handeln, om de kunde se, hvad mikroskopet afslöjar. De, som tillverka denna dryck, äro ofta ej noggranna vid valet af den frukt de skola använda, utan saften prässas ut äfven ur maskstungna och ruttna äpplen. Personer, som annars ej skulle tänka på att använda giftig och skämd frukt, dricka cider, som beredts af sådan frukt, och anse den vara en läcker dryck. Men mikroskopet visar, att denna dryck är fullkomligt förkastlig.

Vin, öl och cider verka berusande likaväl som starkare drycker. De väcka smak för de starkare, och på detta sätt får man begär efter sprit. Genom måttlig spritförtäring fostras drinkare. Verkan af dessa mildare stimuleringsmedel är likväl så försåtlig, att dess offer hemfalla åt dryckenskapslasten, utan att de ana faran.

Somliga personer, som aldrig anses vara verkligen druckna, äro ständigt i ett tillstånd af lindrig berusning. De ha hetsigt blod och sakna sinnets jämvikt De tro sig utom all fara och fortsätta, tills hvarje hinder är nedbrutet och hvarje princip offrad. De svika sina mest bestämda föresatser, och de heligaste bevekelsegrunder äro ej tillräckliga att hålla begäret under viljans kontroll.

Bibeln medgifver ej på något ställe bruket af berusande vin. Det vin Kristus gjorde af vatten vid bröllopet i Kana var drufvans rena saft. Detta är den »must i vindrufvan»,351

om hvilken skriften säger: »Fördärfva den icke, ty välsignelse är däruti.» l

Det var Kristus, som i gamla testamentet gaf denna varning till Israel: »En bespottare är vinet, en larmare är rusdryck, och ingen, som raglar däraf, är vis.» 2 Kristus anskaffade aldrig någon sådan dryck. Satan förleder människor till sådana njutningar, som omtöckna förståndet och förlama det andliga lifvet, men Kristus lär oss att

behärska de lägre böjelserna. Han ger aldrig något sådant åt människorna, som skulle bli dem till frestelse. Hela hans lif utmärkte sig för självförsakelse. Det var för att bryta begärets makt, som han under de fyrtio dagarnas fasta i öknen för vår skull undergick det svåraste prof, som en människa kan uthärda. Det var Kristus, som föreskref, att Johannes döparen ej skulle förtära vin och starka drycker. Det var äfven han, som ålade Manoahs hustru en liknande af-hållsamhet. Kristus handlade ej i strid med sin egen lära. Det ojästa vin, som han anskaffade åt bröllopsgästerna, var en hälsosam och uppfriskande dryck. Det var sådant vin, som vår Frälsare och hans lärjungar använde vid den första nattvarden, och sådant vin borde alltid vid nattvarden användas som sinnebild af Frälsarens blod. Denna sinnebild är afsedd att vara vederkvickande och lifgifvande för själen, och därmed bör ej något, som kan ha en skadlig verkan, stå i samband.

Hur kunna kristna i ljuset af hvad skriften, naturen och förnuftet lära oss angående bruket af berusande drycken ha något att skaffa med rusdryckers beredning och försäljning? Om de älska sin nästa som sig själfva, huru kunna de då vara med om att lägga snaror i hans väg?

Förälbrars ansoar.

Onyktra vanor grundläggas ofta i hemmet. Genom användande af riklig och ohälsosam föda försvagas mat-

1Es. 65: 8. 2Ords. 20: i.352

smältningsorganen, och en längtan efter föda, som är mera stimulerande, uppstår. Begäret efter allt starkare retmedel tilltager oafbrutet och blir allt svårare att motstå. Organismen blir mer eller mindre förgiftad, och ju mer den försvagas, dess starkare blir längtan efter dessa medel. Hvarje steg på den farliga vägen underlättar ett följande. Många, som icke vilja göra sig skyldiga till att sätta fram vin eller spritdrycker af något slag, kunna belasta sitt bord med maträtter, som uppväcka en sådan törst efter starka drycker, att det är nästan omöjligt att motstå frestelsen. Orätta vanor i fråga örn mat och dryck fördärfva hälsan och bana väg för dryckenskapslasten.

Nykterhetsarbetet skulle snart ej längre behöfvas, om rätta åsikter i fråga om nykterheten kunde vinna insteg hos den ungdom, som deltar i sällskapslifvet. Må föräldrarna i det egna hemmet börja ett korståg mot all omåttlighet genom den uppfostran de gifva sina barn, och de kunna lia hopp om framgång.

Mödrarna skola hjälpa sina barn att förvärfva goda vanor och rena begär. Förädlen smaken, lären barnen att afsky alla retmedel och uppfostran dem till uthållighet i kampen mot det onda, som omger dem. Lären dem, att de ej skola ledas af andra eller gifva vika för yttre, dåliga inflytelser, utan själfva söka påverka andra i rätt riktning.

Personligt ansoar.

Man gör stora ansträngningar för att besegra dryckenskapslasten, men ofta ej i den rätta riktningen. De, som kämpa för nykterheten, böra vara vakna för de skadliga verkningarna af ohälsosam föda, kryddor, té och kaffe. Vi önska dem all framgång, men vi bedja dem se djupare in i orsakerna till det onda, som de bekämpa, och att förvissa sig om, att de äro konsekventa i sitt nykterhetsarbete.

Det måste noga framhållas, att själskrafternas jämvikt till stor del beror på det kroppsliga välbefinnandet. Alla narkotiska (döfvande) och onaturliga retmedel, hvilka försvagaoch fördärfva kroppen, äro äfven ägnade att förslappa förståndet och viljan. Omåttlighet ligger till grund för det moraliska fördärfvet i världen. Genom att gifva efter för en förvänd smak förlorar människan sin förmåga att motstå frestelserna.

De, som arbeta för nykterhetssakens främjande, ha fått sig det stora varfvet anförtrodt att uppfostra människorna i dessa stycken, och de böra lära dem, att hälsan, karaktären, ja t. o. m. lifvet utsättes för fara genom användandet af stimulerande medel, hvilka uppegga de uttröttade organen till onaturlig, krampaktig verksamhet.

I fråga om té, kaffe, tobak och spritdrycker är den enda säkra ståndpunkten den, att icke röra, icke smaka och icke komma vid dem. Té, kaffe och liknande drycker syfta åt samma håll som spritdrycker och tobak, och i många fall är det lika svårt att upphöra med att använda dem, som det är för drinkaren att afstå från rusdryckerna. De, som söka upphöra med att begagna dessa stimulerande medel, skola till en tid känna saknad och ha svårt att undvara dem, men genom ståndaktighet skola de öfvervinna begäret och saknaden. Naturen behöfver en viss tid för att

hämta sig efter det våld man gjort på henne, men gif henne tillfälle, och hon skall återvinna sin ursprungliga styrka och fullfölja sitt arbete på ett normalt sätt.

<img Rusdryckstrafik och rusdrycksförbud.

»*Ve den, som gifver sin nästa att dricka.*»

Ve den, som uppbygger sitt hus med orättrådighet och sina salar med orätt . . . och som säger: Jag vill bygga mig ett stort hus och rymliga salar, och som låter hugga fönster däruppå och panelar det med ceder och målar det med cinober! Är du väl konung, därför att du täflar om cederträ?... Men dina ögon och ditt hjärta äro icke riktade på något annat än på egen vinning och på att utgjuta oskyldigt blod och på att utöfva våld och förtryck.» Jer. 22: 13-17.

Krögarens arbete.

Skriften skildrar deras arbete, hvilka tillreda och försälja berusande drycker. Deras yrke innebär stöld. För de penningar de mottaga, gifva de ingen ersättning; hvarje krona de lägga till sin vinst har tvärtom bragt förbannelse öfver den, som utgifvit den.

Med frikostig hand har Gud utdelat sina välsignelser åt människorna. Hur litet fattigdom och elände skulle det ej finnas i världen, om hans gåfvor förståndigt användes! Det är människornas ondska, som förvandlat hans välgärningar till förbannelse. Det är genom lystnad efter

355

penningar och njutning, som den säd och de frukter, hvilka afsetts till vårt uppehälle, förvandlas till fördärfbringande gift.

Hvarje år förtäras en oerhörd mängd berusande drycker. Miljontals kronor utgifvas för att bereda elände, fattigdom, sjukdom, förnedring, vällust, brott och död. För egen vinnings skull räcker krÖgaren åt sina offer en dryck, som fördärfvar själ och kropp och bringar fattigdom och elände öfver drinkarens familj. Hans utpressningar sluta ej ens med offrets död. Han beröfvar änkan all egendom och gör barnen till tiggare. Han tvekar ej att Afhända den utblottade familjen lifvets nödtorft för att därmed taga betalt för familjefaderns spriträkning. De lidande barnens klagan, den utpinade hustruns tårar tjäna endast till att ytterligare uppreta honom. Hvad kommer det honom vid, om dessa lidande svälta? Hvad kommer det honom vid, om de drifvas till förnedring och undergång? Han blir rik genom det lilla de äga, hvilka han bringar till ruin.

Bordeller och andra lastens hålor, brottmålsdomstolar, fängelser, fattighus, dårhus och sjukhus, alla dessa fyllas till stor del genom kr Ö gar en s arbete. Liksom Uppenbarelsebokens mystiska Babylon drifver han handel med »trälar och människosjälar». Bakom krögareii står den mäktige själafienden, och hvarje medel, som möjligen kan uppletas, användes för att bringa människor under hans välde. I staden och på landsbygden, på järnvägstågen och de stora ångbåtarna, på affärsplatser och i nöjets salar, i apoteken, ja t. o. m. på det heliga nattvardsbordet i kyrkan äro hans snaror utlagda. Intet lämnas ogjordt för att väcka och nära begäret efter rusdrycker. Vid nästan hvarje gathörn finns en krog, som med sitt strålande ljus, sin värme och trefnad inbjuder arbetaren, den rike flanören och den intet ondt anande ynglingen.

Vid måltider såväl i privata familjer som å modärna restauranger serveras åt damer omtyckta drycker under något välklingande namn, hvilka dock äro verkligt berusande. För sjuka och svaga rekommenderar nian vissa356

droppar, som till stor del bestå af alkohol. För att väcka alkoholbegäret hos små barn använder man alkohol i konditorivaror, hvilka säljas i butikerna, och genom att gifva barnen sådana, lockar krögaren dem till sig.

Dag efter dag, månad efter månad, år efter år fort-sättes detta arbete. Fäder, makar och bröder, nationens stöd, stolthet och framtidshopp komma ständigt till kröga-rens håla för att återvända eländiga och fördärfvade.

Ännu värre är den förbannelse, som hotar hemmets innersta, i det äfven kvinnorna alltmer hemfalla åt dryckenskapen. I många hem utsättas små oskyldiga och hjälplösa barn hvarje dag för fara genom druckna

mödrars vanvård, misshandel och uselhet Söner och döttrar uppväxa under inflytande af detta fruktansvärda onda. Finnes för dem någon annan framtidsutsikt än att sjunka ännu lägre än föräldrarna?

Från de s. k. kristna länderna föres förbannelsen öfver till hednaländerna. Stackars okunniga vildar läras att använda rusdrycker. Till och med bland hedningarna finnas intelligenta personer, som förstå, att alkoholen är ett gift, och som utdöma den. Men förgäfves hafva de sökt skydda sitt land från dess förhärjningar. Civiliserade nationer formligen påtvinga hedningarna tobak, sprit och opium. Vildarnas otyglade lidelser, upphetsade genom spriten, föra dem ned i förut okändt elände, och det blir ett nästan hopplöst företag att sända missionärer till sådana länder.

Genom beröring med människor, som bort lära dem känna Gud, föras hedningarna in i laster, som ödelägga hela stammar och raser, och följden blifver, att världens ociviliserade folk hata de civiliserade nationerna.

Kyrkans ansoar.

Alkoholtrafiken är en makt i världen; den har på sin sida penningens, vanans och begärets förenade styrka. Dess makt gör sig gällande äfven inom kyrkan. Människor, hvilkas förmögenhet direkt eller indirekt förvärfvats genom357

sprithandeln, äro »goda och trogna» församlingsmedlemmar. Många af dem gifva rikligt till allmänna barmhärtighetsinrättningar samt understödja kyrkliga företag och bidraga till prästernas underhåll. De bidraga till att befästa vördnaden för rikedomen. Församlingar, som upptaga sådana medlemmar, understödja i själfva verket rusdryckshandeln.

Hvarje kyrka skall vara ett nykterhetens tämpel.

Alltför ofta har prästen ej mod att framhålla det rätta. Han förklarar icke för sina åhörare, hvad Gud har sagt om krögarens arbete. Att tala öppet skulle vara att såra församlingen, att offra sin popularitet, att förlora sin lön. Men öfver kyrkans dom står Guds. Han, som åt den första mördaren sade: »Din broders blods röst ropar till mig ifrån j orden»,1

1 i Mos. 4: i o.358

skall icke på sitt altare mottaga krögarens gåfvor. Hans vrede är upptänd mot dem, som söka dölja sitt brott bakom gifmildhet. Deras penningar äro bestänkta med blod, förbannelse hvilar öfver dem.

»Hvad skall jag med edra många offer? . . . säger Herren . . .

När I kommen för att visa eder inför mitt ansikte,

hvem begär väl af eder, att I skolen nedtrampa mina gårdar?

Bringen icke vidare fram fåfänglig offergåfva!

Rökverk är för mig en styggelse . . .

Och om I utsträcken edra händer,

vill jag gömma mina ögon för eder,

och om I än mycket bedjen, vill jag icke höra däruppå.

Edra händer äro fulla af blod.»1

Drinkaren äger förutsättningar för något bättre. Han är utrustad med anlag, med hvilka han skulle ära Gud och hjälpa sin nästa, men hans medmänniskor hafva lagt en snara för hans själ och begagnat sig af hans förnedring. De ha lefvat i öfverflöd, under det att de stackars plundrade offren lefvat i fattigdom och elände. Men Gud skall ställa den människa till ansvar, som bidrager till att påskynda drinkarens undergång. Den, som härskar i himmelen, har ej förlorat ur sikte dryckenskapens första orsak eller sista verkan. Den, som har omsorg om sparfvarna och kläder gräset på marken, skall ej förbise dem, som hafva blifvit skapade till hans egen afbild och

köpta med hans eget blod, eller lämna deras rop obeaktadt. Gud lägger märke till all den ondska, som ständigt skapar elände och brott

Världen och kyrkan kunna hylla den man, som vunnit sin rikedom genom människosjälens förnedring. De kunna le mot den, genom hvilken människor steg för steg ledas fram på brottets och förnedringens bana. Men Gud märker allt och bedömer allt rättvist. Krögaren kan af världen anses som en god affärsman, men Herren säger: »Ve honom!» Han skall ställas till ansvar för den hopplöshet, det elände, det lidande, som drabbat världen genom spriten; han skall svara för det oändliga lidande, som mödrar och barn fått

1 Bs. i: 15, ii.359

utstå, hvilka lidit brist på mat, kläder och skydd och som måst begrafva allt hopp och all glädje. Han skall stå till ansvar för de själar, som han sändt in i evigheten oförberedda. Och de, som hjälpa krögaren i hans arbete, äro delaktiga i hans skuld. Till dem säger Gud: »Edra händer äro fulla af blod.»

Utsfcänkningsrättigtjeter.

Monopol på spritförsäljning förordas af många såsom ett medel att begränsa det onda. Men beviljandet af monopol ställer sprithandeln under lagens skydd. Regeringen erkänner därmed dess berättigande, och sålunda tilltager det onda, som den förklarar sig vilja inskränka. Legaliserade bränneriet och vinfabriker uppstå rundt omkring i landet, och rusdryckshandlareh bedrifver sitt yrke invid våra egna dörrar.

Ofta förbjudes han att sälja berusande drycker till person, som redan är drucken eller känd som oförbätterlig drinkare. Men arbetet på att förstöra ungdomen pågår oafbrutet, och därpå beror i självfva verket spritllandteringens bestånd. Ungdomen förledes steg för steg, tills förtärandet af sprit blir en vana och en törst väckes, som till hvarje pris måste stillas. Det skulle vara mindre skadligt att lämna sprit åt en oförbätterlig drinkare, hvilkens undergång i de flesta fall redan är gifven, än att tillåta blomman af ungdomen att lockas i fördärfvet.

Genom att sprithandteringen sanktioneras, utsättas de, som sträfva efter förbättring, för ständig frestelse. Man har upprättat anstalter för att hjälpa spritens offer att besegra sitt begär. Detta är ett ädelt verk. Men så länge lagen tillåter försäljning af berusande drycker, så länge kunna alkoholisthemmen ej göra stor nytta. Drinkarna kunna ej alltid vistas där. De måste återvända till sin plats i samhället. Deras begär efter berusande drycker är blott försvagadt, nien Jiar ej helt och hållet upphört, och de falla lätt offer för de frestelser, som öfverallt möta dem.36°

Personer, som äga ilskna djur och som med kännedom om deras natur likväl låta dem hafva sin frihet, göras genom lagen ansvariga för det onda djuren kunna åstadkomma. I de lagar Gud gaf Israels barn föreskref han, att om ett djur, som var kändt för att vara farligt, orsakade en människas död, skulle ägaren med sitt lif umgälla sin vårdslöshet eller illvilja. Enligt samma grunder borde den regering, som gifver en person rättighet att utöfva krogrörelse, äfven göras ansvarig för följderna af hans verksamhet. Och om det är ett brott vardt dödsstraff att låta ett farligt djur lia sin frihet, hur mycket större brott är det icke att sanktionera spritförsäljningen?

Man lämnar spriträttigheter under förebärande af att de äro en inkomstkälla för staten. Men hur stor blir väl denna inkomst i jämförelse med de oerhörda utgifterna för de brottslingar, dårar och fattighjon, som äro en följd af rusdryckstrafiken ?

En man, som är under rusets inflytande, begår ett brott och föres inför domstol. De, som legaliserat sprithandteringen, tvingas nu att skåda frukterna af sitt verk. De ha gifvit rättighet att sälja en dryck, som gör en normal man till en dåre, och nu äro de nödsakade att sända honom till fängelset eller galgen, under det att hans hustru och barn lämnas utblottade och falla samhället till last.

Om man endast tager i betraktande sakens finansiella sida, hvilken dårskap är det icke att tillåta en dylik handel! Men hvad kan uppväga förlusten af en människas förstånd, fördärfvandet af Guds beläte, barnens lidande och förnedring och slutligen den förbannelse, som skall öfvergå på ofödda släkten?

Rusbrycksförbub.

Den person, som hemfallit åt vanan att använda berusande drycker, är i ett förtvifladt läge. Hans hjärna fördärfvas, hans viljekraft försvagas och det är omöjligt för honom att tygla sitt begär. Böner och föreställningar361

hjälpa intet. Om ban en gång fattat sitt beslut att afstå från spriten, drifves ban att återigen fatta glaset, så snart ban kommit in på en krog. Och så snart han smakat den berusande drycken, blir hans viljekraft totalt förlamad och hvarje tanke på följderna försvinner; ban glömmer sin olyckliga hustru och bryr sig ej längre om, att hans barn äro hungriga och nakna. Genom rättigheten att tillverka och försälja starka drycker har lagen skänkt sitt bifall till denna människosjäls fördärf och vägrat att förebygga en-verksamhet, som sprider elände öfverallt i världen.

Måste nu detta tillstånd alltjämt fortsätta? Måste människor ständigt utstå en svår kamp för att segra, under det att frestelserna få ligga fritt i deras väg? Måste dryckenskapens förbannelse ständigt hvila öfver den civiliserade världen? Skall den hvarje år fortsätta att som en förtärande eld sköfla tusentals lyckliga hem? När ett fartyg lider skeppsbrott vid kusten, stå ej människorna som likgiltiga åskådare. De våga sitt lif för att söka rädda man och kvinnor från en graf i vattnet. Huru mycket viktigare vore det ej att söka rädda människor undan drinkarens öde!

Det är ej endast drinkaren och hans familj, som skadas genom krogrörelsen, ej heller är en ökad skattebörda det enda onda, som denna bereder samhället. Vi äro alla länkar i mänsklighetens kedja. Det onda, som drabbar en medlem af det stora broderskapet, är fördärfbringande för alla,

Mången, som af kärlek till penningar eller bekvämlighet helst ej velat ha något att göra med de sträfvanden, som gå ut på att begränsa rusdryckshandeln, har alltför sent insett, att denna haft åtskilligt att skaffa äfven med honom. Han har fått se sina egna barn förvillade och förstörda, håglösheten florerar, äganderätten hotas, lifvet är osäkert, olyckshändelser till lands och sjös mångdubblas. Sjukdomar, som uppkommit i lastens nästen, finna väg till förnäma och ansedda hem. Laster, som uppammats362

hos brottets och liderlighetens barn, angripa söner och döttrar af förfinade och bildade hem. Och det finns ingen människa, hvars intressen ej hotas af rusdryckerna. Hvar och en bör därför för sin egen välfärd arbeta på att bortskaffa dem.

Af alla de inrättningar, som endast ha att skaffa med timliga intressen, böra de ställen, där lag stiftas och skipas, i första rnmmet vara fria från dryckenskapen förbannelse. Regering, riksdagsmän, domare, män, som bestämma och handhafva ett lands lagar, som förfoga öfver sina medmänniskors lif, goda rykte och ägodelar, dessa böra vara strängt nyktra. Endast på detta sätt kan deras förstånd vara klart nog att skilja mellan rätt och orätt Endast på detta sätt kunna de vinna fasthet i grundsatser och vishet till att fälla rättvisa domar. Men hur är det i verkligheten? Hur många af dessa män ha ej fått sina hjärnor omtöcknade och sina rättsbegrepp förvirrade genom starka drycker? Hur många förtryckande lagar stiftas ej, hur många oskyldiga personer dömas ej till döden till följd af bristande rättvisa hos på starka drycker begifna lagstiftare, vittnen och advokater, ja, t o. m. domare! Många finnas, som älska att dricka vin och som äro skickliga att blanda starka drycker, som »kalla det onda godt och det goda ondt», som »rättfärdiga de onda för att få belöning och beröfva den rättfärdige hans belöning». Om sådana säger Gud:

»Ve dem!

Såsom eldens tunga förtär halm

och hÖ hopsjunker i lågan,

så vSkall deras rot murkna

och deras blomma förflyga såsom stoft,

emedan de hafva föraktat Herren Sebaots lag

och förkastat Israels Heliges ord.» l

Guds ära, nationens bestånd, samhällets, hemmets och individens välfärd kräfva, att all möjlig möda göres för

1 Ks. 5: 20-24.att komma människorna att inse, hvilket fördärf dryckenskapen medför. Snart skola vi få se dess verkningar ännu förfärligare än hittills. Hvem vill deltaga i ett kraftigt arbete för att hämma förstörelseverket? Ännu har striden knappast börjat. Må vi bilda en armé för att hindra trafiken med giftiga drycker, som göra människor till dårar! Må den fara, som medföljer sprithandteringen, klargöras för alla, så att en allmän mening bildas för spritens afskaffande! Må man gifva de förslafvade människorna ett tillfälle att komma nr träldomen! Må folkets röst fordra af lagstiftarne, att de göra ett slut på denna nesliga handel!

»Befria de till döden fällda och rädda dem, som stappla fram till bödelsbänken. Ty om du säger: Si, vi visste ingenting" därom, skall icke han, som pröfvar hjärtan, märka sådant, och han, som bevarar ditt lif, veta det?»Ords. 24: 11. Och »hvad vill du säga, när han hemsöker dig?» Jer. 13: 21.

Hemmet.

Lifvet är en förberedande skola, i hvilken föräldrar och barn beredas för högskolan i Guds boningar.

Hemmets uppgift.

Det finnes ej något viktigare missionsfält än det, som fäder och mödrar hafva sig anförtrodt.

Mänsklighetens förädling och höjande börjar i hemmet. Föräldrarnas arbete ligger till grund för hvarje annat. Samhället består af familjer, och det är, hvad dessa göra det till. Från hjärtat »utgår lifvet»,Ords. 4: 23. och hemmet är samhällets, kyrkans och nationens hjärta. Samhällets väl, kyrkans framgång och nationens lycka bero på hemmets inflytande. Hemlifvets betydelse får sin rätta belysning i Jesu lif. Han, som kom ned från himmelen för att vara vår förebild och lärare, tillbringade trettio år som medlem af en familj i Nasaret. Bibelns berättelse är mycket kortfattad angående dessa år. Inga stora underverk tilldrogo sig mängdens uppmärksamhet. Inga ifriga folkskaror följde honom eller lyssnade till hans ord. Likväl utförde han under alla dessa år sitt gudomliga uppdrag. Han lefde som en af oss, tog del i hemlifvet, underkastade sig dess fostran, fullgjorde dess plikter och bar dess bördor. Han uppväxte under ett enkelt hems skyddande vård, deltog i allas våra erfarenheter och »växte till i visdom och ålder och nåd för Gud och människor».Luk. 2: 52.

368

Under alla dessa år i tillbakadragenhet lefde han ett lif af sympati och hjälpsamhet. Hans oegennytta och tåliga fördragsamhet, hans mod och trohet, hans styrka i frestelse, hans djupa frid och lugna glädje voro en ständig hjälp för andra. Han förde med sig ett rent och vederkvickande inflytande, och hans lif var ett salt i samhället. Ingen sade, att han gjort något underverk, likväl utgick från honom kraft till de frestade, sjuka och modlösa, kärlekens lifgifvande kraft. Ända från sin tidiga barndom undervisade han andra på ett tillbakadraget sätt, och när han började sin offentliga verksamhet, hörde honom därför många med glädje.

Frälsarens barnaår utgöra mer än ett föredöme för ungdomen. De äro en lärdom och borde vara en uppmuntran för alla föräldrar. Familjekretsen och dess närmaste omgifning äro det första verksamhetsfältet för dem, som önska arbeta för sina medmänniskors höjande. Det finnes intet verksamhetsområde, som är viktigare än det, som anförtrotts åt ett hems grundläggare och vårdare. Intet arbete, som uppdragits åt människor, kan medföra större och mer vidtgående följder än föräldrars arbete.

Det är vår tids barn och ungdom, som skola utgöra det framtida samhället, och det beror på hemmet, hurudant det unga släktet är. Bristande vård af barnen i hemmet är i stor grad skulden till de sjukdomar och brott och det elände, som äro mänsklighetens förbannelse. Om hemlifvet vore rent och sannt, om barnen vore fostrade att möta lifvets ansvar och faror, hur förändrad skulle då ej världen blifva!

Tid, penningar och arbete användas i nästan obegränsad mängd och stora ansträngningar göras i företag och inrättningar för att upphjälpa de dåliga vanornas offer. Likväl är allt detta otillräckligt för att hämma det ständigt växande behofvet. Hur små blifva icke resultaten, och hur få äro ej de, som verkligen kunna hjälpas! Massor af

människor längta att börja ett bättre lif, men de sakna mod och be-369

slutsanihet att bryta med vanans makt. De rygga tillbaka inför den ansträngning, den kamp ocli självförsakelse, som kräfves, och deras lif blir förfeladt och olyckligt. Män med den största begåfning och ädla sträfvanden samt äfven på andra sätt genom natur och uppfostran lämpliga för förtroendeuppdrag och ansvarsfulla poster sjunka på

»Och dessa orden . . skall du inskärpa i dina barn.»

detta sätt i fördärf och gå förlorade för detta och det tillkommande lifvet.

För dem, som verkligen bryta med sitt föregående lif, blir det likväl en bitter kamp för återvinnande af fulla krafter, och många få under hela sitt lif skörda frukterna af det dåliga utsädet i en nedbruten hälsa, en vacklande vilja och försvagade själskrafter. Hur mycket mer hade de ej kunnat uträtta, om det onda bekämpats från början!

24Detta arbete kommer till en stor del på föräldrarnas lott. Om man lade mer vikt vid att bibringa föräldrar insikt om hur barnens seder och karaktär böra danas, skulle de ansträngningar, som nu göras för att häjda utbredandet af dryckenskapen och andra svåra laster, som verka som kräftskada i samhällskroppen, bära hundrafaldt rikare frukt. Det står i deras makt att af vanan, som nu är en så fruktansvärd bundsförvandt till det onda, göra en kraft i det godas tjänst. De kunna leda strömmen från dess källa och leda den rätt.

Föräldrar kunna bereda sina barn möjlighet till att föra ett sundt och lyckligt lif. De kunna sända dem ut ifrån hemmet med moralisk styrka att motstå frestelsen och med mod och kraft att framgångsrikt kämpa lifvets kamp. De kunna hos dem väcka och underhålla en längtan att lefva sitt lif till Guds ära och sina medmänniskors välsignelse. De kunna jämna vägen för deras fötter genom solsken och dimmor till de härliga höjderna däruppe.

Hemmet som föreböme.

Hemmets mission sträcker sig längre än till dess egna medlemmar. Det kristna hemmet bör vara ett föredöme, ett exempel på de sanna lifsprincipernas förträfflighet Detta exempel skall utöfva en mäktig inflytelse för det godai världen; ett godt hems inflytande har mycket kraftigare inflytande på människors hjärtan och lif än någon predikan. Då ungdomen lämnar ett sådant hem, för den dess bärande krafter med sig ut i världen. Ädlare lifs-principer införas i andra hem, och ett arbete på samhällets höjande börjas.

Gästfrihet

Våra hem skulle kunna blifva till välsignelse för många människor. Vårt umgängeslif bör ej stå under inflytande af världsliga sedvänjor, utan af Kristi Ande och ord. Israeliterna inneslöte i alla sina festligheter den fattige,137*

främlingen och leviten, som på en gång var prästens medhjälpare i helgedomen, religionslärare och missionär. Dessa ansågos som folkets gäster; de blefvo frikostigt förplägade vid alla festliga högtider och omsorgsfullt vårdade och hjälpta i sjukdom och nöd. Sådana människor böra äfven vi inbjuda till våra hem. Hur glädjande och uppmuntrande skulle ej en sådan inbjudan vara för mången sjuksköterska

»När du gör gästabud, så bjud fattiga, krymplingar, halta, blinda , . . emedan de

icke hafva något att vedergälla dig med ; ty det skall vedergällas dig i de

rättfärdigas uppståndelse.»

eller lärare, mången betungad, hårdt arbetandejnoder eller för de svaga och sjuka, som så ofta sakna ett hem och måste kämpa mot fattigdom och många andra svårigheter!

Kristus säger: »När du gör en middags- eller aftonmåltid, så bjud icke dina vänner eller dina bröder eller dina fränder eller rika grannar, att icke ock de till äfventyrs bjuda dig igen och dig sker vedergällning; utan när du gör gästabud, så bjud fattiga, krymplingar, halta, blinda.372

Och salig skall du vara, emedan de icke hafva något att vedergälla dig med; ty det skall vedergällas dig i de rättfärdigas uppståndelse.» Luk. 14: 12-14.

Sådana gäster är det ej så besvärligt att mottaga. För dem behöfver man ej anordna dyrbara och vidlyftiga nöjen

eller lägga an på någon ståt. Ett varmt »välkommen», en plats vid härden och vid bordet i all enkelhet, förmånen att få deltaga i den välsignelserika bönestunden, detta skulle för många vara som en skymt af himmelen.

Vår kärlek bör nå utöfver det egna jagets och hemmets gränser. Många värdefulla tillfällen erbjudas oss att göra vårt hem välsignelsebringande för andra. Umgänget har en underbar makt, och det står i vår förmåga att därigenom kunna bli till hjälp för dem vi komma i beröring med.

Vårt hem borde vara en tillflyktsort för ungdomen, som är utsatt för många frestelser. Många unga människor stå just vid skiljevägen. Alla inflytelser, alla intryck bidraga till att bestämma det val, som afgör deras öde både i denna världen och i den tillkommande. Det onda söker att draga dem till sig; det framträder på ett lysande och lockande sätt. Rundt omkring oss finnas unga människor, som ej ha något hem, och många, hvilkas hem sakna all hjälpande och höjande kraft, och de hänge sig åt det onda. De föras i fördärfvet helt nära våra egna dörrar.

Denna ungdom behöfver en vänligt utsträckt hand. Enkla, vänliga ord och en smula uppmärksamhet kunna förjaga de frestelsens molnskyar, som lägra sig öfver själen. Det verkliga medlidandet, som är af gudomligt ursprung, har makt att öppna de hjärtan, som behöfva nås af Kristi härliga ord och af hans oändliga kärlek. Om vi visade intresse för de unga, om vi inbjöde dem till våra hem och sökte hjälpa dem och gåfve dem glada intryck, skulle många med glädje börja vandra på den väg, som leder uppåt.**Lifvets tillfällen.**

Vårt lif här på jorden är kort. Endast en gång gå vi genom denna världen. Låt oss därför, medan vi lefva, göra så mycket som möjligt af vårt lif! Det arbete, hvartill vi äro kallade, fordrar hvarken rikedom, social ställning eller stora förmågor. Det kräfver ett kärleksfullt, självuppoffrande sinnelag och målmedvetenhet Om ett ljus ständigt hålles brinnande, skall man med det, hur litet det än må vara, kunna tända många andra ljus. Vårt inflytande kan synas mycket begränsadt, vår förmåga liten, våra tillfällen få och våra kunskaper obetydliga, och likväl öppna sig för oss underbara möjligheter genom ett troget användande af de möjligheter våra hem erbjuda. Om vi öppna våra hjärtan och våra hem för lifvets gudomliga, bärande krafter, skola vi kunna utsända strömmar af lifgifvande kraft. Från våra hem skall utgå ett inflytande, som skall alstra lif, skönhet och rikedom, där det nu råder fattigdom och nöd.

Hemmets grundläggare.

»*Med vishet bygges huset, och med förstånd hålles det vid makt.*»

Den, som gaf Eva såsom en hjälp åt Adam, utförde sitt första underverk vid en bröllopsfest. I bröllopssalen, där släktingar och vänner gladdes med hvarandra, började han sin offentliga verksamhet. Härigenom stadfäste han äktenskapet såsom af honom själf stiftadt. Han förordnade, att män och kvinnor skulle förenas i det heliga äkta ståndet för att bilda familjer, hvilkas medlemmar, krönta med lifvets krona, skulle blifva medlemmar äfven af den himmelska familjen.

Kristus ärade äfven äktenskapet genom att göra det till en symbol af föreningen mellan honom och hans återlösta. Han själf är brudgummen. Bruden är församlingen, hans utvalda, om hvilken han säger: »Skön är du i allo, min älskade, och på dig är ingen fläck.» Hög. v. 4: 7.

»Kristus har älskat församlingen och utgifvit sig själf för henne, på det att han skulle helga henne . . . att hon skulle vara helig och ostrafflig.» Ef. 5: 25-27. »Likaså äro männen pliktiga att älska sina hustrur.» Ef. 5: 28.

Det band, som förenar familjens medlemmar, är det förtroligaste, ömmaste och heligaste på jorden. Det är ämnadt att vara en välsignelse för mänskligheten, och detta blir det också, så ofta äktenskapsförbundet ingås med allvar, gudsfruktan och djup känsla af dess ansvar.

375

De, som stå i begrepp att ingå äktenskap, böra tänka på, hvilken prägel och hvilket inflytande deras blifvande hem skall få. Då de blifva föräldrar, få de ett heligt'uppdrag sig anförtrodt. På dem beror till stor del deras barns välgång i denna världen och lycka i den tillkommande.

Föräldrarna bestämma i hög grad barnens såväl fysiska som moraliska egenskaper. På hemmets karaktär beror i sin ordning samhällets. Hvarje familj utöfvar antingen ett höjande eller förnedrande inflytande på samhället

Valet af ledsagare genom lifvet bör göras med tanke på föräldrars och barns kroppsliga och andliga välfärd, på det att såväl föräldrar som barn skola kunna vara till välsignelse för sina medmänniskor och till ära för sin Skapare.

Innan unga män och unga kvinnor ikläda sig det ansvar, som är förbundet med äktenskapet, böra de ha gjort sådana praktiska erfarenheter, att de äro rustade för äktenskapets plikter och svårigheter. Tidiga giftermål böra ej uppmuntras. En förbindelse med så vidtgående följder bör ej ingås hastigt och oförberedt, innan kroppens och själens krafter äro fullt utvecklade.

De, som förena sig genom äktenskapet, hafva måhända ej timliga ägodelar, men de böra äga hälsans vida större gåfva. I de flesta fall bör skillnaden i ålder ej vara för stor. Ett förbiseende af denna sak skadar ofta den yngres hälsa och kan beröfva barnen kroppslig och andlig styrka. En ålderstigen fader eller moder kan ej vara den beskyddare och kamrat barnen behöfva och bortryckas måhända af döden just vid den tidpunkt, då kärlek och ledning varit mest behöfliga.

Det är endast genom tron på Kristus, som ett äktenskap kan ingås med trygghet. De innerligaste banden af mänsklig kärlek böra vinna sin styrka genom gudomlig kärlek. Endast där Kristus härskar, kan det råda djup, sann, osjälfvisk tillgifvenhet.

Kärleken är en dyrbar gåfva, som vi mottaga af Jesus. Ren och helig tillgifvenhet är ej en känsla, utan en princip.376

De, som drifvas af sann kärlek, äro hvarken oförnuftiga eller blinda. Fostrade af den Helige Ande, älska de Gud öfver allting och sin nästa såsom sig själfva. Må de, som ha för afsikt att ingå äktenskap, söka noga iakttaga känslo-lifvet och karaktärsutvecklingen hos den, med hvilken de ämna förena sina lifsöden! Må blygsamhet, enkelhet och uppriktighet samt en allvarlig sträfvan att ära och behaga Gud känneteckna hvarje steg, som tages med detta ändamål i sikte!

Äktenskapet är af stor betydelse för det återstående lifvet både i denna och i den tillkommande världen. En sann kristen uppgör inga planer, som Gud icke kan gilla. Om man åtnjuter den stora välsignelsen att ha kristna föräldrar, bör man taga råd af dem. Genom att gifva dem del af sina förhoppningar och planer och taga kännedom om deras lifserfarenheter skulle ungdomen kunna besparas månget hjärtesår. Det är framför allt af vikt att hafva Kristus till sin rådgifvare och att under bön studera hans ord.

Under denna ledning må en ung kvinna taga till följeslagare genom lifvet endast en man med ren och ädel karaktär, en man, som är driftig, uppåtsträfvande och hederlig och som fruktar och älskar Gud. Och en ung man bör söka en sådan maka, som är i stånd att bära sin andel af lifvets bördor, som kan utöfva ett förädlande inflytande på honom och som med sin kärlek kan göra honom lycklig.

»En Herrens gåfva är en förståndig hustru.» 1 »På henne litar hennes mans hjärta... Godt gör hon honom, aldrig något ondt i sitt lifs dagar.» 2 »Sin mun upplåter hon med vishet, och kärleks lag bär hon på tungan. Hon gifver akt på, huru allt går till i hennes hus, och lättjans bröd äter hon icke. Hennes barn stiga upp och prisa henne, och hennes man berömmer henne. Många kvinnor äro raska, men du öfvergår dem allesamman.» 3 Den, som funnit en sådan hustru, »han fann sällhet och fick välsignelse af Herren».4

1 Ords. 19: 14. 2 Ords. 31: TT, 12. 3 Ords. 31: 26-29. 4 Ords. 18:22.Ett fridfullt hem.3/8 Crfarenbeter inom äktenskapet.

Med huru stort allvar äktenskapet än ingåtts, känna dock få makar fullt hvarandra vid vigselaktens slut De bådas verkliga förening blir de kommande årens verk. När lifvet med sin börda af oro och bekymmer möter det nygifta paret, försvinner det romantiska skimmer, som fantasien gärna breder öfver äktenskapet Mannen och hustrun lära känna hvarandras karaktär på ett sätt, som var omöjligt under deras föregående bekantskap. Detta är en mycket

kritisk period i deras lif. De kommande årens lycka och gagnande verksamhet äro beroende af denna första tid. Ofta upptäcka de hos hvarandra oanade svagheter och brister, men de hjärtan, som kärleken förenat, skola äfven upptäcka hittills oanade förtjänster. Må hvar och en hellre söka att upptäcka förtjänsterna än feleii! Ofta är det vår egen hållning, den atmosfär, som omgifver oss själfva, som afgör den inblick vi få i andras karaktär. Många betrakta ömhetsbetygelser som svaghet och visa en tillbakadragenhet, som verkar frånstötande på andra. Därigenom förhindras all sympati. Allt efter som de undertrycka alla hjärtliga impulser, förtvina de, och hjärtat blir ödsligt och kallt Vi böra taga oss till vara för detta misstag. Kärleken kan ej finnas till länge, utan att yttra sig. lyåt ej en anhörigs hjärta lida brist på sympati och kärlek.

«Förbraganbe tjoaranbra i kärlek.»

Ehuru svårigheter och missräkningar kunna inställa sig, må hvarken man eller hustru hysa den tanken, att deras förening är ett misstag eller en missräkning. De böra söka vara till så stor glädje som möjligt för hvarandra och visa hvarandra uppmärksamhet De böra på allt sätt söka uppmuntra hvarandra att kämpa lifvets kamp. I ömsesidig kärlek och fördragsamhet må hvar och en sträfva att göra den andra lycklig. På detta sätt skall hela äktenskapet vara som den379

första kärlekens lyckliga tid. Den sanna vänskapens värme, den kärlek, som förenar hjärtan, är en försmak af himmelens glädje.

Kring hvarje familj är ett heligt område, som ingen får oskära och hvars gränser ingen obehörig får öfverskrida. Å andra sidan bör mannen och hustrun ej delgifva någon utomstående det, som bör vara endast deras gemensamma.

Må hvar och en hellre gifva än fordra kärlek, söka utveckla det bästa inom sig och ej vara sen att uppskatta den andras goda egenskaper. Medvetandet af att vara uppskattad skänker en underbar tillfredsställelse och eggelse. Sympati och aktning underlätta sträfvandet efter förädling, och kärleken själf växer, då den riktar sig på högre uppgifter.

Hvar och en af makarna borde noga bevara sin individualitet Då hvar och en står i personligt förhållande till Gud, är det till honom dessa frågor böra ställas: »Hvad är rätt?» »Hvad är orätt?» »Hur skall mitt lif bäst kunna motsvara sitt ändamål?» Den, som gaf sitt lif för oss, är värd vårt hjärtas djupaste kärlek. Låt Kristus ständigt vara den förste, den siste, den förnämste. Allt efter som kärleken till honom blir djupare och starkare, renas och starkes äfven makarnas kärlek till hvarandra.

Förhållandet mellan man och hustru bör likna förhållandet mellan Kristus och oss. »Vandren i kärlek, såsom ock Kristus har älskat oss.» »Såsom församlingen är under-gifven Kristus, så vare ock hustrurna sina män undergima i allt. I män, al sk en edra hustrur, såsom ock Kristus har älskat församlingen och utgifvit sig själf för henne.»1

Makarna böra ej söka att utöfva tvång på hvarandra eller att självviskt genomdrifva sina önskningar. De kunna annars ej behålla hvarandras kärlek. De skola söka att vara vänliga, tåliga, fördragsamma, hänsynsfulla och uppmärksamma mot hvarandra. Genom Guds nåd kunna de lyckas att infria de löften de afgåfvo vid vigselakten.

1 Ef. 5: 2, 24, 25.**Lycka i oegennyttigt tjänande.**

Makarna måste emellertid minnas, att lyckan ej vinnes genom att lefva endast för hvarandra. De måste äfven använda hvarje tillfälle, som gifves, för att bidraga till de omgifvande människornas lycka. Sann glädje vinnes endast genom att oegennyttigt ti ana sina medmänniskor.

Fördragsamhet och osjälfviskhet utmärka alla, som lefva ett nytt lif i Kristus. Genom ett lif i hans efterföljd under sträfvan att förneka sig själf och hjälpa de lidande vinnes sann framgång. Ett sådant lif är till välsignelse för världen.

Män och kvinnor kunna förverkliga hos sig Guds ideal, om de taga Kristus till sin hjälpare. Hvad mänsklig visdom ej kan göra, det kan Guds nåd uträtta för dem, som öfverlämna sig åt honom med förtröstan och kärlek. Han kan förena hjärtan genom band, som äro af himmelskt ursprung. Kärleken skall ej blifva endast ett utbyte af

ljufva och smickrande ord. De himmelska väfstolarna ha finare, men likväl starkare varp och inslag än de jordiska. I dem väfves ej skört tyg, utan en väfnad, som skall kunna tåla slitning och svåra prof. Hjärtan skola sammanbindas genom en uthållig kärleks gyllene band.

Hemmets läge och inredning.

»*Herren planterade en lustgård . . . och där satte han människan.*»

Bibeln har en underbar förmåga att förenkla lifvets problem. Om vi gåfve akt på dess lärdomar, skulle vi kunna lösa mången invecklad fråga och bespara oss månget misstag. Den lär oss att uppskatta tingen efter deras rätta värde, att nedlägga vår största möda på de ting, som ha det största värdet, de ting, som vara. Denna lärdom är behöflig för dem, som stå i begrepp att välja sig ett eget hem. Det är af vikt, att de ej förlora det högsta målet ur sikte. Må de minnas, att det jordiska hemmet bör vara en symbol af det himmelska och en förberedelse för detta. Lifvet är en förberedande skola, i hvilken föräldrar och barn skola beredas för högskolan i Guds boningar. Vid valet af hemmets läge bör man minnas detta och ej låta afgörandet bero af vinningslystnad, det härskande modet eller samhällsbruket. Tänk efter, hvad som kraftigast skall befordra enkelhet, renhet, hälsa, dessa lifvets verkliga värden!

Öfver hela världen blifva städerna alltmera lastens drifhus, där det onda härskar ofördäckt och där det vimlar af lockelser till sinnlighet och utsväfning. Sedefördärfvet och brottsligheten tilltaga. Hvarje dag bringar underrättelser om nya våldsgärningar, stölder, drap, själfmord och onämnbara brott.

Lifvet i städerna är falskt och konstladt. Det intensiva penningbegäret, nöjeslystnaden, törsten efter lyx och Öfverflöd, allt detta är krafter, som komma det stora flertalet att förlora lifvets verkliga mål ur sikte. De föra med sig tusen onda ting. På ungdomen verka de med nästan oemotståndlig makt

Ku af barnens och ungdomens finaste och farligaste frestelser är den begifvenhet på nöjen, som härskar i städerna.

»I naturens skönhet, stillhet och frid finner själen hvila.»

Det gifves många helgdagar med sina tillställningar; täf-lingar och kapplöpningar utöfva sin dragningskraft, och nöjeshvirfvein för de unga bort från lifvets allvarliga plikter. Penningar, som borde ha användts till bättre ändamål, förspillas på nöjen.

Genom trust- och fackföreningsväsendet, sträjker och lockouter m. m. försvåras stadslifvet alltmer och medför allvarliga faror. Många familjer skola därför bli nödsakade att flytta från städerna.

Städerna äro äfven ofta hälsofarliga till följd af orenluft, dåligt vatten och skämd föda, trånga, mörka och ohälsosamma bostäder och den på grund af allt detta ökade faran för smittsamma sjukdomar.

Det var ej Guds afsikt, att människorna skulle bo sammanträngda i städer, hoppackade i hyrda lägenheter utefter trånga gator och gränder. I begynnelsen lät han våra första föräldrar bo i den både öra och öga tilltalande omgifning, som han önskar, att den än i dag skulle vara en glädjekälla för oss. Ju närmare vi komina Guds ursprung-

»En frisk kropp, en sund själ och en ädel karaktär äro föräldrarnas bästa gåfva till barnen.»

liga afsikt med oss, dess bättre skola vi bli i stånd att vinna hälsa till kropp och själ.

Bn dyrbar, elegant inredd våning, lyx och öfverflöd äro ej de villkor, som fordras för att lefva ett lyckligt och nyttigt lif. Jesus kom till jorden för att utföra det största verk en människa någonsin utfört. Han kom som Guds sändebud för att visa oss, hur vi skola kunna göra det största möjliga af vårt lif. Hvilka förhållanden hade den Oändlige valt för sin Son? Ett undan gömdt hem bland de galile-iska bärgen, underhållet genom ärligt, aktningsvärdt arbete och sparsamhet under daglig kamp mot svårigheter och bekymmer, ett lif i enkelhet, i tålig och glad själfförsakelse, läsning vid moderns sida ur en rulle af den heliga skrift, morgongryningens och skymningens stillhet i den gröna dalen, naturens heliga undervisning om Gud som alltings skapare och

Uppehållare och själens umgänge med Gud - dessa voro de förhållanden och möjligheter, under hvilka Jesus uppväxte.

Under liknande förhållanden lia olika tiders bästa och ädlaste människor vuxit upp. Må man läsa Abrahams, Jakobs, Josefs, Moses', Davids och Elisas historia och studera de människors lif, hvilka i senare tider burit det tyngsta ansvaret och uträttat mest för världens förädling.

Många af dessa människor ha uppfostrats i landtliga hem. De lia ej tillbringat sin ungdomstid i nöjen och öfverflöd. Många ha måst kämpa mot fattigdom och svårigheter. De ha tidigt lärt sig att arbeta, och deras rörliga lif i det fria har utvecklat och stärkt alla deras förmögenheter. Tvingade att lita på sig själfva, ha de lärt sig att öfvervinna svårigheter och hinder och blifvit modiga och uthålliga. De ha lärt sig själf behärskningens svåra konst. I väsentlig mån skyddade för dåligt sällskap ha de njutit af enkla nöjen och godt umgänge. De ha varit enkla i sina behof och måttliga i sina lefnadsvanor. De ha varit fasta i sina grundsatser och växt upp till rena, starka och sanna människor. Då d eka Ilats till sitt lifsverk, ha de ägt kropps-lig och andlig styrka, ett rikt själslif, förmåga att lätt uppgöra och utföra sina planer samt ståndaktighet gent emot det onda, och de ha därigenom blifvit en verklig makt i det godas tjänst

En frisk kropp, en sund själ och en ädel karaktär äro föräldrarnas bästa gåfva till barnen. De, som inse hvad som fordras för en verklig framgång i lifvet, visa sig kloka i tid. De grunda sitt hem med tanke på lifvets bästa möjligheter.

I stället för att bosätta sig på platser, där man öfver-385

allt måste se människoverk, där onda tankar ofta väckas af intrycken utifrån, där den rådande brådskan och förvirringen medföra oro och trötthet, bör man söka sådana platser, där man kan få betrakta Gnds verk i naturen. I naturens skönhet, stillhet och frid finner själen hvila. Låt ögat hvila på de gröna fälten, skogsdungarna och höjderna. Blicka upp mot den blå rymden, som ej skymmes af stadens damm och rök, och inandas himmelens lifgifvande luft. Hemmet skall ligga afskildt från stadslifvets buller och förströende inverkan, så att föräldrarna ostördt kunna få ägna sig åt sina barn, blifva deras kamrater, lära dem att inhämta kunskap om Gud genom hans skapade verk och fostra dem till rättskaffens och nyttiga människor.

Enkelhet i inrcDningen.

Våra konstlade vanor beröfva oss många välsignelser och njutningar och hindra oss att uträtta, hvad vi annars skulle kunna. Rikt utsirade och dyrbara möbler äro ett slöseri ej blott med penningar, utan äfven med den tusenfaldt dyrbarare tiden. Genom den sorgfälliga skötsel de kräfva blifva de också en börda för hemmet.

Hur konstladt är ej förhållandet i många hem, äfven där tillgångarna äro begränsade och hushållsarbetet hufvudsakligen hvilar på modern. De bästa rummen äro möblerade på ett sätt, som ej motsvarar familjens tillgångar, och äro ej ägnade att bereda hemtrefnad och bekvämlighet. De äro försedda med dyrbara mattor, konstrikt utsirade och prydligt uppstoppade möbler och ömtåliga draperier. Bord, hyllor och andra tjänliga platser fullsättas med prydnadsföremål, och väggarna behängas med taflor, tills ögat tröttas. Och hvilket arbete erfordras ej för att hålla dessa rum i ordning och dammfria! Detta arbete och familjens Öfriga konstlade vanor i öfverensstämmelse med det rådande bruket pålägga husmodern ett oerhördt arbete.

I månget hem har makan och modern ingen tid öfrig att läsa och sätta sig in i tidens sträfvanden, ingen tid att

25hålla sin nian sällskap, att söka förstå sina barn och f Olja deras själsutveckling. Hon har ingen tid att låta den dyre Frälsaren blifva en kär och förtrogen vän. Så småningom

»Gud älskar skönhet . . . Med en faders glädje ser han sina barn fröjdas öfver de

ting han skapat.»försjunker hon till att blifva blott och bart en hushålls-träl, och idel förgängliga ting taga hennes krafter, hennes tid och intresse i anspråk. Alltför sent vaknar hon till

Moderskapets naturliga glädje.

insikt om, att hon är nästan som en främling i sitt eget hem. De dyrbara tillfällen hon en gång ägde att görasina käras hjärtan mottagliga för ett högre lif, har hon försummat, och de komma aldrig åter.

Må hemmets grundläggare besluta att handla förståndigare! Deras närmaste mål bör vara att göra hemmet trefligt. De böra söka att så mycket som möjligt underlätta arbetet och befordra hälsa och välbefinnande. De gäster böra inbjudas, som Kristus lagt oss på hjärtat och om hvilka han säger: »Så vidt I hafven gjort det mot en enda af dessa mina minsta bröder, hafven I gjort det mot mig.»Matt. 25: 40.

Hemmet bör förses med enkla, hållbara möbler och öfriga förnödenheter, som äro lätta att rengöra och kunna ersättas utan stor kostnad. Genom smak och urskillning kan ett mycket enkelt hem bli angenämt och inbjudande, om kärlek och förnöjsamhet råda där.

Vackra omgifningar.

Gud älskar skönhet. Han har danat jord och himmel sköna, och med en faders glädje ser han sina barn fröjdas öfver de ting han skapat. Det är också honom behagligt, att vi omgifva våra hem med naturlig skönhet.

Nästan alla, som bo på landet, kunde omkring sina hem ha en gräsmatta, några skuggiga träd, blommande buskar och välluktande blomster. Detta bidrager mer än någon konstlad prydnad till familjelifvets behag. Det har ett välgörande, förädlande inflytande, stärker kärleken till naturen och bidrager till att närma familjemedlemmarnas hjärtan till hvarandra och till Gud.

Modern.

»*Allt, hvad jag bjudit henne, skall hon hålla.*»

Barnen blifva till stor del, hvad föräldrarna äro. Föräldrarnas fysiska egenskaper, deras anlag och böjelser, själslif och viljeriktning, allt återfinnes hos barnen.

Ju ädlare föräldrarnas syftemål är, ju rikare deras själsgåfvor, och ju mera utvecklade deras fysiska krafter äro, ju bättre bli äfven barnen rustade för lifvet. Genom att odla det bästa inom sig, utöfva föräldrarna en förädlande och höjande inflytelse på samhället och på kommande släkten.

Fäder och mödrar böra känna sitt ansvar. Världen är full af snaror för de ungas fötter. Stora ungdomsskaror lockas till ett lif i självviskhet och köttsliga njutningar. De kunna ej urskilja de dolda farorna eller inse det förskräckliga slutet på den väg, som tyckes dem föra till lyckan. Genom att hängifva sig åt själf viska njutningar och lidelser förspilla de sina krafter, och stort är deras antal, som sålunda gå förlorade både för denna och den tillkommande världen. Föräldrarna böra ihågkomma, att deras barn måste möta sådana frestelser. Redan före barnets födelse bör det arbete börjas, som afser att stärka barnet i kampen mot det onda.

Detta ansvar hvilar i synnerhet på modern. Hon, genom hvars lifs blod barnet näres och dess kropp upp-

39°

bygges, utöfvar på barnet äfven det andliga inflytande, som är bestämmande för dess själs- och karaktärsutveckling. Jokebed, den ebreiska kvinna, som, stark i tron, »icke fruktade för konungens påbud»,1 blef moder till Moses, Israels befriare. Det var Hanna, den bedjande, självförsa-kande, gudomligt inspirerade kvinnan, som födde Samuel, det gudalärda barnet, den omutlige domaren, grundläggaren af Israels heliga skolor. Det var Elisabet, andligen och naturligen befryndad med Maria i Nasaret, som blef moder till Frälsarens förelöpare.

måttlighet ocl) själfbel]ärskning.

Bibeln omtalar den betydelse, som moderns vanor äga. Då Herren ville låta Simson uppstå som Israels befriare, syntes »Herrens ängel» för modern och gaf henne särskilda föreskrifter rörande såväl hennes eget lefnadssätt som barnets behandling. »Akta dig nu», sade han, »att du icke dricker vin eller starka drycker och att du icke äter något orent.»2

Många föräldrar anse den tid, som föregår födelsen, vara af ringa betydelse för barnet, men Herren är af annan

mening. Det budskap, som frambärs af Herrens ängel och afgafs på det mest högtidliga sätt, visar, att denna tid bör ägnas den mest sorgfälliga uppmärksamhet

De ord Gud talade till den ebreiska modern genom ängeln talar han äfven till alla tiders mödrar. »Hon skall akta sig», sade ängeln; »allt, hvad jag har bjudit henne, skall hon hålla.» Barnets välfärd är beroende af moderns vanor. Hon bör behärska sina begär och lidelser. Hon har mycket att undvika och motarbeta, om hon skall kunna fullfölja Guds afsikt med att gifva henne ett barn. Om hon före barnets födelse är egennyttig, otålig, själfsvåldig och fordrande, skola dessa egenskaper öfverflyttas på barnet På detta sätt ärfva många barn nästan oöfver-vinnliga böjelser till det onda.

1 Ebr. ii: 23. 2 Dom. 13: 3, 4.391

Men om modern orubbligt fasthåller vid rätta grundsatser, om hon är måttlig, vänlig, mild och osjälfvisk, kan hon gifva sitt barn samma goda karaktärsdrag. Mycket uttryckligt var förbudet för modern att begagna vin. Hvarje droppe starka drycker, som hon förtär för att tillfredsställa sitt begär, medför fara för hennes barns kroppsliga, andliga och moraliska hälsa och är en direkt olydnad mot hennes Skapare.

Många rådgifvare påstå, att alla moderns önskningar böra tillfredsställas, att hon fritt bör få följa sin smak, hur skadlig än den föda må vara, som hon önskar. Dylika råd äro bedrägliga och fördärfliga. Moderns fysiska behof böra på intet vis förbises. Två lif bero af henne, och hennes önskningar böra ömt beaktas, hennes behof vänligt tillgodoses. Men vid denna så ytterst viktiga tidpunkt bör hon såväl i fråga om mat som andra saker undvika allt, som kan förminska hennes kroppsliga och andliga krafter. Genom Guds eget bud är hon förpliktad till den strängaste själf behärskning.

öfoeransträngning.

Moderns hälsa bör omsorgsfullt vårdas. I stället för att hon skall uttömma sina dyrbara krafter på mödosamt arbete, bör hon befrias från så mycken möda och ansträngning som möjligt Ofta är maken och fadern obekant med de fysiska lagar, hvilka han för familjens välfärd borde förstå. Upptagen med arbete för familjens utkomst eller med sträfvan att skaffa sig rikedom och tyngd af omsorger och bekymmer, låter han makan och modern på denna ytterst kritiska tid utföra ett arbete, som öfvergår hennes krafter och som åsamkar henne svaghet och sjukdom.

Mången make och fader skulle kunna hämta nyttiga lärdomar af den trogne herdens omsorg. Då Jakob uppmanades att företaga en lång och svår resa, svarade han:

»Min herre vet, att barnen äro späda och att jag hafver [_med mig får och kor, som gifva di; och drifver392

man dem en hel dag, så dör hela hjorden. . . . Jag vill följa efter i sakta mak, efter som boskapen, som är framför mig, och barnen orka att gå.»1

. På lifvets mödosamma väg bör maken och fadern gå fram »i sakta mak», allt efter som hans följeslagärinna på färden förmår färdas. Må han midt i världens äflan efter välde och makt lära sig att icke brådska, utan hjälpa och stödja den, som är kallad att vandra vid hans sida.

ett glabt lynne.

Modern bör söka förvärfva ett gladt, förnöjsamt och jämt lynne. Hvarje försök i denna riktning skall rikligen belönas genom barnens harmoniska utveckling. Genom glädtighet ökar hon familjens lycka och förbättrar i hög grad sin egen hälsa. Och må mannen bistå sin hustru genom att visa henne deltagande och en aldrig svikande tillgifvenhet Må han dela hennes bördor, om han önskar se henne vara frisk och glad, ett hemmets solsken. Hans vänlighet och kärleksfulla uppmärksamhet skall vara en dyrbar uppmuntran för henne, och den lycka han åstadkommer skall föra glädje och frid in i hans eget hjärta. Den make och fader, som är vresig, själfvisk och befallande, blir ej blott själf olycklig, utan kastar äfven en skugga öfver alla andra i hemmet, och han får skörda frukterna däraf i hustruns nedslagenhet och sjuklighet samt i barnens bristande älskvärdhet Om modern saknar den vård och omsorg hon borde åtnjuta, om hennes hälsa lider till följd af oro och bekymmer, beröfvas barnen

den lifskraft, den andliga spänstighet och den lifliga glädtighet, som borde vara deras arf. Det vore vida bättre att göra moderns lif ljust och gladt, att skydda henne från utmattande arbete, umbäranden och tyngande omsorger och låta barnen ärfva en god kroppskonstitution, så att de, kraftfulla och energiska, måtte kunna kämpa lifvets strider.

1 i Mos. 33: 13, 14.393

Stor är den ära ocli stort det ansvar, som tillkommer fäder och mödrar, i det de skola stå i Guds ställe gent emot barnen. Deras karaktär, deras dagliga lif, deras upp-fostringssätt skola tolka hans ord för de små. Deras inflytande skall befästa eller rnbba barnens förtroende för Guds ord oeh löften.

Förälbrarna såsom barnens fostrare.

Lyckliga de föräldrar, hvilkas lif är en sann återspegling af det gudomliga, så att Guds löften och befallningar hos barnet väcka tacksamhet och vördnad, de föräldrar, hvilkas ömhet, rättvisa och långmodighet för barnet tolka Guds kärlek, rättvisa och långmodighet, de föräldrar, hvilka genom att lära barnet kärlek, förtroende och lydnad gent emot dem själfva lära det att älska, tro och lyda den himmelske Fadern! De föräldrar, som kunnat göra detta för sina barn, hafva gifvit dem en skatt, som är dyrbarare än all världens rikedom, en skatt, som består för evigheten.

Hvarje moder har ett heligt förtroendeuppdrag från Gud med hänsyn till de barn, som lämnats i hennes vård. Tag denne son eller denna dotter, säger han, och fostra detta barn åt mig. Sök att hos det utbilda en ädel karaktär, som skall komma att stråla i himmelens boningar för evigt.

Moderns arbete synes henne ofta obetydligt och ringa. Det är ett arbete, som sällan uppskattas. Andra veta föga om hennes mödor och omsorger. Hon är jämt upptagen med små plikter, som alla kräfva tålamod, själf behärskning, takt, vishet och själf uppoffrande kärlek. Hon kan likväl ej berömma sig af att ha uträttat något storverk. Hon har endast låtit allt i hemmet gå lugnt och jämt. Ofta trött och bekymrad, har hon likväl sökt tala vänligt med barnen, sökt roa och sysselsätta dem och leda deras små fötter på den rätta vägen. Hon tycker sig ej ha uträttat något Men det förhåller sig icke så. Hirnmelens änglar iakttaga den af bekymmer tärda modern och uppteckna394

de bördor hon bär dag efter dag. Hennes namn är måhända ej kändt i världen, men det är skrifvet i Lammets bok.

»'jfacj vill vara eder .pader, och X skolen vara mina barn, säger F)erren.»

»Såsom en fader förbarmar sig öfver barnen, så förbarmar sig F)erren Öfver dem, som frukta honom*»

».Liksom en moder tröstar sitt barn, så skall jag trösta eder.»

Moderns tillfällen.

Det finns en Gud därofvan, och ljuset och härligheten från hans tron hvila öfver den trogna modern, då hon söker uppfostra sina barn till att motstå det onda. Intet annat arbete kan jämföras med hennes i betydelse. Hon skall ej som artisten måla en skön gestalt på duken eller likt bildhuggaren mäjsla den i marmor. Hon skall ej som författaren uttrycka en vacker tanke i mäktiga ord eller som musikern uttrycka en ädel känsla i toner. Hennes uppgift är att med Guds hjälp söka dana en människosjäl till likhet med Gud.

Barnen,kunna läras att vara hjälpsamma.

Den moder, som uppskattar detta, anser de tillfällen, som erbjudas henne, ovärderliga. Hon söker allvarligt att genom sitt eget lif och genom sin uppfostringsmetod framställa för barnen det högsta idealet. Allvarligt, tåligt modigt söker hon utveckla sina egna anlag, så att honmå kunna rätt använda sina högsta själskrafter vid barnens uppfostran. Hennes allvarliga fråga vid hvarje steg är: »Hvad har Gud sagt?» Hon studerar flitigt hans ord.

Hon håller blicken fäst på Kristus, på det att hennes lif midt ibland de små, alldagliga plikterna må vara ett återsken af det enda verkliga lifvet i Kristus.

Barnet.

»*Huru skola vi då rätteligen förhålla oss i afseende på barnet?*»

Ej endast moderns förhållande, utan äfven barnets uppfostran voro innefattade i den undervisning Herren genom sin ängel gaf Simsons föräldrar. Det var ej nog, att det barn, som skulle blifva Israels befriare, fick ett godt arf vid sin födelse. Han skulle äfven omsorgsfullt uppfostras. Ända från sin späda barndom skulle lian läras strängt måttliga vanor.

Liknande föreskrifter gåfvos äfven angående Johannes döparen. Före barnets födelse sändes detta himmelska budskap till fadern:

»Du skall hafva glädje och fröjd, och många skola glädja sig öfver hans födelse, ty han skall vara stor inför Herren, och vin och starka drycker skall han icke dricka, och han skall ända från moderlifvet varda uppfylld med den Helige Ande.»Luk. 1; 14, 15.

Frälsaren förklarade, att ingen människa var större än Johannes döparen. Det verk, som anförtroddes åt honom, kräfde ej blott fysiska krafter och uthållighet, utan äfven högt utvecklade själsförmögenheter. Så viktig var en sann uppfostran som förberedelse till detta verk, att den förnämste af himmelens änglar sändes till barnets föräldrar med föreskrifter därom.

Af den undervisning, som gafs i fråga om de ebreiska barnen, lära vi, att intet, som angår barnens kroppsliga

398

välbefinnande, bör anses oviktigt och försummas. Allt, som påverkar kroppens hälsa, utöfvar äfven inflytande på sinnet och karaktären.

Man kan ej lägga för stor vikt vid barnens tidiga uppfostran. De lärdomar det inhämtat, de vanor det lärt under de spädaste åren och den följande barndomstiden äro af större betydelse för karaktärsdaningen och lifsrikt-ningen än all undervisning och fostran under senare år.

Föräldrar böra beakta detta. De böra förstå de principer, som ligga till grund för all verklig vård och fostran af barnen. De böra äga förutsättningar att kunna uppfostra barnen till kroppslig, andlig och moralisk hälsa. Föräldrar böra studera naturens lagar, de böra taga kännedom om människokroppens byggnad och lära sig förstå de olika organens funktioner samt deras samband med hvarandra och beroende af hvarandra. De böra studera själens förhållande till kroppen och villkoren för bådas hälsa och verksamhet. Att utan sådan förberedelse åtaga sig föräldra-skapets ansvar är synd.

Alltför ringa eftertanke ägnas de orsaker, som ligga till grund för den dödlighet, den sjuklighet och degen er a-tion, som göra sig gällande äfven i de mest civilicerade och af naturen gynnade länder. Människosläktet håller på att försämras. Mer än en tredjedel af alla, som födas, dör i den spädaste barndomen, och af dem, som nå mogen ålder, lider det öfverväldigande flertalet af sjukdom i någon form, medan endast få nå människans fulla lifsmått

Största delen af de olyckor, som hemsöka mänskligheten, skulle kunna förhindras, och makten härtill ligger till stor del hos föräldrarna. Det är ej en »outgrundlig försyn», som bortrycker de små barnen. Gud önskar ej, att de skola dö. Han gifver barnen åt föräldrarna, på det att dessa må fostra dem för ett nyttigt lif på jorden och för det kommande eviga lifvet. Om fäder och mödrar gjorde hvad de kunde för att lämna ett godt arf åt barnen vid deras födelse och sedan sträfvade att genom en rätt399

vård afhjälpa bristerna i barnets hälsotillstånd, hvilken stor förändring till det bättre skulle världen då ej undergå!

Späba barns öärb.

Lugna och enkla förhållanden under uppväxtåren gynna utvecklingen af barnets kropp och själ. Modern bör ständigt söka vara lugn och behärskad. Många barn äro ytterst känsliga för närvös oro, och en moder med mildt, lugnt sätt utöfvar ett ovärderligt välgörande inflytande på barnet.

De små barnen behöfva värme, men man begår ofta det stora misstaget att låta dem vistas i för mycket uppvärmda rum, som sakna tillgång till frisk luft Bruket att täcka öfver barnets ansikte, då det sofver, är skadligt, emedan det förhindrar en fri andning.

Barnet bör skyddas för allt, som kan inverka skadligt eller giftigt på organismen. Man bör vara ytterst mån om att allt omkring det är rent och snyggt. På samma gång man bör skydda de små för alltför starka och plötsliga temperatur förändringar, bör man laga så, att de sofvande och vakna natt och dag kunna inandas ren, stärkande luft

Barnets kläbsel.

Vid anskaffandet af barnets kläder bör man taga hänsyn till det, som är praktiskt, bekvämt och hälsosamt, framför det, som är modärnt och ägnadt att väcka uppmärksamhet Modern bör ej på bekostnad af sin egen och barnets hälsa Öfveranstränga sig med det onödiga arbetet att förse barnens kläder med broderier och dylikt Hon bör ej sysselsätta sig med sådan sömnad, som är ansträngande för ögon och närver under en tid, då hon behöfver mycken hvila och rörelse i det fria. Hon bör inse sin skyldighet att sköta sin hälsa, så att hon må kunna fylla de kraf, som skola ställas på henne.

Om barnets dräkt på en gång är varm, skyddande och bekväm, är en af de förnämsta orsakerna till retlighet och oro aflägsnad. Den lilla varelsen blir friskare, och modern skall ej känna dess vård alltför tröttande och tidsödande.400

Trånga linningar och band hindra lungornas och hjärtats verksamhet och böra därför undvikas. Ingen kroppsdel bör någonsin besväras af kläder, sotn sammantrycka något organ eller förhindra dess fria verksamhet Ett barns dräkt bör sitta så löst, att den medgifver fri och full andning, och dess tyngd bör uppbäras af skuldrorna. I några länder råder ännu den seden att låta små barn gå med bara axlar och lemmar. Denna sed kan dock ej nog strängt fördömas. Eftersom armarna och benen äro längst aflägsna från blodomloppets centrum, kräfva de större skydd än de öfriga kroppsdelarna. De pulsådror, som föra blodet till armar och ben, äro stora, och rymma tillräckligt mycket blod att förse dem med värme och näring. Men då dessa lemmar äro bara eller otillräckligt klädda, sammandragas pulsådror och blodådror, kroppens ömtåliga delar blifva afkylda och blodomloppet försvåras.

Under uppväxtåren bör naturen på allt sätt understödjas i sitt arbete på kroppens harmoniska utveckling. Om armar och ben äro otillräckligt klädda, måste barnen och i synnerhet flickorna, för att undvika förkylning, stanna inomhus, så snart vädret icke är mildt. Men om barnen äro väl klädda, är det nyttigt för dem att få vistas ute i friska luften så mycket som möjligt både sommar och vinter.

Mödrar, som önska, att deras gossar och flickor skola ha god hälsa, böra skaffa dem lämpliga kläder och låta dem, så snart vädret ej är alltför svårt, vara ute i friska luften. Det kräfves kanhända ansträngning att bryta med modets lagar och kläda och uppfostra barnen med hänsyn till hälsan, men följderna skola rikligt löna mödan.

Barnets föba.

Den bästa näringen för det späda barnet är den, som naturen själf anvisar, och barnet bör ej onödigtvis beröfvas denna näring. Det är hjärtlöst af en moder att för sin egen bekvämlighet undandraga sig den ömma plikten att vårda sitt späda barn. Den moder, som låter sitt barn näras afen främmande, bör väl betänka, hvilka följderna häraf kunna blifva. I större eller mindre grad bibringar amman barnet sitt eget lynne och temperament.

Vikten af, att barnen vänja sig vid god ordning med hänsyn till mat och dryck, kan ej öfverskattas. De små behöfva lära sig, att de äta för att lefva och ej lefva för att äta. Barnets uppfostran skall börja, redan då det ligger i moderns armar. Barnet bör få mat endast med regelbundna mellanrum och mindre ofta, ju äldre det blir. Det bor ej få sötsaker. Ej heller bör man gifva det samma föda som äldre personer, emedan det ej kan smälta den. Noggrannhet och regelbundenhet i fråga om späda barns måltider skola ej blott befrämja barnens hälsa och därigenom bidraga till att göra dem lugna och förnöjda, utan äfven blifva bestämmande för deras vanor och sålunda medföra välsignelse för framtiden.

Man bör omsorgsfullt uppfostra barnen med hänsyn till deras smak och böjelser, äfven sedan de lämnat den späda barndomen. Ofta få de tillåtelse att äta hvad de vilja och när de vilja utan hänsyn till hälsan. Den möda och de kostnader, som så ofta nedläggas på ohälsosamma läckerheter, komma de unga att tro, att lifvets högsta ändamål och största lycka är att kunna tillfredsställa sina begär. Resultatet af denna uppfostran blir frässeri och sjukdom, som ofta för till bruket af giftig medicin.

Föräldrar böra vårda sina barns smak och ej tillåta dem att äta onyttiga saker, men under sträfvan att reglera dieten böra de aldrig göra sig skyldiga till det misstaget att tvinga barnen att äta något, som är osmakligt, eller att äta mer, än de behöfva. Barnen hafva också sina rättigheter. När deras förkärlek för ett visst slag af föda är berättigad, böra föräldrarna taga hänsyn därtill. Det är af största vikt att äta på bestämda tider. Man bör aldrig äta något mellan måltiderna, hvarken sötsaker, nötter, frukt eller något slags mat. Oregelbundenhet i fråga om intagandet af föda förstör matsmältningsorganen,

26402

så att hälsa och lynne bli lidande däraf; och när barnen komma till bordet, så faller den hälsosamma födan dem icke i smaken. Deras smak fordrar sådant, som är skadligt

Mödrar, som tillfredsställa sina barns önskningar på bekostnad af deras hälsa och glada humör, utså onda frön, som skola spira upp och bära frukt. Själfviskheten tilltager, allt efter soni de små växa upp, och både deras kroppsliga och andliga hälsa sättes på spel. Mödrar, som handla så, få med sorg skörda den säd de utsått. De se sina barn växa upp, ur stånd att genom intelligens och karaktär vara till nytta i samhället. Såväl deras religiösa lif som deras kropps- och själskrafter lida till följd af ohälsosam föda. Samvetets röst försvagas och mottagligheten för goda intryck minskas.

Samtidigt som barnen böra läras att behärska sina begär och att äta med hänsyn till hälsans fordringar, må de göras medvetna om, att de endast afstå från sådant, som är skadligt. De utbyta skadliga ämnen mot nyttiga. Bordet bör göras trefligt och inbjudande genom att förses med de goda gåfvor, som Gud så frikostigt gifvit oss. L,åt måltiden vara en glad och lycklig stund! Då vi njuta af Guds gåfvor, må vi uppsända vår tacksamhet till gifvaren.

Barnens oårb unbcr sjukbom.

I många fall kunna barnens sjukdomar tillskrifvas felaktig skötsel, oregelbundenhet i fråga om måltider, otillräcklig beklädnad under kyliga kvällar, brist på kraftig rörelse för att hålla blodet i friskt omlopp eller bristande tillgång på blodrenaiide luft. Föräldrarna böra söka utfinna sjukdomarnas orsaker och sedan så snart som möjligt söka afskaffa dessa. Alla föräldrar kunna inhämta nödiga insikter i att förhindra och äfven behandla en sjukdom. Modern bör i synnerhet veta, hvad som bör göras i de vanligaste sjukdomsfall. Hon bör själf kunna vårda sitt sjuka barn. Hennes kärlek och kunskap kunna403

iståndsätta henne att gifva bainet sådan hjälp, som ingen främmande skulle kunna gifva det.

Fysiologiska stubier.

Föräldrar böra tidigt söka intressera sina barn för att studera fysiologi, och de böra själfva meddela dem dess enklaste principer. De böra lära barnen, huru dessa bäst skola kunna bevara sin kroppsliga, andliga och religiösa lifskraft samt huru de skola använda sina gåfvor och lefva sitt lif till välsignelse för andra och till Guds ära. Kunskapen härom är ovärderlig för de unga. Undervisning i de saker, som angå lifvet och hälsan, är af större betydelse för dem än många af de kunskaper, som bibringas dem i skolorna.

Föräldrarna böra lefva mera för sina barn och mindre för sällskapslifvet. De böra studera de frågor, som angå hälsan, och omsätta sin kunskap i praktiken. De böra lära sina barn att härleda verkan från orsak och att lyda naturens lagar, om de vilja blifva friska och lyckliga. Man bor ej blifva modfälld, om man ej märker så hastig förbättring, som man önskar, utan tåligt och ihärdigt fortsätta sitt arbete.

Föräldrar, lären därför edra barn ända från vaggan att öfva sig i själfbehärskning och oegennytta. Lären

Föräldrarna böra lära barnen att njuta af naturens skönhet.404

dem att njuta af naturens skönhet och genom nyttig sysselsättning systematiskt öfva alla kropps- och själskrafter. Uppfostren dem så, att de erhålla en god kroppskonstitution och goda moraliska begrepp samt ett jämt och gladt lynne. Inpräglen i deras späda sinne den sanningen, att vi skola icke lefva för timlig njutning, utan för den kommande världens lycka. Lären dem, att detär

»Modern må uttänka något lätt arbete attsysselsätta deras rörliga händer och sinnen med.»

fegt och förkastligt att ge vika för frestelsen, men ädelt och manligt att motstå den. Dessa lärdomar skola vara såsom frön, sådda i god jord, och de skola bära en frukt, som blir till glädje för edra hjärtan.

Framför allt må föräldrarna omgifva sina barn med en atmosfär af glädje, uppmärksamhet och kärlek. Ett hem, där kärleken bor och tar sig uttryck i blickar, ord och handlingar, är en plats, där änglar älska att bo.Föräldrar, låten kärlekens solsken och glad förtröstan fylla edra hjärtan och inflytandet däraf göra sig gällande i edra hem. Varen vänliga och öfverseende och uppmuntren äfven edra barn därtill. Vinnläggen eder om allt, som kan göra hemlifvet gladt Den atmosfär, som på detta sätt uppstår, skall för barnen vara, hvad luften och solljuset äro för växtvärlden, i det den befordrar hälsa och krafter till både kropp och själ.

Hemmets inflytande.

Ett godt hem har ett större inflytande på människors hjärtan och lif än någonting annat i världen.

Hemmet bör för barnen vara den mest tilldragande plats i världen och moderns väsen dess starkaste dragningskraft Barn äro ytterst känsliga för ömhet. Det är lätt att glädja dem och lätt att göra dem olyckliga. Genom mild fostran, kärleksfulla ord och gärningar kunna mödrarna oskiljaktigt binda barnens hjärtan vid sig.

Små barn tycka mycket om sällskap. De kunna sällan roa sig ensamma. De längta efter deltagande och ömhet. Det, som roar dem, roar enligt deras tanke också modern, och det faller sig naturligt för dem att gå till henne med sina små fröjder och sorger. Modern bör ej då såra deras känsliga hjärtan genom att med likgiltighet behandla de saker, som, ehuru i sig själfva obetydliga, likväl äro af stor vikt för dem. De skatta högt hennes deltagande och gillande. En gillande blick, ett uppmuntrande ord eller beröm bli som solsken för deras hjärtan och göra ofta hela dagen lycklig.

I stället för att skicka barnen ifrån sig för att ej störas af deras buller eller besväras af deras önskningar bör modern söka uttänka något roande tidsfördrif eller något lätt arbete för att sysselsätta deras verksamma händer och lifliga sinnen.

407

Genom att sätta sig in i deras känslor ocli ordna deras nöjen och sysselsättningar skall modern vinna sina barns förtroende, och hon kan då så mycket kraftigare motarbeta ovanor hos dem och förhindra utbrott af själf-

KII valdenserkvinna läser bibeln med sitt. barnbarn.

viskhet och dåligt lynne. Pitt varnande eller förebrående ord i rätta stunden skall visa sig mycket värdefullt. Genon tålig, vaksam kärlek kan hon leda sina barns sinnen i rätt riktning och hos dem framkalla många vackra och tilltalande karaktärsdrag.408

Mödrar böra noga söka förekomma, att barnen blifva självsäkra och betydande i sina egna ögon. Barnen böra aldrig tro, att de äro hemmets medelpunkt eller att allting rör sig omkring dem. Många föräldrar ägna mycken tid och möda åt att roa sina barn, medan de i stället borde fostra dem till att kunna roa sig själfva och uppöfva sin färdighet och uppfinningsförmåga. På detta sätt skola de lära sig att vara nöjda med litet. De böra lära sig att modigt bära sina små missräkningar och pröfningar. I stället för att göra dem uppmärksamma på hvarje obetydlig smärta eller skada bör man leda deras tankar därifrån och lära dem att fästa föga afseende vid egna missöden och obehag. Och man bör tänka ut olika sätt, på hvilka barnen kunna läras att blifva till hjälp och glädje för andra.

Men man får ej försumma barnen. Tyngda af många omsorger, anse sig mödrarna ibland ej kunna få tid att tåligt undervisa de små och visa dem kärlek och deltagande. De böra emellertid minnas, att om barnen ej hos sina föräldrar och i sitt hem få sin längtan efter sympati och kamratskap tillfredsställd, skola de söka vinna detta på annat håll, där både deras sinne och karaktär kunna allvarligt skadas.

Till följd af bristande tid och eftertanke vägrar mången moder sina barn oskyldiga nöjen, under det att hennes flitiga fingrar och trötta ögon äro sysselsatta med ett arbete, som endast är ämnadt till prydnad, men som i flesta fall endast skall tjäna till att i de ungas hjärtan uppamma fåfänga och högmod. När barn närma sig mogen ålder, bära dessa lärdomar frukt i stolthet, moralisk slapphet och småsinne. Modern sörjer öfver sina barns fel, men inser ej, att den frukt hon nu skördar kommer af de frön, som hon själf utsått.

Många mödrar behandla sina barn mycket olika. Ibland låta de dem få sin vilja fram, så att det gränsar till slapphet. Ibland åter vägra de barnen något oskyldigt nöje, som kunde ha beredt deras barnsliga hjärta409

lycka. Häri likna de ej Kristus. Han älskade barnen, förstod deras känslor och deltog med dem i deras fröjder och sorger.

Faberns ansoar.

Maken och fadern är familjens öfverhufvud. Hustrun behöfver hans kärlek och deltagande och hans hjälp med

»I barn, våren edra föräldrar lydiga i Herren, ty det är rätt.»

barnens vård. Detta är fullkomligt naturligt Barnen äro hans lika mycket som hennes, och deras välgång ligger honom lika mycket om hjärtat Och de behöfva sin faders stöd och ledning. Därför är det af vikt, att410

han har en rätt uppfattning af lifvet och känner betingelserna för ett lyckligt familjelif. Framför allt må han behärskas af karlek till Gud och ställa sig hans ord till efterrättelse, på det att han må kunna leda sina barns fötter på den rätta vägen.

Fadern är hemmets lagstiftare, och han bör liksom Abraham göra Guds ord till hemmets lag. Gud sade om Abraham: »Jag har utsett honom, att han skall befalla sina barn och sitt hus efter sig.»1 Fadern får aldrig visa någon syndig slapphet, då det gäller det ondas motarbetande. Han får aldrig göra sig skyldig till svag och oklok efterlåtenhet mot barnen eller särskildt gynna något af dem. Han får aldrig pruta af på pliktens bud för att fylla en själfvisk till gif venhets fordringar. Abraham meddelade ej blott riktiga lärdomar, utan upprätthöll äfven aktningen för de rättfärdiga lagarna. Gud har gifvit oss föreskrifter till vår ledning. Barnen böra ej lämnas att vandra bort från den säkra stig, som Guds ord utvisar, och beträda farliga stigar, som utgrena sig åt alla håll. Vänligt, men bestämdt samt under uthållighet och bön böra barnens dåliga böjelser motarbetas och deras orätta önskningar ej uppfyllas.

Fadern bör sträfva att inom familjen göra de mera stränga dygderna gällande - handlingskraft, flit, praktisk verksamhet, ihärdighet, mod, rättskaffenhet och noggrannhet. Han bör själf stå som ett exempel på dessa dygder och själf vara, hvad han fordrar, att barnen skola vara.

Fäder, nedslån likväl icke edra barns mod. Förenen tillgifvenhet med myndighet, vänlighet och deltagande med bestämdhet och fasthet. Skänken några af edra lediga stunder åt edra barn. L/ären riktigt förstå dem. Deltagen med dem i deras arbete och i deras lekar och söken alltid vinna deras förtroende. Våren alltid deras

i Mos. 18: 19.vänner. På detta sätt skolen I vara i stånd att utöfva ett kraftigt och godt inflytande på dem.

Fadern bör göra allt, hvad på honom beror, för att göra hemmet lyckligt. Hur stora hans affärsbekym-

»Deras änglar se alltid min Faders ansikte, som är i himmelen.»

mer och öfriga svårigheter än må vara, böra de ej få kasta skugga öfver familjen. Han bör inträda i sitt hem med ett gladt leende och uppmuntrande ord.

I viss mening är fadern familjens präst, som morgon och kväll framlägger offer på familjens altare. Hustrun412

och barnen skola förena sig med honom i bön och lofsång. På morgonen må fadern, innan han lämnar hemmet för sitt dagliga arbete, samla barnen omkring sig och, nedböjd inför Guds ansikte, anförtro dem i sin himmelske Faders vård. När dagens mödor äro slut, må familjemedlemmarna förena sig och uppsända till Gud tacksamhetens bön och lofsång, erkännande Guds omsorg om dem under dagens lopp.

Föräldrar, hur brådskande än edert arbete må vara, så försummen ej att förena eder med edra barn omkring Guds altare. Bedjen om heliga änglars beskydd i edert hem. Minnens, att edra kära äro utsatta för frestelser. Dagliga svårigheter möta både unga och gamla. De, som vilja lefva ett kärleksfullt lif i tålamod och glädje, måste bedja. Endast genom att ständigt bedja om Guds hjälp kunna vi vinna seger öfver oss själfva.

Hemmet bör vara en glädjens, höfviskhetens och kärlekens bostad, ty där dessa råda, där finnas lycka och frid. Bekymmer skola komma, men de falla på hvarje människas lott. Tålamod, tacksamhet och kärlek kunna sprida solsken i hjärtat, om än dagen är aldrig så molnhöljd och dyster. I sådana hem dväljas Guds änglar.

Mannen och hustrun må söka hvarandras lycka och aldrig uraktlåta de små uppmärksamheter och vänliga handlingar, som göra lifvet gladt och ljust. Fullkomligt förtroende bör råda mellan makarna. De böra gemensamt öfverväga sitt ansvar. Tillsammans böra de arbeta på barnens högsta väl. De böra aldrig i barnens närvaro kritisera hvarandras planer eller ifrågasätta hvarandras omdöme. Hustrun bör söka noga undvika att försvåra mannens arbete för barnen, och mannen bör understödja sin hustru genom kloka råd och kärleksfull uppfostran.

Ingen mur af kyla och förbehållsamhet bör tillåtas resa sig mellan föräldrar och barn. Föräldrarna må lära känna sina barn genom att söka förstå deras håg ochböjelser, sätta sig in i deras känslor och förmå dem att tala om, hvad de ha på hjärtat

Föräldrar, visen edra barn, att I älsken dem och viljen göra allt, hvad i eder förmåga står, för att göra dem lyckliga. Om I gören så, skola barnen ej kanna den nödvändiga tuktan så svår. Leden edra barn med ömhet och deltagande, och minnens, att »deras änglar i himmelen se alltid min Faders ansikte, som är i himmelen».Matt. 18: 10. Om I önsken, att änglarna skola för edra barn uträtta de uppdrag de fått af Gud, så blifven änglarnas medarbetare genom att göra, hvad på eder ankommer.

Om barnen uppväxa under ett verkligt hems kloka och kärleksfulla ledning, skola de ej känna längtan efter nöjen och kamrater utom hemmet. Det onda kan ej bli lockande för dem. Den ande, som råder i hemmet, skall dana deras karaktär. De skola tillägna sig vanor och grundsatser, som skola blifva ett starkt värn mot frestelser, då de lämna hemmets skydd och intaga sin plats i världen.

Såväl barnen som föräldrarna hafva viktiga plikter i hemmet. De böra känna sig som ansvariga delar af det hela. De erhålla föda och kläder, kärlek och omsorg, och de böra visa sin erkänsla för allt detta genom att bära sin andel af hemmets bördor och föra så stor lycka som möjligt in i den familj, af hvilken de äro medlemmar.

Barnen äro ibland frestade att knota under föräldrarnas allvarliga fostran, men under sitt senare lif skola de välsigna föräldrarna för deras trogna vård och noggranna omsorg, som skyddade och ledde dem i deras unga år.

Sann bildning och missionsarbete.

Hvarje sann kristen är Guds medhjälpare.

Sann bildning gör oss skickliga att utföra missionsarbete. Hvarje Guds son och dotter är kallad att vara en missionär; vi äro kallade till att tjäna Gud och våra medmänniskor, och att förbereda oss till denna tjänst bör vara af sikten med vår bildning.

Utbildning till tjänst.

Detta bör alltid kristliga föräldrar och lärare hafva för ögonen. De veta icke, hvilket arbete deras barn komma att utföra. Måhända komma de att tillbringa sina lif i hemmets krets; måhända komma de att upptaga lifvets allmänna sysslor eller ock att resa till hednaländer som evangelii förkunnare. Men alla äro de i lika stor grad kallade att vara Guds missionärer, nådens sändebud till världen.

Gud älskar barnen och de unga med deras friska talanger, deras energi, mod och läraktighet, och han vill bringa dem i harmoni med sina himmelska redskap. De böra erhålla en sådan bildning, som kan hjälpa dem att stå vid Kristi sida och utföra oegennyttig tjänst.

Kristi ord gälla alla hans barn ända ned till tidens slut, lika visst som de gällde hans första lärjungar, när han sade: »Såsom du har sändt mig i världen, så har ock jag sändt dem i världen,»1 att de må vara Guds ställföreträdare, uppenbara hans ande och hans karaktär samt utföra hans verk.

Våra barn stå så att säga vid skiljevägen. På alla håll vilja världens lockelser draga dem bort från den stig, som är anvisad Herrens återlösta, och öfver till njutningarnas och egennyttans väg. Huruvida deras lif skall bli en välsignelse eller förbannelse beror på, hvilket val de träffa. Ägande öfverflöd af energi, ifriga att pröfva sina oöfvade krafter, behöfva de något, hvarigenom de kunna skaffa aflopp för detta öfverflöd. Något måste de företaga sig, vare sig det är godt eller ondt

Guds ord undertrycker icke verksamhetslust, men leder den in på rätt spår. Gud förbjuder icke de unga att vara framåtsträfvande. De karaktärsdrag, som bringa en man verklig framgång och ära i världen - den oemotståndliga önskan att uppnå något bättre, den oböjliga viljan, den outtröttliga fliten och ihärdigheten - dessa må icke undertryckas. Genom Guds nåd böra de ledas i en sådan riktning, att det uppnås, som är lika mycket högre än blott egennyttiga och världsliga intressen, som himmelen är högre än jorden.

Såsom föräldrar och kristna åligger det oss att gifva våra barn den rätta vägledningen. De må med omsorg, vishet och ömhet ledas till att utföra kristligt arbete. Vi stå i helig förpliktelse till Gud att uppdraga våra barn för hans tjänst Vår första plikt är att omgifva dem med sådana inflytanden, som kunna leda dem till att inviga sina lif åt Guds tjänst, samt att gifva dem den nödiga utbildningen.

Gud älskade oss så, att han utgaf sin enfödde Son, på det att vi icke må förgås, utan hafva evigt lif.'2 »Kristus

1 Joh. 17: 18. 2 Joh. 3: 16.416

har älskat oss och utgifvit sig själf för oss.»1 Om vi älska, vilja också vi utgifva eller uppoffra oss. »Icke för att låta tjäna sig, utan för att tjäna», det är den stora konst, som vi själfva skola lära och i hvilken vi äfven skola undervisa andra.

Låt de unga få den tanken fastslagen, att de icke äro sina egna. De tillhöra Kristus, de äro köpta med hans blod; de äro hans kärleks egendom. De lefva, emedan han uppehåller dem med sin kraft. Deras tid, deras kroppskrafter och deras själsförmögenheter tillhöra honom och skola utvecklas och användas i hans tjänst

Näst efter änglarna är människan, som är skapad till Guds afbild, den ädlaste af alla hans skapelser. Och Gud önskar, att människan skall blifva allt, hvad han gjort det möjligt för henne att blifva, och att hon skall på allra bästa sätt bruka de gåfvor och krafter han gifvit henne.

Lifvet är hemlighetsfullt och heligt Det är en uppenbarelse af Gud själf, som är källan till allt lif. Dyrbara äro de tillfällen det skänker oss, och med allvar böra de användas. Äro de en gång förlorade, så äro de förlorade för evigt

Gud ställer evigheten med dess verkligheter framför oss och hjälper oss att omfatta det eviga och oförgängliga. Han gifver oss värdefulla, förädlande sanningar, så att vi må kunna gå framåt på en trygg och säker stig, medan vi söka ett mål, som är vardt uppbjudandet af alla våra krafter.

Gud ser in i det lilla frö han själf danat och ser däri den fagra blomman, den lilla busken eller det höga träd, som sträcker sina grenar vida omkring. På samma sätt ser han de möjligheter, som finnas hos hvarje människa. Vår tillvaro här har en afsikt Gud har gifvit oss sin plan, efter hvilken vi skola lefva, och han önskar, att vi skola nå den högsta grad af utveckling.

Han önskar, att vi skola göra stadiga framsteg i helighet, i lycka och duglighet. Alla hafva gåfvor, som de måste lära att betrakta som heliga gåfvor, gifna af Gud för att användas

1 Ef. 5: 2.på ett rätt sätt Han önskar, att de unga skola utveckla sig i hvarje hänseende och göra verksamt bruk af sina gåfvor. Han önskar, att de skola njuta allt, som är nyttigt och dyrbart här i lifvet, samt vara goda och göra godt och samla sig själfva en himmelsk skatt för det tillkommande lifvet. De böra sträfva efter att öfverträffa hvarandra i allt, som är oegennyttigt, högt och ädelt. Låt dem betrakta Kristus som det mönster, efter hvilket de skola danas. Deri heliga ifver, som han uppenbarade i sitt lif, må också de nära - en ifver för att deras lif må bidraga till att göra världen bättre. Detta arbete äro de kallade att utföra.

£n omfattanbe grunboah

Den högsta af alla vetenskaper är att frälsa själar. Det största verk, som människor kunna sträfva efter att utföra, är detta att leda människor från synd till helighet. För att detta arbete skall kunna utföras bör en omfattande grundval läggas. Därtill behöfs en omfattande utbildning, en utbildning, som, hvad föräldrar och lärare angår, kräfver en omtanke och en sträfvan, som undervisning i vetenskapliga fack allena icke kräfver. Det fordras något mera än utveckling af själsgåfvorna ensamt; utbildningen är icke fullständig, med mindre än att kropp, själ och hjärta utvecklas lika. Karaktären måste fostras på rätt sätt för att kunna nå sin fullaste och högsta utveckling. Alla sinnets och kroppens gåfvor och krafter måste utvecklas och fostras på ett rätt sätt. Det är vår plikt att utveckla och nyttja hvarje kraft inom oss, som kan göra oss till bättre arbetare i Guds tjänst.

Sann utbildning innefattar hela vårt väsen. Den lär oss att göra ett rätt bruk af oss själfva; den sätter oss i stånd att använda hjärna, ben och muskler, kropp, sinne och hjärta på bästa sätt Själskrafterna, som äro de högsta, skola härska öfver kroppen. De naturliga lustarna och passionerna måste bringas in under samvetets och de andliga böjelsernas

274i8

kontroll. Kristus står som människosläktets hufvud, och det är hans afsikt att leda oss i sin tjänst in på upphöjda, heliga och rena stigar. Genom hans nåds underbara verkningar skola vi blifva fullkomliggjorda i honom.

Jesus fick sin utbildning i hemmet Hans moder var hans första mänskliga lärare. Från hennes läppar och ur de profetiska skrifterna mottog han undervisning om himmelska ting. Han lefde i ett landtligt hem och bar troget och med glädje sin del af hemmets bördor. Han, som varit himmelens härskare, var en villig tjänare och en älskande och lydig son. Han lärde ett handtverk, och med sina egna händer arbetade han på verkstaden tillsammans med Josef. Klädd som en vanlig arbetare, gick han på gatorna i den lilla staden till och från sitt enkla arbete.

Folket på den tiden uppskattade alla ting efter deras Utvärtes prakt. Allt efter som gudsdyrkan aftagit i kraft, hade den tilltagit i yttre ståt Lärarne sökte vinna respekt och Utvärtes glans. Jesu lif var en afgjord motsats till allt detta. Hans lif var en framställning af det värdelösa i de ting, som människor ansågo vara af stor betydelse i lifvet Han besökte icke dåtidens skolor, som upphöjde det obetydliga och föraktade det verkligt stora; han fick sin bildning från de källor, som Gud bestämt: från nyttigt arbete, från forskning i de heliga skrifterna, från naturen och från lifvets erfarenheter - dessa Guds läroböcker, fulla af undervisning för alla, som hafva en villig hand, ett seende öga och ett förståndigt hjärta.

»Barnet växte upp, stärktes i anden och uppfylldes med vishet, och Guds nåd var öfver honom.» 1

Sålunda förberedd, upptog Jesus sin mission, i det han i allt sitt umgänge med människorna bragte dem välsignelse och utöfvade en omdanande kraft, sådan världen aldrig förr varit vittne till.

. 2: 40.419 Unberoisrring i Ijemrnet

Hemmet är barnets första skola, och det är där grunden bör läggas för ett verksamt lif. Grundsatserna härför böra icke endast framläggas i teori; de måste sätta sin prägel

»Hans moder var hans första':lärare.*

på hela utbildningen. Man bör mycket tidigt lära barnen att vara hjälpsamma. Så snart krafterna och förmågan att

reflektera äro tillräckligt utvecklade, bör man pålägga dem plikter i hemmet De böra uppmuntras att söka hjälpa fader och moder, uppmuntras att försaka och att behärska sig, att420

ställa andras lycka och bekvämlighet högre än sin egen, att söka glädja sina bröder och systrar och sina lekkamrater samt att visa vänlighet mot gamla, sjuka och olyckliga. I ju fullare utsträckning tjänandets ande råder i hemmet, desto mera kommer den att visa sig i barnens lif. De skola lära sig att finna glädje i att tjäna andra och uppoffra sig för deras bästa.

Skolans arbete,

Uppfostran i hemmet borde fullständigas genom skolans verksamhet. Utvecklingen af hela människan, både i fysiskt, intellektuelt och andligt hänseende, samt uppfostran till att tjäna andra och till själfuppoffring får aldrig lämnas ur sikte.

Framför allt annat har ett troget utförande af hvardagslifvets små omsorger för Kristi skull förmåga att dana karaktären och att leda barnen till att utföra oegennyttigt arbete i lifvet. Det är föräldrars och lärares uppgift att väcka denna ande till lif, att uppmuntra den och leda den in på rätta vägen. Ett viktigare arbete kunde aldrig blifva dem betrodt Tjänstvillighetens ande är

den ande> som råder { himmelen, och i hvarje sträfvan att utveckla och uppmuntra denna ande deltaga änglarna. En sådan utbildning måste vara grundad på Guds ord. Endast där framhållas de rätta grundsatserna i sin fulländning. Bibeln bör vara grunden både för studium och undervisning. Den nödvändigaste kunskapen är kunskapen om Gud och om den, som han har utsändt.

Hvarje barn och hvarje ung person bör känna sig själf. De böra äga kunskap om den kropp Gud gifvit dem och om

»Klädd som en vanlig arbetare, gick lian på gatorna i den lilla staden till och från sitt arbete.»421

de lagar, genom hvilka den kan bevaras frisk ocli sund. Alla böra vara grundligt förtrogna med de vanliga skolämnena och därjämte erhålla en industriell bildning, så att de må blifva män och kvinnor med praktisk duglighet, lämpliga att utföra lifvets allmänna plikter. Härtill bör komma undervisning och praktisk erfarenhet i åtskilliga grenar af missionsarbete.

Cära för att mebbela.

De unga böra gå framåt så hastigt och så långt de kunna i förvärfvandet af kunskaper. Låt deras studier vara så vidtomfattande, som deras begåfning tillåter, och låt dem meddela sina kunskaper åt andra, allt efter som de själfva inhämta vetande. På så sätt kunna de pröfva sin förmåga och utveckla den. Värdet af deras bildning bestämmes af det bruk de göra af sina kimskaper. En lång tid använd till studium, utan att

man gör någon som helst ansträngning att meddela anclra, hvad man lärt, visar sig ofta snarare vara till skada än till gagn för sann utveckling. I hemmet såväl som i skolan bör elevens sträfvan gå ut på ej blott att inhämta kunskaper, utan äfven att meddela andra den kunskap han förvärfvat. Hvilket hans kall än är, bör han vara både elev och lärare, så länge han lefver. På så sätt kan han ständigt gå framåt, i det han sätter sin tillit till Gud och håller sig till honom, som är oändlig i visdom, honom

»De böra uppmuntras att söka hjälpa fader och moder.»422

som kan uppenbara ting,, hvilka legat fördolda tidsåldrar igenom och som kunna göra de vanskligaste uppgifter klara för den, som tror på honom.

Inflytelsen af sällskap,

Guds ord lägger stor vikt på den inflytelse sällskap utöfvar äfven på vuxna. Men hur mycket större inflytelse har det då ej på barnens och de ungas sinne och karaktär, som ännu hålla på att utvecklas! Det sällskap de hafva, de grundsatser de följa och de vanor de utveckla afgöra spörsmålet om deras nytta. här i lifvet och deras välfärd i evigheten.

Det är en sorglig sanning, en sanning, som bör komma föräldrars hjärtan att bäfva, att det i så många af de skolor och läroanstalter, dit de unga sändas för att få sin utbildning och andliga utveckling, råda inflytelser, som missrikta karaktären, leda sinnet bort från lifvets sanna ändamål och försvaga moralen. Genom umgänge med de nöjeslystna, de vanartade och sådana, som ingen aktning ha för religionen, förlora många, många unga sin enkelhet och renhet och mista tron på Gud samt förlora den självförsakelsens ande, som kristna fäder och mödrar uppammat och vårdat genom omsorgsfull uppfostran och allvarlig bön.

Många, som komma till skolan i afsikt att utbilda sig för någon gren af missionsverksamhet, fördjupa sig i världsliga studier. De gripas af en äregirig längtan att vinna utmärkelse genom sina kunskaper och att uppnå en ärofull ställning i världen. Afsikten med deras inträde i skolan förloras ur sikte, och de viga sina lif åt egennyttiga, världsliga företag samt lägga grunden till vanor, som fördärfva lifvet både för denna världen och den tillkommande.

Som regel gäller, att de män och kvinnor, som hafva stora idéer, oegennyttiga och ädla föresatser, hafva fått dessa goda karaktärsdrag utvecklade genom sina omgifningar i barndomen. Gud framhöll i allt sitt handlingssätt med Israel nödvändigheten af att vaka öfver barnens umgänge. Allt så-väl i det offentliga och religiösa lifvet som i sällskapslifvet var ordnadt med tanken på att bevara barnen från dåligt um-gänge och att från deras tidigaste barndom lära dem känna Guds lags grundsanningar. Den åskådningsundervisning, som blef dem gifven vid nationens uppkomst, var af en sådan natur, att den måste göra ett djupt intryck på allas hjärtan. Innan den sista förskräckliga straffdomen kom öfver egyptierna genom deras förstföddas död, bjöd Gud sitt folk att samla sina barn i sina hem. Dörrposten på hvarje hus blef märkt med blod, och alla skulle hålla sig inom det utlofvade skydd, som blodet var ett tecken på. På samma sätt böra också i vår tid de föräldrar, som frukta och älska Gud, hålla sina barn i »förbundets band» - innanför skyddet af dessa heliga inflytelser, som blifvit möjliggjorda genom Kristi återlösande blod.

Skiljens från bem.

Kristus sade om sina lärjungar: »Jag har gifvit dem ditt ord, och ... de äro icke af världen, såsom jag icke är af världen.» 1

»Skicken eder icke efter denna världen», säger Gud, »utan f or vandlen eder genom edert sinnes förnyelse.» 2

»Bären icke främmande ök tillsamman med otrogna, ty hvad har rättfärdighet att göra med orättfärdighet, eller hvad gemenskap har ljus med mörker? Eller huru kan Guds tämpel stå tillsamman med af gudar? Ty I ären ett den lefvande Gudens tämpel, såsom Gud har sagt: Jag skall bo hos dem och vandra bland dem, och jag skall vara deras Gud, och de skola vara mitt folk. Därför,

gån ut ifrån dem och skiljens från dem . . .

och kommen icke vid det orent är;

och jag skall mottaga eder

och vara eder en fader,

och I skolen vara mina söner och döttrar,

säger Herren, den allsvåldige.» 3

Joh. 17: 14. 2 Rom. 12: 2. 3 2 Kor. 6; 14-18.424 Cöften om oälsignelse.

»Församlen de srnå barnen.» 1 Lären dem »Guds stadgar och lagar». 2

»De skola lägga mitt namn på Israels barn, och jag skall välsigna dem.» 3

»Jordens alla folk skola se, att du är uppkallad efter Herrens namn.» 4

»Jakobs kvarlefva ibland många folk

skall vara såsom en dagg Ifrån Herren,

såsom en rägnskur på gräs,

som icke bidar efter någon man

och icke väntar på människors barn.» 6

Vi räknas med ibland Israel. All den undervisning, som fordom blef gifven till israeliterna angående deras barns utbildning och uppfostran, och alla löften om välsignelse på grund af lydnad tillhöra oss.

Guds ord till oss är: »Jag vill välsigna dig . . . och du skall varda en välsignelse.»6

Om de^ första lärjungarna och om alla, som genom deras ord skulle tro på honom, sade Kristus: »Jag har gifvit dem den härlighet, som du har gifvit mig, på det att de må vara ett, såsom vi äro ett; jag i dem och du i mig, att de må vara fullkomnade till ett, och att världen må förstå, att du har sändt mig och älskat dem, såsom du har älskat mig.» 7

Underbara ord, som tron knappast förmår fatta! Alla världars Skapare älskar dem, som gifva sig åt hans tjänst, liksom han älskar sin Son. Redan här nere och i denna stund njuta vi en så förunderlig grad af hans nådiga ynnest. Han har gifvit oss honom, som är himmelens ljus och majestät, och med honom har han skänkt oss hela den himmelska skatten. Hur mycket han än lofvat oss i det tillkommande lifvet, skänker han oss likväl furstliga

1 Joel 2: 16. 2 2 Mos. 18: 16. 3 4 Mos. 6: 27. 4 5 Mos. 28: 10. 5 Mik. 5: 7. 6 i Mos. 12; 2. 7 Joh. 17: 22, 23.gåfvor i detta lifvet. Han önskar, att vi såsom delaktiga af hans nåd skola njuta allt, som kan förädla, utveckla och höja karaktären. Han vill fylla de unga med kraft från det höga, så att de må kunna stå under Kristi blodbestänkta fana för att verka, såsom han verkade, leda själar in på trygga stigar och sätta mångas fötter på den eviga klippan.

Guds löften.

Alla, som söka att arbeta i harmoni med Guds undervisningsplan, skola få erfara hans stärkande nåd, hans ständiga närvaro och hans uppehållande kraft Han säger till hvar och en:

»Var fast och stark, förfäras icke, och var icke försagd! ty Herren, din Gud, är med dig.» »Jag skall icke släppa dig, och jag skall icke öfvergifva dig.» Jos. 1: 9, 5.

»Likasom rägnet och snön faller ifrån himmelen och vänder icke tillbaka dit, utan fuktar jorden och gör henne fruktbar och bärande och gifver säd till att så och bröd till att äta, så skall ock mitt ord vara, som utgår från min mun. Det skall icke vanda tillbaka till mig fåfängt, utan göra hvad mig täckes och hafva framgång i det, hvartill jag utsänder det. Ty med glädje skolen I utgå, och med frid skolen I varda ledsagade. Bärgen och högarna skola för eder utbrista i jubelsång, och alla markens träd skola klappa händerna. I stället för törne skall cypress uppväxa, och i nässlans ställe skall myrten uppväxa; och det skall vara för Herren till ett namn, till ett evigt tecken, som icke skall utplånas.» Es. 55: 10-13.

Öfver hela världen är samhället i oordning, och en genomgående reform är allestädes af nöden. Den undervisning, som gifves de unga, skall omdana hela samhället.

»De skola bebygga de gamla öde platserna; hvad af ålder varit förstördt skola de upprätta, och de skola åter uppbygga ödelagda städer, som hafva legat förstörda ifrån släkte till släkte. . . »I skolen heta vår Guds tjänare . . . deras glädje blifver evig. Ty jag är Herren, som älskar rätt. . . och jag skall gifva dem sin lön med fasthet och göra ett evigt förbund med dem. Och deras säd skall blifva känd bland hedningarna och deras afkomma bland folken; enhvar, som ser dem, skall om dem bekänna, att de äro en säd, som Herren har välsignat . . . Ty liksom jorden skjuter upp sin brodd, och en örtagård låter sina plantor växa, så skall Herren, Herren låta rättfärdighet och lof växa i alla hednafolkens åsyn.» Es. 61: 4, 6-9, 11.

Den nödvändiga kunskapen.

"*Ljuset af kunskapen om Guds härlighet.*"

Sann kunskap om Gud.

Alla ting äro oss gifna genom kunskapen om honom.

Liksom vår Frälsare, så äro ock vi i denna världen för att utföra tjänst åt Gud. Vi äro här för att blifva Gud lika till karaktären och för att under vårt tjänande uppenbara honom för världen. För att kunna vara Guds medarbetare, blifva honom lika och uppenbara hans karaktär behöfva vi lia en riktig kunskap om honom; vi måste känna honom, sådan han själf uppenbarar sig.

Kunskapen om Gud bildar grunden för all sann bildning och för allt sannt tjänande. Den är det enda verkliga värnet mot frestelse, och endast genom den kunna vi blifva delaktiga af Guds karaktär.

Detta är den kunskap alla behöfva, som verka för att höja mänskligheten. Karaktärens förvandling, ett obefläckadt lif, duglighet i ens gärning samt trohet mot rätta grundsatser -- allt detta beror på en sann kunskap om Gud. Denna kunskap är den nödvändiga förberedelsen både för detta och det tillkommande lifvet.

»Kunskap om hvad heligt är, det är förstånd.» Ords. 9: 10.

Med kunskapen om Gud är oss skänkt» allt, som hör till lif och gudaktighet». 2 Petr. 1: 3.

430

»Detta är det eviga lifvet», sade Jesus, »att de känna dig, den ende sanne Guden, och den du har sändt, Jesus Kristus.» l

»Så säger Herren:

En vis berömnie sig" icke af sin vishet,

och en stark berömme sig icke af sin styrka,

och en rik berömnie sig icke af sin rikedom,

utan den, som vill berömma sig, han berömme sig däraf,

att han känner mig och vet,

att jag är Herren, som gör barmhärtighet,

rätt och rättfärdighet på jorden!

Ty sådant behagar mig, säger Herren.» 2

Det är nödvändigt för oss att studera de uppenbarelser Gud gifvit af sig själf.

»Förtro dig därför åt honom,

så får du frid!

L,ycka skall du vinna däruppå.

Tag emot lärdom ifrån hans mun

och lägg hans ord uti ditt hjärta! ...

Och blifve den Allsmäktige ditt guld ...

Ty då skall du i den Allsmäktige hafva din lust

och lyfta ditt ansikte till Gud,

då skall du bedja till honom,

och han skall höra dig,

och du skall betala dina löften.

Och hvad helst du företager

skall lyckas för dig,

och ljus skall skina öfver dina vägar.

När dessa ginge nedåt

och du sade: det går uppåt,

så skulle han hjälpa den ödmjuke.» 3

6ub uppenbarab i naturen.

»Hans osynliga egenskaper, både hans eviga makt och hans gudom, skådas ända från världens skapelse, när de förstås af gärningarna.» 4

17: 3. 2 Jer. 9: 23, 24. 3 Job 22: 21, 22, 25-29. 4Rom. 1:20.431

Naturen, sådan som vi nu se den, gifver oss endast ett dunkelt begrepp om Edens härlighet Synden har fördärfvat jordens skönhet, öfverallt kan man se spåren af det ondas verk. Men likväl finnes ännu mycket, som är skönt. Naturen bär vittnesbörd om, att en, som är oändlig i makt och förbarmande, godhet och kärlek, uppfyller den med lif och fröjd. Äfven i sitt fördärfvade tillstånd uppenbarar

s Från åskans djupa, allvarsfnlla dån» . . .

naturen den store konstnärens hand. Hvart vi än vånda oss, kunna vi höra Guds röst och se bevisen på hans godhet. Från åskans djupa, allvarsfulla dån och den gamla oceanens oupphörliga brus till de fröjdefulla sånger, som fylla skogen med musik, förkunna naturens tiotusende röster hans pris. På jord, haf och himmel med sina underbara färgskiftningar, skiljande sig i praktfulla motsatser eller smältande samman i harmoni, skåda vi hans härlighet De eviga bärgeii förtälja hans makt Träden, som likt gröna banér svaja i solljuset, och blommorna i432

sin härliga fägring hänvisa till honom, som är deras skapare. Den lefvande grönska, som1 likt en matta betäcker den mörka jorden, talar om Guds omsorg äfven för den ringaste af sina skapelser. Hafvets djup och jordens innandöme uppenbara hans skatter. Han, som lade pärlorna i hafvet och ametisten och krysoliten i klipporna, älskar det sköna.

»De eviga bärgen förtälja hans makt.»

Solen, som går fram på himmelen, är en framställning af honom, som gifver lif och ljus åt allt, hvad han har skapat All den härlighet och skonhet, som pryder jorden och upplyser himlarna, talar om Gud.

»Hans härlighet öfvertäcker himmelen.» l »Jorden är full af hvad du skapat.» 2

1 Hab. 3: 3. * Ps. 104: 24.433

»Den ena dagen talar därom till den andra,

och den ena natten kungör det för den andra.

Det är ej ett tal, ej ett språk,

hvars rost icke höres.

De sträcka sig ut öfver hela jorden,

och deras ord gå till världens ändar.»1

Alla ting vittna om hans ömma, faderliga omsorg och hans önskan att göra sina barn lyckliga.

Cn personlig öub.

Den stora kraft, som verkar genom hela naturen och uppehåller alla ting, är icke, såsom många vetenskapsmän påstå, allenast en allt genomträngande princip, en verkande energi. Gud är en ande, men han är också ett

personligt väsen, ty så har han uppenbarat sig.

»Herren ar den sanne Guden,

en lefvande Gud, en evig konung . , .

De gudar, som icke hafva gjort himmel och jord,

skola förgöras från jorden,

och de skola icke finnas under himmelen.»

»Sådan som de är icke han, som är Jakobs lott. utan han är den, som har skapat alla ting.»

»Han har skapat jorden genom sin kraft

och beredt världens krets genom sin vishet,

och genom sitt förstånd har han utspänt himmelen.»2

Haturen är icke öub.

Guds verk i naturen är icke Gud själf i naturen. Naturen är ett uttryck för Guds karaktär och makt, men vi få icke betrakta naturen som Gud. Människor kunna genom konstnärligt snille frambringa många vackra ting, som fröjda ögat, och dessa gifva oss en inblick i konstnärens tankar; men konstverket är icke konstnären. Det är konst-

I*»*5- r9: 3-5. 2 Jer. 10: TO, i r, 16, 12.

28434

nären och icke hans verk, som förtjänar att prisas. Då nu naturen är ett uttryck för Guds tankar, så är det icke naturen, utan naturens Gud, som bör upphöjas.

»Ivåtom oss tillbedja och nedfalla,

låtom oss knäböja för Herren.»

»Han har jordens djup i sin hand,

och bärgens höjder äro hans;

hans är hafvet, ty han har gjort det,

och hans händer hafva danat det torra.»1

»Söken Herren ... som har skapat sjustjärnorna och orion,

och som förbyter djupaste mörker till morgon

och gör dagen mörk såsom en natt.»

»Som har danat bärgen och skapat vinden,

och som förkunnar för människan hennes tankar.»

»Som har byggt sina salar i himmelen

och befäst sitt hvalf öfver jorden,

som ropar till hafvets vatten

och de utgjuta sig öfver jordens yta,

Herren är hans namn.»2

Jorbens skapelse.

Skapelsen kan icke förklaras på vetenskaplig väg. Hvilken vetenskap kan väl förklara lifvets gåta?

»Genom tron förstå vi, att världen har blifvit fullbordad genom Guds ord, så att det man ser icke har tillkommit af det, som synes.»3

1 Ps. 95: 4-6. 2 Am. 5: 6-8; 4: 13; 9: 6. 3 Ebr. ii: 3.435

»Jag . . . bildar ljus och skapar mörker ...

Jag, Herren, är den, som gör allt detta . . .

Jag har gjort jorden,

och jag har skapat människorna däruppå;

med mina händer har jag utspänt himmelen

och ordnat hela dess här.»

»Jag ropade åt dem; båda stodo där,»1

Då Gud skapade jorden, begagnade han sig icke af något ämne, som redan existerade. »Han sade, och det vardt; han bjöd, och det stod där.»2 Alla ting,; materiella och andliga, framstodo för Herren Jehova på lians ord och för att tjäna hans afsikter. Himlarna och all deras här, jorden och allt, hvad därpå är, blef till genom lians muns ande.

människans skapelse.

I människans skapelse visar sig en personlig Guds kraft. När Gud skapat människan efter sin afbild, var den mänskliga organismen fullkomlig i hvarje hänseende, men utan lif. Då inblåste en personlig, själf existerande Gud lifvets ande i denna organism, och människan blef ett lefvande, tänkande väsen. Alla delar af den mänskliga organismen sattes i verksamhet. Hjärtat, blodomloppet, tungan, händerna, fötterna, hjärnan och sinnesorganen begynte alla sitt arbete och blefvo alla ställda under bestämda lagar. Människan blef en »lefvande själ». Genom Kristus, som är ordet, skapade en personlig Gud människan och gaf henne förstånd och makt

Det ämne, hvaraf vi bestå, var icke doldt för honom, då vi blefvo danade i det fördolda; hans öga såg oss, då vi ännu voro ofullständigt utvecklade, och dessa ting voro allesamman skrifna i hans bok, förrän någon af dem ännu var till.

Det var Guds afsikt, att människan såsom kronan på hans skapelseverk framför alla lägre stående skapelser skulle uttrycka hans tankar och uppenbara hans härlighet Men människan må icke upphöja sig själf som Gud.

1 Ks. 45: 7-12; 48: 13. 2 Ps. 33: 9.436

>Hojen jubel till Herren. . .

tjänen Herren med glädje.

kommen inför hans ansikte med fröjderop.

Förnimmen, att Herren är Gud;

han har gjort oss och icke vi själfva

till sitt folk och till får i sin hjord.

Gån in i hans portar med tacksägelse,

i hans gårdar med lof;

tacken honom, lofven hans namn.»

»Upphöjen Herren, vår Gud,

och tillbedjen inför hans heliga bärg.

Ty helig är Herren, vår Gud.»1

Tlaturens lagar äro öubs tjänare.

Gud är i ständig, oafbruten verksamhet med att uppehålla de ting han skapat och begagna dem som sina tjänare. Han verkar genom naturlagarna och använder dem som sina redskap. De äro icke Självverkande. Naturen bär i sin verksamhet vittnesbörd om tillvaron af ett tänkande väsen, som i allting handlar efter sin vilja.

»Evinnerligen, Herre, står ditt ord fast i himmelen, från släkte till släkte varar din trofasthet; du har beredt jorden och hon består. Till att utföra dina rätter består allt än i dag, ty allting måste tjäna dig.» »Herren kan göra allt hvad han vill, i himmelen och på jorden, i hafven och i alla djup.» »Han bjöd, och de blefvo skapade. Och han gaf dem deras plats för alltid och för evigt, och gaf dem en lag, och ingen öfverträder den.»2

Det är icke genom någon egen inneboende kraft, som jorden år efter år bär sin rika gröda och fortsätter sin vandring kring solen. Den Eviges hand är i oafbruten verksamhet med att styra denna planet Det är Guds kraft i ständig verksamhet, som uppehåller jorden under dess rörelse. Det är Gud, som bringar solen att uppstiga på himmelen. Han öppnar himmel ens fönster och gifver rägn.

1 Ps. Joo: 1-4; 99: 9. 2 Ps. 119: 89-91; 135: 6; 148: 5, 6.437

»Han låter snö falla såsom ull,

lian strör ut rimfrost såsom aska.»1

»Vid ljudet af lians dunder komma himmelens vatten i rörelse,

0 cl.:" ångor låter lian uppstiga ifrån jordens ände. Blixtar gör han åt rägnet,

och vinden låter han utgå ifrån sina förvaringsrum.»2

Det är genom hans makt, som plantorna uppväxa, hvarje blad framkommer, hvarje knopp sväller och hvarje frukt utvecklar sig.

Människokroppens inrättning kan icke till f ullo förstås; den innebär hemligheter, i hvilka icke ens den visaste kan tränga in. Att pulsen slår och det ena andedraget följer efter det andra beror icke därpå, att när mekanismen en gång är satt i gång, så fortsätter den sitt arbete. Det är

1 Gud vi lefva, röra oss och äro till. Hjärtat, som klappar, pulsen, som slår, hvarje närv och muskel i den lefvande organismen hålles i ordning och verksamhet genom den alltid närvarande Gudens makt

öubs försyn ocfi omsorg.

Bibeln visar oss Gud i hans höga och heliga boning, men icke i overksamhet, icke i tystnad och ensamhet, utan omgifven af tusen gånger tusen och tiotusen gånger tiotusen heliga väsen, som alla vänta på att göra hans vilja. Genom dessa sändebud står han i liflig förbindelse med alla delar af sitt rike. Genom sin Ande är han allestädes närvarande. Med tillhjälp af sin Ande och sina änglar tjänar han människors barn.

HÖgt öfver jordens oro sitter Gud på sin tron. Alla ting ligga uppenbara för hans gudomliga blickar och från sin höga och upphöjda boning bestämmer han, hvad han i sin visa försyn anser vara bäst.

1 Ps. 147: 16. 2 Jer. 10: 13.»Morgonens ocli aftonens portar uppfyller du med jubel.»

»Jag vet ... att människans väg icke beror af henne

och att det icke står i någons makt,

hur han skall vandra eller styra sin gång.»1

»Förtrösta på Herren af allt ditt hjärta . På alla dina vägar tänk på honom, så skall han göra dina stigar raka.»2

»Herrens öga är vändt till dem, som frukta honom, till dem, som hoppas på hans nåd; han vill rädda deras själ ifrån döden och behålla dem vid lif i hungerns tid.»

»Huru dj^rbar är icke din nåd, o Gud,

att människors barn få taga sin tillflykt under dina vingars skugga.-»

»Säll är den, hvilkens hjälp är Jakobs Gud,

hvilkens hopp står till Herren, hans Gud.»

»Jorden ar full af din nåd, o Herre.

Du »älskar rättfärdighet och rätt.»:{

»Du, som är en tillflykt för alla jordens ändar

och för hafvet i fjärran;

1 Jer. io; 23. 2 Ords. 3: 5, 6. 8 33: 18, 19; 36:^8; 146: 5; 119: 64; 33: 5.439

du, som gör bärgen fasta genom din kraft, ty du är omgjordad med makt; du, som stillar hafvets brusande . ,. och folkens larm.

Morgonens och aftonens portar uppfyller du med jubel,.. Du kröner året med ditt goda, och dina spår drypa af fetma.»

»Herren uppehåller alla dem, som falla,

och upprättar alla dem, som äro nedböjda,

Allas ögon vänta efter dig,

och du gifver dem deras mat i rätt tid.

Du upplåter din hand

och mättar allt lefvande med hvad det begär.»x

öubs personlighet uppenbarat i Kristus*

Som ett personligt väsen har Gud uppenbarat sig genom sin Son. Jesus, som är »hans härlighets återsken och hans väsendes afbild»,2 kom till världen som en personlig frälsare; som en personlig frälsare uppfor han till himmelen och som en personlig frälsare träder han fram för oss i de himmelska boningarna. Framför Guds tron står »en, som var lik en människoson»,3 och tjänstgör för oss såsom öfverstepräst

Kristus, världens ljus, beslöjade sin gudomliga, bländande härlighet och kom för att lefva som människa bland människor, så att de utan att förgås måtte lära kanna sin Skapare. Sedan synden åstadkommit skilsmässa mellan människan och Skaparen, har ingen någonsin sett Gud, utom sådan han är uppenbarad genom Kristus.

»Jag och Fadern äro ett»,4 sade Kristus. »Ingen känner Sonen, utom Fadern, icke heller känner någon Fadern, utom Sonen och den, för hvilken Sonen vill uppenbara det.»5

Kristus kom för att lära människorna, hvad Gud önskar, att de skola veta, I de höga himlarna, på jorden och i

1 Ps. 65: 6-9, 12] 145: 14-16. 2 Ebr. i: 3, 3 Upp. i: 13, 4 Joh. lo: 30. 5 Matt. ii: 27.440

det stora hafvet - öfverallt se vi Guds verk. Allt skapadt vittnar om hans makt, hans visdom och hans kärlek. Men stjärnorna och de brusande vattenfallen kunna likväl icke undervisa oss om Guds personlighet på samma sätt, som den blef uppenbarad i Kristus.

Gud såg, att det behöfdes en klarare uppenbarelse än naturen för att skildra både hans personlighet och hans karaktär. Han sände därför sin Son till världen för att uppenbara den osynlige Gudens natur och egenskaper i så stor utsträckning, som människorna kunde tåla.

Uppcnbarabt för lärjungarna.

Låt oss begrunda de ord, som Kristus talade, då lärjungarna voro församlade natten före hans korsfästelse. Prof ningens timme nalkades, och Kristus sökte trösta sina lärjungar, som skulle blifva hårdt frestade och profvade.

»Edert hjärta vare icke oroligt», sade han. »Tron på Crud och tron på mig. I min Faders hus äro många bo-nitigar; om så icke vore, skulle jag hafva sagt eder det; jag går bort för att bereda eder rum. ... Tomas sade till honom: Herre, vi veta icke, hvart du går, och huru kunna vi veta vägen? Jesus sade till honom: Jag är vägen och sanningen och lifvet; ingen kommer till Fadern utan genom mig. Känden I mig, så känden I ock min Fader, och från denna stund kännen I honom och hafven sett honom. Filippus sade till honom: Herre, låt oss se Fadern, så hafva vi nog. Jesus sade till honom: Så lång tid har jag varit hos eder, och du känner mig icke, Filippus. Den, som har sett mig, han har sett Fadern. Huru kan du då säga: Låt oss se Fadern? Tror du icke, att jag är i Fadern och Fadern i mig? De ord, som jag talar till eder, talar jag icke af mig själf, men Fadern, som förblifver i mig, han gör. själf gärningarna.» 1

Lärjungarna förstodo ännu icke Kristi ord angående

1 Joh. 14: i -10.441

hans förhållande till Fadern. Mycket i hans undervisning, var ännu dunkelt för dem, men han önskade, att de skulle få en klarare och bestämdare kunskap om Gud.

»Detta har jag i förtäckta ord talat till eder», sade han »men en tid kommer, då jag icke mer skall tala till eder i förtäckta ord, utan öppet förkunna eder om min Fader.»1

Då den Helige Ande på pingstdagen utgöts öfver lärjungarna, fingo de en fullständigare förståelse af de sanningar, som Kristus uttalat i liknelser. Mycket af det, som varit dem ofattligt, blef då klargjord:. Men icke ens då blef allt, hvad Kristi löfte innebär, uppfylldt lärjungarna mottogo all den kunskap om Gud, som de kunde bära; men den fullständiga uppfyllelsen af löftet om att Kristus skulle framställa Fadern klart för dem låg ännu i framtiden. På samma sätt förhåller det sig också nu. Vår kunskap om Gud är endast delvis och ofullständig. När striden är slutad, och människan Jesus Kristus framställer för Fadern sina trofasta tjänare, som i en syndig värld burit ett sannfärdigt vittnesbörd om honom, då skola de få en klar uppfattning om det, som nu är dem en hemlighet.

Kristus tog sin förklarade mänsklighet med sig till de himmelska boningarna. Dem, som han anammar, har han gifvit makt att blifva Guds barn, för att Gud till sist må kunna anamma dem som sina och de må få bo hos honom i all evighet. Om de i detta lifvet äro Gud lydiga, skola de till sist »se hans ansikte, och hans namn skall vara på deras pannor».2 Och hvad är väl himmelens lycksalighet utan detta att se Gud! Hvilken större fröjd kan komma den själ till del, som blifvit frälst af nåd, än att skåda Gud och känna honom som Fader!

Skriftens oittnesbörb.

Den heliga skrift framställer tydligt förhållandet mellan Gud och Kristus, och den framställer för oss bägges personlighet lika klart

1 Joh. 16: 25. 2 Upp. 22: 4.442

»Sedan Gud fordom många gånger och på många sätt talat till fäderna genom profeterna, har han i dessa yttersta dagar talat till oss genom sin Son ... hvilken, alldenstund han är hans härlighets återsken och hans väsendes afbild och bär allt med sin makts ord, har, sedan han genom sig själf verkställt en rening från synderna, satt sig på majestätets högra sida i höjden, vorden så mycket större än änglarna, som han har ärft ett högre namn än deras. Ty till hvilken af änglarna har han någonsin sagt;

Du är min Son?

i dag har jag födt dig,

och åter:

Jag skall vara hans Fader, och han skall vara min Son.»1

Faderns och Sonens personlighet samt den enhet, som råder mellan dem, framhålles i Joh. iy:de kap. i Kristi bön för sina lärjungar:

»Men icke för dessa allenast beder jag, utan ock för dem, som genom deras ord skola tro på mig; på det att alla må vara ett, såsom du, Fader, i mig och jag i dig att ock de må vara ett i oss, på det att världen må tro, att du har sändt mig.»2

Den enhet, som finnes mellan Kristus och hans lärjungar, tillintetgör icke personligheten hos någon af dem. De äro ett i syftemål, i sinne och karaktär, men icke i person. Det är på detta sätt Gud och Kristus äro ett

öubs karaktär uppenbarab i Kristus.

I det Kristus iklädde sig mänsklig gestalt, kom han för att blifva ett med mänskligheten och för att samtidigt uppenbara vår himmelske Fader för syndiga människor. Endast han, som från begynnelsen stått i Faderns närhet och som var den osynlige Gudens afbild, var i stånd att för människosläktet uppenbara gudomens karaktär. Han

1 Ebr. i; 1-5. 2 Joh. 17: 20, 21.443

blef i allting lik sina bröder. Han blef kött likasom vi; han var hungrig, törstig och trött; han uppehöll lifvet genom att äta och fann vederkvickelse genom sömn; han delade människornas lott, och dock var han Guds ostraff-lige Son. Han var en främling här på jorden. Han var i världen, men icke af världen. Han blef frestad och pröfvad, liksom människorna i vår tid frestas och pröfvas,

men lefde det oaktadt ett lif utan synd. Öm," medlidsam, kärleksfull och alltid hänsynsfull mot andra, framställde han Guds karaktär och var ständigt upptagen med att tjäna Gud och människorna. Han sade:

»Herren har smort mig

till att båda glädje åt de arma,

sändt mig att förbinda förkrossade hjärtan,

att predika frihet för de fångna.»

»Och de blinda syn.»1

»Att predika ett nådens år ifrån Herren ...

att trösta alla sörj ande.»3

1 Es. 6i: i, 2. 2lvuk. 4: 18.444

»Alsken edra ovänner», säger han till oss, »välsignen dem, som förbanna eder, gören väl mot dem, som hata eder, och bedjen för dem, som försmäda och förfölja eder, på det att I skolen vara eder Faders barn, som är i himmelen, ty han låter sin sol gå upp öfver onda och goda och låter rägna öfver rättfärdiga och orättfärdiga.»1 »Han är mild emot de otacksamma och onda. Våren fördenskull barmhärtiga, såsom ock eder Fader är barmhärtig.»2

»För Guds innerliga barmhartighets skull»

har »en soluppgång från höjden besökt oss

till att skina öfver dem, som sitta i mörker och dödens skugga,

för att styra våra fötter in på fridens väg.»3

Korsets fjärligliet.

Korset utgör medelpunkten för all uppenbarelse af Guds kärlek. Dess fulla betydelse kan ingen tunga uttala, ingen penna skildra och människotanken icke fatta. Med blicken vänd mot Gol gatas kors kunna vi blott säga: »Så älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde Son, på det att hvar och en, som tror på honom, icke må förgås, utan hafva evigt lif.»4

Kristus korsfäst försvåra synder, Kristus uppstånden från de döda, Kristus uppfaren till himmelen - detta är den frälsningens vetenskap, som vi skola lära och förkunna.

Det öar Kristus.

»Hvilken, då han var i Guds skepelse, icke aktade såsom ett rof att vara jämlik Gud, utan utblottade sig själf och antog en tjänares skepelse och vardt lik människor och i åthäfvor funnen såsom en människa; han ödmjukade sig själf och vardt lydig intill döden, ja, intill korsets död.»5

»Kristus är den, som har dött, ja, än mer, har uppstått, som ock sitter på Guds högra sida.»6 »Hvarför han

1 Matt. 5: 44, 45. 2 Luk. 6: 35, 36. 8 Luk. i: 78, 79. 4 Joh. 3: 16, 1. 2: 6-8. 6 Rom. 8: u.

C. . ,).

6 Fil. 2: 6-8. 6 Rom. 8: 34.445

ock kan fullkomligt frälsa dem, som genom honom komma till Gud, och lefver alltid för att bedja för dem.»1

»Vi hafva icke en öfverstepräst, som ej kan hafva medlidande med våra svagheter, utan en, som varit frestad i allting, likasom vi, dock utan synd.»2

Här är oändlig visdom, oändlig kärlek, oändlig rättfärdighet, oändlig nåd - detta djup »af rikedom och visdom och kunskap hos Gud».3

Den outsägliga gåfoan.

Det är genom gåfvan Kristus, som vi mottaga hvarje välsignelse. Genom denna gåfva tillflyter oss hvarje dag Herrens aldrig svikande godhet. Hvarje blomma med sina fagra färger och sin vällukt är oss gifven till glädje genom denna stora gåfva. Solen och månen äro danade af honom. Det finnes icke en af him m el ens stjärnor, som icke han har danat. Hvarje rägndroppe, som faller, hvarje ljusstråle, som belyser den otacksamma världen, vittnar om Guds kärlek i Kristus. Alla ting gifvas oss genom den ena outsägliga gåfvan, Guds enfödde Son. Han blef naglad vid korset, på det att alla dessa rika gåfvor måtte kunna tillflyta Guds skapelse.

»Sen, hurudan kärlek Fadern har bevisat oss, att vi kallas Guds barn.»4

»Ifrån evig tid har man ej hört, och intet öra har förnummit, och intet Öga har sett en Gud, förutom dig,

sådant gjort för dem, som sätta sin Ht till honom.»5

Kunskapen, som föraanblar.

Kunskapen om Gud, sådan han är uppenbarad i Kristus, är den kunskap alla frälsta måste äga. Det är denna kunskap, som förvandlar karaktären. Där den finnes, skapar den på nytt Guds afbild i själen; den meddelar hela ens väsen en andlig, gudomlig kraft.

1 Ebr. 7: 25. 2 Kbr, 4: 15. 3 Rom. u: 33. 4 i Joh. 3: T. 5 Ks. 64: 4446

»Vi alla, som med af täckt "ansikte skåda Guds härlighet i en spegel, varda förvandlade till samma bild, från härlighet till härlighet.»1

Frälsaren sade om sig: »Jag har hållit min Faders bud.» »Fadern har icke lämnat mig allena, ty jag gör alltid det, som är behagligt för honom.»2 Sådan Jesus var i mänsklig natur, sådana önskar Gud också, att hans efterföljare skola vara. I hans kraft skola vi lefva det rena och ädla lif, som Frälsaren lefde.

Saturnus.

»För den skull», säger Paulus, »böjer jag mina knän för vår Herre Jesu Kristi Fader, af hvilken allt, hvad från fader kommer i himmelen och på jorden, har sitt namn, att han ville gifva eder, efter sin härlighets rikedom, att I värden stärkta med kraft genom hans Ande till den invärtes människan, att Kristus må bo genom tron i edra hjärtan, på det att I, rotade och grundade i kärlek, kunnen förmå begripa med alla heliga, hvad bredden och längden och djupet och höjden är, och känna Kristi kärlek, som

12 Kor. 3: 18. 2Joli. 15: 10; 8: 29.öfvergår kunskapen, på det att I mån varda uppfyllda intill all Guds fullhet»Ef. 3: 14-19.

»Därför upphöra icke heller vi att, från den dag vi fingo höra det, bedja för eder och begära, att I mån varda

uppfyllda med kunskap om hans vilja, i all ändelig vishet och insikt, så att I vandren värdigt Herren, honom i allt till behag, bärande frukt i all god gärning och tillväxande i Guds kunskap, med all kraft stärkta, efter hans härlighets makt, till allt tålamod och all långmodighet» Kol. 1: 9-12.

Detta är den kunskap Gud bjuder oss att mottaga och utan hvilken allt annat är fåfänglighet och intet

Faran af spekulativ kunskap.

»Då de föregåfvo sig vara visa, hafva de blifvit» »fåfängliga i sina tankar, och deras oförnuftiga hjärta har blifvit förmörkadt.»

En af de största faror, som är förenad med vetenskapliga forskningar och människornas sökande efter kunskap, är böjelsen att öfverskatta människoförnuftet Många söka bedöma Skaparen och hans gärningar efter sina egna bristfälliga vetenskapliga begrepp. De söka bestämma Guds natur, egenskaper och rättigheter och fördjupa sig i spekulativa teorier angående den Evige. De, som ägna sig åt granskning af detta slag, beträda förbjuden mark. Dylikt kunskapssökande medför inga värdefulla resultat, och att fortsätta därmed bringar själen i fara.

Våra första föräldrar blefvo förledda till synd genom sitt begär att äga en kunskap, som Gud frånhållit dem. Under försöket att vinna denna förlorade de allt, som var vardt att äga. Om Adam och Eva icke rört det förbjudna trädet, skulle Gud hafva gifvit dem kunskap -- en kunskap, som syndens förbannelse icke hvilade öfver och som skulle hafva skänkt dem evig glädje. Allt de uppnådde genom att låna frestaren sitt öra var att stifta bekantskap med synden och dess följder. Deras olydnad aflägsnade människan från Gud och skilde jorden från himmelen.

449

Detta innehåller en undervisning för oss. Det fält satan förledde våra första föräldrar att beträda är detsamma, som han i våra dagar lockar människorna in på. Han fyller världen med tilltalande fabler. Med hvarje medel, som står till hans förfogande, frestar han människorna att hängifva sig åt filosofiska spekulationer angående Gud. På så sätt söker han hindra dem från att erhålla den kunskap om Gud, som medför frälsning.

Pantetstiska teorier.

Spiritistiska läror, sorn undergräfva tron på Gud och hans ord, tränga i vår tid allestädes in i läroanstalter och kyrkosamfund. Den teori, att Gud är en princip, som genomtränger hela naturen, hyllas af många, som bekänna sig tro på skriften. Men hur vackert denna teori än utsmyckas, är den ett högst farligt bedrägeri. Den gifver en oriktig föreställning om Gud och är en vanära för hans storhet och majestät, och den tjänar icke allenast till att vilseleda människorna, utan äfven till att försvaga moralen. Mörker är dess element, sinnligheten dess verkningskrets. Följden af att antaga den är skilsmässa från Gud, och för den fallna människan betyder detta ruin.

Det tillstånd, hvari vi befinna oss på grund af synden, är onaturligt, och den makt, som skall återupprätta oss, måste vara öfvernaturlig, eljes har den intet värde. Det finnes blott en makt, som förmår fördrifva det onda från människohjärtat, och det är Guds makt i Jesus Kristus. Endast i den korsfästes blod gifves det rening från synd; hans nåd allena kan dugliggöra oss till att motstå och underkufva vår fallna naturs böjelser. De spiritistiska teorierna om Gud omintetgöra hans nåd. Om Gud är ett något, som genomtränger hela naturen, så bor han i alla människor, och för att vinna helighet behöfva människorna då endast utveckla den kraft, som de hafva i sig själfva.

När dessa teorier dragas ut till sin yttersta konsekvens,

29450

omstörta de hela den kristliga hushållningen. De göra försoningen öfverflödig, och människan blir sin egen frälsare. Dessa teorier angående Gud beröfva Guds ord dess kraft, och de, som antaga dem, sväfva i stor fara att slutligen komma därhän, att de betrakta hela bibeln som en dikt. Visserligen kunna de ännu sätta dygden högre än lasten; men när de störta Gud från hans rättmätiga plats som härskare, sätta de sin tillit till mänsklig kraft, som utan Guds bistånd är värdelös. Människoviljan äger utan detta bistånd ingen verklig kraft till att motstå och

öfvervinna det onda, utan själens motståndskraft nedbrytes, och människan är värnlös mot synden. När Guds ords och hans Andes skyddande band en gång sönderslitas, så veta vi icke, till hvilka djup en människa kan falla.

»Allt Herrens ord är luttrad malm;

han ar en sköld för dem, som förtrösta på honom.

Gör intet tillägg till hans ord,

att han ej beslår dig såsom en ljugare.»

»Egna brott snärja den gudlöse,

och i sin synds garn blifver han fångad.»1

Intränganbe i gubomliga Ijemligtjeter.

»Det fördolda hörer Herren, vår Gud, till; men det uppenbarade är för oss och våra barn till evig tid.»2 Den uppenbarelse, som Gud i sitt ord gifvit af sig själf, är gifven, för att vi skulle studera den. Den må vi söka att förstå, men längre skola vi icke tränga. De mest begåfvade andar kunna arbeta sig trötta .med gissningar angående Guds natur, men alltsammans förblir dock fruktlöst. Det ar oss icke gifvet att kunna lösa denna uppgift. Intet människoförstånd kan fatta Gud. Ingen må hängifva sig åt spekulationer angående hans natur. Tystnad är här vältalighet. Den Allvetande är höjd öfver all diskussion.

1 Ords. 30: 5, 6; 5: 22. -5 Mos. 29: 29.Icke ens änglarna fingo tillåtelse att taga del i rådslutet mellan Fadern och Sonen, då frälsningsplanen blef lagd. Icke heller människorna böra tränga in i den Högstes hemligheter. Vi äro lika okunniga om Gud, som små barn äro, men liksom små barn kunna vi älska och lyda honom. I^åt oss i stället för att spekulera öfver hans natur eller hans styrelse gifva akt på de ord han talat:

»Kan du fatta Guds djuphet,

eller kan du fatta den Allsmäktiges fullkomlighet?

Den är hög såsom himmelen, hvad kan du göra?

Djupare än afgrunden, hvad kan du förstå?

lyängre än jorden är dess mått

och bredare än hafvet.» *

»Men visheten, hvar finnes hon,

och hvar är det rum, där förstånd bor?

Ej känner människan dess pris,

och icke finnes hon i de lefvandes land.

Djupet säger: hon är ej i mig,

och hafvet säger; hon finnes ej hos mig.

Man kan ej gifva renadt guld för henne

och icke uppväga silfver såsom hennes pris,

Hon uppväges ej med Ofirs guld,

med dyrbar onyx och safir.

Guld och glas kunna ej jämföras med henne,

hon utbytes ej mot gyllene smycken.

Koraller och kristall må icke nämnas,

och vishets besittning är för mer än pärlor.

Med henne kan ej jämföras topasen ifrån Kus,

mot renadt guld uppväges hon icke.

Men - hvadan kommer då visheten,

och hvar är förståndets rum? . . .

Afgrund och död säga:

Med våra öron hafva vi hört ryktet om henne,

Gud känner hennes väg,

och han vet hennes rum.

Ty han öfverskådar jordens ändar,

han ser, hvad som är under hela himmelen . . .

När han gjorde lag åt rägnet

JJob u: 7-9.452

och väg for åskans blixt,

då såg, då uppenbarade han henne,

då framlade och profvade han henne.

Och han sade till människan:

Si, Herrens fruktan, det är vishet,

och att fly det onda, det är förstånd.»1

Hvarken genom att undersöka jordens gömmor eller genom fåfäng sträfvan efter att utforska Guds väsens hemligheter kan visdomen finnas. Man finner den däremot, när man i ödmjukhet antager den uppenbarelse, som det behagat honom att gifva, och genom att ställa sitt lif i öfverensstämmelse med hans vilja.

Haturens tiemligtieter.

Icke ens den allra mest begåfvade människa kan förstå Jehovas hemligheter, såsom de visa sig i naturen. Guds ord uppställer många spörsmål, som icke den lärdaste kan besvara. Afsikten med dessa spörsmål är icke heller, att vi skola besvara dem, utan att kalla vår uppmärksamhet till Guds djupheter, lära oss, att vår visdom är begränsad, och göra oss uppmärksamma på, att i vår dagliga omgifning finnas många ting, som människor aldrig kunna fatta.

Gudsförnekaren vill icke tro på Gud, emedan han icke kan förstå den oändliga makt, med hvilken han uppenbarar sig. Men Gud måste erkännas lika mycket för det lian icke uppenbarar om sig själf som för det vi med vår begränsade förmåga kunna fatta. Både i den gudomliga uppenbarelsen och i naturen har Gud lagt hemligheter, som kräfva tro. Så måste det vara. Vi kunna för alltid fortfara att granska, att forska och lära, och dock återstår oss så oändligt mycket.

»Hvem mätte vattnen i sin hand och uppmätte himmelen med spann och fattade jordens stoft i en skäppa

28: 12-28.»Hvem mätte vattnen i sin hand . . . och vägde bärgen på våg?»454

och vägde bärgen på våg

och höjderna på viktskål?

Hvem har uppmätt Herrens anda,

och hvem var den rådgifvare, som undervisade honom? . . ,
Si, folken äro såsom en droppe i ämbaret
och såsom ett stoftgrand på viktskålen.
Si, han lyfter öarna såsom ett dammkorn.
Och Libanon hafver icke bränsle nog,
och dess djur förslå icke till brännoffer.
Alla folk äro såsom ett intet inför honom,
såsom platt intet äro de af honom aktade.
Och vid hvem viljen I då likna Gud
och hvilken liknelse ställa bredvid honom? . . .
Skullen I då intet veta?
Skullen I då intet hafva hört?
Skulle intet hafva blifvit eder sagdt från begynnelsen?
Skullen I ej hafva gifvit akt på huru jorden blifvit grundad ?
Han sitter öfver jordens krets
och de, som bo däruppå, äro såsom gräshoppor.
Han har utsträckt himmelen såsom en tapet
och utspänt den såsom ett tält att bo uti , . .
Och vid hvem viljen I likna mig? . . .
säger den Helige.
Upplyften edra ögon högt och sen!
Hvem har skapat dessa?
Han, som i ordning utför deras här,
som ropar dem alla vid namn,
han, för hvilkens stora makt och starka kraft
ingen af dem uteblifver.
Huru kan du Jakob då säga och du Israel så tala:
Min väg är fördold för Herren,
och min sak är främmande för min Gud?
Vet du ej,
och har du ej hört,
att Herren är en evig Gud,
som har skapat jordens ändar,
som icke tröttnar, icke mattas,
hvilkens förstånd är outgrundligt?» '
' Ks. 40: 12-28.455 flår öubs stortåt

Låt oss lära något om vår Guds storhet genom de framställningar, som äro gifna af den Helige Ande. Profeten Bsaias säger:

»I det året, då konung Ussia blef död, såg jag Herren sitta på en stor och hög tron, och hans släp uppfyllde tämplet Serafer stodo ofvanom honom, hvardera med sex vingar. Med två betäckte de sina ansikten, och med två betäckte de sina fötter, och med två flögo de. Och den ene ropade till den andre och sade: Helig, helig, helig är Herren Sebaot. Hela jorden är full af hans härlighet Och trösklarnas underlag skakades af den ropandes röst, och huset uppfylldes af rök. Och jag sade: Ve mig! Jag är förlorad, emedan jag är en man med orena läppar, och jag bor ibland ett folk med orena läppar; ty mina ögon hafva sett Konungen, Herren Sebaot. Och till mig flög en af Seraferna med ett glödande kol i sin hand, hvilket han med en tång hade tagit ifrån altaret. Och han kom vid min mun och sade: Si, detta har rört vid dina läppar, och din skuld är viken ifrån dig, och din synd är försonad.» l

»Men dig-, Herre, är ingen lik,

Du är stor, och ditt namn är stort i makt.

Hvilken skulle icke frukta dig, du folkens konung?

Herre, du utrannsakar mig och känner mig.

Elivad jag sitter eller uppstår, vet du det;

du förstår mina tankar fjärran ifrån.

Elivad jag går eller ligger, utforskar du det,

och med alla mina vägar är du förtrogen.

Ty förrän ett ord är på min tunga,

se, så känner du, Herre, det till fullo.

Du omsluter mig på alla sidor

och håller din hand öfver mig.

Bn sådan kunskap är mig alltför underbar;

den är mig för hög, jag kan icke begripa den.>*

1 Es. 6: i -j. 2 Ps. 139: i-6.456

»Vår Herre är stor, och stor är hans kraft, och hans förstånd har ingen gräns.»1

»Inför Herrens ögon ligga mannens vägar, och han jämnar alla hans stigar.»2

»Han uppenbarar, hvad djupt och förborgadt är, han vet, hvad i mörkret är, och ljuset bor hos honom.»3

»För Gud är hans verk kunnigt från världens begynnelse.»4 »Hvem har känt Herrens sinne? Eller hvem har varit hans rådgifvare? Eller hvem har gifvit honom något förut, så att det skulle varda honom återbetaldt? Ty af honom och genom honom och till honom äro alla ting. Honom vare ära i evighet»5

»Men evigheternas konung, den of organ glige, osynlige, den ende Guden», »som allena har odödlighet och bor i ett otillgängligt ljus, hvilken ingen människa har sett eller kan se, hvilken vare ära och evigt välde!»6

»Skall ej hans höghet förskräcka eder, och skall hans skräck ej falla öfver eder?»

»Bor icke Gud i himmelens höjd?

Och se på stjärnhvalfvet, huru högt det är!»

»Är något tal på hans härar,

och öfver hvem uppgår icke hans sol?» 7

»Gud . . . gör stora ting, och vi förstå dem icke.

När han säger till snön

och till rägnets skur och till sina starka störträgns skurar:

Fallen ned på jorden!

då förseglar han hvarje människohand,

att alla människor, som han har skapat, måtte komma till besinning...

Och han . . . jagar sina ljungeldsmoln.

Och dessa vända sig åt alla håll,

dit han leder dem, för att verkställa allt hvad han bjuder dem

tit öfver jordens krets,

antingen han har bestämt dem till straff åt sin jord

eller till redskap för sin nåd.

1 Ps. 147: 5. 2 Ords. 5: 21. 3Dan. z\ 22, 4Apg. 15: 18. 5 Rom. u: 34-36. 6i Tim. i: 17; 6: 16. 7Job 13: ii; 22: 12; 25: 3.457

Lyssna, Job, till detta,

stanna och öfverväg Guds under!

Förstår du, huru Gud förfogar öfver dem

och huru han tänder ljungelden i skyn?

Förstår du molnens jämvikt, den Allvises under? . . .

Spände du ined honom himlarymden

fast såsom en gjuten spegel?

Låt oss få veta, hvad vi skola säga honom.

Vi kunna intet andraga för mörkrets skull . . .

Och när man icke ser solen, där hon lyser i molnen,

då far en vind fram och skingrar dem.

Från norden kommer guld,

men hos Gud är fruktansvärdt majestät.

Den Allsmäktige, honom fatta vi icke;

han är stark i kraft och i dom

och i stor rättfärdighet; han förtrycker icke.

Därför frukte människorna honom!» l

»Hvem är som Herren, vår Gud? Han, som sitter så högt, han, som ser ned så djupt, i himmelen och på jorden.»2

»Herren går fram med storm och oväder, och molnen äro dammet efter hans fötter.» 3

»Stor är Herren och högtlofvad,

ja, hans storhet är outrannsaklig.

Det ena släktet prisar för det andra dina verk,

de förkunna dina väldiga gärningar.

Ditt majestäts härlighet och ära

vill jag begrunda och dina underfulla verk.

Man skall tala om dina mäktiga och fruktansvärda gärningar;

dina storverk skall jag förtälja.

Man skall utbreda ryktet om din stora godhet

och jubla öfver din rättfärdighet ...

Alla dina verk, Herre, skola tacka dig,

och dina fromma skola lofva dig.

De skola tala om ditt rikes ära,

och din makt skola de förkunna,

så att de kungöra för människors barn

dina väldiga gärningar och ditt rikes ära och härlighet.

'Job 37: 5-24. - Ps. 113: 5, 6. 3Kah. i: 3.45»

Ditt rike är ett rike för alla evigheter,

och ditt herradöme varar från släkte till släkte . . .

Min mun skall uttala Herrens lof,

och allt kött skall prisa hans heliga namn alltid och evinnerligen.»1

Parning mot att fört)äfoa sig.

Allt efter som vi få en bättre förståelse af hvad Gud är och hvad vi själfva äro i hans ögon, frukta och bäfva vi för honom. Må deras öde, som fordom fördristade sig till att lättsinnigt umgås med det Gud förklarat för heligt, tjäna vår tids människor till varning! Då israeliterna vågade öppna arken, då den fördes tillbaka från filistéernas land, blefvo de på ett tydligt satt straffade för sin gudlösa förmätenhet

Betrakta vidare den straffdom, som drabbade Ussa. Då arken under Davids regeringstid bortfördes från Jerusalem, utsträckte Ussa sin hand för att stödja den. För denna sin djärfhet att vidröra symbolen på Guds närvaro drabbades han ögonblickligen af döden.

öubs näroaros

Då Moses stod vid den brinnande busken och utan att ana Guds närvaro vände sig för att betrakta den underbara synen, fick han denna befallning:

»Kom icke nära härintill! Drag dina skor af dina fötter! ty rummet, där du står, är en helig mark. . . . Och Mose betäckte sitt ansikte, ty han fruktade att se uppå Gud.»2

»Och Jakob drog ut från Beer-Seba och for ut till Haran. Och han påträffade ett ställe, där han dröjde öfver natten, ty solen hade gått ned; och han tog en af stenarna på det stället och lade den till hufvudgärd åt sig och lade sig på detta ställe till att sofva. Och han drömde, och si, en stege stod på marken, och dess spets räckte upp till

1 Ps. 145: 3-21. 22 Mos. 3: 5.459

himmelen, och si, Guds änglar stego därpå upp och ned. Och si, Herren stod öfverst däruppå och sade: Jag är Herren, Abrahams, din faders, Gud och Isaks Gud. Den jord, hvarpå du ligger, skall jag gifva åt dig och din säd. ... Och si, jag är med dig och skall bevara dig, hvarhelst du går, och skall föra dig åter till detta landet; ty jag skall icke öfvergifva dig, intill dess jag gjort hvad jag har sagt dig^ Och Jakob vaknade upp af sin sömn och sade:

Visserligen är Herren på detta rum, och jag visste det icke. Och han betogs af fruktan och sade: Huru heligt är icke detta rum. Här bor visserligen Gud, och här är himtnelens port.»1

I helgedomen i ökentabernaklet och i tämplet, soin voro jordiska symboler af ^ ,s^M

Guds boning, fanns en afdelning, som var helgad för hans närvaro. Det med keruber virkade förhänget framför ingången till denna helgedom fick lyftas endast af en enda hand. Att lyfta detta förhänge och objuden inträngа i det allraheligaste var liktydigt med döden; ty öfver nådastolen hvilade den Högstes härlighet, en härlighet, som ingen människa kunde se och lefva. På den enda dag i året, som var bestämd till tjänst i det allraheligaste, trädde öfverstepresten bäfvande fram för Guds åsyn, medan moln af rökelse dolde härligheten för hans blick. I tämplets förgårdar tystnade hvarje röst. Inga präster tjänstgjorde vid något altare. Den tillbedjande folkskaran, böjd i stilla vördnad, uppsände sina böner om Guds förbarmande.

»Allt detta vederfors dem till en förebild och blef skrifvet till varning för oss, inpå hvilka tidernas ände har kommit»2 ~

li Mos. 28: 10-17. -i Kor. 10: u.

Jakob lade sig att sofva.»Herren är i sin helgedoms tämpel. Hela jorden vare tyst för honom.» Hab. 2: 20. »Herren är konung, därför darra folken; han tronar på keruberna, därför skälfver jorden. Herren är stor i Sion, och han är hög öfver alla folk. De prisa ditt namn, det stora och fruktansvärda. Helig är han.»

»Och han drömde, och si, en stege.»

»Herrens tron är i himmelen; hans ögon skåda, hans blickar pröfva människors barn.» »Han har blickat ned från sin heliga höjd.» »Från sin boning blickar han ned till alla dem, som bo på jorden. Han, som danat alla deras hjärtan, han, som aktar på alla deras verk.» »Hela jorden frukte Herren; för honom bäfva alla, som bo på jordens krets.» Ps. 99: 1-3; 11: 4; 102: 20; 33: 14, 15, 8.

Människan kan icke utforska Gud. Må ingen med förmäten hand söka lyfta den slöja, som döljer hans

härlighet? »Huru outgrundliga äro icke hans domar, och huru outrannsakliga hans vägar!»Rom. 11: 33. Att han döljer sin makt är ett bevis på hans barmhärtighet, ty att lyfta den slöja, som döljer hans närvaro, betyder död. Ingen dödlig människas förstånd kan genomtränga den hemlighet, i hvilken den Allsmäktige bor och verkar. Vi kunna om honom förstå endast så mycket, som han finner tjänligt att uppenbara. Förnuftet måste erkänna en makt, som är högre, än människan är. Hjärtat och förståndet måste böja sig för den store **»Jag är».**

»Guds änglar stego . . . upp och ned.

Falsk och sann bildning.

»*Hvi läggen I ut edra penningar för det, som ej är bröd?*»

Den store anföraren för ondskans makter söker ständigt hålla Guds ord fördoldt och i stället framhålla mänskliga åsikter. Han har föresatt sig, att vi icke skola höra Guds röst, som säger: »Denna är vägen, gån den!»Es. 30: 21. Med tillhjälp af ett förvändt uppfostringssystem gör han sitt yttersta för att fördunkla det gudomliga ljuset.

Filosofiska spekulationer och vetenskapliga forskningar, hvarunder Gud förkastas, göra tusentals människor till fritänkare. Slutledningar, som de lärda kommit till genom sina vetenskapliga undersökningar, framhållas ständigt och förklaras grundligt i vår tids skolor, medan man tydligt låter förstå, att om dessa lärda hafva rätt, så kan bibeln icke vara sann. Skepticismen är tilldragande för människosinnet. De unga se däri en själfständighet, som fängslar fantasien, och de förföras däraf. Satan triumferar; han vattnar hvarje tviflets säd, som utsås i de ungas hjärtan, och han bringar den till att spira upp och bära frukt, och snart insamlas en rik skörd af vantro.

Det är människohjärtats benägenhet till det onda, som

gör det så farligt att utså otrons säd hos de unga. Allt, som försvagar tron på Gud, nedsätter själens förmåga att motstå onda frestelser. Det nedbryter det enda verkliga värnet mot synd. Vi behöfva skolor, där de unga kunna lära, att sann storhet består i att ära Gud genom att uppenbara hans karaktär i det dagliga lifvet. Vi behöfva inhämta kunskap om Gud genom hans ord och hans gärningar, på det att hans afsikt med vårt lif må blifva förverkligad.

otrogna författare,

Det finnes många, som tro, att de för att uppnå verklig bildning nödvändigt måste läsa otrogna författares arbeten, emedan dessa innehålla många utmärkta tankar. Men hvem var upphofvet till dessa utmärkta tankar? Det var Gud och ingen annan. Han är källan till allt ljus. Hvarför skulle vi då blott för några få intellektuella sanningars skull arbeta oss igenom den massa villfarelse, som finns i otrogna mäns arbeten, när all sanning står oss till buds?

Hur går det till, att män, som äro i strid med Gud, komma i besittning af sådan visdom, som de stundom lägga i dagen? Satan själf fick sin bildning i himmelen, och han har kunskap såväl om det goda som om det onda. Han blandar det goda med det onda, och det är detta, som gifver honom makt att förföra människorna. Men skola vi anse satan som en ljusets ängel, endast därför att han iklädt sig en dräkt af himmelens klarhet? Frestaren har sina medhjälpare, som äro utbildade efter hans metod, inspirerade af hans ande och skickliga för hans verk. Skola vi samarbeta med dem? Skola vi anse hans medhjälpares arbete såsom nödvändigt för förvärfvandet af bildning?

Om den tid och det arbete, som nedläggas på studiet af otrogna människors goda tankar, blefve använda till granskning af de dyrbara sanningarna i Guds ord, så skulle tusenden, som nu sitta i mörker och dödens skugga, glädja sig i den härlighet, som utstrålar från honom, som är lifvets ljus.464

Historisk oclj teologisk oetcnskap.

Många mena, att en omfattande kunskap i historiska

och teologiska skrifter är nödvändig som förberedelse för mis- , sionsarbete. De tro, att denna kunskap skall komma dem till nytta, när de skola förkunna

evangelium. Men deras mödosamma studier af människors åsikter komma snarare att försvaga än stärka dem i deras verksamhet N är j äg ser boksamlingar, som till stor del utgöras af väldiga band af historiska och teologiska arbeten, tänker jag: »Hvarför skall man gifva ut

penningar för det, som icke är bröd?» Det 6:té kap. i Johannes evangelium innehåller mera, än man kan finna i sådana arbeten. Kristus säger: »Jag är lifvets bröd. Den, som

>De ord jag har talat tillbeder-äro ande och äro lif.»465

kommer till mig, han skall icke hungra, och den, som tror på mig, han skall aldrig törsta.» »Jag är det lefvande brödet, som har kommit ned från himmelen. Om någon äter af detta bröd, skall han lefva evinnerligen.» »Den, som tror på mig, han har evigt lif.» »De ord jag har talat till eder äro ande och äro lif.»1

Det gifves emellertid ett slag af historisk forskning, som icke bör förkastas. Den heliga historien utgjorde ett studium i profeternas skolor. Man följde Jehovas fotspår i berättelsen om hans handlingssätt med nationerna. På samma sätt böra också vi betrakta Guds handlingssätt med jordens folk. Af historien kunna vi se profetiornas uppfyllelse, vi kunna studera försynens styrelse i de stora reformrörelserna och förstå, hur de händelser, som stå i förbindelse med nationernas beredelse för den sista kampen i den stora striden mellan det onda och det goda, utveckla sig.

En sådan granskning skall gifva oss en vid och omfattande syn på lifvet. Den skall förhjälpa oss till en bättre uppfattning af människornas förhållande till hvarandra och beroende af hvarandra; den skall hjälpa oss att förstå, hur underbart vi äro förenade i samhällets och nationernas stora broderskap samt i hvilken stor utsträckning den enes undertryckande och kufvande betyder förlust för den andre.

Men historien, sådan den nu allmänt studeras, sysselsätter sig med människors bedrifter, deras segrar i krig och deras förmåga att uppnå makt och storhet. Guds medverkan i människosläktets angelägenheter lämnas ur sikte. Endast få studera, hur Guds föresatser genomföras i nationernas uppkomst och undergång.

Hvad teologien angår är den, sådan den studeras och läres, till stor del blott en framställning af mänskliga spekulationer, som endast tjäna till att »förmörka Guds råd med tal utan förstånd». Bevekelsegrunden till att man samlar så

1 Joh. 6; 35, 51, 47. 63-466

mycket böcker af nämnda slag är alltför ofta ingalunda en längtan efter att skaffa sinnet och själen föda, utan snarare ett begär att lära känna filosofer och teologer, en önskan

att kunna framhålla kristendomen för folket i lärda uttryck och ordvändningar.

Alla de böcker, som äro skrifna, kunna icke ersätta ett heligt lif. »Lä-ren af mig», sade den store läraren, »tagen på eder mitt ök», »ty jag är mild och ödmjuk i hjärtat.» Ditt andliga högmod skall icke vara dig till någon hjälp, när du talar med själar, som hålla på att förgås af brist på lifvets bröd. När du studerar dessa böcker, sätter du dem i stället för den praktiska undervisning, som du skulle få hos Kristus. Resultatet

af detta studium gifver icke folket näring. Denna granskning, som kostar så mycken andlig ansträngning, bidrager i ytterst ringa grad till att göra dig till en skicklig själasörjare.

467

Frälsaren kom för »att predika evangelium för de fattiga».1 I sin undervisning begagnade lian de enklaste uttryck och de tydligaste sinnebilder, och det säges om honom, att »det myckna folket hörde honom gärna».2

Guds lefvande ord innehåller den högsta af alla kunskaper. De, som skola undervisa folket, måste njuta af lifvets bröd. Detta gifver dem andlig styrka, så att de blifva dugliga till att hjälpa alla klasser af människor.

Klassiska stubicn

I skolor och vid universitet tillbringa tusentals människor en stor del af sina bästa år för att lära grekiska och latin, och medan de sysselsätta sig med dessa studier, genomträngas sinnet och karaktären af de dåliga tankar, som uttalas i den hedniska litteratur, som i allmänhet anses som en väsentlig del af undervisningen i dessa språk.

De, som känna till den klassiska litteraturens innehåll, förklara, att de grekiska tragedierna äro uppfyllda af berättelser om blodskam och mord samt om människooffer till vällustiga och hämndgiriga gudar. Världen skulle vara mycket bättre utan den kunskap, som hämtas ur sådana källor. »Kan någon gå på glödande kol, utan att hans fötter blifva svedda?»3 »Ho kan finna en ren, där ingen ren är?»4 Kunna vi vänta, att de unga skola utveckla en kristlig karaktär, när deras utbildning präglas af den undervisning de få hos dem, som sätta sig öfver Guds lags fordringar?

När de unga slita sig lösa från alla band och hän-gifva sig åt häjdlösa förlustelser, utsväfningar och laster, så efterbilda de blott det, som framhålles för dem i dessa studier. Det gifves kall, som kräfva kunskap i grekiska och latin. Några måste därför studera dessa språk. Men den för praktiskt bruk nödvändiga kunskapen härutinnan

1 Iyiik. 4: 18. 2 Mark. 12: 37. 3 Ords. 6: 28. 4 Job 14: 4.468

bör kunna erhållas, utan att man behöfver studera en litteratur, som är fördärfvad och verkar fördärfvande.

Det är ingalunda nödvändigt, att så många skola läsa grekiska och latin. Läsningen af de döda språken bör sättas i andra rummet, hvaremot studiet af de ting, som befordra ett rätt bruk af alla kroppens och själens krafter, bör sättas i första rummet. Det är en dårskap att använda tiden till att sätta sig in i de döda språken eller i något slags boklig kunskap och därvid försumma den utbildning, som sätter oss i stånd att fylla vårt praktiska kall i lifvet.

Hvad taga eleverna med sig, när de lämna skolan? Hvart skola de gå? Hvad skola de taga sig till? Hafva de den nödvändiga kunskapen för att undervisa andra? Hafva de fått en bildning, som kan göra dem till sanna fäder och

mödrar? Kunna de förestå en familj såsom goda uppfostrare? Den enda bildning, som förtjänar detta namn, är den, som leder unga män och kvinnor till att likna Kristus, som skickliggör dem att bära lifvets ansvar och att förestå sina familjer. Men en sådan bildning erhålles icke genom läsning af de hedniska klassikerna.

Spännanbe läsning.

Många af vår tids populära böcker äro fulla af spännande historier, som uppamma de unga i det onda och leda dem fram på fördärfvets väg. Fastän barn till åren, äro många gamla i syndens kännedom. Genom de historier de läsa förledas de till det onda. De däri skildrade bedrifterna utföra de i fantasien, till dess så småningom hos dem uppväckes en lust att försöka, om icke äfven de kunna begå förbrytelser och undgå straff.

För barnens och de ungas lifliga fantasi framträder de uppdiktade skildringarna som verklighet. Då revolutioner förutsägas och allehanda bedrifter, som nedbryta laglighetens och anständighetens skrankor, beskrifvas, är det många, som gripas af dessa framställningars ande. De för-469

ledas till förbrytelser, om möjligt af ännu värre art än de skildrade. Inflytelser af detta slag verka demoraliserande på samhället Laglöshetens säd utsås vida omkring. Ingen må förundra sig öfver, att förbrytelser bli frukten däraf.

Romaner ocl) nooeller.

Romaner och lättsinniga, upphetsande berättelser äro i icke mindre hög grad en förbannelse för läsaren. Författaren kan måhända gifva sitt arbete utseende af att innehålla någon moralisk lärdom och däri invläta religiösa stämningar, men dessa tjäna ofta endast till att dölja den dårskap och tomhet, som finnes därunder.

Världen öfversvämmas af böcker, som äro fyllda med lockande villfarelser. Det bibeln förkastar som lögn antages af de unga som sanning. De lära sig omfatta och älska villfarelser, som skola medföra själens undergång.

Det gifves böcker med uppdiktadt innehåll, skrifna i afsikt att framhålla en sanning eller afslöja ett eller annat stort ondt. Somliga af dessa böcker hafva haft god verkan, men de ha också gjort oberäknelig skada. De innehålla stämningar och sinnrikt uttänkta skildringar, som egga fantasien och uppväcka tankar, som innebära stora faror, särskildt hvad de unga angår. I fantasien genomlefva dessa åter och åter de skildrade händelserna. Sådan läsning gör dem andligt oförmögna att utföra något nyttigt arbete och gör sinnet odugligt till andlig verksamhet Den dödar deras intresse för bibeln. Himmelska ting finna föga plats i deras sinnen. Nar tanken dröjer vid de okyska skildringarna, väckas passionerna, och slutet därpå blir synd.

Till och med noveller, som icke innehålla okyska häntydningar och som måhända äro beräknade att förfäkta ypperliga grundsatser, äro skadliga. De bidraga till att göra hastig och ytlig läsning till en vana, så att man blott läser för berättelsens skull. På detta sätt fördärfvas förmågan af470

Ond säd.

sammanhängande energiskt tänkande, och man ur s tand sättes att fördjupa sig i pliktens och bestämmelsens stora problem.

lyäsningen af noveller skapar olust för utförandet af lifvets praktiska plikter och uppammar begär efter förströelse. Med sitt upphetsande, berusande inflytande blir den ofta orsak till sjukdom, både lekamlig och andlig. Månget uselt, försummadt hem, mången sjukling för lifstiden och mången stackars invånare på dårhusen har novelläsning att tacka för sitt tillstånd.

Man gör ofta gällande, att vi för att hålla de unga borta från spännande och värdelös litteratur måste skaffa dem diktning af en högre art. Detta är detsamma som om man ville försöka att bota en drinkare genom att gifva honom mindre starkt berusande drycker, såsom vin, öl eller cider, i stället för brännvin eller konjak. Bruket af dessa mindre starka drycker skulle uppväcka begär efter starkare retmedel. Den enda trygga ståndpunkten för drinkaren som för alla andra är absolut afhållsamhet Samma regel gäller med hänsyn till den, som är begifven på novelläsning: fullständig afhållsamhet är hans enda säkra värn.

Sagor oct) äfocntyn

I barnens och de ungas skolbildning spela i vår tid äfventyr, sagor och uppdiktade historier en stor roll. Böcker af detta slag användas i skolorna och finnas i många hem. Huru kunna kristna föräldrar tillåta sina barn att läsa böcker, som till den grad äro fyllda af osanning? När barnen framkomma med spörsmål angående betydelsen af historier,Goa säd.

som innebära raka motsatsen till föräldrarnas undervisning, svaras det, att dessa historier icke äro sanna. Men detta upphäfver ingalunda de onda följderna af att läsa dem. De tankar, som framhållas i dylika böcker, vilseleda barnen. De bibringa dem förvända lifsåskådningar och underhålla lusten för det overkliga.

Det i vår tid så allmänna läsandet af dylik litteratur är ett af satans listiga påfund. Han arbetar på att vända både gamlas och ungas tankar bort från vikten af att utveckla en god karaktär. Han vill, att våra barn och vår ungdom skola bortrifvas af de stora förförelser, hvarmed han uppfyller världen, och därför söker han att leda deras tankar bort från Guds ord för att på så sätt afhålla dem från att erhålla kunskap om de sanningar, som skulle blifva dem ett värn mot det onda.

Böcker, som innehålla en förvrängning af sanningen, böra aldrig sättas i barnens och de ungas händer. Må vi icke i våra barns undervisning bibringa dem tankar, som skola visa sig vara ett syndens utsäde. Om icke de vuxna själfva sysselsatte sig med dylika böcker, skulle de själfva befinna sig mycket bättre, och deras goda exempel och inflytande skulle i mångt och mycket bevara de unga från frestelse.

£n renare källa.

Vi äga en rikedom af sådant, som är verkligt och som är gudomligt De, som törsta efter kunskap, behöfva icke vända sig till orena källor.»Böj ditt öra till och hör de vises ord

och vänd ditt hjärta till min lärdom!...

Jag vill lära dig att sätta ditt hopp till Herren.

Akta ock du däruppå!...

Har jag icke förut skriftligen gifvit dig råd och undervisning,

att jag skulle rätt lära dig sanningens ord,

att du må gifva rätta svar åt dem, som skicka dig?»1

»För ett kommande släkte vilja vi förtälja Herrens lof

och hans makt och de under han gjort.

Ty han upprättade ett vittnesbörd i Jakob

och stiftade en lag i Israel;

och han påbjöd den f Or våra fäder,

att de skulle kungöra den för sina barn.

Så skulle det blifva kunnigt för ett kommande släkte,

för barn, som komme att födas,

och dessa skulle stå upp och förtälja det för sina barn.

Då skulle de sätta sitt hopp till Gud

och icke förgäta Guds verk, utan iakttaga hans bud.»2

»Herrens välsignelse gör rik, och arbete lägger intet därtill.»3

Kristi unberaisning.

Så framhöll också Kristus sanningens grundsatser i evangelium. I hans undervisning kunna vi dricka af det klara

vatten, som utströmmar från Guds tron. Kristus kunde hafva meddelat människorna en kunskap, som öfverträffat alla tidigare uppenbarelser och. ställt alla upptäckter i skuggan; han kunde hafva afslöjat den ena hemligheten efter den andra och gjort dessa förunderliga afslöjanden till medelpunkten för efterföljande släkters ifriga begrundan ända ned till tidernas ände. Men han ville icke förspilla ett enda ögonblick af den tid han liade till sitt förfogande och som han ägnade åt undervisning om frälsningens vag. Hans tid, hans krafter och hans lif nyttjades endast och

1 Ords. 22: 17-21. * Ps. 78: 4-7. 3 Ords. 10: 22.473

allenast som ett medel för människornas frälsning. Han var kommen för att uppsöka och frälsa det förtappade, och han ville icke låta sig ledas bort från denna uppgift. Han tillät ingenting hindra sig härutinnan.

Kristus meddelade endast sådan kunskap, som kunde blifva till nytta. I sin undervisning inskränkte han sig till det, som angick folkets dagliga svårigheter och behof. Den nyfikenhet, som ledde människorna till att framställa närgående spörsmål, tillfredsställde han aldrig. Alla dylika spörsmål nyttjade han som anledning att framställa högtidliga, allvarliga förmaningar till de närvarande. De, som voro angelägna att plocka af kunskapens träd, erbjöd han frukt af lifvets träd. De funno hvarje dörr stängd, undantagandes den, som för till Gud; hvarje källa med undantag af det eviga lifvets var förseglad.

Vår Frälsare uppmuntrade ingen att besöka rabbinernas skolor på hans tid, emedan det ständiga framhållandet af människomeningar kunde utöfva ett fördärfbringande inflytande. Hvarför skulle då vi antaga människors opålitliga ord som upphöjd visdom, när en större och ofelbar visdom står till vårt förfogande?

Det, som jag sett af eviga ting och af mänsklig svaghet, har gjort ett djupt intryck på mitt sinne och starkt påverkat min lifsgärning. Jag kan icke inse, hvarför man skulle ära och prisa människor. Jag ser ingen grund, hvarför man skulle sätta lit till världsligt visa och s. k. stora mäns meningar och upphöja dem. Huru kunna de, som sakna gudomlig upplysning, hafva riktiga begrepp om Guds planer och vägar? Antingen förkasta de honom helt och förneka hans tillvaro eller också inskränka de hans makt till sina egna begränsade begrepp.

I^åt oss i stället mottaga undervisning af honom, som skapade himmelen och jorden, af honom, som ordnade stjärnorna på himlahvalfvet och gaf solen och månen deras uppgift.474 Tlyttig kunskap.

Det är rätt, att de unga söka nå den högsta möjliga utveckling af sina andliga gåfvor. Vi önska icke begränsa den bildning, för hvilken Gud icke satt några gränser. Men hvad vi i denna riktning kunna uppnå är till ingen nytta, om det icke användes till Guds ära och människors gagn.

Det är icke ändamålsenligt att upptagas med studier, som kräfva stora ansträngningar, men som icke finna användning i det praktiska lifvet. En sådan skolbildning blir i själfva verket en förlust för personen i fråga, enär den minskar hans lust och förmåga att studera sådana ting, som kunde sätta honom i stånd att göra verklig nytta och att bära sitt ansvar. En praktisk bildning är långt mera värd än allt teoretiskt vetande. Det är icke ens nog att äga kunskap, vi måste också besitta förmåga att använda den på rätta sättet.

Den tid, de penningar och det arbete, som så många offra för att vinna en jämförelsevis värdelös bildning, borde användas till vinnande af kunskaper, som kunde göra dem till praktiska män och kvinnor, skickade att bära lifvets ansvar. En sådan bildning är af största värde.

Hjärtats bilbning.

Hvad vi behöfva är sådan kunskap, som kan stärka själ och sinne och göra oss till bättre människor. Hjärtats bildning är af långt större betydelse än enbart bokliga kunskaper. Det är godt, ja, viktigt för oss att hafva kunskap om den värld, i hvilken vi lefva, men om vi i våra beräkningar utesluta evigheten, begå vi ett fel, som aldrig kan godtgöras.

En person kan nedlägga alla sina krafter på att samla kunskaper, men äger han ingen kunskap om Gud och föraktar han de lagar, som blifvit nedlagda i hans organism,så fördärfvar han sig själf. Genom oriktiga vanor mister han förmågan att bedöma sig själf; han förlorar sin själfbehärskning och förmågan att resonera sundt

angående frågor, som äro af allra största betydelse för honom själf. Han blir hänsynslös i sin behandling af själ och kropp. På grund af sin försumlighet med utvecklandet af riktiga grundsatser fördärfvas han både för denna och den tillkommande världen.

Om de unga förstode sin egen svaghet, skulle de finna styrka hos Gud. Om de sträfvade efter att lära af honom, skulle de blifva visa i hans visdom, och deras lif skulle blifva världen till välsignelse. Men hängifva de sig endast åt världsligt och spekulativt studium och därvid skilja sig från Gud, så mista de allt, som kunde göra deras lif rikt.

Vikten af att söka den sanna kunskapen.

»*Att du låter ditt öra lyssna till visheten och böjer ditt hjärta till klokheten.*»

Vi behöfva en tydligare förståelse af hvad som står på spel i den stora strid, i hvilken vi äro invecklade. Vi behöfva en djupare förståelse af Guds sanningars värde och af faran i att låta den store förföraren leda vårt sinne bort från dessa.

Det oerhörda offer vår återlösning kräfde visar, att synden är ett fruktansvärdt ondt Genom synden har hela den mänskliga organismen blifvit störd, sinnet förvändt och fantasien fördärfvad. Synden har försvagat själskrafterna. Frestelser utifrån möta motsvarande böjelser i hjärtat, och människans fötter ledas omärkbart in på det ondas vägar. Liksom offret för våra synder var fullständigt, så må också vår rening från syndens besmittelse vara fullständig. Guds lag ursäktar ingen ond handling; ingen orättfärdighet undgår dess fördömelse. Evangelii sedelära erkänner ingen annan måttstock än den gudomliga karaktärens fullkomlighet. Kristi lif var en fullständig uppfyllelse af hvarje lagens föreskrift. Han sade: »Jag har hållit min Faders bud.»Joh. 15: 10. Hans lif bör vara vårt exempel med hänsyn till lydnad och tjänst. Gud allena kan förnya hjärtat. »Gud är

den, som verkar i eder både vilja och gärning for sitt välbehags skull.» »Arbeten med fruktan och bäfvan på eder frälsning.»i

Det arbete, som kräfoer oår uppmärksamhet.

Det onda kan icke göras godt igen eller lefnadsvanorna omdanas genom något slags sträfvanden då och då. Karaktärens utveckling är ett verk, som icke fulländas på en dag, ej heller på ett år, utan det kräfver en hel lifstid. Kampen för seger öfver det egna jaget, för uppnående af helighet och en plats i himmelen är en lifslång kamp. Utan ständig ansträngning och oafbruten verksamhet kan ingen göra framsteg i det andliga lifvet, ej heller uppnå segervinnarens krona.

Det starkaste beviset på människans fall från en högre ställning är det förhållandet, att det kostar så mycket att vända tillbaka. Återvändandet kan endast ske genom hård kamp - tum för tum, timme efter timme. Genom en obetänksam, oförsiktig handling kunna vi i ett enda ögonblick kasta oss själfva i det ondas makt, men det kräfver mer än ett ögonblick att sönderbryta länkarna och uppnå ett heligt lif. Man kan fatta föresatser, och arbetet kan påbörjas, men framför allt fordras tid, uthållighet, tålamod och uppoffring.

Vi få icke tillåta oss att handla, allt efter som det faller oss i sinnet. Icke ett enda ögonblick få vi upphöra att vara på vår vakt. Vi anfäktas af frestelser utan tal och måste göra bestämdt motstånd eller gifva allt förloradt Om vi, när vårt lif afslutas, ännu icke fullgjort vårt arbete, så betyder det evig förlust.

Paulus kämpade en oafbruten kamp med sig själf. Han sade: »Jag dör hvar dag.»2 Hans egna önskningar och hans egen vilja stodo hvar dag i strid med plikten och med

1 Fil. 2: 13, 12. 2 i Kor. 15: 31.478

Guds vilja. Men i stället för att följa egna böjelser gjorde han Guds vilja, hur mycket det än stred mot hans natur. Då han vid slutet af sitt mödosamma lif såg tillbaka på kamp och segrar, kunde han säga: »Jag har kämpat den goda kampen, jag har fullbordat loppet, jag har bevarat tron. Härefter är mig förvarad rättfärdighetens

»Hvilken som vill efterfölja mig-, han förneke sig själf och tage sitt kors på sig och följe mig.»

krona, hvilken Herren, den rättfärdige domaren, skall gifva mig på den dagen.»1

Den kristnes lif är en strid och en marsch framåt I denna strid är det icke tal om något uppehåll. Oafbrutet och ihärdigt måste den kristne kämpa. Endast genom

1 2 Tim. 4: 7, 8.479

oaflåtlig ansträngning kan han fortfara att segra öfver frestelsen. Han måste ihärdigt eftersträfva kristlig rättskaffenhet och fasthålla därvid med orubblig föresats.

Ingen kan nå målet, utan att själf allvarligt och orubbligt sträfva därefter. Hvar och en måste själf taga del i kampen; ingen annan kan utkämpa våra strider. Hvar och en för sig äro vi ansvariga för det, som striden gäller. Till och med om Noa, Job och Daniel funnes i landet, kunde de dock rädda hvarken son eller dotter genom sin rättfärdighet.

Pen oetenskap oi böra känna.

Det finnes en kristendomens vetenskap, som måste läras och som är så mycket djupare och bredare och högre än någon mänsklig vetenskap, som himmelen är högre än jorden. Själskrafterna måste utvecklas, utdanas och uppöfvas, ty det arbete vi skola utföra för Gud stämmer icke öfverens med våra inedfödda böjelser. Ärfda och förvärfvade böjelser till det onda måste besegras. Ofta måste den utveckling och den utbildning, som man under en hel lifstid förvärfvat, förkastas, om man skall kunna blifva lärjunge i Kristi skola. Vi måste lära att hålla fast vid Gud och vänja oss vid en tankegång, som kan sätta oss i stånd att motstå onda frestelser. Vi måste lära oss att se uppåt. Vi behöfva fatta Guds ords grundprinciper - grundprinciper, som äro höga som himmelen och som omfatta evigheten - och förstå, hur de gripa in i vårt dagliga lif. Hvarje handling, hvarje ord, hvarje tanke måste bringas i harmoni med Kristus och underordnas honom.

Den Helige Andes himmelska dygder utvecklas icke i ett ögonblick. Mod, fasthet, ödmjukhet, tro och en oböjlig tillit till Guds makt att frälsa äro egenskaper, som ej kunna uppnås utan lång erfarenhet. Genom ett på heliga föresatser grundadt lif och ett strängt fasthållande vid det rätta skola Guds barn besegla sitt öde.4'8o Ingen tib att förspilla.

Vi hafva ingen tid att förspilla. Vi veta icke, hur snart vår pröfningstid kan vara ändad. Vi hafva i flesta fall endast en kort lifstid här nere, och vi veta icke, hur snart dödens pil kan träffa vårt hjärta; vi veta icke, hur snart vi kallas att lämna världen och alla dess intressen. Evigheten ligger framför oss. Slöjan skall snart aflyftas. Några korta år endast, och så skall detta ord ljuda till enhvar, som är bland de lefvandes antal: »Den orättfärdige fortfare att göra orätt... den rättfärdige fortfare att öfva rättfärdighet och den helige att helga sig.» 1

Äro vi beredda? Känna vi Gud, världsalltets härskare, och Jesus Kristus, som Gud sändt till världen såsom sin representant? Skola vi, när vår lifsgärning är till ända, kunna säga, liksom Kristus, vårt föredöme, sade: »Jag har förhärligat dig på jorden; jag har fullbordat det verk, som du har gifvit mig att utföra.... Jag har uppenbarat ditt namn»?2

Guds änglar söka leda oss bort från oss själfva och från det jordiska. Låt dem icke arbeta förgäfves!

De, som sysselsatt sig med tomma tankar, måste göra en förändring. »Omgjorden därför edert sinnes länder och våren nyktra och sätten ett fullkomligt hopp till den nåd, som tillfaller eder vid Jesu Kristi uppenbarelse. Såsom lydiga barn, rätten eder icke efter de förra begärelserna i eder okunnighet, utan, såsom den Helige, som har kallat eder, våren ock I helige i all eder umgängelse. Ty det är skrifvet: Våren helige, ty jag är helig.»3

Gud måste vara medelpunkten för våra tankar. Vi måste allvarligt sträfva efter att öfvervinna det naturliga hjärtats böjelser. Våra ansträngningar, vår självförsakelse och uthållighet måste rätta sig efter det måls oerhörda värde, som vi sträfva att uppnå. Endast genom att segra, liksom Kristus segrade, kunna vi vinna lifvets krona.

Upp. 22: ii. 2 Joh. 17; 4-6. 3 i Petr. i: 13-16.481 Tlöboänbiglieten af självförsakelse,

Människornas stora fara ligger däri, att de kunna bedraga sig självfva, blifva inbilska och således skilja sig från Gud, som är källan till deras styrka. Om våra naturliga böjelser icke rättas af Guds Helige Ande, så bära de inom sig fröet till moralisk död. Om vi icke komma i lefvande samfund med Gud, kunna vi icke motstå de dåliga verkningarna af självförnöjelse, egenkärlek och frestelse till synd.

För att kunna erhålla hjälp af Kristus måste vi inse vårt behof. Vi måste hafva en sann uppfattning af oss självfva. Kristus kan frälsa endast den, som vet, att han är en syndare. Endast när vi se vår fullständiga hjälplöshet och bortkasta all självtillit, kunna vi mottaga den gudomliga kraften.

Det är icke endast vid det kristliga lifvets början vi på detta sätt måste förneka oss självfva. Vid hvarje steg på vägen till himmelen måste självförsakelse öfvas. Alla våra goda gärningar äro beroende af en kraft, som ligger utom oss självfva, och därför måste vi ständigt söka styrka hos Gud, allvarligt bekänna vår synd och ödmjuka vår själ inför honom

Faror omgifva oss, och vi kunna endast då vara trygga, när vi känna vår egen svaghet och i tron hålla oss fast vid vår mäktige beskyddare.

Kristus ben sanna kunskapens källa.

Vi måste vända oss bort från en mängd ting, som vilja lägga beslag på vår uppmärksamhet Det gifves ämnen, som upptaga tid och uppväcka frågor, utan att ha någon nytta med sig. Den noggranna uppmärksamhet och den energi, som så ofta användas på jämförelsevis obetydliga ting, böra offras på de högsta intressen.

Antagandet af nya teorier kan icke i och för sig gifva själen nytt lif. Nej, till och med kännedomen om teorier och fakta, som i och för sig äro viktiga, har blott föga värde, om den icke användes i det praktiska lifvet. Vi behöfva kannavårt ansvar med hänsyn till den föda vi tillföra vår sjal, den föda, som skall nära och underhålla det andliga lifvet.

»Om du ... låter ditt Öra lyssna till visheten . . .

och böjer ditt hjärta till klokheten . . .

om du söker henne såsom silfver

och letar efter henne såsom efter gömda skatter,

då skall du förstå Herrens fruktan

och finna kunskap om Gud . . .

då skall du förstå rättfärdighet och rätt

och redlighet och alla det rättas vägar.

Ty vishet skall draga in i ditt hjärta

och kunskap blifva ljuflig för din själ,

försiktighet skall vaka öfver dig,

klokhet beskydda dig.»

>Visdom är ett lifvets träd för dem, som fatta henne,

och lyckliga blifva de, som hålla sig till henne.»1

Den fråga, som vi framför andra böra begrunda, är denna: Hvad är sanning - den sanning, som bör omhuldas, älskas, aktas och åtlydas? Vetenskapens tillbedjare hafva blifvit slagna och försagda i sina försök att finna Gud. Den fråga de nu behöfva få besvarad är denna: Hvilken är den sanning, genom hvilken vi kunna vinna vår själs frälsning?

»Hvad synes eder om Kristus?» - detta är det viktiga spörsmålet. Antagen I honom som en personlig Frälsare?

Alla, som mottaga honom, gifver han makt att blifva Guds barn.

Kristus uppenbarade Gud för sina lärjungar på ett sådant sätt, att han därigenom utförde ett särskildt verk i deras hjärtan, och det är ett liknande verk han önskar utföra i våra hjärtan. Det finnes många, som så länge sysslat med teorier, att de förlorat ur sikte den lefvande kraften af Kristi exempel. De hafva glömt honom såsom den ödmjuke, själfförsakande arbetaren. Hvad de behöfva, det är att se på Jesus. Vi behöfva dagligen en ny uppenbarelse af hans närvaro. Vi behöfva att bättre, än vi hitintills gjort, följa hans exempel i själfförsakelse och självuppoffring.

1 Ords. 2: i-ii; 18: 3.Vi behöfva den erfarenhet Paulns hade, då han skref: »Jag är korsfäst med Kristus, och jag lefver icke mera jag, utan Kristus lefver i mig; och det jag nu lefver i köttet, det lefver jag i tron på Guds Son, som har älskat mig och utgifvit sig själf för mig.»Gal. 2: 19, 20.

Kunskapen om Gud och om Jesus Kristus, uttryckt i karaktären -- detta är större och mera upphöjdt än allt, som aktas högt på jorden eller i himmelen. Detta är den högsta bildning, som finns. Det är nyckeln, som öppnar den himmelska stadens portar. Och det är Guds vilja, att alla, som mottaga Kristus, skola äga denna kunskap.

Den kunskap, som erhålles genom Guds ord.

»*Herrens vittnesbörd är fast och gör den enfaldige vis.*»

Hela bibeln är en uppenbarelse af Guds härlighet i Kristus. När den mottages, tros och åtlydes, blir den ett mäktigt medel till att förvandla karaktären. Den är en härlig sporre, en tvingande makt, som väcker till lif de fysiska och andliga krafterna och ger lifvet den rätta riktningen.

Orsaken till att de unga och äfven gamla så lätt föras i frestelse och synd är den, att de icke läsa Guds ord och begrunda det så, som de borde. Bristen på en fast, bestämd viljekraft, som visar sig i lif och karaktär, har sin orsak i att de försummat Guds ords heliga undervisning. De göra ingen allvarlig ansträngning att hålla fast vid det, som skulle kunna uppamma rena och heliga tankar och hålla sinnet borta från det orena och osanna. Det gifves endast få, som i likhet med Maria välja den goda delen och sitta vid Jesu fötter för att lära af den gudomlige mästaren. Det gifves endast få, som gömma hans ord i sina hjärtan och rätta sin vandel därefter.

När de bibliska sanningarna anammas, upplyfta de sinnet och själen. Om både gamla och unga uppskattade Guds ord, såsom de borde, skulle de vara i besittning af en inre rättskaffenhet och principfasthet, som skulle sätta dem i stånd att motstå onda frestelser.

Må man tala och skrifva om bibelns dyrbara innehåll.

Må enhvar viga sina tankar, sina anlag, sina skarpaste själsgåfvor åt studiet af Guds tankar. Studera icke mänskliga

»Det, som för den jordiskt sinnade är en öde öken, blir för den andligt sinnade ett^land med lefvande strömmar.»

gissningar, utan hans ord, som själf är sanningen. Intet annat studium har så stort värde.

Den jordiskt sinnade finner ingen glädje i att granska Guds ord, men föröden, hvars sinne är förnyadt genom den486

Helige Ande, lyser gudomlig skönhet och himmelskt ljus från det heliga ordet. Det, som för den jordiskt sinnade är en öde öken, blir för den andligt sinnade ett land med lefvande strömmar.

Kunskapen om Gud, sådan den är uppenbarad i hans ord, är den kunskap våra barn böra erhålla. Så fort förståndet vaknar till lif hos barnen, bör man berätta för dem om Jesu namn och Jesu lif och låta dem förstå, att Gud är deras fader. Deras första undervisning bör gå ut på att lära dem villig lydnad. Man bör för dem läsa och upprepa Guds ord med

vördnad och ömhet och ~ på ett sätt, som är af-

passadt efter deras fattningsförmåga och som kan väcka deras intresse. Må man framför allt undervisa dem om

Guds kärlek, sådan den är uppenbarad i Kristus, och om den stora lärdom den innehåller. »Om Gud så har älskat oss, så äro ock vi pliktiga att älska hvarandra.»1

De unga böra taga Guds ord till föda för själ och sinne. Må Kristi kors vara det stora hufvud-ämnet i all utbildning, medelpunkten för all undervisning och all forskning. Må det blifva in-flätadti det dagliga lifvet,

så blir Frälsaren för de unga en daglig vän och med-vandrare. Hvarje tanke blir då tagen till fånga under 1 i Joh. 4: ii.487

Kristi lydnad. Med aposteln Paulus kunna de då säga: »Men från mig vare det fjärran att berömma mig, om icke af vår Herre Jesu Kristi kors, genom hvilket världen är korsfäst för mig och jag för världen.»1

Kunskap grunbab på erfarenhet

På detta sätt komma de att genom tron känna Gud på erfarenhetens väg. De hafva själfva haft bevis på hans ords verklighet och på sanningen af hans löften. De hafva själfva smakat och veta, att Herren är god. Kärlekens apostel Johannes ägde en kunskap, som han vunnit genom egen erfarenhet Han kunde därför vittna:

»Det, som var från begynnelsen, det vi hafva hört, det vi hafva sett med våra ögon, det vi hafva beskådat och våra händer hafva vidrört, om lifvets ord - och lifvet vardt uppenbaradt, och vi hafva sett och vittna och förkunna för eder det eviga lifvet, som var hos Fadern och vardt uppenbaradt för oss - det, som vi hafva sett och hört, det förkunna vi ock för eder, på det att äfven I mån hafva gemenskap med oss, men vår gemenskap är med Fadern och med hans Son, Jesus Kristus.»2

Sålunda kan hvar och en genom egen erfarenhet bekräfta, »att Gud är sannfärdig».3 Enhvar kan vittna om det han själf sett och hört och känt af Kristi kraft. Han kan säga:

»Jag behöfde hjälp, och jag fann den i Jesus. Hvarje behof blef fylldt, och min själs hunger blef stillad. Bibeln är för mig en uppenbarelse om Kristus. Jag tror på Jesus, emedan han är för mig en gudomlig frälsare. Jag tror på bibeln, emedan jag funnit den vara Guds röst, som talar till min själ.»

Cn t)jälp oib stubiet af naturen.

Den, som genom egen erfarenhet fått kunskap om Gud och hans ord, har den nödvändiga förberedelsen till studiet

1 Gal. 6; 14. 2 i Job. i: i-3. 3 Joh. 3: 33.488

af naturvetenskapen. Det är skrifvet om Kristus, att i honom »var lif, och lifvet var människornas ljus».1 Innan synden inkom i världen, voro Adam och Eva i Edens lustgård omgifna af ett klart och härligt ljus, Guds ljus. Detta ljus upplyste allt, som de kommo i närheten af. Det fanns intet, som kunde fördunkla deras uppfattning af Guds karaktär eller verk. Men då de gåfvo efter för frestaren, vek ljuset bort ifrån dem, och i och med detsamma de miste denna helighetens mantel, miste de också det ljus, som hade upplyst naturen. De kunde icke längre förstå den rätt; de kunde icke se Guds karaktär i hans gärningar. Så kunna heller icke människorna nu af sig själfva få den rätta förståelsen af naturens undervisning. Om de icke ledas af gudomlig visdom, upphöja de naturen och naturlagarna öfver naturens Gud. Detta är orsaken till, att blotta människomeningar angående vetenskapen så ofta strida mot Guds ords lära. Men för dem, som anamma lifvets ljus från Kristus, skall naturen åter blifva upplyst. I de strålar, som skina från korset, kunna vi tyda naturens undervisning på ett rätt sätt.

Psalmistens erfarenhet

Samma erfarenhet psalmisten hade kunna alla få genom att anamma Guds ord. Han säger:

»Du gläder mig, Herre, med dina gärningar; jag vill jubla öfver dina händers verk.» '2 »Herre, din nåd räcker upp i himmelen och din trofasthet allt upp i skyarna. Din rättfärdighet är såsom väldiga bärg, dina rätter såsom det stora hafsdjupet. . . .

Huru dyrbar är icke din nåd, o Gud. Människors barn få taga sin tillflykt under dina vingars skugga! . . . Af din

ljuflighets ström gifver du dem att dricka, ty hos dig är lifvets källa, . och i ditt ljus se vi ljuset.» 3

Joh. 1:4. 2 Ps. 92: 5. 3 Ps. 36: 6-io,489

»Saliga äro de, hvilkas väg är ostrafflig,

de, som vandra i Herrens lag,

Saliga äro de, som iakttaga hans vittnesbörd,

de, som af allt hjärta söka honom. . . .

Huru skall en yngling bevara sin väg obesmittad?

När han håller sig efter ditt ord.»

»Jag har utvalt sanningens väg,

dina rätter har jag ställt framför mig.»1

»Jag gömmer ditt tal i mitt hjärta,

att jag icke må synda mot dig.»"2

»Låt mig vandra i frihet,

ty jag söker dina befallningar.»3

»Öppna mina Ögon, att jag må

skåda under i din lag.»

»Dina vittnesbörd äro min lust,

de äro mina rådgifvare.»

»Din muns lag är mig bättre

än många tusen stycken guld och silfver.»

»Huru kär har jag icke din lag! Hela dagen begrundar jag den. Underbara äro dina vittnesbörd, därför tager min själ dem i akt.» 4 »Dina stadgar äro mina lofsånger i det hus, där jag bor såsom främling.»

»Ditt tal är väl luttradt,

och din tjänare har det kärt.»

»Hufvudsuminan af ditt ord är sanning,

och alla din rättfärdighets rätter vara evinnerligen.

»Låt min själ lefva, så skall hon lofva dig;

och låta dina rätter hjälpa mig.» ö

»Stor frid äga de, som hafva din lag kär,

och intet finnes, som bringar dem på fall.»

»Jag väntar efter din frälsning, Herre, och jag gör efter dina bud. Min själ håller dina vittnesbörd, och jag har dem storligen kära.»6

1 Ps. 119: i, 2, 9, 30. 2 Ps. 119: ii. a Ps. 119: 45. 4 Ps. 119: 18, 24, 72, 97, 129. 5 Ps. 119: 54, 140, 160, 175. 6 Ps. 119: 165 -167,490

»När dina ord upplåtas, gifva de ljus

och skänka förstånd åt de enfaldiga.*1

»Visare, än mina fiender äro, göra mig dina bud,

ty de tillhöra mig för evig tid.»

»Jag är klokare än alla mina lärare,

ty jag begrundar dina vittnesbörd.

Jag är förståndigare än de gamle,

ty jag iakttager dina befallningar.»

»Af dina befallningar får jag förstånd;

därför hatar jag alla lögnens vägar.»

»Jag har dina vittnesbörd till min eviga arfvedel,

ty de äro mitt hjärtas fröjd.»2

Tybligare uppenbarelser af 6ub.

Vi hafva förmånen att städse se allt högre uppenbarelser af Gnds karaktär. Då Moses bad: »Låt mig då se din härlighet», tillrättavisade Herren honom icke, ntan uppfyllde lians begäran. Gud sade till sin tjänare: »All min godhet vill jag låta gå framför dig, jag vill ropa namnet Herren framför dig.»3

Det är synden, som förmörkar vårt sinne och fördunklar vår uppfattning. När hjärtat renas från synd, så skall ljuset från kunskapen om Guds härlighet i Kristus Jesus, som upplyser hans ord och utstrålar från naturens bok, allt fullkomligare säga oss, att Herren är »en Gud, barmhärtig och nådig, långmodig och stor i kärlek och trofasthet».4 I hans ljus skola vi se ljus, till dess hjärta, själ och sinne blifva förvandlade efter hans helighets bild.

För dem, som sålunda tillägna sig de gudomliga löftena i Herrens ord, gifves det förunderliga möjligheter. Framför dem ligga vidsträckta sanningsfält, outtömliga kraftkällor. Härliga ting skola blifva uppenbarade. Förmåner och plikter, om hvilkas förekomst i bibeln de icke ens hafva en aning, skola uppenbaras. Alla, som vandra på ödmjukhetens och lydnadens stig och uppfylla Guds afsikt med dem, skola vinna allt större kunskap i hans ord.

1 Ps. 119: 130. 2 Ps. 119: 98-100, 104, 111. S2 Mos. 33: 18, 19. 4 2 Mos. 34: 6.491

Må den, som studerar, göra bibeln till sin vägledare och vara principfast; då är det möjligt för honom att uppnå de högsta höjder. All mänsklig filosofi har fört till förvirring och skam, när Gud icke blifvit erkänd som den, som är allt i alla. Men den dyrbara, af Gud inspirerade tron gör karaktären stark och ädel. När man begrundar Guds godhet, barmhärtighet och kärlek, blir ens uppfattning af sanningen klarare och klarare, och längtan efter

}lot? i käriel*

, fotn kärlek intill

tj fy tiö,mf'ti lämnat? ngeu

ett rent hjärta och klara tankar blir allt starkare. Den själ, som närer rena, heliga tankar, förvandlas genom det umgänge med Gud, som uppstår vid studiet af hans ord. Sanningen är så vidtomfattande, så djup och så bred, att man förlorar sig själf ur sikte; hjärtat uppmjukas, och ödmjukhet, mildhet och kärleksfullhet blifva härskande.Äfven de naturliga förmågorna ökas genom helig lydnad. Studiet af lifvets ord stärker, höjer och förädlar sinnet De, som i likhet med Daniel äro Guds ords hörare och görare, kunna vinna samma framgång, som han gjorde i alla kunskapsgrenar. Ägande andlig renhet, skola de också få andlig styrka. Hvarje deras andliga förmåga skall skärpas De kunna vinna en sådan utveckling och utbildning, att alla, som komma under deras inflytande, kunna se, hvad en människa kan blifva och hvad hon kan uträtta, när hon har gemenskap med visdomens och kraftens Gud.

Utbildning i det tillkommande lifvet.

Vår lifsgärning här är en förberedelse för det eviga lifvet. Den uppfostran, som börjar här nere, fullbordas icke i denna världen -- den skall fortsättas genom alla evigheter -- alltid skrida framåt, men aldrig fulländas. I allt högre och högre grad skola vi se Guds visdom och kärlek uppenbaras, sådan den tagit sig uttryck i återlösningsplanen. När Frälsaren leder sina barn till de lefvande vattenkällorna, kommer han att meddela dem rika kunskapsskatter, och dag efter dag skall Guds underfulla gärningar, bevisen på hans makt att skapa och uppehålla världsalltet, framträda för tanken i förnyad skönhet. I det ljus, som lyser från tronen, försvinna hemligheter och själen fylles med förundran öfver, hur enkla och klara de ting äro, som man förr aldrig förstod.

Nu se vi genom en spegel på ett dunkelt sätt, men då skola vi se ansikte mot ansikte. Nu känna vi endels, men då skola vi känna fullkomligt, såsom ock vi blifvit kända.

Hvad vi behöfva

"Stig upp till mig på bärget."

Hjälp i det dagliga lifvet.

»*Såsom dina dagar vare din kraft.*»

Ett sannt kristligt lif gör ett långt kraftigare intryck än vältaliga ord. Hvad en person är, det har större inflytande, än hvad han säger. De män, som blefvo sända till Jesus, kommo tillbaka med den underrättelsen, att aldrig hade någon människa så talat, som han talade. Men grunden härtill var den, att människor aldrig hade lefvat, som han lefde. Hade hans lif varit annorlunda, än det var, kunde han icke hafva talat, som han gjorde. I hans ord låg en öfverbevisande kraft, emedan de kommo från ett rent och heligt hjärta, fullt af kärlek och medlidande, godhet och sanning.

Det är vår egen karaktär och erfarenhet, som bestämma vårt inflytande öfver andra. För att kunna öfverbevisa andra om Kristi nåds kraft måste vi känna denna kraft i vårt eget hjärta och lif. Det evangelium vi framhålla till själars frälsning måste vara det evangelium, genom hvilket våra egna själar blifvit frälsta. Endast genom en lefvande tro på Kristus som en personlig frälsare är det oss möjligt att göra vårt inflytande gällande i en ogudaktig värld. Om vi önska att rädda syndare ur den brusande strömmen, så måste våra egna fötter stå på klippan, Jesus Kristus.

496

Kristendomens symbol består icke i ett Utvärtes tecken, icke i att bära ett kors eller en krona, utan i det, som uppenbarar föreningen mellan människan och Gud. Genom hans nåds kraft, som åstadkommer karaktärens förvandling, skall världen öfverbevisas om, att han sände sin Son som dess återlösare. Ingen annan inflytelse, som kan utöfvas på människosjälen, har en sådan makt som inflytelsen af

ett oegennyttigt lif. Det kraftigaste argumentet till försvar för evangelium är en kärleksfull och älsklig kristen.

I pröfningens skola.

Att lefva ett sådant lif och öfva ett sådant inflytande kostar själfuppoffring och själfför-sakelse vid hvarje steg. Orsaken till att så många blifva missmodiga i det kristliga lifvet ligger däri, att de icke förstå denna sak. Många, som allvarligt viga sina lif åt Guds tjänst, uppfyllas af förundran och känna sig besvikna öfver att möta flera hinder, pröfningar och besvärligheter än någonsin förr. De bedja om en kristlig karaktär och om att blifva skickliga för Guds verk, och så ställas de under förhållanden, som tyckas uppväcka allt det onda i deras natur. De upptäcka fel, om hvilka de icke ens hade en aning. De fråga liksom Israel fordom, hvarför allt detta skall komma öfver dem, om det är Gud, som leder dem.

»Smeden lägger järnet och stålet i elden.i497

Men just emedan det är Gud, som leder, mötas de af allt detta. Pröfningar och motgångar äro Herrens utvalda lärometoder och de betingelser han uppställt för framgång. Han, som känner människornas hjärtan, känner deras

karaktär bättre, än de själfva göra. Han ser, att några hafva anlag och gåfvor, som, om de utvecklas på rätta sättet, kunna användas till hans verks främjande. I sin försyns styrelse för han dessa människor in i växlande förhållanden, att de må upptäcka sådana brister i sin karaktär, som de förut icke vetat om. Han gifver dem tillfälle att afhjälpa dessa brister och att blifva lämpliga för hans tjänst. Ofta tillåtes trångmålens eld att nå dem, på det att de må blifva luttrade.

Det faktum, att vi utsättas för pröfningar, visar, att Herren Jesus ser något dyrbart hos oss, som han önskar utveckla. Om han i oss icke varseblefve något, hvarmed han kunde förhärliga sitt namn, så skulle han icke spilla sin tid med att luttra oss. Han kastar icke värdelös malm i sin smältdegel; han renar det, som har värde. Smeden lägger järnet och stålet i elden för att härda det. Herren tillåter, att hans utvalda komma i pröfningarnas smältugn för att pröfva deras sinnelag, pröfva, om de kunna göras dugliga för hans verk.

Krukomakaren tager leret och danar det efter sin vilja. Han knådar och bearbetar det, han breder ut och trycker det samman. Han häller vatten på det för att därefter

32

»Krukomakaren tager leret och danar det

efter sin vilja.»49»

torka det; han låter det ligga en tid, utan att röra vid det När det antagit lämplig fasthet, fortsätter han åter arbetet och gör ett kärl däraf. Han gifver det form, putsar och polerar det Han torkar det i solen och bränner det i ugnen. På detta sätt blir det till ett nyttigt kärl. Så önskar ock den store mästaren bilda och dana oss, och såsom leret är i krukomakarens hand, så skola vi vara i hans hand. Vi böra icke försöka att själfva utföra krukomakarens arbete; vår del i arbetet inskränker sig till att öfverlämna oss åt den store konstnären, att han må dana oss efter sin vilja.

»Mina älskade, förundren eder icke öfver den glöd-hetta bland eder, som vederfares eder till pröfning, likasom hände eder något sällsamt, utan i den mån I deltagen i Kristi lidanden, så glädjens, på det att I ock mån glädjas och fröjdas vid hans härlighets uppenbarelse.»1

När fågeln sitter i sin bur i det fulla dagsljuset och hör andra röster, vill han icke sjunga den sång, som hans herre söker lära honom. Han lär en ensam ton här och en där, men det blir aldrig till en fullständig melodi. Men hans herre täcker öfver buren och ställer den på en plats, där fågeln får höra endast den sång han skall sjunga. I mörkret försöker han åter och åter att sjunga denna sång, till dess han lärt den, och så bryter den ut i full melodi. Då flyttas fågeln fram, och sedan kan han alltid sjunga denna sång i ljuset På detta sätt handlar Gud med sina barn. Han har en sång, som han vill lära oss, och när vi lärt den i trångmålens mörker, kunna vi sedermera alltid sjunga den.

6ub oäljer oår lifsgärning.

Det finnes många, som ej äro tillfredsställda med sin lifsgärning. Måhända befinna de sig i mindre behagliga omgifningar; deras tid är upptagen af alldagligt arbete,

1 i Petr. 4: 12, 13.499

medan de tro sig vara i stånd att bära större ansvar. Ofta förekommer det dem, som om deras ansträngningar icke blefve uppskattade eller som om de vore utan frukt; deras framtid synes oviss.

Låt oss komma ihåg, att om vårt arbete måhända icke är det, som vi själfva skulle hafva valt, så må vi dock betrakta det såsom af Gud valt för oss. Vare sig det är i vår smak eller icke, måste vi utföra de plikter, soni ligga oss närmast

»Allt, hvad din hand kan åstadkomma med din kraft, gör det! ty ingen verksamhet, ingen klokhet, ingen kunskap, ingen vishet finns i grafven, dit du far.»1

Om Herren önskar, att vi skola bringa ett budskap till Ninive, så kan det icke behaga honom, om vi gå till Joppe eller Kapernaum, Han har sina grunder för att sända oss till den plats, dit vi blifvit förda. Just på denna plats

finnes måhända någon, som är i behof af den hjälp vi kunna lämna. Han, som sände Filippus till den mäktige etiopiern, Petrus till den romerske höfvitsmannen och den lilla israelitiska flickan till hjälp åt Naaman, den assyriske hövitsmannen, han sänder äfven i våra dagar såväl äldre som yngre såsom sina representanter till dem, som äro i behof af gudomlig hjälp och vägledning.

6ubs plan är ben bästa.

Våra planer äro icke alltid Guds planer. Han ser måhända, att det är bäst för oss och för hans sak, om våra bästa föresatser icke blifva genomförda, såsom förhållandet var med David. Men en ting kunna vi vara förvissade om: de, som i uppriktighet gifva sig själfva och allt, hvad de hafva, åt Gud, skola erhålla hans välsignelse och blifva använda som redskap för hans saks främjande. Om Gud ser, att det är bäst att icke uppfylla deras önskningar, uppväger han detta genom att gifva

1 Pred. 9; 10.500

dem bevis på sin kärlek och genom att anförtro dem annat arbete.

Han, som förstår oss bättre, än vi förstå oss själfva, kan i sin kärleksfulla omsorg och sitt intresse för oss ofta neka oss frihet att själfviskt tillfredsställa vår egen äregirighet. Han tillåter icke, att vi förbigå de enkla, men heliga plikter, som ligga oss närmast. Utförandet af dessa plikter ger oss måhända just den undervisning, som är nödvändig till förberedelse för ett högre värf. Våra planer misslyckas ofta, på det att Guds planer med oss må kunna genomföras.

Vi blifva aldrig uppfordrade att göra någon verklig uppoffring för Gud. Det gifves visserligen många ting, som han bjuder oss uppgifva för hans skull, men när vi göra detta, så afstå vi endast från det, som hindrar oss på vägen till himmelen. Om vi ock uppfordras att lämna från oss något, som i och för sig är godt, så kunna vi vara öfvertygade om, att Gud på detta sätt vill förskaffa oss ett eller annat ännu högre godt.

I det tillkommande lifvet skola de gåtor, som här besvärat och oroat oss, blifva förklarade. Vi skola få se, att våra, efter det yttre att döma obesvarade, böner och våra felslagna förhoppningar höra med till våra största välsignelser.

Hvarje plikt, hur enkel den än är, måste betraktas som helig, emedan den utgör en del af vår gudstjänst. Vår dagliga bön bör vara: »Herre, hjälp mig att göra mitt bästa. Lär mig att utföra bättre arbete. Gif mig energi och frimodighet. Hjälp mig att likna Frälsaren i kärleksfull offervillighet.»

Cn lärbom ur THoscs' lif.

Betrakta Moses' erfarenhet. Den utbildning han erhöll i Egypten som konungens dotterson och som arfvinge till tronen var mycket grundlig. Intet blef försummadt, som501

kunde göra honom till en vis man, enligt egyptiernas begrepp om visdom. Han fick den högsta borgerliga och militära utbildning, och själf kände han sig duglig att befria Israel ur träldomen. Men Gud dömde annorlunda. I sin försyn pålade han Moses fyrtio års uppfostran i öknen som fåraherde.

Den utbildning Moses fått i Egypten var honom till nytta i många hänseenden, men den värdefullaste förberedelsen till sin lifsgärning erhöll han som fåraherde. Moses hade af naturen ett häftigt sinne. I Egypten hade han varit en duglig härförare, och såsom konungens och folkets gunstling hade han blifvit van vid beröm och smicker. Han hade vunnit folkets tillgifvenhet Genom sin egen kraft hoppades han kunna befria Israel Helt motsatt var den läxa han måste lära såsom Guds representant. Medan han förde sin fårahjord genom den vilda bärgstrakten ned i de gröna dalgångarna, lärde han mildhet, tålamod och ödmjukhet, lärde att glömma sig själf. Han lärde att taga sig af de svaga, vårda de sjuka, söka efter de villfarande, hafva öfverseende med de ostyriga, sköta om lammen och sörja för de gamla och svaga.

Under detta sitt arbete blef Moses dragen närmare till den store fåraherden. Han blef innerligt förenad med den Helige i Israel. Han hyste icke längre några planer om att uträtta något stort, utan sökte att med trohet och inför

Guds åsyn utföra det arbete, som var honom anförtrodt Han såg Guds närvaro i sin omgifning. Hela naturen talade till honom om den osynlige. Han kände Gud som en personlig Gud, och medan han hängaf sig åt betraktelser öfver hans karaktär, fick han en allt rikare förståelse af hans närvaro. Han fann tillflykt i de eviga armarna.

Efter denna erfarenhet mottog Moses kallelse från himmelen att utbyta sin herdestaf mot en härskarestaf och att lämna sin fårahjord för att öfvertaga befattningen som anförare för Israel. Då den gudomliga befallningen502

kom till honom, hade han endast ringa tillit till sig själf; han hade svårt för att tala och fruktade sig. Han blef öfverväldigad af känslan af sin egen oduglighet såsom ett språkrör för Gud; men han mottog kallelsen, i det han satte hela sin tillit till Herren. Storheten af hans mission fordrade, att hans bästa själskrafter sattes i verksamhet Gud välsignade hans villiga lydnad, och han blef vältalig, hoppfull, självbehärskad, skicklig till att utföra den största

uppgift, som någonsin blifvit anförtrodd åt människor. Det är skrifvet om honom: »Och i Israel uppstod icke mer någon profet sådan som Mose, hvilken Herren hade känt, ansikte mot ansikte.» l

De, som mena, att deras arbete ej vinner något erkännande, eller som eftertrakta en mera ansvarsfull ställning, böra betänka, att »icke från öster eller väster, ej heller från bärgsöknen kommer hjälpen; nej, Gud är den, som dömer; den ene förnedrar han, den andre upphöjer han.»2 Hvarje människa har sin plats i den Högstes eviga plan. Huruvida vi fylla denna plats eller icke beror på vår egen trohet i att samarbeta med Gud.

Vi böra vakta oss för att nära själf medlidande. Gif

aldrig den känslan rum, att du icke uppskattas, som du

borde, eller att ditt arbete är för svårt. Medvetandet om

hvad Kristus lidit för vår skull bör kväfva hvarje knotande

1 5 Mos. 34: 10. 2 Ps. 75: 7, 8.

Som herde lärde han »att taga sig af de svaga ... söka efter de vill-f äran de».tanke. Vi blifva i hvarje fall bättre behandlade, än vår Herre blef. »Och du begär stora ting för dig! Begär ingenting».1 Herren har ingen plats i sitt verk för

dem, som mera trakta efter att vinna kronan än att bära korset. Han önskar sådana, som äro mera ifriga efter att utföra sin plikt än efter att vinna belöningen, sådana, som fästa större afseende vid principerna än vid framgången.

1 Jer. 45: 5.5°4

De, som äro ödmjuka och utföra sitt arbete såsom inför Gud, väcka måhända mindre uppmärksamhet än de, som äro märkvärdiga och stora i sina egna ögon, men de förras arbete är af större betydelse. De, som äro skrytsamma, leda ofta uppmärksamheten på sig själfva, så att de ställa sig mellan folket och Gud, och deras arbete blir utan frukt. »Begynnelsen till vishet är: Köp vishet, och för allt hvad du äger köp förstånd! Akta henne högt, så skall hon upphöja dig och göra dig ärad, om du tager henne i famn!»1

Många låta förvända handlingar bli till vana, emedan de icke hafva bestämdhet nog att göra en afgjord förändring i sitt lif. Men så behöfver det icke vara. De kunna så utveckla sina krafter, att de utföra ett verkligt godt arbete, och när så sker, kommer man också att uppskatta dem till hvad de äro värda.

Om någon är skickad för en högre ställning, så skall Herren göra detta klart icke endast för honom själf, utan äfven för dem, som pröfvat honom och käuna honom och som på förståndigt sätt kunna hjälpa honom att göra framgång. Till dem, som med trohet dag efter dag utföra sitt anförtrodda arbete, skall Gud på den tid han anser vara lämpligt säga: »Kom högre upp!»

Då herdarna vaktade sina hjordar på Betlehems ängar, fingo de besök af änglar från himmelen. På samma sätt är

det också i vår tid. Medan den, som i ödmjukhet verkar för Gud, utför sitt arbete, stå Guds änglar vid hans sida, lyssna till hans ord och lägga märke till, hur han uträttar sitt värf, för att se, om större ansvar kan läggas i hans händer.

Sann storljet

Gud värderar icke människorna efter deras rikedom, deras bildning eller deras ställning. Han värderar dem

1 Ords. 4: 7, 8.5°5

efter deras bevekelsegrunder renhet och deras karaktärs skönhet Han ser efter, hur mycket de äga af hans Ande och hur mycket deras lif uppenbarar af hans bild. Att vara stor i Guds rike är att i ödmjukhet, i uppriktig tro och i oskrymtad kärlek likna ett litet barn.

»I veten», sade Jesus, »att folkens furstar härska öfver dem, och att de store hafva makt öfver dem. Men så skall det icke vara bland eder, utan hvilken som vill blifva stor bland eder, han skall vara eder tjänare.»1

l jonen ickeb,&v kmamit fö*

Af alla de gåfvor Gud skänkt människorna är föreningen med Kristus i hans lidande det största, som kan blifva dem anförtrodt, och den högsta ära. Enok, som blef upptagen till himmelen, och Elias, som uppfor i en eldvagn, voro icke större och blefvo icke högre ärade än Johannes döparen, som omkom i fängelsets ensamhet. »Åt eder har den nåden blifvit gifven, att icke allenast tro på Kristus, utan ock lida för hans skull»2

1 Matt. 20: 25, 26. 2 Fil. i: 29.

_______J5o6 Framtibsplanen

Det finnes många, som icke kunna lägga bestämda planer för framtiden. De hafva intet bestämdt mål i lifvet. De kunna icke se frukten af sina företag, och detta fyller dem med ångest och oro. Låt oss ihågkomma, att Guds barns lif i denna världen är ett pilgrimslif. Vi hafva icke den nödvändiga visdomen till att lägga planer för vårt eget lif. Det är icke vår uppgift att bestämma vår framtid. »Genom tron lydde Abraham, då han vardt kallad att draga ut till det land han skulle få i arf, och drog ut, icke vetande, hvart han skulle komma.»1

Kristus uppgjorde inga planer för sig själf, då han vandrade på jorden. Han antog de planer Gud lade för honom, och dag efter dag utvecklade Fadern sina planer. På samma sätt böra också vi förlita oss på Gud, så att vårt lif allena må vara förverkligandet af hans viljas råd. När vi öfverlämna alla våra vägar åt honom, leder han förvisso våra steg.

Alltför många, som lägga planer för en glänsande framtid, lida fullständigt nederlag. Låt Gud lägga planerna för dig. Förlita dig som ett litet barn på hans ledning, som vill bevaka »sina frommas steg».2 Gud leder aldrig sina barn på annat sätt, än de själfva skulle välja, om de kunde se slutet från begynnelsen och förstode, hvilket härligt mål de såsom hans medarbetare hafva sig föresatt.

Belöningen.

Då Kristus kallade sina lärjungar, gaf han dem inga glänsande utsikter i detta lifvet. Han gaf dem intet löfte om jordisk vinning eller ära, ej heller gaf han dem någon bestämd uppgift på hvad de skulle få. Till Matteus, som satt i tullhuset, sade Frälsaren: »Följ mig. Och denne öfvergaf allt och stod upp och följde honom.»3 Matteus väntade icke, till dess han försäkrat sig om en viss lön, u: 8. * i Sam. 2: 9. 3 Luk. 5: 27, 28.5°7

som stod i förhållande till den han erhållit i sin förra ställning. Utan betänkande och utan ytterligare förfrågan följde han Jesus. Det var nog för honom att vara med Frälsaren och få höra hans ord och deltaga med honom i hans arbete.

På samma sätt var det med de lärjungar, som redan förut voro kallade. Då Jesus bjöd Petrus och hans kamrater att följa honom, lämnade de ögonblickligen sin båt och sina fiskredskap. Några af dessa lärjungar hade vänner^ sorn berodde af dem för sitt uppehälle, men då de hörde Frälsarens inbjudning, tvekade de icke eller frågade:

»Hur skall jag kunna lefva och underhålla min familj?» De lydde kallelsen, och då Jesus senare sporde dem: »När jag utsände eder utan penningpung och ränsel och skor, icke har väl eder något fattats?» kunde de svara: »Intet.» l

Frälsaren kallar nu oss till sitt verk, liksom han kallade Matteus, Johannes och Petrus. Om våra hjärtan äro berörda af hans kärlek, blir frågan om lön icke den viktigaste för oss. Vi fröjda oss öfver att kunna vara Kristi medarbetare, och vi frukta icke för att lita på hans omsorg. Om vi göra Gud till vår starkhet, få vi en klarare förståelse af vår plikt och blifva oegennyttiga. Vårt lif ledes då af en ädel föresats, som lyfter oss upp öfver småaktiga bevekelsegrunder.

öub brager försorg om oss.

Många, som bekänna sig vara Kristi efterföljare, äro ängsliga och modlösa, emedan de frukta att öfverlämna sig åt Gud. De lämna sig icke helt åt honom; de draga sig tillbaka för tanken på de följder ett sådant steg kunde medföra. Men de skola aldrig finna frid, med mindre de öfverlämna sig åt honom.

Det finnes många, som sucka under den bekymrens börda, som deras traktan att efterlikna världen pålägger

1 I/uk. 22: 35.5o8

«Då Jesus bjöd Petrus och hans kamrater att följa

honom, lämnade de ögonblickligen sin båt

och sina fiskredskap.»

dem. De hafva valt att tjäna den, påtagit sig dess besvärligheter och antagit dess sedvänjor. På detta sätt fördärfvas karaktären, och deras lif blir dem en börda. Detta ständiga bekymmer tär på lifskraften. Vår Herre önskar, att de skola bortkasta detta träldomsok. Han

inbjuder dem att upptaga hans ök, sägande: »Mitt ök är ljufligt och min börda är lätt»1 En sålunda bekymrad människa är blind och kan i hvarje fall icke se in i framtiden; men Jesus ser änden från begynnelsen. I hvarje svårighet har han en utväg till att bringa lindring. »Han vägrar icke dem något godt, som vandra i ostrafflighet»2 Vår himmelske Fader kan sörja för oss på otaliga sätt, som vi icke känna till. De, som fasthålla denna ena grundsats att sätta Guds tjänst i första rummet, skola finna, att svårigheter försvinna och att det ligger en banad väg för deras fötter.

Htt uppamma tro.

Att trofast utföra dagens plikter är den bästa förberedelse till morgondagens prof. Man bör icke uppehålla sig vid de svårigheter och bekymmer morgondagen möj-

1 Matt. ii: 30. 2 Ps. 84: 12.509

ligen kan medföra^och sålunda öka ögonblickets bördor. »Hvar dag har nog af sin egen plåga.»1

Låt oss vara hoppfulla och frimodiga! Nedslagenhet i Guds tjänst är syndig och orimlig. Han känner alla

innåh äi? big nog, tu, min kraft fullkomnas i fparjb;et.

våra behof. Med sin allmakt förenar konungarnas Konung, vår trofaste Gud, den ömme herdens mildhet och omsorg. Hans makt är obegränsad, och han uppfyller visserligen sina löften till alla dem, som förtrösta på honom. Han

1 Matt. 6: 34.förmår aflägsna hvarje vansklighet och skaffa dem hjälp, som tjäna honom. Hans kärlek är så mycket högre än all annan kärlek, som himmelen är högre än jorden. Han vakar öfver sina barn med en kärlek, som är evig och obegränsad.

Haf tro till Gud i de mörkaste dagar, när utsikterna äro mest förtviflade. Han genomför sin egen vilja och gör allting väl för sitt folk. De, som älska och tjäna honom, skola dag efter dag erhålla förnyad kraft. Han är i stånd

till och han är villig att gifva sina tjänare all den hjälp de behöfva. Han vill gifva dem den visdom de behöfva i sina växlande omständigheter.

Den profvade aposteln Paulus sade: »Han har sagt till mig: Min nåd är dig nog, ty min kraft fullkomnas i svaghet. Därför skall jag hellre med största lust berömma mig af mina svagheter, på det att Kristi kraft må hvila öfver mig. Därför finner jag välbehag i svagheter, i misshandlingar, i vedermödor, i förföljelser och trångmål för Kristi skull, ty när jag är svag, då är jag stark.» 2 Kor. 12: 9, 10.

I beröring med andra.

»Bären hvarandras bördor och Uppfyllen så Kristi lag.»

I allt umgänge människor emellan kräfves själf behärskning, öfverseende och sympati. Vi äro så till vida olika i sinne, i vanor och uppfostran, att vi icke se allt på samma sätt. Vi döma olika. Vår uppfattning om sanning, våra begrepp om lif och vandel äro icke alltid lika. Det gifves icke två människor, hvilkas erfarenhet i alla enskildheter är densamma. Den ene har icke samma pröfningar som den andre. De plikter, som tyckas den ene vara lätta, kunna för en annan vara svåra och tryckande.

Människan är af naturen så utsatt för att taga fel, så skröplig och så okunnig, att vi böra vara försiktiga med hur vi bedöma andra. Vi hafva endast ringa aning om det inflytande våra handlingar hafva på andra. Vi kunna anse det vara af ringa betydelse, hvad vi göra eller säga, men blefve våra ögon öppnade, skulle vi se, att vårt uppförande har de allra största följder, antingen goda eller onda.

Deltagande.

Många hafva burit så ringa ansvar, de ha erfarit så föga verklig ängslan och haft så få bekymmer och

vanskligheter på sin väg, att de icke kunna förstå den människas ställning, som har stora bördor af ansvar att bära. De äro lika litet i stånd att förstå hennes bördor, som barnet är i stånd att förstå sin betungade faders bekymmer och möda. Den lille sonen kan undra, hvarför fadern hyser fruktan och är bekymrad. Sådant förefaller honom onödigt Men när han lagt några år till sin erfarenhet och han själf kommer att bära lifvets bördor, ser han tillbaka på faderns lif och förstår det, som den gången var honom obegripligt. Bittra erfarenheter hafva gifvit honom en lärdom.

Den person, som bär ansvar, mötes ofta af oförståelse i sitt arbete och sina sträfvanden, till dess döden lägger honom i mullen. När andra så upptaga de bördor han burit och möta de svårigheter han mötte, förstå de, hur hans tro och hans mod blefvo profvade. De felsteg, som de voro så hastiga att bestraffa, förloras nu ofta ur sikte. Erfarenheten lär dem att visa medlidande. Gud låter somliga människor bekläda ansvarsfulla platser, och när de begå fel, har han makt att rätta eller aflägsna dem. Vi böra vara försiktiga, att vi icke påtaga oss själfva det domarämbete, som ensamt tillkommer Gud.

Davids handlingssätt mot Saul innehåller en lärdom för oss. Saul hade efter Guds befallning blifvit vald till konung öfver Israel. På grund af hans olydnad, förklarade Herren, att riket skulle tagas ifrån honom. Men se, hvilken ömhet och vänlighet och hvilket öfverseende David visade honom! Då Saul traktade efter Davids lif, kom han in i öknen och gick in i samma kula, där David och hans stridsmän gömt sig. »Och Davids män sade till honom: Si, nu är den dagen inne, om hvilken Herren har sagt dig: Si, jag skall gifva din fiende i din hand. Och gör med honom såsom dig godt synes.... Och han sade till sina män: Låte Herren vara långt ifrån mig, att jag skulle så göra emot min herre, emot Herrens smorde, att jag skulle lägga min hand på honom, ty han är en Herrens smorde.»1 Sam. 24: 5-7. Frälsaren säger: »Dömen icke, på det att I

icke mån varda dömda; ty med den dorn, hvarmed I domen skolen I varda dömda, och med det mått, hvarmed I maten, skall det mätas åt eder.»1 Kom ihåg, att ditt lifs räkenskap snart skall framläggas för Gud. Kom också ihåg, att han har sagt: »Därför är du utan ursäkt, o människa, hvem du än är, som dömer . . . emedan du, som dömer, gör detsamma.»2

öbmjuktiet unbcr förolämpning.

Vi få icke känna oss nedtryckta af någon verklig eller inbillad förolämpning, som vi varit utsatta för. Vårt eget jag är den fiende vi böra frukta mest för. Ingen form af last har en så fördärflig inverkan på karaktären som mänsklig lidelse, hvilken icke står under den Helige Andes kontroll. Ingen seger, som vi kunna vinna, är så härlig som segern öfver oss själfva.

Vi böra icke tillåta, att våra känslor lätt såras. Vi må lefva, icke för att värna om våra känslor och vårt anseende, utan för att frälsa själar. När vi blifva intresserade i människors frälsning, akta vi icke längre på de små skilj-

1 Matt. 7: 1-2. " Rom. 2: i5H

aktigheter, som så ofta uppstå i vårt umgänge med andra. Hvad andra människor än må tänka om oss eller göra mot oss, behöfver icke inverka på vår gemenskap med Kristus eller vårt samfund med Guds Ande. »Ty hvad berömmelse är det, om I ären tåliga, då I för edra missgärningar värden slagna? Men om I ären tåliga, då I liden för goda gärningar, det är nåd för Gud.»1

Vedergäll icke ondt med ondt. Aflägsna hvarje orsak till missförstånd, för såvidt det står i din makt. Uifdvik allt, som har sken af ondt. Gör allt hvad du förmår för att tillfredsställa andra, utan att därvid uppoffra principer-»Om du offrar din gåfva på altaret och där kommer ihåg, att din broder har något emot dig, så lägg där din gåfva ned framför altaret och gå först bort och förlik dig med din broder och kom sedan och offra din gåfva.»2

Om någon talar ovänligt till dig, så svara aldrig i samma ande. Kom ihåg, att ett »mildt svar dämpar vrede».3 Det ligger en förunderlig kraft i tystnaden. Att tala till en, som är ond, tjänar ofta endast till att ännu mera uppreta honom; men vrede, som mötes med tystnad och i en mild, öfverseende ande, dör hastigt bort

Utsättes du för en ström af sårande, förebråënde ord, så håll dina tankar fästa vid Guds ord. Ivåt sinne och hjärta vara fyllda af Guds löften. Blir du orättvist behandlad eller anklagas du utan grund, så gif icke ett häftigt svar tillbaka, utan tänk på Guds dyrbara löften.

»Låt dig icke öfvervinnas af det onda, utan öfvervinn det onda med det goda.»4

»Befall din väg åt Herren och förtrösta på honom; han skall göra det. Han skall låta din rättfärdighet framgå såsom ljuset och din rätt såsom middagens sken.»5

»Intet är förborgadt, som icke skall blifva uppenbart, och intet är fördoldt, som icke skall varda kändt»6

»Du lät människor fara fram öfver vårt hufvud, vi måste

1 i Petr. 2: 20. - Matt. 5: 23, 24. 8 Ords. 15: i. 4 Rom. 12: 21. 5 Ps. 37: 5, 6. G I/uk. 12: 2.gå genom eld och vatten, men du har fört oss ut och vederkvickt oss.»1

Vi vilja alltför gärna vända oss till våra medmänniskor för att söka medlidande och upprättelse hos dem i stället för att se upp till Jesus. I sin nåd och trofasthet tillåter Gud ofta, att de, som vi sätta vår lit till, svika oss, på det vi må lära, hvilken dårskap det är att förlita på människor och sätta kött till sin arm. lyåt oss i ödmjukhet och oegennytta fast förtrösta på Gud. Han känner de sorger, som gå oss djupt till hjärtat, men soni vi icke kunna uttrycka. När allting förekommer dig mörkt och oförklarligt, så kom ihåg Kristi ord: »Hvad jag gör, vet du icke nu, men framdeles skall du få veta det»2

Iväs Josefs och Daniels historia. Herren förhindrade icke de människors anslag, som sökte skada dessa Herrens tjänare, men han lät alltsammans verka till det bästa för dem, ty under pröfningar och strider bevarade de sin tro och hängifvenhet

Så länge vi äro i världen, möta vi besvärligheter, genom hvilka vi blifva profvade, och det är genom att möta dessa ting i den rätta anden, som de kristliga dygderna utvecklas. Om Kristus bor i oss, äro vi tåliga, vänliga, öfverseende och frimodiga midt under det, som är ägnadt att förnärma och upphetsa. Dag efter dag och år efter år behärska vi oss själfva och utvecklas till ädla hjältar. Detta är den uppgift, som ligger framför oss, men den kan icke utföras utan hjälp från Jesus, icke utan orubblig fasthet och bestämdhet, ständig vakenhet och oaflåtlig bön.

Hvar och en har en personlig kamp att utkämpa. Icke ens Gud kan göra vår karaktär ädel eller vårt lif nyttigt, om vi icke blifva hans medarbetare. De, som gifva vika i striden, gå miste om den styrka och glädje, som segern bringar.

Det är icke alls nödvändigt, att vi föra räkenskap öfver våra pröfningar och svårigheter, vår sorg och våra

1 Ps. 66: 12. 2 Joh. 13: 7.bekymmer. Alla dessa ting äro nedtecknade i de himmelska böckerna, och Gud känner dem. När vi uppräkna det obehagliga, så glömma vi många af de ting, som vi med glädje borde minnas, såsom Guds nåd och barmhärtighet, som omgifva oss hvartenda ögonblick, samt den kärlek, öfver hvilken äfven änglarna förundra sig och som Gud visade, då han gaf sin Son i döden för oss. Om du såsom Kristi medarbetare känner, att du haft större bekymmer och pröfningar, än andra haft, så kom ihåg, att du kan njuta en frid, som de, hvilka

Men vi veta, att för dem, som alsha Gud, samverkar allt till det bästa/'

draga sig tillbaka för dessa bördor, icke känna. Det ligger tröst och glädje i att tjäna Kristus. L,åt världen se, att ett lif i gemenskap med honom icke är förgäfves.

Om du icke känner dig glad och frimodig, så tala icke om dina känslor. Kasta ingen skugga öfver andras lif. En kall, glädjelös religion kan aldrig draga själar till Kristus; den drifver dem bort från honom och in i de snaror, som satan lagt för de villfarandes fötter. Tänk icke på dina svårigheter, utan tänk i stället på den kraft du får i Jesu namn. Låt själen gripa fast i de ting, som icke synas, och låt tanken vara fäst vid bevisen på Guds stora kärlek till5^7

dig. Tron kan uthärda pröfningar, motstå frestelser och hålla oss uppe under besvärligheter. Jesus, vår medlare lefver; allt, hvad hans medlareverk tillförsäkrar oss, det är vårt.

Tror du icke, att Kristus sätter värde på dem, som lefva uteslutande för honom? Tror du icke, att han besöker dem, som, i likhet med den älskade Johannes i landsflykten, för hans skull befinna sig i pröfvande omständigheter? Gud vill icke öfverlämna en enda af sina helhjärtade tjänare till att kämpa en ojämn kamp mot stora svårigheter och blifva öfvervunnen. Ivik en kostlig ädelsten bevarar han enhvar, hvars lif är fördoldt med Kristus i honom. Till hvarje sådan människa säger han: Jag skall »akta dig såsom en signetring, ty dig har jag utvalt».1

Tala om Guds löften; tala om Jesu villighet att välsigna. Han glömmer oss icke ett enda ögonblick. När vi trots obehagliga omständigheter tillitsfullt hvila i hans kärlek och i tron omfatta honom, skall känslan af hans närvaro bringa en djup, stilla glädje. Kristus sade om sig själf: »Jag gör intet af mig själf, utan såsom min Fader har lärt mig, så talar jag. Och den, som har sändt mig, är med mig; Fadern har icke lämnat mig allena, ty jag gör alltid det, som är behagligt för honom.»2

Faderns närvaro omgaf Kristus, och intet mötte honom utom det, som den eviga kärleken tillät för världens välsignelse. Här var källan till Kristi tröst, och samma källa är tillgänglig för oss. Den, som är fylld med Kristi Ande, blifver i Kristus. Allt, som möter honom, kommer från Frälsaren, som omgifver honom med sin närvaro. Intet kan drabba honom, utan att Herren tillåter det. Alla våra lidanden och sorger, våra frestelser och pröfningar, all vår bedröfvelse och alla våra bekymmer, all förföljelse och nöd, kort sagdt: alla ting tjäna oss till det bästa. Alla erfarenheter och omständigheter äro medel i Guds hand till att bringa oss det, som är godt.

1 Håg. 2\ 24. 2 Joh. 8: 28, 29.Intet onbt tal

Om vi förstå Guds långrnodighet med oss, skola vi icke döma eller anklaga andra. Hur bestörta skulle icke lärjungarna hafva blifvit, om de, sedan de lärt känna Kristus, hört honom uttala ett enda anklagande, kritiserande eller otåligt ord, då han var här på jorden! L,åt oss aldrig glömma, att de, som älska honom, skola framställa hans karaktär. »Våren i brödrakärleken ömhjärtade mot hvarandra, förekommen hvarandra med hedersbevisning.»1 Icke vedergällande ondt med ondt eller smädelse med smädelse, utan tvärtom välsignande, emedan I ären därtill kallade, att I skolen ärfva välsignelse.»2

fjöfligbct

Herren Jesus kräfver af oss, att vi skola erkänna hvarje människas rättigheter. Vi böra visa aktning för allas såväl borgerliga rättigheter som deras rättigheter såsom kristna. Alla böra behandlas med mildhet och hänsynsfullhet såsom Guds söner och döttrar.

Kristendomen gör människorna h öfliga. Kristus var höflig äfven mot dem, som förföljde honom, och hans sanna efterföljare böra utvisa samma ande. Betrakta Paulus, då han fördes fram för konungar och furstar. Hans tal till Agrippa är ett exempel såväl på sann höflighet som på öfverbevisande vältalighet Evangelium framhåller icke den formella höflighet, som är gängse i världen, utan den höflighet, som stammar från sann hjärtegodhet.

Det omsorgsfullaste iakttagande af det tillbörliga är likväl icke tillräckligt att aflägsna allt förtret, strängt dömande och otillbörligt tal. Sann bildning kan icke finnas där, hvarest det egna jaget är det viktigaste, utan sann kärlek måste bo i hjärtat. Bevekelsegrunden till en verklig kristens handlingar ligger i hans kärlek till Herren.

Rom. 12: 10. 2 i Petr. 3: 9.Ur roten af lians kärlek till Kristus uppspirar ett oegennyttigt intresse för lians bröder. Kärleken åstadkommer hos den, som däraf besjälas, mildhet, fogsamhet och ett behagligt uppträdande. Den upplyser hela varelsen och gör rösten mjuk; den utvecklar och höjer hela väsendet.

Småtingens betybelse.

Lifvet består egentligen icke af stora uppoffringar och underbara bedrifter, utan af småsaker. Det är hufvudsakligen genom små ting, som icke tyckas förtjäna någon uppmärksamhet, som mycket godt eller mycket ondt uppenbaras i vårt lif. Emedan vi icke bestå i de pröfningar, som komma till oss genom smärre ting, danas dåliga vanor och försvagas vår karaktär, och när så de större pröf-ningarna komma, äro vi icke förberedda för dem. Endast genom fasta grundsatser kunna vi i det dagliga lifvets pröfningar uppnå kraft att med fasthet och trohet bestå i de farligaste och vanskligaste belägenheter.

öif akt på big själf.

Vi äro aldrig allena. Vi hafva en medvandrare med oss, vare sig vi önska hafva honom med oss eller icke. Kom ihåg, att Gud är närvarande, hvar du än är. Intet ord, ingen handling eller tanke undgår hans uppmärksamhet. Det finnes ett vittne till hvarje ord och hvarje handling - den allvetande Guden, som hatar synden. Tänk alltid på detta, innan du talar eller handlar. Såsom kristen är du medlem af den kungliga familjen, ett barn af den himmelske fursten. Säg intet ord och utför ingen handling, som kan vanära »det sköna namnet, hvarmed I ären benämnda».1

Granska omsorgsfullt den gudamänskliga karaktären och fråga alltid: »Hvad skulle Jesus göra, om han vore i mitt ställe?» Detta bör vara regeln för våra handlingar.520

Uppehåll dig aldrig onödigtvis i deras sällskap, som genom sina förförelser skulle kunna försvaga dina goda föresatser eller besmitta ditt samvete. Gör intet bland främmande, på gatan, på resor eller i hemmet, som kan hafva ringaste sken af ondt. Gör dagligen något för att utveckla, försköna och förädla det lif, som Kristus köpt med sitt eget blod.

Man bör alltid handla efter grundsatser, icke efter ingifvelses Undertryck din naturliga häftighet och låt saktmodighet och mildhet göra sig gällande. Hängif dig aldrig åt lättsinne eller gäckeri. Låt inga låga ord slippa öfver dina läppar. Icke ens tankarna* bör man låta löpa, huru de vilja; de måste hållas i tukt och tagas till fånga under Kristi lydnad. Tankarna böra sysselsättas med det, som är heligt, för att de genom Kristi nåd skola blifva rena och ädla.

Vi behöfva en bättre uppfattning af den förädlande kraft, som ligger i rena tankan Det enda trygga för människan är att tänka rätt. Som en person tänker i sitt hjärta, sådan är han. Förmågan af själftukt styrkes genom öfning. Hvad som i början synes svårt skall så småningom blifva lätt, till dess goda tankar och goda handlingar blifva en vana. Om vi vilja, kunna vi vända oss bort från allt, som är lågt och värdelöst, och höja oss till ett högre plan. Vi kunna blifva aktade af människor och älskade af Gud.

Crkännanbe ocl) uppmuntran.

Ivar dig att tala väl om andra. Tänk på de goda egenskaperna hos dem, med hvilka du umgås, och se så litet som möjligt af deras fel och brister. När du frestas521

att klaga öfver hvad den ene eller den andre sagt eller gjort, så framdrag i stället något prisvardt i hans karaktär. Lär dig att vara tacksam. Prisa Gud för hans underfulla kärlek, att han gaf Kristus i döden för oss. Det lönar sig icke att tänka på våra besvärligheter. Gud bjuder oss tänka på hans barmhärtighet och hans oförlikneliga kärlek, så att vi må kunna blifva uppfyllda af tacksamhet till honom.

Flitiga arbetare hafva ingen tid att uppehålla sig vid andras fel och brister. Ondt tal är en dubbel förbannelse, som tyngre återfaller på den, som talar, än på den, som hör. Den, som sår en säd af split och kif, inhöstar de dödsbringande frukterna i sin egen själ. Redan det att söka efter ondt hos andra utvecklar det onda hos oss själfva. När vi uppehålla oss vid andras fel, förvandlas vi efter samma bild. Genom att betrakta Jesus och tala om hans kärlek och fullkomliga karaktär förvandlas vi och blifva lika honom. Genom att begrunda det höga ideal han uppställt för oss lyftas vi upp i en renare och heligare atmosfär i Guds närvaro. Och när vi vistas dar, utstrålar från oss ett ljus, som belyser alla, hvilka komma i beröring med oss.

I stället för att kritisera och fördöma andra så säg: Jag måste arbeta på min egen frälsning. Om jag skall samarbeta med honom, som önskar frälsa min själ, så måste jag ständigt vara på min vakt. Jag måste bortlägga allt ondt i min vandel och öfvervinna hvarje fel. Jag måste blifva en ny skapelse i Kristus. När jag gör detta, söker jag icke göra dem modlösa, som kämpa mot det onda, utan jag söker i stället stärka dem med uppmuntrande ord.

Vi äro alltför likgiltiga mot hvarandra. Alltför ofta glömma vi, att våra medarbetare behöfva styrka och uppmuntran. Sök därför visa dem ditt intresse och din sympati. Stå dem bi med dina böner och låt dem veta, att du gör det.

Tålamob meb be felanbe.

Icke alla, som bekänna sig arbeta för Kristus, äro sanna lärjungar. Bland dem, som bära hans namn och som till och522

med räknas med bland hans arbetare, finnas många, som icke visa sig äga hans karaktär och som icke ledas af hans grundsatser. Dessa människor gifva ofta anledning till tvifvel och försagdhet hos dem af sina medarbetare, som äro unga i kristlig erfarenhet. Men ingen behöfver vilseledas; Kristus har gifvit oss ett fullkomligt exempel, och vi förmanas att följa honom.

Så länge jorden står, skall det finnas ogräs bland hvetet. Då husbondens tjänare i sin nitälskan för sin Herres ära bådo om tillåtelse att upprycka hvetet, svarade han: »Nej,' på det att, när I hämten ogräset tillhopa, I icke mån tillika med detta upprycka hvetet Låten båda växa tillsammans intill skörden.»1

I sin nåd och långmodighet har Qud fördrag med de felande, ja, äfven med de falska. Bland Kristi utvalda apostlar fanns förrädaren Judas. Skulle det då förvåna oss eller göra oss försagda, om det bland hans arbetare i vår tid finnes falska profeter? Om han, som känner hjärtat, kunde hafva fördrag med den man, som han visste skulle förråda honom, hvilket tålamod böra då icke vi visa mot dem, som felat!

Icke alla ens bland dem, som tyckas begå de största fel, äro lika Judas. Den häftige, framfusige och själfkäre Petrus visade sig ofta i ett långt ofördelaktigare ljus än Judas. Han blef oftare tillrättavisad af Frälsaren. Men hur verksam och uppoffrande var han icke i sitt lif! Hvilket vittnesbörd bär han icke om Guds nåds kraft! Så vidt det står i vår makt, böra vi uppföra oss så mot andra, som Jesus uppförde sig mot sina lärjungar, när han var tillsammans med dem och talade med dem här på jorden.

Du bör betrakta dig såsom en missionsarbetare först och främst bland dem, som du arbetar tillsammans med. Ofta kräfver det mycken tid och mycket arbete att vinna en själ för Kristus, men när en själ vänder sig bort från synd till rättfärdighet, blifver det glädje bland Guds änglar.

1 Matt. 13: 29, 30.523

Tror du, att de tjänande andar, som vaka öfver dessa själar, glädja sig, då de se, hur likgiltigt de behandlas af somliga, som kalla sig kristna? Om Jesus skulle handla med oss, såsom vi alltför ofta handla mot hvarandra, hvem kunde då blifva frälst?

Kom ihåg, att du icke känner människornas hjärtan. Du känner icke bevekelsegrunder! till de handlingar, som synas dig vara oriktiga. Det finnes många, som icke erhållit någon riktig uppfostran. Deras karaktär är fördärfvad, de äro hårda och hafva många skarpa kanter och synas vara skefva i alla riktningar. Men Kristi nåd kan förvandla dem. Stöt aldrig bort dem och gör dem aldrig modlösa eller förtviflade genom att säga till dem: »Du har förorsakat mig missräkning, och jag vill icke söka hjälpa dig.» Några få ord, uttalade i hastighet och vrede, ord, som vi anse sådana personer förtjänat, kunna afskära det inflytande, som eljes skulle hafva knutit dem vid våra hjärtan.

En oklanderlig vandel, tålmodig fördragsamhet och en oföränderlig sinnesro under svårigheter äro alltid det kraftigaste argument och tala alltid det mest Öfverbevisande språk. Om du haft företräden, som icke fallit på andras lott, så tag detta med i räkningen och var alltid en vis, omtänksam och mild lärare.

När man önskar att med ett sigill göra ett tydligt aftryck; i lack eller vax, så trycker man icke sigillet däri hastigt och våldsamt, utan man sätter det försiktigt på det mjuka lacket och trycker varsamt, men säkert, till dess lacket blifvit hårdt. Så böra vi också behandla människosjälar. Hemligheten af det kristliga inflytandets makt är, att det verkar oafbrutet, och detta beror på, hur trofast du är i att ständigt uppenbara Kristi karaktär. När någon har felat, så hjälp honom genom att berätta för honom dina erfarenheter; visa honom, huru dina medarbetares tålamod ingaf dig mod och hopp, då du begått allvarliga fel.

Icke förrän i domen skall du förstå betydelsen af ett vänligt, hänsynsfullt uppträdande mot de skröpliga, deoresonliga och de ovärdiga. När vi möta otacksamhet och stå inför sådana, som missbrukat den tillit vi visat dem, så känna vi oss böjda att visa dem förakt eller harm. Detta är också hvad de skyldiga vänta och äro beredda på. Vänligt öfverseende däremot öfverraskar dem och uppväcker ofta deras bättre känslor samt upptänder längtan efter att lefva ett bättre lif.

»Mina bröder! Om ock en människa råkar falla i någon synd, I, som ären andeliga, upprätten en sådan med saktmodig ande, och se på dig själf, att icke äfven du varder frestad. Bären hvarandras bördor och fullborden så Kristi lag.» Gal. 6: 1, 2.

Alla, som bekänna sig vara Guds barn, böra komma ihåg, att de såsom missionsarbetare komma i beröring med alla slags karaktärer. De möta den bildade och den råe, den anspråkslöse och den stolte, den religiöse och den tviflande, den upplyste och den okunnige, den rike och den fattige. Dessa olika karaktärer kunna ej behandlas på samma sätt. Men alla behöfva de vänlighet och sympati. Vårt sinne bör bildas och förädlas genom umgänget med andra. Vi äro beroende af hvarandra, nära sammanknutna med det mänskliga broderskapets band.

Det är genom människornas inbördes umgänge, som kristendomen kommer i beröring med världen. Hvarje man och kvinna, som mottager det gudomliga ljuset, må låta detta skina på deras mörka stig, som icke känna den rätta vägen. Sällskapligt inflytande, helgadt af Kristi Ande, må tjäna till att bringa själar till Frälsaren. Kristus får icke gömmas i hjärtat såsom en dyrbar och härlig skatt, den endast ägaren får glädja sig åt. Vi böra bära Kristus inom oss såsom en vattenkälla, ur hvilken framväller evigt lif och som vederkvicker alla, som komma i beröring med oss.

Utveckling och tjänst.

»*Var manlig, var stark.*»

Det kristna lifvet betyder mera, än man i allmänhet antager. Det består icke uteslutande i mildhet, tålamod, saktmod och vänlighet Dessa äro väsentliga dygder; men det behöfves också mod, kraft, energi och uthållighet Den väg, som Kristus visade oss, är självförnekelsens trånga väg. För att kunna vandra denna väg och tränga sig

fram genom svårigheter och obehagligheter får man icke vara en vekling.

Karaktärsstyrka.

Det är behof af män, som äga karaktärsstyrka, män, som icke vänta, till dess vägen är jämnad och hvarje hinder aflägsnadt, män, som kunna uppväcka nytt mod hos slappa, modlösa arbetare, män, hvilkas hjärtan glöda af kristlig kärlek och hvilkas händer äro starka till att utföra sin Herres gärning.

Somliga af dem, som äro sysselsatta med missionsarbete, äro svaga och slappa, sakna energi och ihärdighet och blifva lätt försagda. De äga icke de bestämda karaktärsdrag, som skulle sätta dem i stånd att uträtta något; de sakna den ande och energi, som väcka hänförelse. De, som önska göra framgång, måste hafva mod och hopp.

526

De böra utöfva icke allenast de passiva, utan också de aktiva dygderna. På samma gång, som de böra kunna gifva ett mildt svar, som dämpar vrede, böra de också äga hjältens oförfärade rnod till att motstå det onda. Jämte den kärlek, som tål allt, behöfva de en karaktärsstyrka, som kan göra deras inflytande till en verklig kraft.

Somliga hafva ingen karaktärsfasthet Deras planer och föresatser hafva ingen bestämd förrn, intet bestämdt innehåll. De äro endast af föga praktisk nytta i världen. Denna svaghet, obestämdhet och oduglighet bör öfvervinnas. I en sann kristlig karaktär bor en okuflighet, som icke låter sig påverkas eller undertryckas af ogynnsamma förhållanden. Vi böra besitta moralisk styrka, en rättskaffenhet, som icke påverkas af smicker och som ej låter sig mutas eller skrämmas.

flnblig utocckling.

Gud önskar, att vi skola bruka hvarje tillfälle att skickliggöra oss för hans verk. Han väntar, att vi skola insatta alla våra krafter därpå och att vi ständigt skola hafva dess helighet och stora ansvar för ögonen.

Många, som skulle kunna utföra ett utmärkt arbete, uträtta så föga, emedan de försöka så litet. Tusentals människor framlefva sina lif, som om de icke hade någon stor uppgift att lefva för, intet högt mål att uppnå. En af orsakerna härtill är den, att de värdera sig själfva så litet Kristus har betalat ett ovärderligt pris för oss, och han önskar, att vi skola värdera oss själfva efter det pris han betalt.

Var icke belåten med att blifva stående på ett lågt trappsteg. Vi äro visst icke allt, hvad vi kunde vara eller hvad det är Guds vilja, att vi skulle vara. Gud har icke gifvit oss förståndsgåfvor för att de skulle ligga overksamma eller missbrukas på jordiska och betydelselösa föremål, utan för att de skulle utvecklas till det yttersta, förbättras, helgas, förädlas och nyttjas till att främja hans rikes intressen.

Ingen bör låta sig nöja med att vara blott en maskin,som drifves af en annan människa. Gud liar gifvit oss förmåga att tänka och handla, och genom att handla rned försiktighet och vänta visdom från honom blifva vi i stånd att bära ansvar. Bruka den personlighet Gud gifvit dig. Var icke en annans skugga. Tro, att Herren vill verka i och genom dig.

nog skola blifva det ofvcrmäh-

Vi böra aldrig tänka, att vi hafva lärt nog och att vi kunna minska våra sträfvanden. En människa mätes efter sin andliga utveckling, och denna bör fortsättas hela lifvet igenom. Hvar dag böra vi lära något och göra en praktisk användning af'det vi lärt.

Kom ihåg, att i hvilken ställning du än må vara, uppenbarar du dina bevekelsegrunder och utvecklar karaktären i den ena eller den andra riktningen. Hvad ditt arbete än må bestå i, så utför det med samvetsgrannhet och flit. Öfvervinn böjelsen att söka ett lätt arbete.

Samma ande och samma grundsatser, som man uppenbarar i sitt dagliga arbete, uppenbarar man också i all sin vandel. De, som önska ett särskildt arbete, en bestämd lön och som göra anspråk på skicklighet för arbetet, utan att göra528

sig omak att lära detsamma, äro icke kallade af Gud att verka

i hans sak. De, som beflita sig att göra minsta möjliga bruk af sina fysiska, andliga och moraliska gåfvor och krafter, äro inga sådana arbetare, hvilka han kan tilldela rika välsignelser. Deras exempel verkar smittande. De sätta sina egna intressen främst. De, som man måste hålla efter och som endast arbeta, när hvarje särskild plikt påpekas för dem, höra icke till de arbetare, till hvilka Herren skall säga: »Du gode och trogne tjänare.» Det behöfs arbetare, som utvisa energi, rättskaffenhet och flit, sådana, som äro villiga att göra hvadhelst som fordras af dem.

Många blifva till ingen särskild nytta, emedan de undandraga sig ansvar af fruktan f Or, att det skulle misslyckas för dem. Därvid uppnå de icke den utveckling, som erfarenhet medför och som läsning och studium och alla de fördelar, som eljest kunna uppnås, icke kunna förskaffa dem.

Vi kunna dana omständigheterna, men vi böra icke tillåta dessa att dana oss. Vi böra gripa omständigheterna som medel för utförande af vårt arbete. Vi böra behärska dem, men må icke tillåta dem att härska öfver oss. De, som hafva kraft med sig i sin verksamhet, äro sådana, som mött motstånd, nederlag och missräkningar. De hinder de möta bidraga till att sätta alla deras krafter i verksamhet och blifva således till afgjord välsignelse för dem. De vinna själftillit. När man möter motgångar och kommer i förlägenhet, så lär man att sätta sin tillit till Gud och att visa den bestämdhet, som gör människan stark.

Beockelsegrunbcn till oart tjänanbe,

Kristus skonade aldrig sig själf i sitt arbete. Han räknade icke sitt arbete med så och så många timmar. Hans tid, hans hjärta, hans själ och krafter voro vigda åt arbete för mänsklighetens gagn. Under dagens lopp utförde han sitt ansträngande arbete, och långa nätter igenom knäböjde han i bön till Gud om nåd och uthållighet att kunna utveckla en529

större verksamhet Under starka rop och tårar uppsände han sina böner till himmelen, att hans mänskliga natur måtte blifva styrkt ocli iståndsatt att möta alla den listiga fiendens förförelser och att fullborda sin mission att höja människosläktet Till sina medarbetare i denna mission säger han: »Jag har gifvit eder ett föredöme, på det att ock I skolen göra, såsom jag har gjort eder.» l

»Kristi kärlek tvingar oss»,2 sade Paulus. Detta var drifkraften i hans vandel. Om hans nitälskan på pliktens väg någonsin slappades ett enda ögonblick, så kunde en blick på korset bringa honom till att på nytt omgjorda sitt sinnes länder och tränga framåt på självförsakelsens väg. I arbetet för sina bröder litade han i hög grad på den eviga kärlekens mildrande och tvingande kraft, sådan den visade sig i Kristi offer.

Hur allvarlig och hur rörande air icke hans framställning: »I kännen vår Herre Jesu Kristi nåd, att han, ehuru rik, vardt fattig för eder skull, på det att J genom hans fattigdom skullen varda rika.»3 I kännen den höga ställning, från hvilken han steg ned i ödmjukhetens djup. Han beträdde iippoffringens stig och vek icke af, förrän han hade gifvit sitt lif. Mellan himmelens tron och korset fanns ingen hvila för honom. Hans kärlek till människorna ledde honom till att tåla hvarje försmädelse och lida hvarje misshandel med glädje.

Paulus förmanar oss: »Sen icke hvar och en på sitt eget bästa, utan hvar och en äfven på andras.» Och han uppmanar oss att vara af samma sinne, »som Kristus Jesus var, hvilken, då han var i Guds skepelse, icke aktade såsom ett rof att vara jämlik Gud, utan utblottade sig själf och antog en tjänares skepelse och vardt lik människor och i åthäfvor funnen såsom en människa; han ödmjukade sig själf och vardt lydig intill döden, ja, intill korsets död».4 Det var mycket maktpåliggande för Paulus, att Kristi ödmjukhet blef känd och förstådd. Han var öfvertygad om, att om människorna

r7öET~J3: 15. 2 2 Kor. 5: 14. 3 2 Kor. 8: 9. 4 Fil. 2: 4-8.

34530

toge i närmare betraktande det underbara offer himmelens Herre hade bragt, så skulle egenkärleken försvinna ur deras hjärtan. Aposteln behandlar detta ämne punkt för punkt, så att vi i någon mån må kunna fatta Frälsarens

underbara uppoffring för syndens skull. Han fäster först uppmärksamheten på den ställning Kristus innehade i himmelen i sin Faders sköte. Därefter framställer han honom såsom den, som lägger sin härlighet å sido, frivilligt underkastar sig människosläktets förödmjukande förhållanden, påtager sig en tjänares skyldigheter och blir lydig intill döden, ja, intill den mest vanärande, ohyggliga och smärtsamma död - döden på korset. Kunna vi tänka på denna förunderliga uppenbarelse af Guds kärlek, utan att fyllas af tacksamhet och kärlek och utan att gripas af en djup känsla af den sanningen, att vi icke äro våra egna? En sådan herre bör rnan icke tjäna af olust eller af egennyttiga bevekelsegrunder.

I veten, säger Petrus, »att I icke med förgängliga ting> silfver eller guld, hafven blifvit återlösta».1 Om dessa förgängliga ting kunde hafva förvärfvat människorna frälsning, hur lätt skulle det då icke hafva varit för honom, som säger: »Silfret och guldet är mitt»2 Men syndaren kunde återlösas endast med Guds Sons dyrbara blod. De, som icke förstå att skatta detta underbara offer och som därför undandraga sig Kristi tjänst, skola omkomma i sin egenkärlek.

6n obelab Ijängifoentjet

I Kristi lif var allt annat af liten betydelse mot det stora återlösningsverk, som han var kommen att utföra; detta var hans lifsgärning. Samma hängifvenhet, samma själfförnekelse och själfuppoffring och samma lydnad mot Guds ords fordringar böra visa sig hos hans lärjungar.

Hvar och en, som anammar Kristus som sin personlige

i Petr. i: 18. 2 Håg. 2: 9.Frälsare, längtar efter den förmånen att få tjäna Gud. När vi betänka, hvad Herren gjort för oss, röres våra hjärtan af oändlig kärlek och innerlig tacksamhet. Vi längta med begärlighet efter att visa vår tacksamhet genom att viga våra krafter åt Guds tjänst. Vi längta att visa vår kärlek till Kristus och till dem, som han återlöst. Vi längta efter arbete, ansvar och uppoffring.

Guds sanne medarbetare gör sitt bästa för att därigenom förhärliga sin Herre. Af aktning för Guds fordringar gör han det, som är rätt. Han sträfvar efter att bringa alla sina krafter till användning. Han utför hvarje plikt såsom inför Guds åsyn. Hans enda traktan är, att Kristus må erhålla fullkomlig hyllning och tjänst.

Det finnes en tafla, framställande en oxe, som står mellan en plog och ett altare, och taflan bär denna underskrift? »Redo för hvilket som helst» -- redo att draga plogen eller att offras på altaret Detta är en framställning af ett sannt Guds barn, som är villigt att gå, hvarthelst plikten kallar, att förneka sig själf och offra sig i Frälsarens tjänst.

»Redo för hvilket som helst.»

En högre erfarenhet.

»*Förblifven i mig, och jag i eder.*»

Vi behöfva ständigt en ny uppenbarelse af Kristus, en daglig erfarenhet, som öfverensstämmer med hans lära. Det är möjligt för oss att uppnå det, som är högt och heligt. Guds afsikt med oss är, att vi alltjämt skola tillväxa i kunskap och dygd. Hans lag är ett eko af hans egen röst, som ställer denna inbjudning till alla: »Kommen högre upp! Låten eder helighet städse blifva allt större!» Hvarje dag kunna vi göra framsteg med hänsyn till en kristlig karaktärs fullkomnande.

De, som äro sysselsatta i Mästarens tjänst, behöfva en erfarenhet, som är högre, djupare och mera omfattande, än hvad många ännu tänkt sig uppnå. Många, som redan äro medlemmar af Guds stora familj, känna endast föga till, hvad det vill säga att skåda Kristi härlighet och att blifva förvandlad från härlighet till härlighet Många hafva en dunkel föreställning om Kristi storhet, och de längta efter en fullare och djupare uppfattning af Frälsarens kärlek. Dessa böra ock nära själens längtan efter Gud. Den Helige Ande verkar på dem, som vilja låta honom det, danar dem, som låta dana sig, sänder dem, som vilja låta sända sig. Sök den utveckling, som är en frukt af andligt

tänkande och heligt samfund med Gud. Vi hafva ännu blott sett de första strålarna af hans härlighets tidiga morgongryning. I det vi gå framåt för att lära känna Herren, skola vi erfara, att »cle rättfärdigas stig är såsom ljuset af den uppgående solen, som lyser mer och mer, till dess dagen har nått sin höjd».1

fjerrens gläbje.

»Detta har jag talat till eder», sade Kristus, »på det att min glädje må förblifva i eder och eder glädje varda fullkomnad.» 2

Kristus hade blicken fäst på frukterna af sin mission. Under sitt jordiska lif, fullt af möda och självuppoffring, fann han glädje i tanken på, att all denna möda icke skulle vara förgäfves. Genom att gifva sitt lif för människans lif ville han återupprätta Guds beläte hos henne. Han ville lyfta upp henne ur stoftet, omdana hennes karaktär efter sin egen karaktär och försköna den med sin egen härlighet.

Kristus såg det, för hvilket hans själ haft möda, och var tillfreds. Han blickade in i evigheten och såg deras lycka, som genom hans uppoffring skulle få syndernas förlåtelse och erhålla evigt lif. Han blef sårad för deras öfverträdelser och slagen för deras missgärningar; näpsten lades uppå honom, på det att de skulle hafva frid, och genom hans sår fingo de läkedom. Han hörde de återlöstas fröjderop; han hörde dem sjunga Moses' och Lammets sång. Fastän han först rnåste mottaga blodsdopet, fastän världens synder skulle hvila tungt på hans oskyldiga själ och fastän skuggan af en outsäglig sorg hvilade öfver honom, valde han dock att lida korset och smäleken i stället för att njuta den glädje, som han hade framför sig.

I denna glädje skola alla hans efterföljare få del. Hur stort och härligt det tillkommande lifvet än blifver, så

1 Ords. 4: J8. - Joh. 15; u.534

skall dock icke all vår belöning låta vänta på sig intill vår sista befrielse. Redan här skola vi genom tron ingå i Frälsarens glädje. I likhet med Moses skola vi hålla fast vid den Osynlige, såsom om vi såge honom.

Nu är församlingen inbegripen i strid; nu stå vi inför en mörk värld, som nästan helt och hållet hängifvit sig åt afguderi. Men den dag kommer, då striden skall vara utkämpad och segern vunnen. Guds vilja skall då ske på jorden, såsom den nu sker i himmelen. De frälsta skola icke känna någon annan lag än himmelens. Alla skola utgöra en lycklig, förenad familj, iförd lofvets och tacksägelsens klädedräkt, Kristi rättfärdighets klädnad. Hela naturen skall i sin oförlikneliga härlighet bringa Gud sitt pris och sin hyllning. Världen skall bada sig i himmelens ljus. Månens ljus skall blifva såsom solens, och solens ljus skall blifva sju gånger klarare än nu. Åren skola svinna hän med glädje. Vid åsynen af all denna härlighet skola morgonstjärnorna sjunga tillsammans, och Guds barn skola ropa af glädje, medan Gud och Kristus i förening förkunna: »Synden skall icke vara mer, icke heller döden.»

Dessa skildringar af den tillkommande härligheten, hvilka Guds hand tecknat, böra vara dyrbara för hans barn.

Ställ dig på evighetens tröskel och hör den nådiga välkomsthälsning, som bjudes dem, som i detta lifvet samarbetat med Kristus och betraktat det som en förmån och en ära att lida för hans skull. I förening med änglarna kasta de sina kronor för Frälsarens fötter och utropa: »Lammet, som är slaktadt, det är värdigt att taga makt och rikedom och visdom och starkhet och pris och ära och lof. . . . Honom, som sitter på tronen, och Lammet vare lof och pris och ära och kraft i evigheters e vighet. »1

Där skola de.återlösta åter möta dem, som förde dem till den dyrbare Frälsaren, och med dem förena sig i att prisa honom, som dog för att människorna skulle erhålla

MJppTs: I2> X3-535

det lif, som är lika evigt som Guds lif. Striden är förbi, all svårighet och kamp är till ända. De återlösta stå omkring Guds tron, och segersånger uppfylla himmelen. Alla instämma med glädje: »Lammet, som är slaktadt» och som har »köpt oss åt Gud» med sitt blod, »det är värdigt att taga . . . pris och ära och lof.»1

»Därefter såg jag, och se, en stor skara, som ingen kunde räkna, af alla folkslag och stammar och folk och

tungomål, stående inför tronen och inför Lammet, klädda i hvita, fotsida kläder, med palmer i sina händer. Och de ropade med hög röst och sade: Frälsningen är vår Guds, som sitter på tronen, och Lammets!»2

»Dessa äro de, som komma ur den stora bedröfvelsen och de hafva tvagit sina kläder och gjort dem hvita i Lammets blod. Därför äro de inför Guds tron och tjäna honom dag och natt i hans tämpel; och den, som sitter på tronen, skall bo öfver dem. De skola icke mer hungra eller törsta, icke heller skall solen eller någon hetta falla på dem. Ty Lammet, som är midt för tronen, skall vårda dem och leda dem till lefvande vattenkällor, och Gud skall aftorka alla tårar från deras ögon.»B »Och döden skall icke vara mer, icke heller sorg, icke heller rop, icke heller värk varder mer, ty det första har gått till ända.»4

Det är nödvändigt för oss att alltid hafva dessa osynliga ting för ögonen. På detta sätt blifva vi i stånd att rätt värdera det eviga och det timliga. På detta sätt erhålla vi kraft att genom vårt inflytande leda andra till att söka det tillkommande eviga lifvet

På bärget tios öub.

»Stig upp till mig på bärget», säger Gud till oss. Innan Moses kunde blifva Guds redskap att befria Israel, lefde han fyrtio år i gemenskap med Gud ute bland de ensamma bärgen. Innan han frambar Herrens budskap till Farao, talade han med ängeln i den brinnande busken.

1 UPP- 5'- 9, I2- 2 Upp. 7: 9, 10. 5 Upp. 7: 14-17. 4 Upp. 21:4.536

Innan han såsom folkets representant mottog Guds lag, blef han kallad upp på bärget och såg Guds härlighet. Innan han utförde domen öfver afgudadyrkarna, blef han dold i bärgsskrefvan, och Herren sade: »Jag vill ropa namnet Herren framför dig.»1 »Herren, en Gud, barmhärtig och nådig, långmodig och stor i kärlek och trofasthet»2 Innan Moses vid sin död nedlade sitt ämbete såsom Israels härförare, kallade Gud honom upp på bärget Nebo och lät honom se det förlofvade landets härlighet.

Förrän lärjungarna drogo ut på sin mission, blefvo de kallade upp på bärget till Jesus. Före pingstdagens kraft och under inträffade den nattliga sammankomsten med Frälsaren, mötet på bärget i Galileen, afskedet på Olje-bärget, ängelns löfte och de tio dagarnas bön och betraktelse i salen i Jerusalem.

När Jesus beredde sig för en eller annan stor pröfning eller ett viktigt arbete, drog han sig tillbaka till någon ensam plats bland bärgen och tillbragte natten i bön till sin Fader. En natt i bön föregick apostlarnas kallelse, bargspredikan, förklaringen på bärget, domsalens och korsets kval med den påföljande härliga uppståndelsen-

Bönens förmån.

Äfven vi böra hafva vissa tider bestämda till betraktelse och bön och till mottagande af andlig vederkvickelse. Vi skatta icke bönens kraft och verkan så, som vi borde göra. Bön och tro skola uträtta, hvad ingen makt på jorden förmår. Det är sällan, som vi två gånger i hvarje hänseende befinna oss i samma ställning. Vi hafva ständigt nya erfarenheter och nya pröfningar att genomgå, hvarvid tidigare erfarenheter icke äro någon tillräcklig vägledning. Vi måste ständigt hafva det ljus, som kommer från Gud.

Kristus sänder alltjämt budskap till dem, som vänta

1 2 Mos. 33: 19. 2 2 Mos. 34: 6, 7.537

på att höra lians röst. I den dystra natten i Getsemane hörde de sofvande lärjungarna icke Jesu röst. De hade en dunkel förnimmelse af änglarnas närvaro, men gingo miste om den kraft och härlighet, som här blefvo uppenbarade. På grund af sin tröghet och slöhet blefvo

De sofvande lärjungarna hörde icke Jesu röst.»

de icke delaktiga af det vittnesbörd, som skulle hafva styrkt deras själar för de fruktansvärda ting, som förestodo. Så är det än i vår tid, att just de, som mest hafva behof538

af gudomlig undervisning, ofta icke få den, emedan de icke bevara gemenskapen med Gud.

De frestelser, som vi dagligen äro utsatta för, göra bönen till en nödvändighet P"aror finnas öfverallt. De, som söka rädda andra från laster och undergång, äro i synnerhet utsatta för frestelser. Då de ständigt komma i beröring med det onda, behöfva de klänga sig fast vid Gud för att icke själfva blifva förförda. Korta och afgörande äro de steg, som föra människorna nedåt från det höga och heliga till det låga. I ett enda ögonblick kan man fatta beslut, som för evigt besegla ens öde. Öfvervinnes man en gång, så är själen värnlös. En enda dålig vana, som icke bestämdt bekämpas, tillväxer och blir en stålkedja, som binder hela människan.

Grunden till att så många öfverlämnas åt sig själfva under förhållanden, där de äro utsatta för frestelse, är den, att de icke alltid fästa blicken på Herren. När vi afbryta vårt umgänge med Gud, har vårt värn vikit ifrån oss. Alla våra goda föresatser och afsikter kunna icke sätta oss i stånd att motstå det onda. Vi måste vara bönens män och kvinnor. Våra böner böra icke vara tillfälliga och nyckfulla, utan allvarliga, ståndaktiga och uthålliga. Det är icke alltid nödvändigt, att man böjer sina knän, när man beder. Vänj dig att tala med Frälsaren, när du är allena, när du är på vandring och när du är sysselsatt i ditt dagliga arbete. Låt ditt hjärta ständigt vara upplyft i stilla bön om hjälp och ljus, om styrka och kunskap. Låt hvarje andedrag vara en bön.

Såsom Guds medarbetare skola vi söka människorna, där de äro, till och med om de äro nedsjunkna i laster och fördärf. Men när vi fästa vårt sinne vid honom, som är vår sol och vår sköld, så skall det onda omkring oss icke sätta en enda fläck på oss. Under vår verksamhet för deras frälsning, som hålla på att förgås, skola vi icke komma på skam, om vi sätta vår Ht till Gud. Kristus i hjärtat, Kristus i lifvet - detta är vår säkerhet. Hans539

närvaro fyller själen med afsky för allt, som är ondt. Vår ande kan vara så förenad med honom, att vi blifva ett med honom i tanke och vilja.

Det var genom tro och bön, som Jakob förvandlades från en svag och syndig människa till en Guds furste. Och på alldeles samma sätt kunna vi blifva män och kvinnor, som hafva heliga och höga föresatser och föra ett ädelt lif och som icke af något slags hänsyn afvika från sanning, rätt och rättfärdighet. Hvar och en har sina viktiga ansvar och plikter, men ju vanskligare vår ställning är och ju tyngre bördan trycker, desto mer behöfva vi Jesus.

Det är ett stort misstag, när man försummar den offentliga gudstjänsten. Förmånen att kunna öfvervara gudstjänsten bör icke betraktas som en

sak af ringa betydelse. De, som vårda de sjuka, måste ofta försaka dessa förmåner, men de böra sorgfälligt tillse, att de icke utan nödvändighet blifva borta från Guds hus.

När man skall hjälpa de sjuka, beror framgången till en viss grad på den hängifvenhetens och självuppoffringens ande, hvarmed arbetet utföres. De, som bära ansvar, behöfva ställa sig, där Guds Ande kan göra ett djupt intryck på dem. De böra i så mycket högre grad känna nöd-

540

vändigheten af den Helige Andes bistånd och Guds kunskap, som deras ställning är mera ansvarsfull än andras.

I vår verksamhet är det intet vi mera behöfva än de praktiska följderna af förening med Gud. Vi böra i vårt dagliga lif visa, att vi hafva frid och hvila i Frälsaren. Hans frid i hjärtat skall stråla fram i våra anletsdrag;

den skall gifva rösten en öf-verbevisande kraft. Föreningen med Gud skall förädla karaktären och lifvet Människorna skola på oss, liksom fordom på lärjungarna, se, att vi hafva varit med Jesus. Detta skall gifva missionsarbetaren en kraft, som intet annat kan gifva, och denna kraft må han

icke låta vika ifrån sig. Vi måste lefva ett tvåfaldigt lif: ett lif i tanke och handling, i stilla bön och ihärdig verksamhet. Den genom samfundet med Gud erhållna kraften, förenad med allvarlig sträfvan efter att utveckla omtänksamhet oeh uppmärksamhet, gör oss skickade att utföra det dagliga lifvets plikter och vidmakthåller under alla omständigheter den inre friden, har pröfvande dessa omständigheter än må vara.

na få Wijrai

54r Den gubomtige råbgifoaren.

Många mena, att när de mota svårigheter, böra de vända 'sig till en jordisk vän och omtala sina bekymmer för honom samt bedja honom om hjälp. I pröfvande omständigheter fylles deras hjärta af tvifvel, och vägen synes dem mörk. Hela tiden står dock den evige, mäktige råd-gifvåren vid deras sida, inbjudande dem att sätta sin förtröstan till honom. Jesus, som bär allas bördor, säger: »Kommen till mig . . . och jag skall vederkvicka eder.» Skola vi då vända oss bort från honom till svaga människor, som äro lika beroende på Gud, som vi själfva äro?

Du har måhända en känsla af, att din karaktär är bristfällig och dina gåfvor små i förhållande till verkets storhet Men äfven om du hade de största själsgåfvor, som människor någonsin ägt, skulle detta icke räcka till för ditt arbete. »Mig förutan kunnen I intet göra»,1 säger vår Herre och Frälsare. Resultatet af allt, hvad vi göra, hvilar i Guds hand. Håll dig därför orubbligt till Herren, hvad än må hända.

Må hvarje bekantskap, som du stiftar, vare sig det gäller dina affärer, dina umgängesvänner på lediga stunder eller ett förbund för lifstiden, stiftas efter ödmjuk, allvarlig bön. ' Du skall därmed visa, att du vill ära Gud, och Gud skall ära dig. Bed, när du är modlös. När du är försagd, så tillslut fast din mun inför människor. Kasta icke en skugga öfver andras lif, utan lägg alltsammans fram för Jesus. Räck dina händer upp efter hjälp, grip i din svaghet Guds oändliga krafts hand. Bed om ödmjukhet, visdom^ mod och förökad tro, så att du må kunna se ljus i Guds ljus och fröjda dig i hans kärlek.

Tillit.

När vi äro ödmjuka och botfärdiga, äro vi i det tillstånd, att Gud kan ocli vill uppenbara sig för oss. Det

7 Joh. "15: s-542

behagar honom, att vi framhålla förut mottagna välsignelser som en grund, hvarför han skulle skänka oss ännu större välsigne!.

ser. Han vill mer än uppfylla deras förväntningar, som förtrösta på honom. Herren Jesus vet just hvad hans barn behöfva och hur mycken gudomlig kraft de komma att använda till välsignelse för andra, och han skänker dem allt det, som de använda till andras hjälp och till sin egen själs förädling.

Vi böra hafva mindre tillit till hvad vi själfva kunna göra och mera tillit till hvad vår Herre kan göra för och genom oss. Det är icke ditt eget arbete du är sysselsatt med, utan du utför Guds verk. Öfverlämna därför din vilja och dina planer åt honom. Gör intet som helst förbehåll och gif icke i något efter för ditt eget jag. I^är af erfarenhet att förstå, hvad det betyder att vara fri i Kristus.

Det skall icke gagna oss eller någon annan, om vi lyssna till predikan sabbat efter sabbat eller om vi gång på gång genomläsa bibeln, om vi icke bringa bibelns sanningar in i vår personliga erfarenhet Förståndet, viljan och böjelserna må ställas under Guds ords herravälde. Då skola Guds befallningar genom den Helige Andes inflytande blifva vårt lifs grundsatser.

När du beder Herren om hjälp, så bör du ära honom genom att tro, att du erhåller hans välsignelser. All»Se, jag står för dörren och klappar.»makt och all visdom står till vårt förfogande; vi behöfva blott bedja därom.

»Förblifven i mig.»

Kristus säger: »Förblifven i mig, och jag i eder. Såsom grenen icke kan bära frukt af sig själf, med mindre han förblifver i vinträdet, så icke heller I, med mindre I förblifven i mig.... Den, som förblifver i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt, ty mig förutan kunnen I intet göra.... Om I förblifven i mig, och mina ord förblifva i eder, allt hvad I viljen, skolen I bedja, och det skall ske eder. Därigenom är min Fader förhärligad, att I bären mycken frukt, och I skolen blifva mina lärjungar. Såsom Fadern har älskat mig, så har ock jag älskat eder; förblifven i min kärlek.... I hafven icke utkorat mig, utan jag har utkorat eder, och jag har bestämt eder, att I skolen gå åstad och bära frukt, och att eder frukt skall förblifva; på det att hvadhelst I bedjen Fadern i mitt namn, det skall han gifva eder.»Joh. 15: 4-16.

»Se, jag står vid dörren och klappar; om någon hör min röst och upplåter dörren, skall jag ingå till honom och

hålla måltid med honom och han med mig.»Upp. 3: 20.

»Den, som öfvervinner, honom skall jag gifva att äta af det fördolda mannat, och jag skall gifva honom en hvit sten och på den stenen ett nytt namn skrifvet, hvilket ingen känner, utan den, som får det.»Upp. 2: 17.

»Den, som öfvervinner», skall jag gifva »morgonstjärnan»,Upp. 2: 26-28. »och jag skall skrifva på honom min Guds namn och min Guds stads namn... och mitt nya namn». Upp. 3: 12.

*